

Ali je Fini iskren?

VOJMI TAVCAR

Stojnice in kioski s knjigami, predvsem pa zastavicami, znankami in majicami so postale stalen spremljevalec kongresov italijanskih političnih strank. Temu železnemu pravilu, ki ga narekuje strankina blagajna, se ni izognila niti MSI, ki bo v teh dneh ugasnila v Fiuggiju, da bi omogočila rojstvo Nacionalnega zavezništva.

Mali bazar pred vhodom v sotor, pod katerim delegati pišejo besedo konca pod poglavje neofasistične stranke, je odraz dvojnosti in nedorečenosti, ki je označevala Finijevo poročilo. Če so mladinci skupine »Fare fronte« opozarjali na nujnost sprave in svoj kiosk prelepi s pismi ustreljenega partizana in ustreljenega bojvnika Se- lojske republike ter z geslom »Da bi se ne sovražili več«, so na sosednji stojnici mladi »Fronte delle gioventù« prodajali majice z napisom »Predajte se, ker ste obkoljeni. Volitve takoj«. Gre za majice, ki so jih oblekli ob skvadrsticnem napadu na poslansko zbornico pred poldrugim letom.

Fini je v svojem poročilu poudaril, da stranka ne hlina neke prenove, ampak misli resno in je v svojem naporu prenove iskrena. Toda njegova zagotovila niso mogla razbliniti dvomov, da bo tribarvna plamenica MSI ugasnila samo delno. Nobenega dvoma ni, da je poglavje pendreka in ricinusovega olja končno enkrat za vselej. Prav tako je konec diktature fasističnega kova, ki je Nacionalno zavezništvo ne misli obnavljati. Fini je v tem iskren.

Toda nekritični odnos do preteklosti, predvsem pa ravnanje v teh tednih politične krize dokazujeta, da na izpitu demokratičnosti Fini in njegovi somisljeniki ne zaslužijo se pozitivne ocene. Prevelika je skušnjava, da bi predstavniško demokracijo in zlasti parlament zamenjali z neko plebiscitarnostjo, ki jo skušajo prethotapiti kot izraz nove večinske demokracije. Prevelika je skušnjava, da se odreka legitimnosti parlamentu in predsedniku republike, ko njune odločitve ne ustrezajo. Prevelika je skušnjava po zasedanju ključnih položajev.

S sodelovanjem v Berlusconijski vladi je Fini hotel dokazati svojo demokratičnost. Pokazal pa je le, da demokraciji, ki jo določa ustava, ni se povsem dorašel, kljub temu da je zavrzel plasc fasizma, s katerim se je tako rad odedal njegov predhodnik Giorgio Almirante.

LJUBLJANA / PRED PONEDELJKOVIM OBISKOM V TRSTU

Predsednik DZ Jožef Školč sprejel predstavnike manjšine

Kaj lahko dežela naredi za zaščito Slovencev v Italiji

LJUBLJANA - Predsednik slovenskega državnega zbora Jožef Školč je včeraj sprejel skupno predstavništvo Slovencev v Italiji. Do sprejema je prislo pred obiskom delegacije državnega zbora, ki bo, na vabilo predsednika Giancarla Cruderja, v ponedeljek v Trstu gost deželne sveta Furlanije-Juljske krajine. V daljšem pogovoru so predstavniki manjšine poudarili vlogo avtonomne dežele pri reševanju problemov sodelovanja ob meji, to je tudi v meddržavnih odnosih slovensko-italijanskih odnosih. Še posebej so pojasnili, kaj dežela lahko naredi za zaščito slovenske manjšine. Opozorili so na ogroženost manjšine, stalne pritiske na njeno gospodarsko, kulturno in drugačno organiziranost. V tej zvezi so bile navedene zelo podrobne zahteve, ki so v neposredni pristojnosti deželne vlade. Ponedeljkov obisk bo prvi po letu 1990 in predstavlja pomembno pobudo za ustvarjanje boljsega ozračja med obema državama, v katerem se bodo lažje reševali tudi manjšinski problemi. (B.S.)

Na 13. strani

RIM / PO REPLIKI, V KATERI JE PREMIER OMENIL TUDI ZAŠČITO MANJŠIN

Zbornica izglasovala zaupnico Diniju

RIM - Poslanska zbornica je včeraj z večino glasov izrekla zaupnico vladi Lamberta Dinija. Za zaupnico so glasovali center, Severna liga in reformistična levica, proti je bila Stranka komunistične prenove, medtem ko se je Berlusconi in Finijev Kartel svobodno vzdržal. V kratki

repliki je premier omenil problem zaščite manjšin.

Z zaupnico se niso polegale polemike med strankami. Zlasti Kartel svobodno je v izidu volitev videl predvsem nezaupnico predsedniku republike.

Oscar Luigi Scalfaro je zvečer posredno odgovoril na napade. Cestital je Di-

niju za zaupnico, predvsem pa je prek sodelavcev zanimal, da bi bil kdaj obljubil predčasne volitve. Skratka predstavniki Kartela svobodno lažejo, ko trdijo, da se je predsednik republike obvezal, da bo razpustil parlament in razpisal volitve za junij.

Na 3. strani

Gianfranco Fini samo delno ugasnil tribarvno plamenico

FIUGGI - S poročilom Gianfranca Finija se je včeraj v Fiuggiju blizu Rima začel zadnji kongres MSI, ki se bo ob koncu tedna preimenoval v Nacionalno zavezništvo. Fini je dober del svojega uvodnega poročila posvetil trenutni politični situaciji in kritiziral predvsem predsednika republike Oscarja Luigija Scalfaro,

ki naj bi po njegovem mnenju preprečil obnovo Berlusconijske vlade.

Drugi del poročila je pa je bil namenjen osrednjemu vprašanju kongresa, smrti MSI in rojstvu Nacionalnega zavezništva, ki naj bi postalo politični izraz italijanske desnice.

Na 3. strani

ZDA / V LETNEM GOVORU AMERIČANOM

Clinton priznal napake in prešel v protinapad

Republikancev pa ni prepričal

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton priznava, da je v zadnjih dveh letih naredil številne napake. Med tradicionalnim januarskim predsedniškim govorom v kongresu pa je svojim državljanom kljub temu skušal dopovedati, da se vrača k političnim koreninam »novega demokrata«, ki skribo za srednji razred in za učinkovito vladanje. Politčne nasprotnike je pozval, naj prenehajo nagajati in se soočijo s problemi, ki tarejo navadne Američane - s predragim izobraževanjem, previsokimi davki, prevelikim številom mladoletnih mater, pre nizkimi minimalnimi plačili...

Republikanci so predsednikov govor označili za »poceni strel«, kot se je izrazil Robert Dole. Njegov odgovor predsedniku pa je prebrala guvernerka New Jersey Christine Todd Whitman in s tem sprožila ugibanje, ali bo republikanska kandidatka za podpredsednico ZDA.

Na 19. strani

Zaupnica Diniju ni odpravila živčnosti na trgih

RIM - Zaupnica Dinijevi vladi ni obrodila pričakovanih pozitivnih učinkov na finančnih in valutnih trgih, kjer je včeraj spet prevladovala živčnost in negotovost. Lira je spet spustila marko čez kvoto 1.050 (preseglja je 1.053 lir), milanska borza pa je na splošno presenečenje doživela globoko negativni sestanek. Pozornost trgov gre sedaj prvim korakom nove vlade, ki jo caka ne- lahko delo za ozdravitev javnih financ.

Na 11. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Tržaški sindikalisti o Diniju

Adele Pino (UIL), Bruno Zvech (CGIL) in Mario Ravaglio (CISL) nimajo posebnih pripomb k Dinijevi programski listini, da le izpolni sprejete obveznosti.

Stran 4

Kdaj slovenske jasli v Trstu?

Sindikat slovenske sole je začel s široko akcijo za ustanovitev slovenskih otroških jasli v Trstu.

Stran 4

Nevarna ostalina iz prve svetovne vojne

Med zemeljskimi deli na območju tržiškega pristanca so odkopali torpedo iz prve svetovne vojne. Nevarno ostalino so unicili na kraju.

Stran 9

V Gorici danes Informest

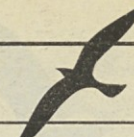
Ustanova Informest je pripravila dvodnevno srečanje predstavnikov podjetij iz osmih držav zahodne in srednje Evrope.

Stran 9

CGIL o razmerah v deželi FJK

Na deželnem posvetu CGIL so ugotovili, da industrijska proizvodnja v Furlaniji-Juljski krajini krepko zaostaja za evropsko stvarnostjo.

Stran 10

POLEMIKA MED BOSSIJEM IN MARONIJE

Težave Severne lige po izstopu iz Kartela

Veliko disidentov je že zapustilo stranko Maroni razmišlja o umiku s politične scene

Vodja Severne lige Umberto Bossi (telefoto AP)

RIM - Prigode okrog konca Kartela svoboščin in padca Berlusconijske vlade so povzročile v Severni ligi nemalo polemik, odklonov, izstopov in celo razkolov. Liderstvo Umberta Bossija je bilo prvič po nastanku te politične grupacije deležno odprtih in glasnih kritik, prvič se je tudi začelo govoriti o možni zamenjavi na vrhu gibanja, ki se pripravlja na kongres.

Glavni tekmelec Umberto Bossija je seveda Roberto Maroni, notranji minister v Berlusconijski vladi, nato vodja Liginih disidentov, ki pa jih ni uspel obdržati v Ligi, tako da je prav včeraj dvanajst poslancev zaprosilo za vpis v mešano skupino Montecitoria. In

zdaj se Maroni zdi kot general brez vojske, njegove šanse za nasledstvo Bossiju pa dejansko nič. Nič čudnega torej, da je včeraj namignil na možnost, da bi zapustil politiko.

»Liga mora ostati v Kartelu svoboščin. Tega pa ne more storiti, dokler jo vodi Bossi. Če bo kongres sklenil, da ne more biti Lige brez Bossija, bom premislil, ali naj se nadaljujem s politiko,« je dejal včeraj Maroni. O sebi je dejal, da je »vladni človek« in da mora biti perspektiva Lige vrnitev na vlado, drugače zanj nima smisla se naprej ukvarjati s politiko. Napovedal da, da bosta na kongresu predstavljena dva dokumenta: prvi bo zagovarjal Bossijevo liderstvo, drugi pa zamenjavo na vrhu in vrnitev v Kartel svoboščin. »Če bo prevladal prvi,« je dejal Maroni, »se bom vrnil domov.«

»To so samo smešnice,« ga je takoj zavrnil Umberto Bossi. »Mar res nisimo zapustili Kartela zato, da bi se vanj vrnili! Liga se ne bo nikoli vrnila v Kartel, kjer obstaja železna os med Berlusconiem in Finijem, ker bi to pomenilo njeno smrt.«

Kot smo omenili, pa je prav včeraj 12 liginih poslancev zaprosilo za vpis v mešano skupino poslanske zbornice, drugih pet disidentov pa bo ostalo v Ligi, da bi vodili notranjo bitko. Tem je treba seveda pristiti se one, ki so že prej zapustili Ligo, kot na primer tržaškega poslanca Gualberta Niccolinija.

SPOMENICA BETTINA CRAXIJA

V blagajne PSI denar Fiata, De Benedettija in Fininvesta

MILAN - Iz Hamameta je Bettino Craxi poslal milanskim sodnikom procesa Enimont se eno spomenico, v kateri zatrjuje svojo nedolžnost in popolno nevednost o operacijah za financiranje stranke, ki so bili v izključni pristojnosti strankinega upravitelja, pokojnega Vincenza Balzama. Spomenica pa je zanimiva, kar v njej bivši tajnik PSI našteva vse velike podjetnike in grupe, ki so bolj ali manj redno prinašale denar v socialistične blagajne. Med te Craxi omenja Fiat, De Benedettija pa tudi Berlusconijsvo Fininvest, da ne govorimo o Montedisonu in ENI. Poleg tega pa Craxi se na nekoliko zveržen način namiguje na stike med Balzomom in milanskim tožilcem Di Pietrom pa tudi na poznanstva slednjega s podjetniki, ki so financirali socialistično stranko.

Bivši socialistični tajnik v spomenici milanskim pojasnjuje, da je o prillivu denarja v strankine blagajne v mnogih primerih izvedel sele pozneje iz pricevanj članov strankine uprave, ki bi znali marsikaj povedati sodnikom.

Konkretno pa pravi, da je Balzamo že dolgo let vzdrževal odlične stike s pooblaščenim upraviteljem Fiata, od katerega je prejel znatne prispevke do priprav na

volilno kampanjo pred parlamentarnimi volitvami leta 1992. Balzamo je dobro poznal tudi inž. Carla De Benedettija in od njega prejemal denar. Tudi grupa Fininvest je »privilegirala« PSI, poleg drugih strank, in to predvsem, kot navaja Craxi, preko televizijske volilne kampanje pa tudi »z raznimi oblikami propagandnih posegov.« »Ne vem,« previdno piše Craxi v svoji spomenici milanskim sodnikom, »s kom je Balzamo vzdrževal stike glede podpor stranki, gotovo pa je, da je Balzamo tudi s Fininvestom sistematično imel odlične osebne stike.«

Glede Di Pietra pa Craxi v spomenici pravi, da je poznal Balzama, s katerim se je ob raznih priložnostih srečal, imela pa sta tudi več skupnih prijateljev. Nekateri med njimi so bili podjetniki v nepremičninskem ali zavarovalnem sektorju in so redno plačevali prispevke socialistični stranki.

Zaključek bivšega socialističnega tajnika je, da se sam ni brigal za upravne posle in da naj sodniki poglobijo delovanje pokojnega Balzama. Prav v pričakovanju te »poglobitve« je Craxijev odvnetnik Giannino Guiso zahteval od sodnikov procesa Enimont, naj znova odprejo fazo obravnave.

G L O S A

Revni, a lepi

JOZE PIRJEVEC

Ob prisegi nove italijanske vlade na Kvirinalu je pritegnila moja pozornost drobna malenkost: skoraj vsi novopečeni ministri, pa tudi predsednik republike in predsednik vlade, so nosili kravate »à pois«. Odkar je Silvio Berlusconi uvedel to modo, ki je zamenjala modo rumenih kravati iz Ciampijevega obdobja, se noben italijanski politik, ki nekaj da nase, očitno ne more upreti privlačnosti kravate »à pois«. V tem me je še isto nedeljo po umestitvi Dinijevega kabineta potrdila okrogla miza na televiziji, ki so se je udeležili predstavniki bolj ali manj vseh političnih strank. Spet sem moral ugotavljati, da so sicer ideje različne, kravate pa enake. Edina podrobnost, ki je locila glasnika Komunistične prenove od njegovih meščanskih sogovornikov, je bila v tem, da njegova kravata »à pois« ni bila zadržana do konca, temveč je z odpetim gumbom na srajci razglasala njegovo revolucionarno zavest.

Naivni snobizem italijanskega političnega razreda (v najsišsem smislu tega pojma), ki je narekoval tujim novinarjem, da so italijansko krizo zadnjih let poimenovali z vzdevkom »revolucija v kasmirju«, je mogoče tolmaciti na več načinov. Brez dvoma je znak družbe, ki veliko da na zunanost v prepričanju, da obleka naredi človeka. Je pa seveda tudi znak nekega baročnega odnosa do življenja, v katerem je važna oblika in ne vsebina, zveneca gesta in ne premišljena beseda, odmeven slogan in ne utemeljeni argumenti. D'Annunzio s svojo votlo retoriko, pretirano eleganco, s svojo slo po efektu zaradi efekta, je v tem smislu se kako prisoten v italijanskih političnih in casnikarskih krogih. V določenem smislu je interpretiral in tudi pogojil njihovo malomeščansko mentaliteto bolj zgovorno od samega Mussolinija. Ta je, če ne drugega, vnesel v ikonografijo italijanske psihodrame vsaj nekaj ruralne prvinskosti, ki pa se ni uveljavila in ga ni prezvela, saj ji ni bilo obstanka ob polosceni premoči »sladkega življenja«.

Zadnjic je neki podjetnik v pogovoru na televiziji dejal, da v tujini gledajo na Italijane kot »na pajace«. V tej kruti ugotovitvi je brez dvoma nekaj resnice, pri čemer je treba pridati, da se posmehu, ki ga zanje predvsem politična Italija, pogosto pridružuje velika simpatija do italijanskega ljudstva, kulture, načina življenja. Gre za dihotomijo, kakrsne verjetno ne pozna noben drug narod na svetu: z ene strani ne srečaš v tujini človeka, ki bi se mu ne zaiskrile oči, ko spregovori o Italiji, z druge pa tudi redko najdeš koga, ki bi se ne sočutno nasmehnil, ko odkrije, da imas v zepu italijanski potni list.

Nedoraslost italijanske družbe, ki je posledica zgodovinske zaostalosti velikega dela Apeninskega polotoka ter primitivnosti razmer, v katerih je se do nedavna živela večina njegovih prebivalcev, je očitno velika zapreka pri njenem vključevanju v bolj razvite evropske integracijske procese. Bati se je celo, da bo Italija potisnjena na rob dogajanja, saj je z izginotjem sovjetske nevarnosti izgubila edini adut, na katerega je lahko stavila: dejstvo, da je bila naravna letalonosilka v Sredozemlju, zasedrana poleg drugega na točki, kjer je tekla zarez med Vzhodom in Zahodom. Izguba te vloge je zmanjšala pomembnost Italije na svetovnem polju, kar pomeni, da nikogar ne briga posebej več, kaj se z njo dogaja. Ker torej ni pričakovati, da bodo od zunaj skušali vplivati na razplet italijanske krize, bo verjetno nestabilni položaj, v katerem živimo, trajal še dolgo. Nosili bomo pač kravate »à pois« in se tolažili z mislijo, da smo revni, a lepi.

NOVICE

Slaba kri zaradi novih imenovanj znotraj RAI

RIM - Triindvajset članov parlamentarne komisije za nadzor državne televizijske ustanove, ki šteje 40 oseb, je poslalo predsednici RAI Morattijevi in upravnemu svetu pismo, v katerem zahtevajo preključiti celovito organizacijo, kakor tudi ustroj dnevnih informativnih oddaj. Zakaj? Zaradi tega, kot je pojasnil senator LS Gian Guido Folloni, ker bi s temi imenovanji prevesili politično ravnotežje na vrhu Raia v izključno korist Berlusconijskega gibanja Forza Italia in Finijevega Nacionalnega zavezništva. Kakor je izjavil progresistični senator Antonello Falomi, se pismo oslanja na časopisne vesti. »Ko bi navedena imena zares prišla v postev,« je poudaril Falomi, »bi se struktura ustanove in njen menedžment tako spremenila, da bi postalo vprašljivo, ali bi RAI se naprej delovala v skladu z naceli in cilji, ki ji jih določajo zakonski predpisi.«

Še tri aretacije v Milanu

MILAN - Finančni stražniki so po nalogu milanskega javnega tožilca Elia Ramondinija včeraj aretirali tri osebe pod obtožbo davčne utaje, korupcije in kršitve zakona o javnem finansiranju političnih strank. V zapor so morali 75-letni legalni zastopnik družbe Cober, Antonino Rizzo iz Assaga pri Milanu, 54-letni legalni zastopnik rimske družbe Gepin, Gianclaudio Zavaroni, ter 63-letni bivši legalni zastopnik družb Computer Security in Cober, Carlo Cottarelli. Sodnja jim je prišla na sled v okviru preiskave o milanskem avtoparku Giovannija Salesija, kjer so stopili na prste mafijcem. Aretirani so med drugim zaslužili 50 milijard lir z izdajanjem faktur za neobstoječe posle.

Ponovno zaslišali Poggiolinija

RIM - Rimski javni tožilec Antonio Marini je včeraj spet zasliševal bivšega sefa na ministrstvu za zdravstvo Duilia Poggiolinija, ki so ga skupaj z njegovo ženo Pierr Di Mario in 14 drugimi osebami obtožili združevanja v zločinske namene, izsiljevanja, korupcije in izdajanja ponarejenih faktur. S svojimi zločinskimi posli so izzvali navitje cen zdravilom in tako hudo oskodovali bolnike. Poggiolini sicer sodeluje s preiskovalci.

Proces proti Andreottiju bodo jutri spet odložili

PALERMO - Predhodna sodna obravnava zoper Giulia Andreottija, ki je obtožen sodelovanja z mafijo, bi se morala začeti jutri, vendar jo bodo odložili, ker se je senatorjeva branilca ne bosta udeležila iz solidarnosti s palermškimi kolegi; ti že več kot mesec dni zahtevajo uravnovešene tožilceve in branilceve vloge.

D'Alema je zavmil vse kritike

RIM - »Izrazil sem samo osebno mnenje o zapletenih in kočljivih problemih, ki zadevajo kulturo in vest posameznika,« je poudaril včeraj vodja DSL Massimo D'Alema in tako odgovoril na kritike, ki jih je bil deležen zaradi izjav katoliškemu tedniku Famiglia Cristiana v zvezi s prekinitvijo nosečnosti in biotehnologijo. Očitno so mu namreč, da je svoje izjave prikrojil interesom lastne stranke.

BENETKE / UMOR IZ LJUBEZENSKIH RAZLOGOV

»Informacijska strast« izdala morilca ženske v Margheri

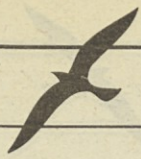
Novinarjem je po telefonu pojasnil umor in razloge zanj

BENETKE - V bojazni, da bi izgubil žensko, s katero je imel že dve leti ljubezensko razmerje, jo je ubil in nato o zločinu telefonsko obvestil uredništvo nekega beneskega dnevnika. Preiskovalci so najprej našli truplo nesrečne ženske, 47-letne Luciane Dal Corso, ki je s prerezanim vratom ležala na zadnjem sedezu fiata tipo, parkiranega pod nekim nadvozom v Margheri. Po umoru je storilec v več telefonskih pozivih novinarjem pojasnil, da je ljubico (sicer poročeno in mater enega sina) ubil zato, ker ga je hotela pustiti.

Včeraj popoldne je preiskovalcem uspelo izslediti domnevnega storilca, 46-letnega Sergia Pegorara iz kraja Monselice pri Padovi (na posnetku AP), ki ima na vesti več

kaznih dejanj. Z goljufijami in prekrški se je začel ukvarjati že pri 13 letih, zato je nekaj časa preživel v poboljševalnici. O njegovi neuravnovešeni osebnosti pričajo prav telefonski klici v redakcijo beneskega Gazzettina in tudi Mattina v Padovi, med katerimi je natančno pojasnil zakaj in kako je ubil svojo ljubico in napovedal, da bo storil samomor. Se več, novinarjem je celo očital, da niso objavili vseh podrobnosti o umoru, k kateremu da ga je prisilila »prevelika ljubezen« do umorjenke.

ITALIJA / GLASOVANJE V POSLANSKI ZBORNICI

Ob vzdržanju Kartela zaupnica novi vladi

RIM - Nova italijanska vlada, ki ji predseduje Lamberto Dini, je obplula prvo parlamentarno cer. Poslanska zbornica, v kateri je razmerje sil za vlado manj ugodno, je včeraj izrekla zaupnico vladi. Z vlado sta glasovala 302 poslancev, 39 jih je bilo proti, vzdržalo pa se je 270 poslancev. Osem poslancev Pannellove skupine reformistov pa se v znak protesta proti vzdržanju zaveznikov Kartela svoboščin ni udeležilo glasovanja.

Ob izidu glasovanja v poslanski zbornici se je takoj vnela polemika o trdnosti sedanje Dinijeve vlade, predvsem pa o večini, ki jo podpira. Dejstvo je namreč, da je Lamberto Dini zaradi vzdržanja Kartela svoboščin dobil veliko več od večine, ki je bila včeraj potrebna (171 glasov), vendar pa 14 glasov manj od večine, ki bi jo potreboval (316), ko bi glasovali vsi poslanci. To najbrž ne bo vplivalo na vladno usodo v prihodnjih dveh mesecih, z aprilom pa se bo začel pritisk Kartela svoboščin na premiera, naj odstopi. Vendar se do tedaj razmerje sil lahko že tako spremeni, da je dejansko nemogoče ugibati, kaj se lahko zgodi.

Sicer je premier Lamberto Dini s kratko, komaj 20-minutno repliko včeraj pozel precej aplavzov. Nekateri so bili iskreni (kot ob koncu replike, ko je ploskal tudi Silvio Berlusconi), drugi polemični in so poudarjali nasprotna stališča Kartela svoboščin in strank, ki so podprle Lamberta Dinija.

Premier je zavrnil kri-

tike Kartela svoboščin in poudaril, da njegov program ni dolgoročen. Temelji na starih točkah (gospodarski manever, pokojninska reforma, jamstvo enakih možnosti pristopanja do sredstev množičnega obveščanja, reforma deželnega volilnega zakona), ki so glavni razlog za rojstvo te vlade in meje mandata, ki jih ima. Poleg teh vprašanj je Dini omenil kot obveze boj proti brezposelnosti, pomoč prebivalstvu, ki ga je prizadela vremenska ujma in spodbudo privatizacijam. Velik poudarek je dal tudi solstvu in zunanji politiki (v tem okviru ni omenil odnosov s Slovenijo), ob koncu pa poudaril, da je treba scititi manjšine in jamčiti avtonomijo dežel s posebnim statutom. Zahvalil se je vsem, ki so ga podprli, pa tudi Silviu Berlusconi, ki se je izrekel o njem pohvalno. V tem okviru je Dini pozval nekdanje sopotnike Kartela svoboščin, naj mu izrečejo zaupnico. Toda ni jih premaknil, kljub temu, da so mu med glasovanjem vsi segali v roko (Berlusconi kar dvakrat) in s tem tako ovirali potek glasovanja, da je mogla poseči predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti.

Medtem ko so poslanci glasovali, sta v predverju lider Severne lige Umberto Bossi in bivši minister Clemente Mastella (KDC) stavila o tem, kakšna bo cez leto dni italijanska politična scena. »Imeli bomo desni center in ti ga boš imel v r.« je napovedoval Mastella. »Tvoje so samo iluzije«, mu je odvrnil Bossi. Kdo bo zmagal?

Pogled na poslansko zbornico med repliko predsednika Dinija (telefoto AP)

Caveri: Posebna pozornost zaščititi Slovencev v Italiji

RIM - V včerajšnjih glasovalnih izjavah tik pred glasovanjem o zaupnici Dinijevi vladi je bilo v poslanski zbornici slišati tudi nekaj besed o slovenski manjšini v Italiji. V svojo glasovalno izjavo jih je vključil predstavnik Union Valdotaie Luciano Caveri (na sliki): »Predsednik vlade,« je dejal Caveri prav na koncu svojega posega, »je prejel poslanico od Slovenske skupnosti. Zaradi solidarnosti, ki jo čutimo do drugih jezikovnih manjšin, menimo, da je potrebno posvetiti posebno pozornost zaščititi Slovencev v Italiji.«

Sicer pa je Caveri že v svojem posegu v razpravo o zaupnici ter nato še v včerajšnji glasovalni izjavi spregovoril o vprašanju manjšin, seveda s posebnim ozirom na problematiko Francozov v Dolini Aoste.

RIM / ODMEVI NA ZAUPNICO

Berlusconi spet ostro pritiska na predsednika republike

RIM - Zaupnica Dinijevi vladi ni omilila polemik med političnimi silami. Center, reformistična levica in Severna liga, ki so podprli vlado, so v izidu glasovanja (302 za, 39 proti in 270 vzdržanih) videli dokaz, da vlada vendarle lahko računa na večino in da bi bil predčasni razpust parlamenta v nasprotju z ustavnimi določili. Kartel svoboščin pa je kot en moz izid glasovanja ocenil kot dokaz, da vlada brez Kartela ne bi prodrla. Predvsem pa je izid glasovanja ocenil kot »nezaupnico« predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru. »Moral bo upoštevati ta izid in razpisati predčasne volitve junija,« so drug za drugim podčrtovali voditelji Kartela.

Silvio Berlusconi, ki je včeraj dvakrat segel v roko premieru Lambertu Diniju in mu ploskal ob koncu replike, je pojasnil, da Dinijeve besede niso bile dovolj prepričljive, da bi Kartel svoboščin napovedano vzdržanje spremenil v zaupnico. »Kartel je dokazal cut odgovornosti in uposteval, da so potrebni nekateri nujni ukrepi. Pricakujemo, da bosta premier in predsednik republike s prav tolikšno lojalnostjo spostovala izid volitel 27. marca,« je poudaril Berlusconi in dodal, da zaradi Kartela zadevajo samo »življenjsko dobo vlade«. Drugi predstavniki bivše vladne koalicije so bili bolj brutalni. »Scalfaro bi moral odstopiti,« je menil bivši predsednik Severne lige

Franco Rocchetta, Vittorio Sgarbi je dodal, da je bil izid »udarec Kvirinolu«, bivši minister za solstvo Francesco D'Onofrio pa je menil, da se je »rodila vlada, ki je goljufija ustave«.

V senatu bo Kartel svoboščin imel podoben odnos do Dinijeve vlade. Zaradi razlik v pravilniku (v senatu je vzdržanje skoraj enakovredno negativnemu glasu) pa se dober del senatorjev kartela ne bo udeležil glasovanja. Glavni cilj Kartela, to so ponovili vsi voditelji, so politične volitve v sredini junija. »Ker so se poslanci Severne lige, ki so zvesti Bossiju izneverili mandatu volilcev,« je pojasnil Berlusconi, »ta parlament nima več legitimnosti, pravzaprav nima več nobene, prav nobene legitimnosti«.

Clan tajništva DSL Franco Bassanini je ocenil, da te kritike »dokazujejo samo, da premirje, ki ga ponuja Dinijeva vlada, ne navaja desnice k spostovanju Ustave, ampak podžiga njene prevratniške težnje«. Tajnik Ljudske stranke Rocco Buttiglione je dodal, da bo bodo te polemike »ovira resnemu političnemu sočkanju o pomembnih stvareh«. Desnico pa je opomnil tudi bivši tajnik Sergio Garavini, ki se je v prejšnjih dneh v stranki boril, da bi v primeru potrebe podprla sedanjo vlado. »Ko bi jo desnice hotele zrušiti, bi se v SKP zbrala skupina parlamentarcev, ki bi to preprečila,« je dejal Garavini.

FIUGGI / ZAČEL SE JE ZADNJI KONGRES MSI

Z dvojnostjo in nedorečenostjo do brega Nacionalnega zavezništva

V uvodnem poročilu je Fini kritiziral predsednika republike Scalfara

FIUGGI (RIM) - V teh dneh v kongresnem središču v Fiuggiju pri Rimu umira MSI. Ali bo na pepelu neofasistične stranke, ki je bila vse povojno obdobje v opoziciji in samo občasno priskokila na pomoč Krščanski demokraciji, zrasla demokratična italijanska desnica? To je vprašanje, ki si ga postavljajo politični komentatorji, ki so v zadnjih tednih posvetili veliko pozornost italijanski desnici in Nacionalnemu zavezništvu, ki naj bi postalo njen politični zastopnik.

To je tudi izziv, s katerim se hoče pomeriti tajnik Gianfranco Fini, čeprav mu jo je usoda krepko zagodla. Fini je upal, da se bo predstavil na kongresu kot voditelj vladne stranke in da se bo pohvalil s prisotnostjo ministrov in podtajnikov. Zaradi krize Berlusconijske vlade se je Fini predstavil kot lider stranke, ki ima sicer največji vpliv v Kartelu svoboščin, vendar ni ne vladna in niti opozicijska stranka, ampak politična sila, ki svojo poli-

tično usodo in perspektivo povezuje z možnostjo predčasnih junjskih političnih volitev.

Zaradi tega je Gianfranco Fini ves prvi del svojega poročila kongresu posvetil prav trenutni politični situaciji in krivdo za poraz Kartela svoboščin pripisal predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru.

Fini je Scalfaru očital, da je v govoru ob koncu leta obljubil, da bo upošteval izid volitev 27. marca, nato pa na svojo obvezo pozabil. V dokaz je navadel dejstvo, da predsednik republike ni hotel omogočiti Berlusconijski vladi, da bi v parlamentu preverila, ali ima se zaupanje parlamenta, predvsem pa naj bi Scalfaro prepovedal vključitev izvedencev Berlusconijske vlade v novo Dinijevo vlado. S tem naj bi Scalfaro omogočil ljudski stranki in Demokratični stranki levice, da glasujeta za Dinija, obenem pa naj bi razvrednotil izid lanskimi političnimi volitve.

Drugi del poročila je Fini posvetil središčnemu vprašanju tega kongresa, razpustu MSI in rojstvu Nacionalnega zavezništva. Razpust je prikazal kot boleče, vendar nujno dejanje in dodal, da v predlogu kongresnih tez enega samega stavka ne misli spremeniti. Gre za stavek, ki poudarja, da italijanska desnica ni hčerka fasizma. Sicer pa teze v precejšnji meri spreminjajo dosedanja stališča MSI, saj med drugim vključuje med »očete« italijanske države tudi Antonia Gramscija.

V svojem včerajšnjem nastopu je voditelj Nacionalnega zavezništva plačal ceh nostalgikom MSI. Potocil je solze ob filmu, ki je obujal lik njegovega predhodnika Giorgia Almiranteja, govoril je o bolečini, ki jo povzroča sprememba, stare vojske Salojske republike je nazval s kameradi. S tem je Fini hotel prepričati preostre razkole v stranki, predvsem pa rojstvo neke »fasistične prenove«.

Fini je s kongresnimi tezami in s snocnjim poročilom fasizem izročil zgodovini. In skupaj s fasizmom tudi njegovo antitezo, antifasizem, čeprav je priznal, da je antifasizem uvedel demokracijo v Italijo.

Voditelj Nacionalnega zavezništva je izbral pot dvoumja in dvojnosti, s katero je hotel napisati besedo konec pod poglavje sklicevanja na fasizem, ne da bi se spustil v kritično oceno diktatorskega režima in posledic, ki jih je povzročil Italiji.

To bo osnova za kongresno razpravo, ki se bo nadaljevala ves teden. Ni dvoma, da bo Fini na kongresu zmagal. Vprašanje je lahko le, ali bo iz Nacionalnega zavezništva kdo izstopil ali pa bo Fini s svojo dvojnostjo prepeljal vso stranko na breg nove politične sile. Prav ta dvojnost (kot tudi nekatere politične poteze zadnjih tednov) vzbujajo dvom v iskrenost Finijevega nacra.

Dve »drugi mesti« za Dinijevo vlado v poslanski zbornici

RIM - Z včerajšnjo zaupnico v poslanski zbornici se je Dinijeva vlada približala dvema rekordoma v italijanski povojni zgodovini: po številu nasprotnih glasov in po številu vzdržanih poslancev.

Proti Dinijevi vladi je včeraj glasovalo samo 39 poslancev: manj nasprotnih glasov (30) je prejela samo Andreottijeva vlada nacionalne enotnosti leta 1978.

»Drugo mesto na lestvici« si je Dinijeva vlada zagotovila tudi po številu vzdržanih, saj se je včeraj vzdržalo kar 270 poslancev. Več vzdržanih je bilo samo ob zaupnici Andreottijevi vladi leta 1976: 303. Dinijeva je tudi prva vlada, ki dobi zaupnico tudi od DSL. Kot precedens pa bi lahko steli podporo KPI Andreottijevi vladi leta 1978.

Uspeh neposrednega TV prenosa razprave o zaupnici na Montecitoriu

RIM - Poslanska zbornica po popularnosti prekasa Pippa Bauda, ce naj sodimo po torkovi gledanosti neposrednega televizijskega prenosa - izmenično na Rai1 in Rai3 - razprave o zaupnici Dinijevi vladi. Prav v večernih urah, ko je bila po Rai1 oddaja Pippa Bauda »Numero uno«, je parlamentarno razpravo po Rai3 gledalo povprečno 6.780 tisoč gledalcev, »konico« pa je prenos dosegel ob posegih Umberta Bossija (8 milijonov gledalcev) in Silvia Berlusconijskega (8 milijonov in 600 tisoč), medtem ko Gianfranco Fini le za malo ni dosegel osmih milijonov. Drugi politični liderji so imeli veliko manj gledalcev, tudi zaradi bolj neugodnega urnika. Rocco Buttiglione, ki je govoril okrog 19. ure, se je moral zadovoljiti z nekaj manj kot tremi milijoni gledalcev, eno uro kasneje pa je imel Massimo D'Alema pol milijona gledalcev več.

CGIL, CISL IN UIL O PROGRAMU LAMBERTA DINIJA

Izpolni naj obveze, pa bo vse v redu...

Adele Pino, Zvech in Ravalico na moč oprezni

Novi ministrski predsednik Lamberto Dini je v ponedeljek predstavil vladni program, ki ga označujejo znane stiri točke, med njimi tako imenovani gospodarsko-financijski manever za 15 do 20 tisoč milijard lir vrednosti in reforma pokojninskega sistema. Tukajšnji predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL so nam že ob Dinijevem imenovanju za mandatarja povedali, da ga bodo ocenjevali po dejanjih, včeraj pa smo jih povprašali, kaj menijo o njegovi programski listini.

Dezelna tajnica UIL Adele Pino nam je takoj na začetku pojasnila, da se ne more in tudi ne mara izreči o tem programu že a priori. Zakaj ne? Zaradi tega, ker so crke na papirju ugodno zaznamovane, ne ve pa se, kako jih bo vladna prenesla v prakso. »Priljubljeni smo na sooceno glede vseh socialnih problemov in se posebno kar zadeva vprašanje socialnega skrbstva oziroma zavarovanja, ki je najbolj kocljivo,« je poudarila sindikalistka, vendar si je v isti sapi zastavila vprašanje, kakšno reformo na tem področju ima v mislih Dini. Sindikat ima jasne pojme, kar je prišlo do izraza de lanskoleto, ugotoviti pa je treba, kakšne namene imajo v Palaci Chigi. »Smo v prehodni fazi in gotovo bo prišlo do temeljitega dogovarjanja med vlado in sindikati,« je dodala Adele Pino rekoč, da gre za sila

Adele Pino

delikatno fazo, v kateri bo treba sproti ocenjevati sleherni potezo vlade. »Jasno pa je,« je se pripomnila, »da to ni progresistična vlada, temveč zgolj tranzitna, reformna vlada.«

Pokrajinski generalni tajnik CGIL Bruno Zvech je bil, kot po navadi, redkobeseden. »Zdi se mi, da je Dini z izpostavitvijo nacelnih problemov zaenkrat izpolnil svojo obveznost, vendar bo moral zdaj začeti stvarno ukrepati,« je odgovoril na naše vprašanje in tudi sam zastavil vprašanje: »Dini je omenil 15.000-milijardni manever. To je že v redu, toda radi bi vedeli, od kod naj po njegovem pride ves ta denar, iz cigavega žepa... Menda ne spet iz žepov enih in istih?« Zvech meni, da je treba zdaj nemudoma uresničiti zakon o dezelnih volitvah, obenem pa dopustiti dezelnim upravam najširše mogoče pristojnosti, avtonomijo. Ne samo, potrebno je tudi

Mario Ravalico

enkrat za vselej razrešiti problem televizijskega monopola, torej sprejeti znameniti zakon anti-trust. Vodja CGIL je nazadnje dejal: »Dinijeva vlada mora razvozlati stiri prvenstvena vprašanja. Kako bo to storila, ne vem, vsekakor pa jo bomo sodili ravno na podlagi tega, kako jih bo resila.«

Kaj pa meni član pokrajinskega tajništva CISL Mario Ravalico? Najprej nam je rekel, da njegov sindikat nerad daje izjave brez stvarne podlage, potem pa se je vendarle sprostil in glede Dinijevih starih programskih točk poudaril, da ga predvsem veseli premiorova doslednost: kar je napovedal ob svojem imenovanju, to je zatem potrdil. Dejstvo, da je Dini povezal finančnogospodarski manever z najmanj enim odstotkom notranjega brutoproizvoda, to je v državi ustvarjenega bogastva, je po Ravalicovem mnenju pozitivno,

Bruno Zvech

seveda pa bo treba sproti preverjati uresničitev tega manevra. Povoljno ocenjuje tudi Dinijevu obljubo, da bo dogovarjanje s sindikati naslonil na lanski septembrski sporazum, sicer pa dokaj povoljno ocenjuje se predsednikove obveze kar zadeva pospešitev zaposlovanja zlasti mlajše delovne sile in povečevanje javnih naložb, saj gre za tesno povezani vprašanji. Mario Ravalico nam je poleg tega izrazil zadovoljstvo zaradi drugih postavk v premierovem govoru, katerih pomen v danem političnem vzdusju morda ni prišel dovolj do izraza. Gre za obveze Dinijeve ekipe glede boja proti davčnim utajam, solske reforme, pospeševanja znanstvenih raziskav, ureditve zdravstvenega sistema ter skrb za družinsko problematiko in socialno emarginacijo. »Skratka, na dobri poti smo,« je zaključil Ravalico.

Drago Gašperlin

ŠOLSTVO / ZAHTEVA

Slovenske jasli v tržaški občini

Sindikat slovenske šole predložil zahtevo

V tretjic bo slo, morda. Govor je o ustanovitvi slovenskih občinskih jasli v Trstu. Dvkrat je poskus spodletel, zahteva Sindikata slovenske sole, da bi jih tržaška občina odprla, je naletela na gluha ušesa. Tokrat kaže, da ji bodo občinski upravitelji končno prisluhnili.

Zamisel o ustanovitvi slovenskih jasli v tržaški občini se je prvič porodila leta 1987. Sindikat slovenske sole je takrat zbral več kot stiriideset podpisov zainteresiranih staršev in jih priložil prošnji, ki jo je predložil tržaški občinski upravi. S predčasnim padcem občinske uprave je zadeva zamrla.

Podobno se je dogodilo tudi stiri leta kasneje. Leta 1992 je prevzela krnilo Občine desničarska uprava, ki pa je ustreznih deželni prispevek za otroške jasli preusmerila k obstoječim italijanskim jaslim.

Julija lani je vodstvo Sindikata slovenske sole spet ugriznilo v to, doslej grenko jabolko. Srečalo se je z občinskim odbornikom za solstvo Robertom Damianijem, ki je izrazil politično pripravljenost, da bi v kratkem odprli slovenske jasli v Trstu. Decembra so se predstavniki Sindikata srečali tudi s slovenskimi občinskimi svetovalci Igorjem Dolencem, Andrejem Berdom in Petrom Močnikom. Vsi so zagotovili podporo projektu in poseg pri občinski upravi, da bi leta vključila v preračun za leto 1995 tudi postavko »slovenske otroške ja-

sli«. Poleg tega je vodstvo Sindikata poseglo se pri odgovorni funkcionarki za občinske jasli, da bi se okvirno domeni, kje bi lahko zrastle slovenske jasli.

Najbolj racionalno bi bilo, ko bi slovenske jasli odprli v okviru že obstoječih italijanskih jasli v Ul. Veronese pri Sv. Jakobu. Lokacija jasli je se kar središčna, pred jasli je primerno parkirišče. V njih naj bi odprli se slovenski oddelek. Osebe bi izbrali med nekaterimi suplentkami vzgojiteljicami, ki so že službovale v jaslih.

Občinska funkcionarka je predstavnike Sindikata opozorila, da bo treba zahtevo po odprtju jasli dokumentirati; občina bi morala tudi uradno vedeti, da gre za realno potrebo, da bodo jasli dejansko koristile staršem in njihovim otrokom. Sindikat slovenske sole je v nekaj tednih zbral 45 podpisov staršev, ki bi radi poslali svoje otroke v jasli. Aprila, ko bodo odprli vpisovanje za sprejem otrok v jasli, bodo starsi dostavi-

li svoje prošnje Občini, da bi tako tudi uradno zaprosili za novo strukturo.

Potreba po slovenskih jaslih je iz leta v leto bolj občutena. Nekateri slovenski starsi so bili - ob pomanjkanju slovenskih - prisiljeni vpisati svoje otroke v italijanske ali zasebne jasli. Nekaj takih primerov so zabeležili predvsem v mestu, v dvojezičnih družinah, v katerih sta tako oče kot mati zaposlena. Ustanovitev slovenskih jasli bi pomenila veliko pridobitev za predšolsko vzgojo najmlajših. Jasli namreč niso »parkirišče«, pač pa socialna vzgojno-varstvena služba. V njih bi začeli otroci - poleg drugega - tudi spoznavati prve slovenske besede, lep del dneva bi preživeli v slovenskem okolju, kar bi lahko odločilno vplivalo na osvajanje slovenskega jezika.

Argumentov za odprtje slovenskih občinskih jasli je torej kar precej, podpisov bodočih koristnikov tudi. Upati je, da bo slo, z jaslimi, v tretjic res rado. (M.K.)

Skupščina vzgojiteljic o otroških jaslih

Solski sindikati CGIL, CISL, UIL in Sindikat slovenske sole so sklicali za torek, 31. januarja, v prostorih osnovne sole Morpurgo na Drevoredu Campi Elisi 2 skupščino učnega osebja otroških vrtcev. Na njej bodo razpravljali o pokrajinskem načrtu za izpopolnjevanje. To bo prvič, da bo na skupni sindikalni skupščini otroških vzgojiteljic sodeloval tudi Sindikat slovenske sole. Srečanje se bo začelo ob 17. uri.

PREDSTAVITEV / FUTURIBILI

Revija o možni bodočnosti

Katere možnosti ponuja prihodnost - na to vprašanje skuša od letos spet odgovoriti revija Futuribili. Stirimesecnik, ki ga je leta 1967 ustanovil in do smrti leta 1974 urejeval Paolo Ferraro, zeli nuditi vpogled v možna bodoča obzorja na gospodarskem, političnem, sociološkem in zgo-

dovinskem področju, da bi lahko tudi sami pripomogli k graditvi bodočnosti. Vsakdo je pri tem pomemben, je na včerajšnji predstavitvi revije v muzeju Revoltella, poudarila sociologinja Eleonora Barbieri Masini, ki se že četrto stoletja ukvarja z možnimi prihodnostmi. Odgovorni urednik so-

rodne angleske revije Futures Colin Blackman, je obrazložil, da je studiranje prihodnosti se zelo mlada disciplina in niti ne tako cislana. Ker pogled v prihodnost ogroža status quo, pa tudi zato, ker oblastnike bolj zanimajo takojšnji dividendi, politike pa bližnje volitve, kot pa tisto, kar bi se

lahko dogodilo čez deset ali dvajset let.

Glavni poročevalec na predstavitvi je bil novinar Mitja Volcic. Predstavil je številko revije (vse številke so monografske), ki govori o možnostih sožitja na Balkanu po koncu vojne. Predvidevanja bivšega odgovornega urednika TG1, izvedenca za vzhodnoevropske zadeve, niso bila rožnata. Prav nasprotno. Napovedal je države z močno oblastjo in strogim nadzorom nad sredstvi javnega obveščanja, nove, moderne ideje bodo le stezka prodirale, države bodo revne, etnično mešane skupine ne bodo vedele, kam naj spadajo. Kriminalne organizacije bodo močno vplivale na oblast, normalno gospodarstvo se bo lahko razvilo sele cez kak dve desetletji. Skratka: Balkan se v novem tisočletju ne piše nič dobrega.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propagand: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financijski in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

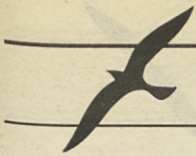
Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Načrt za plinski terminal bodo predložili konec marca

Včeraj je končno prišlo do že zdavnaj napovedanega sestanka med dezelno upravo in podjetji, ki naj bi na območju bivše naftne cistilnice Aquila v Zavljah uresničila podzemno skladišče utekocinjenega butana in propana in tako tudi rešila iz zagate uslužbenca Savitrija. Predstavniki MonteShella, Seastocka in Agipa so na srečanju z odbornikom za finance in načrtovanje Pietrom Arduinijem potrdili pripravljenost, da se dome-nijo glede skupnega načrta za izgraditev plinskega terminala, in sicer v skladu z navodili ministrstev za industrijo in okolje ter upoštevajoc pričakovanja deželne vlade in tržaske, dolinske ter miljske občinske uprave. Podrobnosti skupnega načrta bodo podjetja posredovala najpozneje čez dva meseca.

RIZARNA / RAZSTAVA

Maus: ne pozabimo na grozote taborišč

Razstava tudi ganljivo sporočilo mladim rodovom

V Rizarni so sinoci odprli razstavo slikanic newyorskega slikarja Arta Spiegelmana "Maus"; na slikanicah je prikazano življenje v nacističnih lagerjih, kot si ga je predstavljaj Spiegelman, pa čeprav jih ni nikoli videl ali obiskal. Na risbah je upodobljena mala miška, to je maus, ki v nacističnem taborišču preživlja težke trenutke, kot sicer številni drugi sotrpini.

Razstava je predvsem vabilo za razmislek, v prvi vrsti mladim rodovom, ki niso občutili grozot vojne in taborišč na lastni kozi; prav zato so jo priredili v Rizarni, edinemu koncentracijskemu taborišču v Italiji. Včerajšnje otvoritve se je udeležilo veliko število obiskovalcev in gostov, med katerimi tudi občinski odbornik za kulturo Damiani; razstavo, ki bo odprta do 26. februarja, je predstavila Natalia Indrimi; govorila je o mali

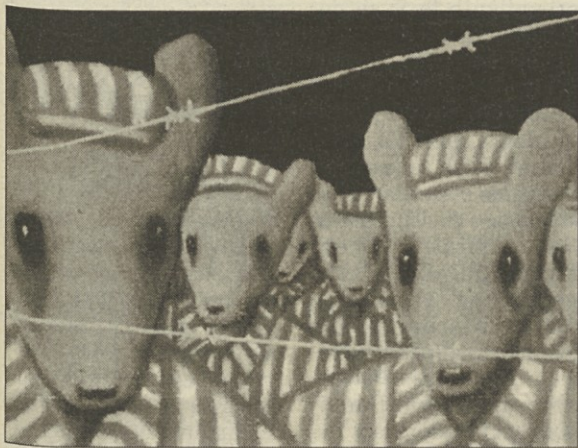

miški, ki je morala v koncentracijskem taborišču pretrpeti veliko grozot. Njen sprehod po razstavi pa je spremljala ganljiva glasba skupine Comedian Harmonists, to je skupine, ki jo je dal Hitler razpustiti leta 1935, ker je bila židovske

ga izvora. Prav ta glasba je v razstavnih dvorani ustvarila isto mračno vzdušje, ki so ga vsak dan na lastni kozi doživljali jetniki koncentracijskih taborišč.

Da bi ne pozabili na te grozote bi bilo prav, da bi si razstavo ogledalo čim večje število ljudi. Priredili so jo Trzaska občinska uprava, Mestni muzeji, pri njeni izvedbi pa so sodelovali tudi židovska skupnost iz mesta krožek Bonaventura in Dezelni institut za zgodovino odporniškega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini.

Razstava je odprta ob nedeljah, torkih in sredo, od 9. do 13. ure, v četrkih, petkih in sobotah pa od 9. do 18. ure, medtem ko je ob ponedeljkih zaprta.

Zigrino zapušča IACP

Franco Zigrino je včeraj napovedal odstop z mesta podpredsednika Avtonomnega instituta za ljudska stanovanja IACP; odstopil bo 1. marca in nato prevzel mesto upravnega direktorja pri novoustanovljeni Zdravstveni ustanovi v tridentinski pokrajini. Zigrino je tudi začasno zapustil mesto upravnega koordinatorja trzaskе KZE, na katerem je bil več kot šest let in pol. Trzaski upravitelj se je pri trzaski bolniški ustanovi zaposlil pred več kot 25 leti. Na novem delovnem mestu v Trentu bo moral preurediti enajst KZE, ki delujejo na tem območju in jih združiti v eno samo organizacijsko enoto. Ko po starih letih in pol zapušča trzaski Avtonomni institut za ljudska stanovanja je Zigrino poudaril važnost sprememb, ki jih je ustanova uvedla.

ENO LETO PO MOSTARSKI TRAGEDIJI

Mozaik za padle novinarje

Jutri popoldne na Proseku otvoritev dokumentarne razstave

Kot že najavljeno, bodo v soboto popoldne v Ul. Valussi uradno predali namenu Dom za sprejemanje otrok iz nekdanje Jugoslavije, ki bo nosil ime po Sasi Oti, Dariu D'Angelu in Marcu Luchetti. Včeraj so na pročelje stavbe (na sliki-Foto KROMA) vzdali tudi mozaik, ki so ga odbor, ki nosi ime po padlih novinarjih, darovali umetniki iz Spilimberga.

Jutri ob 18. uri pa bodo v Kulturnem domu na Proseku odprli dokumentarno razstavo z naslovom »Mostar v Trstu«, spominske svečanosti ob prvi obletnici tragične smrti treh trzaskih novinarjev bodo popoldne na deželni sedeži RAI ter zvečer v borštanski Srenjski hiši v priredbi KD Slovenec in krožka Foto Trst.

ZRNO SPET MED BRALCI

ZSKD je izdala drugo številko svojega glasila

Iz valjev crnila in matric je pravkar izšla nova številka Zrna, glasila Zveze slovenskih kulturnih društev v Trstu. Gre za drugo uradno številko tega dobrodošlega in koristnega lista, ki v začetku novega sončnega leta spet prinaša vrsto zanimivih, predvsem pa koristnih podatkov ter informacij.

V njej so tokrat našli prostor naslovi in telefonske številke sredstev množičnega obveščanja in nekaterih pomembnejših javnih ustanov, s katerimi imajo naša kulturna

društva redno opravka. Obsežnejši je tudi del ponudb raznih predstav, koncertov, prireditev ter predavanj, v ospredju pozornosti pa je obravnava aktualnih davčno-pravnih vprašanj nepridobitniških združenj in organizacij.

Ce se želijo izogniti daljšim poštnim časom, lahko včlanjena društva in skupine (ter seveda vsi zainteresirani) svoje izvode Zrna že dvignejo v trzaskih uradih Zveze slovenskih kulturnih društev v Ul. Sv. Franciska 20.

(dam)

Tudi Amnesty International se ukvarja z Božovičem

Z vprašanjem Tomislava Božoviča, bivšega oficirja bivše jugoslovanske armade, se ukvarja tudi Amnesty International. Božović, ki je srbskega porekla, sedaj živi v Trstu, žena in hči pa sta ostali v Pulju. Leta 1991 je bil na Hrvaškem, kjer so ga kot pripadnika zvezne armade obtožili raznih hudih prekrškov. Nekaj časa je bil zaprt v taborišču Kerestinac in zaman zahteval proces, da bi dokazal svojo nedolžnost. Taborišče je zapustil po izmenjavi ujetnikov in odšel v Beograd ter zatem v Milan, kjer studira njegov sin, nakar se je ustavil v Trstu. Predstavniki Amnestyja je nedavno stopil v stik z nekim hrvaškim sodnikom, ki mu je dejal, da bi Božoviča zaprli, če bi se vrnil na Hrvaško, in da procesa ne bo do podpisa mirovne pogodbe s Srbijo.

STRAH PRED DIALOGOM S SLOVENIJO

Desnica se že boji Dinija...

Opozorila zunanjemu ministrstvu

Trzaska nacionalistična desnica se zelo boji, da bosta Lamberto Dini in novi zunanji minister Susanna Agnelli odstopila od trde linije, ki jo je do Slovenije ter do slovenske manjšine zastopala Berlusconijska vlada. Ta strah pred morebitnimi zasukmi je med razpravo o zaupnici novi vladi zelo jasno izrazil listarsko in nacionalistično usmerjeni poslanec Gualberto Niccolini, ki je ves poseg v zbornici osredotočil na vprašanje fojb, na manjšino in na Slovenijo, kot da bi bili to edini problemi trzaskega vsakdana.

Po Niccoliniju sta se včeraj oglašila predsednik Federacije begunskih organizacij Paolo Sardos Albertini in predsednik združenja Venezia Giulia-Dalmazia Lucio Toth, ki mu je na evropskih volitvah, kot kandidatu MSI-NZ, ključno spodbetela izvolitev v Strasbourg. Toth je izdal tiskovno sporočilo, v katerem upa in pričakuje, da bo Agnellijska izvajala politiko kontinuitete v primerjavi z usmeritvijo bivšega ministra Anto-

nia Martina. Tako v odnosu do Slovenije in Hrvaške, kot tudi v odnosu do slovenske manjšine.

Toth, ki je bil dolgo let senator KD, očita Diniju, da je v svojem programskem posegu spregledal vprašanja italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški, ki je po njegovem pod hudim sovinitičnim udarom Ljubljane in Zagreba. Predsednik združenja Venezia Giulia-Dalmazia tudi pričakuje večjo pozornost nove italijanske vlade do vprašanja avtonomije istrskega polotoka.

Odvetnik Sardos Albertini pa je jasnejši od svojega prijatelja in somišljenika Totha. Ker je Dinijeva vlada nepolitična in tehnična vlada, ne sme po njegovem na noben način nadaljevati prekinjenih pogovorov s sosednjima državama, kar očitno lahko naredi le vlada s politično oznako in legitimacijo. Skoda, da italijanska ustava ne pozna razlik, ki jih omenja desničarski odvetnik, ki bo vsekakor budno čuval, da Farnesina ne bo zaslala na stran poti...

NOVICE

Devinski zavod po televiziji

V popularni oddaji Unomattina, ki jo vodi Luca Giurato in jo prenašajo po RAI 1, bo jutri zjutraj govor o Zavodu združenega sveta iz Devina. Gledalci bodo orisali pestro dejavnost več kot 200 mladih iz 74 držav, ki obiskujejo 13. letnik te mednarodne sole. Intervjuvali bodo tako nekatere študente kot ravnatelja Corrada Belcija in rektorja Davida Sutcliffa. Oddaja se bo pričela o 7.40.

Paticchio novi direktor dnevnika TriesteOggi

Franco Paticchio je novi odgovorni urednik trzaskеga skrajnodedničarskega dnevnika TriesteOggi. Prevzel je mesto Fausta Biloslava, ki je zapustil dnevnik prav zaradi osebnih in političnih sporov s Paticchiom, ki je eden od solastnikov dnevnika.

Paticchio je znano ime v krajevnih novinarskih in političnih krogih, trenutno je tudi odgovorni urednik TeleAntenna, na zadnjih volitvah pa je kandidiral na listi radikalcev, ni pa bil izvoljen. Ni izključeno, da bo Paticchio takoj po prevzemu nove funkcije še dodatno krčil že itak močno skrceno število novinarjev in publicistov, ki dnevno ustvarja casopis.

ANSMI in civilna zaščita

Na pobudo Mestne spontane komisije za civilno zaščito in varstvo okolja in zahvaljujoč se prizadevanju predsednika komisije Pierpaola Pergolisa je ANSMI (vsedržavno združenje za italijansko vojaško zdravstvo) ustanovil posebno operativno skupino za civilno zaščito. Skupino bodo sestavljale tri ekipe, med katerimi izstopajo zlasti izkušeni in najsodobneje opremljeni potapljači. Potapljači lahko samostojno delujejo v kateremkoli okolju, ne glede na meteorološke pogoje in vseh 24 ur na dan.

Novo vodstvo LpT

Giorgio Candot in Franco Franzutti sta nova podpredsednika in podtajnika Liste za Trst. Izvoljena sta bila na seji izvršnega sveta političnega gibanja, ki je potekala predvčerajšnjim.

Zaprta Ul. Madonna del Mare

Mestno avtobusno podjetje obvešča, da bodo Ul. Madonna del Mare zaradi nekaterih del zaprli za promet. Zato bodo na avtobusni progi št. 24 uvedli nekatere spremembe, in sicer v smeri proti Sv. Justu. Začasno bo avtobusi vozili po Ul. Cavana, Osirek Papa Giovanni, proga št. 30, Ul. Catraro, Ul. Bazzoni, Osirek Canale.

Izgubil je slušni aparat

Neki upokojenec je nedavno izgubil slušni aparat, ki ga je imel v usnjeni črni torbici. Morebitni najditelj naj ga izroci v uradu »Lega consumatori ACLI« v Ul. sv. Franciska 4/1 (stopnice A).

ZANIMIVA GOSPODARSKA, A TUDI KULTURNA POBUDA

»Bazar« židovskih jedi tudi v središču Trsta

Tržaška židovska skupnost šteje približno 600 članov

Košer pomeni v židovskem jeziku ustrezen, primeren ali preprosto dober, v judovski religiji pa pooseblja ta izraz obredno čistost. »Kosher« (ali tudi Kasher) pravijo Židje hrani, ki je primerna za užitek, ker je pripravljena v skladu z antičnimi tradicijami, na katere je židovska skupnost povsod po svetu upravičeno ponosna in tudi ljubosumna. »Kosher« imenujejo tudi trgovino, kjer proizvajajo oziroma prodajajo tipične židovske jedi in specialitete.

Pito, falafell, gosjo in govejo salamo, tipično izraelsko vino ter tudi pivo Makkabi, ki prihaja direktno iz Izraela, lahko od lanskega novembra dobimo v prvi tržaski trgovini tradicionalne židovske hrane. Prvi in doslej edini »Kosher Deli Store« se nahaja na središčnem Trgu Bencu, posluje kot navadna trgovina z živili, v sobotah pa je zaradi znanega židovskega počitka odprta le po sončnem zatonu.

Pravila, ki urejujejo židovsko gastronomijo, so, kot znano, zelo pestra in po svoje tudi originalna, izhajajo pa iz bistvene (in naravne) potrebe, da mora hrana ohraniti človeka pri dobrem zdravju. Med glavnimi pravili sodi prepoved uživanja hrane (in pijače), ki škodi zdravju. Stroga židovska religija zato prepoveduje uživanje svinjine in mesa živali, ki ne sodijo med prezvekovalce. Meja med kašerjem in ne-kašerjem je navidez zelo tanka, v bistvu pa so razlike - seveda predvsem za Žide - vidne in tudi zelo po-

membne.

Trgovine »Kosher Deli« dobimo v zadnjih letih v vseh večjih mestih zahodne Evrope, v ZDA in seveda v Izraelu. Obrati s tem nazivom (Deli je okrajšava besede »delicatessen«) pa so se rodili v New Yorku na pobudo Židov, ki so v Ameriko prisli iz držav vzhodne Evrope. V New Yorku jih najdemo skoraj za vsakim vogalom, kot rečeno pa so se v zadnjih letih razširili tudi v Evropi, začeni s Parizom, kjer so nasteli že več kot petdeset tipičnih židovskih trgovin in restavracij.

»Kosher Deli« najdemo danes v vseh turističnih, v zadnjem času pa tudi gastronomskih vodilih, saj postaja židovska hrana prava poslastica za sladokusce ter za gurmane, ki zahajajo samo v restavracije s tremi

zvezdicami. V primerjavi z ostalimi, so židovske restavracije relativno poceni, vse več pa jih poročajo tudi zdravniki, saj gre - kot rečeno - za pristno in zdravo naravno hrano.

Tržaška trgovina tipičnih židovskih jedi je prva v Furlaniji-Juljski krajini. V Italiji je takih trgovin največ v Rimu, kjer živi najštevilnejša židovska skupnost, v zadnjih letih pa so nekatere odprli tudi v Milanu. »Kosher Deli« na Bencovem trgu so Tržančani v začetkusprejeli s precejšnjim ravnodusjem, ki je sicer delno razumljivo, saj gre za popolnoma novo pobudo, židovska gastronomska tradicija pa je širši javnosti pravzaprav nepoznana. Trst je konservativno mesto, ki se navadno ustraši vsakršne tudi najmanjše novosti, po začet-

nem nezaupanju pa je v trgovini v zadnjem času opaziti vse več radovednežev ter tudi odjemalcev, ki bodo s časom postali najbrž zvesti klienti.

Trgovina z židovskimi specialitetami v središču Trsta pa presega strogega gastronomske okvire, saj ima tudi svoj kulturni pomen. Židovska skupnost je namreč od vedno sestavni del tukajšnje stvarnosti, med fasizmom in nacizmom pa je plačala ogromen krvni davek, tako da po neuradnih podatkih šteje danes le približno sesto pripadnikov. V Trstu imajo Židje svojo sinagogo, svoje pokopališče, svojo solo in najbrž še marsikaj, sedaj so dobili tudi svoj tradicionalno trgovino, ki pa je pravzaprav »Kosher« vsega pisanega in včasih tako protislovnega Trsta.

Sandor Tence

Prva tržaška trgovina z židovskimi specialitetami na Trgu Bencu (F.Ferrari-KROMA)

RADIJSKO GLEDALIŠČE

Dečki Pavlove ulice na Radiu

Delo je priredil in režiral Marko Sosič

Sredi februarja bomo po radijskih valovih lahko prisluhnili znamenitemu mladinskemu delu »Dečki Pavlove ulice« madžarskega pisatelja Ferenc Molnárja, ki jo je za radijski medij priredil in seveda tudi režiral Marko Sosič. Igra bo stekla v šestih nadaljevalnih v okviru oddaj Mladinski oder Radija Trst A, prva nadaljevalka pa bo šla v eter v nedeljo, 12. februarja ob 10. uri.

Molnarjeva knjiga je eno temeljnih del svetovne mladinske književnosti in je s svojo vsebino pritegnila in oplajala veliko mladih rodov in njena dramatizacija predstavlja zato pomemben kulturni dogodek v slovenskem prostoru. Zanimiva in pomembna je se zlasti, če upoštevamo, da pri tej sodeluje poleg

nekaterih poklicnih gledaliških umetnikov kar devetnajst mladih solarjev in dijakov, ki jih je režiser Sosič izbral iz kroga triinpetdesetih, kotlikor se jih je prijavilo na razpisano avdicijo. Priprave na to radijsko predstavbo so se namreč začele že lanskega oktobra, ko so izbirali mlade igralce. Iz širokega kroga prijavljenih je Sosič izbral skupino, ki je najbolj ustrezala vlogam in ki se je nato z velikim navdušenjem in vso resnostjo lotila dela. Po nekaj bralnih vajah se je začelo snemanje v studiju, ki se je končalo prejšnji petek. Na sliki (Foto Ferrari/KROMA) prizor s petkovega snemanja: režiser Marko Sosič z dvema mladima igralcema - Ambrožem Peterlinom in Erikom Sancinom -, ki nastopata v po-

membnih vlogah. Za mlade »decke iz Pavlove ulice« bo to prav gotovo pomembna in nepozabna izkušnja, morda pa se bo iz marsikoga od njih razvil tudi kak dober gledališki igralec.

Razstava slik sarajevskih dijakov

V veliki dvorani umetniškega zavoda Nordio v Trstu bodo jutri odprli razstavo slik, ki so jih izdelali dijaki »sorodne« sarajevske umetniške šole Umjetnička škola Dobrinje. Razstavi so dali naslov Proti vojni. Na njej bodo na ogled risbe, skice in lepaki o vojni drami v Bosni. V Trst so jih prinesli profesorji in dijaki sarajevske šole, s katerimi je tržaski umetniški zavod že pred leti vzpostavil plodne prijateljske stike. Razstava predstavlja namreč zaključno dejanje solidarnostne akcije, ki je stekla med obema šolama s skupnim imenovalcem boja za mir.

Tržaška sola je začela kontaktirati s sarajevsko leta 1993 ob pomoči posebnega dopisnika revije King Piera del Giudiceja. V mesecih najhujše vojne, ko je bilo Sarajevo na milost in nemilost bomb in granat, so se prijateljski stiki se učvrstili. Iz njih se je porodila zamisel o zasedni preselitvi ene sekcije sarajevske umetniške šole na tržasko solo, z namenom, da bi dijakom in profesorjem omogočili kolikor toliko normalno nadaljevanje študija in poučevanja. Pobuda se je obnesla in na nekakšen način potrdila primat izobraževanja in življenja nad destrukcijo in smrtjo.

Razstava Proti vojni bo odprta do 4. februarja, in sicer dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne pa od 15. do 19. ure.

PREDSTAVITEV SPEVOIGRE SVETA NOČ

Nastop trebenskih otrok pri Banih

Pesmi, ki so jih otroci zapeli, je uglasbil prof. Nace Duh

Otroci iz Trebe so prejšnjo soboto razveselili prisotne s svojim nastopom v zadružnih prostorih pri Banih. Na prireditvi, ki so jo predstavili, so v prvem delu podali spevoigro na božično temo »Sveta noč«, ki je bila domiselno izpeljana s prizori in pesmijo. V drugem delu pa so nastopili kot pevski zbor in pokazali svoje pevsko znanje.

Pesmi, ki so jih zapeli, je zanje uglasbil prof. Nace Duh, ki jih je tudi spremljal na elektricne orgle. Pripravila in vodila je poživljiva prof. Zdenka Kavcic Krizmančič. Za ta lep večer, prežet z otroško radostno pesmijo, gre zasluga društvu Grad kot organizatorju, predvsem pa nastopajočim otrokom in mentorjem. P.V.

60 LET POROKE IVANA IN DANICE SEDMAK

Družinsko slavlje v Borštu

V Borštu pri Sedmakovih je danes veliko slavlje: Ivan in Danica Sedmak praznujeta namreč šestdeset let skupne življenjske poti, ki sta jo začela natanko na ta dan s svečano obljubo zvestobe in vzajemne pomoči pred oltarjem borsanske cerkve. In prav s slovesno maso bosta zakonca danes popoldne praznovala v krogu svojih najdražjih.

Poročila sta se v letih, ko je bilo v naših krajih že kako občutiti jarem fasistične nadvlade, le nekaj let pred začetkom druge svetovne vojne. Ivan Sedmak je lani slavil svoj 90. rojstni dan, zdravje mu žal ne omogoča več, da bi se posvečal svojemu najljubšemu delu, ki ga je pravzaprav spremljalo vse življenje: dolga desetletja je sebe in družino preziviljal s kmetovanjem, obdeloval je vinograde in gojil oljke, ob

tem se je bavil se z zivnorenjo. V prostem času pa se je kot navdušen ljubitelj glasbe udeleževal kulturnega življenja v vasi, igral v godbi, dokler je se delovalo, pel v društvenem in cerkvenem pevskem zboru. Med drugo svetovno vojno je nacelom pravicno stiti in svobode služil v domačem kraju z aktivno organizacijsko oporo. Ob strani mu je stala žena Danica, ki se je dnev-

no napotila v mesto, kot mlekarica in perica, prav tako je dolgo let pela bodisi v zboru Prosvetnega društva Slovenec kot v cerkvenem zboru. Družinskemu jedru so se pridružile tri hčerke.

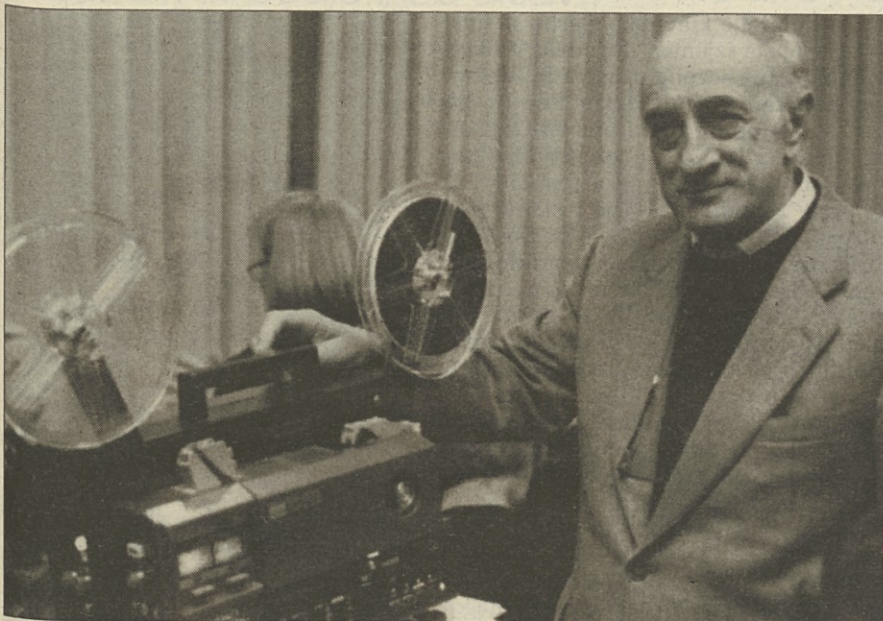
Vse tri so si v odraslih letih ustvarile svoje življenje v Borštu in s tem na mlajše rodove prenesle veliko navezanost na domaco vas, na dejavnosti, ki označujejo vasko okolje. (dam)

TRADICIONALNI TORKOVI VEČERI

Žerjalovi filmi v Slovenskem klubu

Prihodnji teden srečanje o Babiču

Prijatelji Slovenskega kluba so si v torek zvečer ogledali filme nasega znanega filmskega ustvarjalca Aljose Žerjale (na sliki-Foto Ferrari-KROMA). Žerjal je zal ne preveč številne gledalce popeljal v čudežno naravo Tibeta, jim prikazal znano Pot svile, na koncu pa se je »ustavil« v Benetkah, na katere je od vedno čustveno zelo navezan. Filme je svojčas že predvajal v Kulturnem domu, torkov večer v Gregorčičevi dvorani pa je bil kljub temu enkratno doživetje.

Slovenski klub se bo prihodnji tork oddolžil spominu nedavno umrlega političnega delavca Branka Babica. O

njegovem liku bo spregovoril novinar Jože Koren, odlomke iz Babicevih del bo prebrala Kostanca Filipović, medtem ko bo večer popestril kitarist Igor Starc. Prireditve (zacetek ob 20. uri) je sad sodelovanja med klubom, Zdrženjem aktivistov NOB in Zveze vojnih invalidov.

V torek, 14. februarja bo v Slovenskem klubu tekla beseda o letosnji knjižni zbirki ter o vsebini Jadranskega koledarja, 21. februarja pa bo v Gregorčičevi dvorani pogovor s koprskim zupanom Aureliom Jurjem, ki bo gost SK in kulturnega krožka Istria.

VČERAJ-DANES

Danes, CETRIK, 26. januarja 1994
TIMOTEJ

Sonce vzide ob 7.34 in zatone ob 17.02 - Dolžina dneva 9.28 - Luna vzide ob 3.01 in zatone ob 12.37.

Jutri, PETEK, 27. januarja 1995
ANGELA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 9,9 stopinje, zračni tlak 1010,7 mb narasča, brezvetrje, vlažna 75-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Federica Trevisan, Daniele Cosoli, Denis Battistutti, Federico Rossi, Mattia Sciolti in Gabriele Pianella.

UMRLI SO: 83-letna Giuseppina Pituzzi, 83-letna Emma Bajc, 64-letni Sergio Pison, 84-letni Abele Wein, 56-letni Claudio Simich, 53-letna Anita Declich, 57-letna Bianca Varkounig, 88-letni Benvenuto Stell, 77-letni Nicolo Smundin in 83-letna Francesca Bragagnolo.

LEKARNE

Od ponedeljka, 23., do nedelje, 29. januarja 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Tor S. Piero 2 (tel. 421040), Ul. Revoltella 41 (tel. 947797), Zavljje - Ul. Flavia 89 (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Revoltella 41, Trg Goldoni 8, Zavljje - Ul. Flavia 89. ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Goldoni 8 (tel. 634144).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Danes ob 16.00, 18.45, 21.30 »Smoking«, r. Alain Resnais, i. Pier Ardit. Jutri: 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Once Were Warriors«, i. Rena Owen.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Sirene«, r. John Duingan, i. Hugh Grant.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Back Beat - Tutti hanno bisogno d'amore«, r. Jain Softley.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Stargate«, i. Kurt Russell.

NAZIONALE 1- 17.00, 18.20, 20.15, 22.15 »The Mask«, r. Jim Carrey.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Kika«, r. P. Almodovar, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Intervista col vampiro«, i. Tom Cruise, Domiziana Giordano.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Tre vedove e un delitto«, i. Mia Farrow.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Perversa come tu mi vuoi«, porn. prepovedano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Il Re Leone«, risanka, prod. Walt Disney.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Il mostro«, r-i. Roberto Benigni, i. Nicoletta Braschi.

LUMIERE - 17.00, 18.45, 20.15, 22.00 »Nightmare before Christmas«, risan film.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
v koprodukciji s
STALNIM GLEDALIŠČEM FURLANJE - JULJSKE KRAJINE
Peter Handke
Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem
Režija GIORGIO PRESSBURGER
SLOVENSKA PREMIERA:
v soboto, 28. januarja, ob 20.30 - ABONMA RED A in B

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST
vabi na alpinistično predavanje
ANAPURNA 4
Podvige koprke himalajske odprave bo s sliko in besedo prikazal IVO BUDA
danes, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20.

TRŽASKA KNJIGARNA
vabi
danes, 26. januarja, ob 17.30
na predstavitev
pesniške zbirke
JURIJA PALJKA
NEMIR
O knjigi in avtorju
bo spregovorila
prof. NADA PERTOT

PRIREDITVE

TRŽASKA KNJIGARNA
vabi danes ob 17.30 na predstavitev pesniške zbirke Jurija Paljka NEMIR. O knjigi in avtorju bo spregovorila prof. Nada Pertot.

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA - Trst vabi na predstavitev publikacije HENRIK TUMA - PISMA. Osebnosti in dogodki (1893-1935) Trst, citalnica NSK, Ul. sv. Frančiška 20, jutri ob 19. uri. O delu bosta spregovorila urednik dr. Branko Marušić in prof. Jože Pirjevec.

SKD BARKOVLJE prireja Dan slovenske kulture OB BESEDI IN GLASBI v nedeljo, 29. januarja ob 16. uri na sedežu pomorskega kluba Sirena na barkovljanskem nasipu. Vabljeni!

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi v nedeljo, 29. t.m., ob 17. uri v gledališče F. Prešeren v Boljunc na PRVO JAVNO PRODUKCIJO GOJENCEV glasbene sole Godbe. Nastopajo najmlajši gojenci iz razredov trobil, pihal in tolkal ter solski pihalni orkester. Gost večera: mlade flavtistke Glasbene matice M. Kogoj iz Trsta.

GODBENO DRUŠTVO V. PARMA - Trebce prireja v nedeljo, 29. t.m., ob 17. uri koncert v kinodvorani v Bazovici. Vabljeni.

PD SLOVENEK in Fotokrožek 80 vabita v soboto, 28. t.m., ob 19.30, v srenjsko hišo v Borst na spominski večer Sase Ota. Otvoritev razstave fotografij, predvajanje filma in nastop Trzaskega okteta. Razstava bo odprta tudi v nedeljo, 29. t.m., od 10. do 18. ure.

KD KRASKI DOM vabi v soboto, 28. t.m., ob 20.30, v kulturni dom na Colu, na ogled lepljenke »Jn se smua lete« režija D. Gorup, v izvedbi KD Route-Kolonkovec.

V NEDELJO, 28. januarja bo v Marijanišču na Opcinah ob prazniku mladinskega vzgojitelja Janeza Boska »Dan odprtih vrat«. Zacetek bo 17. uri z blagoslovom z obnovljenih prostorov, nastopom zborov Vesele pomladi, OPZ Zvonček in ansambla Taims v prvotni zasedbi. Vabljeni.

ČESTITKE

60 LET skupnega življenja... roka v roki ter z veseljem srcem se tako naprej ZPZ Ivan Grbec prisrčno vošči DANICI in IVANU SEDMAKU.

Danes slavi 70. rojstni dan NEVO KOVACIĆ. Se

Viviano in Roberta je osrečil prihod malega

Danjela

Iskreno čestitamo staršema, Danjelu pa želimo mnogo sreče in zdravja v življenju noni, nonota, prababice, tete in strici.

Ob tako važnem življenjskem jubileju - 60-letnici poroke voščijo

Ivanu in Danici Sedmak

se mnogo srečnih skupnih dni
hceri Marija, Zmaga in Magda z družinami ter vse ostalo sorodstvo

na mnoga in zdrava leta mu zeliho Neva, Janko in Walter z družinami.

Danes slavita v Borstu DANICA in IVAN SEDMAK 60 let poroke. Ob tako pomembnem življenjskem jubileju vama čestitata Marija in Marjo Petaros z družino.

Danes slavita v Borstu 60 let skupnega življenja IVAN in DANICA SEDMAK. Se mnoga zdrava leta vama zeli Olga z družino.

IZLETI

SK BRDINA organizira v nedeljo, 29. t. m. avtobusni izlet v Sappado ob priliki trofeje izlet. Vpisovanje in informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah po telefonu na st. 212859 in 226271.

SK DEVIN organizira v nedeljo, 29. t.m. smučarski avtobus v Podkloster (Arnoldstain). Avtobus odpotuje iz Bazovice in sprejema smučarje do Stivana. Za informacije in vpisovanje B. Skrk tel. 200236.

ŠOLSKE VESTI

UCITELJICE OSNOVNE SOLE P. Voranc v Dolini vljudno vabijo stare bodeh prvosolckov na informativni sestanek, ki bo danes, ob 15. uri v prvem razredu osnovne sole.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst obvešča kandidate, ki so se prijavili k učiteljskemu natečaju na podlagi izpitov in uradnih listin, da bo pisna naloga 22.2.1995.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst vabi učitelje, ki so se prijavili k natečaju za vstop v stalez na pripravljani tečaj. Prvo srečanje bo v petek, 3.2.1995, ob 16.30 v razstavnici dvorani Hranilnice in posojilnice na Opcinah, Ul. Ricreatorio 2. Predavala bosta uc. Rosana Tul in uc. Stanko Salvi na temo: "No-ve oblike ocenjevanja". Prijave in vpisovanje pol ure pred pričetkom predavanja.

UCITELJICE OSNOVNE SOLE P. Voranc v Dolini vljudno vabijo stare bodeh prvosolckov na informativni sestanek, ki bo danes, ob 15. uri v prvem razredu osnovne sole.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

vanja. Cena tečaja je 30.000 lir za člane SSS in 40.000 lir za nečlane.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst obvešča učno osebje otroških vrtcev, osnovnih sol nizjih in visjih srednjih sol, da je cas od 30. t. m. do 28. februarja 1995 za predstavitev prosenj za vključitev v lestvice za opravljanje suplenc v solskih letih 1995/96,96/97,97/98. Vse informacije nudi tajništvo Sindikata slovenske sole, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301 ob urah poslovanja.

OBVESTILA

STRANKA KOMUNISTIČNA PRENOVE - Krožek Kras vabi na praznik vclanjevanja, ki bo v ponedeljek, 30. t.m., ob 20. uri v Ljudskem domu v Križu in v sredo, 1. februarja, ob 20. uri v Ljudskem domu v Trebcah.

TECAJ o zdravilnih zeliščih. Od danes, ob 15. uri osem predavanj v Centru za mentalno zdravljenje pri Domju, Ul. Morpurgo 9, tel. st. 281274 oz. 281402. Predava Christel Garassich.

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE - Krožek Kras priredi danes, 26. t. m., ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opcinah javno razpravo z naslovom »Zakaj so komunisti glasovali proti deželni zdravstveni reformi«. Posegli bodo Roberto Antonac (deželni svetovalec) in Sergio Minutillo (primarij v glavni bolnišnici).

GODBENO DRUŠTVO PROSEK vabi člane in prijatelje na REDNI OBCNI ZBOR, ki bo jutri, ob 20.30 v Soscevi hiši na Proseku.

SD POLET vabi člane in prijatelje na OBCNI ZBOR, ki bo v ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opcinah.

UPRAVA OBCINE DOLINA vabi prebivalce Boljunca, Krogelj in Doline, ki bi se radi priključili na metansko omrežje, naj dvignejo obrazce pri občinski telefonski centrali ob delavnih od 8. do 13. ure. Zainteresirani morajo vrniti občini izpolnjeni obrazec do 31. januarja 1995.

SD SOKOL in SKD IGO GRUDEN sklicujeta redni občni zbor, ki bo v zupnijski dvorani v Nabrežini v petek, 3. februarja, ob 19.30 v prvem in ob 20.00 v drugem sklicanju. Vabljeni!

KONZORCIJ "DOC KRAS" vabi člane in prijatelje na srečanje z Albanom Bidasiom, vodilnim iz konzorcija "Collio", ki bo jutri, 27. t.m., ob 19.30, v Kraskem muzeju v Repnu. Govor bo tudi o novih DOC. Vabljeni.

TECAJ za zaročence začne v sredo 1. februarja, ob 20.30 v prostorih Marijanisica na Opcinah. Skupno bo pet srečanj vsako sredo do zaključka, ki bo v ponedeljek 1. marca.

MALI OGLASI

23 LETNI FANT išče dekle za tečaj plesne sole. Zainteresirana naj telefonira na 227014 od 19. do 20. ure.

ZADRUGA išče zensko osebje z italijanskim državljanstvom za čiščenje uradov in stopnic. Telefon 228556.

VERSIJO se vpisovanja v poklicne tečaje za estetik, frizerstvo, draguljarstvo in optiko. Telefon 364989 od 9. do 12. ure vsak dan.

GOSPA NEMSKEGA materinega jezika nudi lekcijske za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Telefon 772155.

ISCEN zazidljivo zemljišče na Krasu za dve enostanovanjski hiši. Tel. na st. 370947 - urnik urada.

PARCELO za 2-stanovanjsko hišo, priključeno na vse napeljave, v dolinski občini nudimo v zameno za stanovanje v isti občini ali na trzaskem Krasu. Pisane ponudbe poslati na PUBLIEST srł, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro "Parcela".

TROSOBNO, sončno, komfortno, opremljeno stanovanje oddam. Izključno pisne ponudbe poslati na Publiet, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro "Trst".

novanje oddam. Izključno pisne ponudbe poslati na Publiet, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod sifro "Trst".

PRODAM lepe mladice nemškega ovčarja, Samatorca st. 29, tel. st. 229105.

V GORICI prodamo čistilnico odlično opremljeno. Oljasave pri placilu. Poklicati ob urah obedov na tel. st. (0481) 522767.

PRODAM fiat uno fire, rdece barve, v dobrem stanju, letnik '88 po ugodni ceni. Tel. st. (040) 229353 v večernih urah.

V DEVINU dajemo v najem 4-sobno stanovanje v pritličju, na glavni cesti, primerno z poslovne prostore kot npr. urade, možnost polovičnega najema. Tel. na st. 229191 ali 208592.

OSMICO je odprl Rado- van Semec v Prečniku.

BERTO PREGARC je odprl osmico v Ricmanj. st. 118.

OSMICO je odprla Marija Gombac v Lonjerju 291/1. Toči belo in crno vino s prigrizkom.

PRISPEVKI

Ob 1. obletnici smrti drage mame Lidije daruje sin Renato z družino 100.000 lir za otroški vrtec v Gropadi in 100.000 lir za solo Primoz Trubar v Bazovici.

V spomin na pok. Davida Battigellija daruje družina Baroni (Gabrovec) 30.000 lir za Skupnost družina Opcine. V isti namen daruje družina Kralj Giuseppina (Gabrovec) 30.000 lir.

Namesto cvetja na svezi grob Davida Battigellija darujeta družini Kralj in Briscik (Gabrovec 36) 60.000 lir.

Družina Husu daruje 50.000 lir in družina Kante 50.000 lir za Skupnost družina Opcine.

V spomin na dragega Davida Battigellija darujeta Olga in Albin Kralj 25.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Namesto cvetja na grob pok. Davida Battigellija daruje Karlo Cernjava 25.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Za popravilo strehe Prosvetnega doma na Opcinah je bilo nabranih 786.400 lir v nedeljo, 22. t.m., ob koncertu proseske godbe.

V spomin na prof. Nevo Godnič darujejo Zdenka Tomazič, Anka Princic, Jole Germani in Marija Cenda 100.000 lir za Dijaski dom S. Kosovel.

Ob 10. obletnici smrti dragega Sergija darujeta Mirjana in Nino 50.000 lir za vezenje rut barkovljanske noše.

Namesto cvetja na grob dragega Davida Martellani daruje Ljana Krišćak 30.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Bojano Lasic daruje Sonja Lokar 100.000 lir za vezenje rut barkovljanske noše.

Frida in Karla Rubini darujeta 100.000 lir za obnovljene orgle v openski cerkvi.

26. 1. 1994 26. 1. 1995

Ob prvi obletnici smrti

**Lidije Cotić
por. Gregori**

se je z ljubeznijo spominjamo Emil in sin Renato z družino, sestre Vida in Elvira z družinama in nečakinji Luciana in Karla z družinama.

Padrice, 26. januarja 1995

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajnistvu Uredništva PD in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

V izrednih primerih sprejema prispevke tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritlicje), s sledecim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), Benetke (6.32).
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), Benetke (7.47).
6.10	(IC)	TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).
6.16	(R)	Tržič (6.42), Portogruaro (7.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	(IC)	MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).
7.12	(E)	VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), Benetke (11.06). Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), Benetke (10.18).
9.25	(R)	Tržič (9.53), Portogruaro (10.54). Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), Benetke (12.18).
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), Benetke (14.18).
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), Benetke (15.18).
13.47	(R)	Tržič (14.15), Portogruaro (15.17). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), Benetke (16.18).
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), Benetke (17.08). Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), Benetke (17.18).
16.10	(IC)	SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), Benetke (19.18).
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), Benetke (19.59). Op.: se ne ustavi v Griljanu in Križu.
18.12	(E)	Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), Benetke (21.18).
19.45	(R)	Tržič (20.14), Portogruaro (21.16). Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	(E)	SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Zeneva (6.49).
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), Benetke (23.18).
21.18	(E)*	Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).
22.10	(E)	Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).

* Proga Trst-Videm-Benetke

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	Benetke (22.40), Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	Benetke (0.14), Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	Portogruaro (5.05), Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	Portogruaro (5.56), Tržič (6.47).
7.45	(D)	Portogruaro (6.30), Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	(E)	Rim Termini (22.15), Firenze (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).
8.55	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zeneva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).
9.10	(E)*	Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).
9.31	(R)	Portogruaro (8.00), Tržič (9.03).
9.53	(D)*	Benetke (6.34), Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	(E)	Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).
10.47	(IR)	Benetke (8.40), Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	Benetke (7.08), Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	Benetke (9.40), Mestre (9.51), Tržič (11.23).
14.09	(IC)	SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).
14.35	(D)*	Benetke (11.10), Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	Benetke (12.40), Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	Portogruaro (13.45), Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	Benetke (13.40), Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	Benetke (14.17), Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	Benetke (15.40), Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	Benetke (16.40), Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	Benetke (17.34), Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	Benetke (18.40), Mestre (18.51), Tržič (20.23).
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	(IC)	TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).
22.47	(R)	Benetke (20.28), Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Griljanu in Miramaru.
23.12	(IC)	MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firenze (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - Benetke (21.22), Mestre (21.34), Tržič (23.04).

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), Videm (6.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), Videm (7.43). Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), Videm (8.10). Op.: se ne ustavi v Miramaru, Griljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), Videm (9.01). Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), Videm (10.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), Videm (11.01). Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Griljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), Videm (12.09). Op.: ne ustavi v Miramaru, Griljanu, Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), Pordenone (14.18).
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), Videm (14.48). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), Videm (16.06). Op.: ne ustavi v Griljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), Videm (17.25).
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), Videm (18.23). Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), Videm (18.55). Op.: ne ustavi v Griljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), Videm (18.49). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), Videm (19.10). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), Videm (19.54). Op.: ne ustavi v Griljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), Videm (20.34).
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), Videm (21.15). Op.: ukinjen ob praznikih.

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Čakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Čakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R - Deželni vlak

KONCERTI / JUTRI V DVORANI L. FOGAR

Nastopa pianist
Giovanni BellucciZmagovalec prve nagrade na prireditvi
Praška pomlad - Koncert prireja R. Lipizer

Za ljubitelje klavirske glasbe se jutri zvečer obeta izjemen dogodek. V okviru koncertne sezone društva R. Lipizer bo namreč v avditoriju Fogar, ob 20.30, nastopil odlični pianist Giovanni Bellucci (na sliki), zmagovalec nagrade na natečaju Praška pomlad. Bil je prvi "zahodnjak", ki je v skoraj petdesetih letih odkar obstaja ta glasbena prireditel, osvojil prvo nagrado. Ob tem velja poudariti, da je priznanje na Praški pomladi pravzaprav krona bogate in uspešne umetniške kariere. Bellucci je veliko nastopal z znanimi orkestri in pod vodstvom znanih dirigentov. Tako je igral pod vodstvom F. Caracciola, R. Abbada, C. Mackerras, M. Pradelle in številnih drugih znanih dirigentov.

Bil je med izvajalci na znanih koncertnih odrih, od Mozarteuma v Salzburgu, do Theatre du Chatelet, do Salle Gaveo v Parizu itd. Skratka, protagonist na vseh pomembnejših glasbenih prireditvah v Evropi. Velikokrat je nastopil na snemanjih za radijske in televizijske hise. Poleg solističnih nastopov, se Giovanni Bellucci pogostoma posveča spremljavi koncertov priznane violinista Massima Quarta, odličnega poustvarjalca in dobitnika prve nagrade na prestižnem natečaju "N. Paganini".

Za jutrišnji koncert v Gorici je Giovanni Bellucci pripravil pester in zanimiv program skladb Liszta, Chopina, Gottschalka in Straussa ter Dohnanyja. Tako bomo v prvem delu poslušali Madzarsko rapsodijo Franza Liszta in Sonato v si minore, L.M. Gottschalka skladbo Spomin na Andaluzijo (Souvenir d'Andalousie), v drugem delu pa Chopinovo skladbo "Andante spianato ter Briljantno polonezo op. 22". Sklepni del koncerta bo v znamenju vesele in igrive operetne glasbe dunajske sole. Zadnja točka programa je namreč J. Straussa in Dohnanyja skladba "Schatz Walzer" iz znane operete Baron cigan. Skratka, ob odličnem izvajalcu, tudi pester in vabljev program. Koncert je v okviru abonmajske sezone društva Lipizer. Na razpolago so se proste vstopnice, ki jih prodajajo v turističnem uradu IOT v Gorici, turističnem uradu UTAT v Trstu in trgovini Discotex v Vidmu.

PRIREDITVE

V DIJASKEM DOMU SIMON GREGORČIČ v Gorici bo danes 26. t.m., ob 20.30 predavanje psihoterapevta dr. Gustava Mariconde o Reichovi psihoterapiji.

VZPI in KD OTON ŽUPANCIC vabita na koncert narodnih in partizanskih pesmi, ki bo v petek, 27. januarja, ob 20.30 v domu Andreja Budala v Standrežu. Nastopajo pevski zbori Oton Župancic, Podgora in P. Salvador iz Ronk. Koncert sodi v sklop prireditve ob 50-letnici osvoboditve.

MLADINSKI KROŽEK F.B. SEDEJ vabi na ogled diapozitivov o potovanju po Peruju in Ekvadorju, ki jih bo predvajal Rajko Petejan v petek, 27. januarja, ob 20.30 v Sedejevem domu v Steverjanu.

KD SOVODNJE vabi na 12. revijo domačih zborov Sovodenjska poje, ki bo v nedeljo, 29. januarja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah.

KINO

GORICA

VITTORIA Gorica - Kinema 20.45 »Nightmare before Christmas«.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Intervista col vampiro«. Tom Cruise. Prepovedan mladini pod 14. letom.

OBVESTILA

SPD GORICA obvešča, da se v nedeljo nadaljuje tečaj smučanja. Avtobus bo odpeljal po enakem razporedu kakor zadnjič: ob 7. uri s Korna, zatem skozi Standrež v Sovodnje.

KD JEZERO vabi v soboto, 28. t.m. ob 20.30 na zadnji "žur v saleti", ki jo bodo v naslednjem tednu začeli obnavljati. Na sporedu ples in komicne točke.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNI RAVNATELJSTVI ZA GORIŠKO IN DOBERDOBSKO OBMOČJE obveščata, da je na osnovi novih predpisov od 10. do 28. februarja treba poskrbeti za dokončen vpis otrok v otroške vrte in prve razrede osnovnih sol.

GLEDALIŠČA

KULTURNI DOM 20.30 P. Handke: »Cas ko nismo vedeli nicesar drug o drugem«. Gledališka abonmajska predstava v izvedbi SSG za red B in izven. PRISPEVKI

PRISPEVKI

Ob 50. obletnici smrti Franca Paulina daruje Ema Lupin 50 tisoč lir za mešani pevski zbor Oton Župancic.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

OBCINSKA 2 pri Sv. Ani, Ul. Garzarolli 154, tel. 522032.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH

DR. M. ROJEC, Ul. I. Maja, 76, tel. 882578.

Spokojno nas je zapustil

Karlo

Ferletič

Pogreb bo danes, v četrtek, 26. t. m., ob 11. uri iz mrliske veže bolnišnice v Trzicu.

Zalostno vest sporočata zena Ida

in hči Flavia z družino

Tržič, 26. januarja 1995

Zadružna kreditna banka Doberdob izreka občuteno sozale družini ob težki izgubi očeta in moza Karla Ferletica, našega dolgoletnega sodelavca.

GORICA/ POBUDA INFORMEST

ŠTANDREŽ / V TOREK ZVEČER

Srečanje za partnerstvo

Na razstavišču bodo prisotni predstavniki podjetij iz 8 držav

Gorica bo od danes do sobote gostitelj pomembne pobude evropske razsežnosti. Uresničila jo je ustanova Informest (Center za informacije in pospeševanje gospodarskega povezovanja) iz Gorice v sodelovanju z ustanovo Mondimpresa ter raznih evropskih institucij. Gre za prvo odmevno pobudo Informesta. V Gorici bodo namreč prisotni predstavniki preko stoosredstih podjetij iz osmih različnih držav, ki isčejo partnerje za navezavo gospodarskih stikov ali možnosti za razširitev obstoječega sodelovanja. Torej nekakšen sejem idej, načrtov in interesov. V Gorici se bo ob koncu tedna odvijal nekakšen evropski vrh v malem, saj bodo tu prisotni predstavniki podjetij iz Italije, Slovenije, Madžarske, Slovaske, Nemčije, Estonije, Francije (Korzika), Španije. Prisotna pa bo tudi, s svojimi funkcijami in uradniki, pristojna komisija za izvajanje programa Phare.

V Gorico pa bodo predvidoma prisli tudi številni gospodarski operaterji, ki se zanimajo za možnosti investiranja in tesnejšega gospodarskega sodelovanja z deželami nekdanje srednje, oziroma vzhodne Evrope, kjer se razmere v zadnjem času vendarle spreminjajo in to v pozitivnem smislu. S tega vidika bosta prav gotovo zanimivi srečanja, ki se bosta odvijali danes in jutri. Na prvem (na sporedu bo danes popoldne, takoj

po otvoritveni slovesnosti ob 15. uri) bodo podrobno prikazali pravne in finančne aspekte ustanavljanja mešanih podjetij (joint ventures) v državah srednje in vzhodne Evrope. Posege (napovedanih je skupno sedem) bo usklajeval prof. Alessandro Costa.

Na jutrišnjem seminarju, ki se ga bo udeležil tudi predsednik deželnega sveta Cruder pa bodo razpravljali o novih državah v prostoru srednje in vzhodne Evrope, o razvoju posameznih dežel, o kulturni identiteti posameznih stvarnosti ter o možnostih hitrega gospodarskega razvoja teh območij. Ob koncu jutrišnjega zasedanja bodo pripravili tudi sklepno listino.

Pokrajina je porazdelila prispevke glasbenim šolam

Pokrajinski odbor je pred kratkim sprejel sklep o porazdelitvi finančnih prispevkov v smislu dež. zakonov št. 59/88 in 13/66, glasbenim solam in društvom, ki se ukvarjajo z glasbeno vzgojo. Denarne prispevke bo prejelo šest glasbenih sol, oziroma ustanov, ki skrbijo za glasbeno vzgojo za skoraj 700 dijakov. Pri dodeljevanju prispevkov so poleg drugih kriterijev upoštevali število gojencev in število tečajev.

Iz sklepa, objavljenega na oglasni deski Pokrajine, izhaja, da so na glasbeni soli v Fari imeli 35 tečajev in 106 gojencev, pri društvu Amis di Lucinis 32 tečajev in 32 gojencev, pri glasbenem centru E. Komel 71 tečajev in 141 gojencev, pri društvu Lipizer 11 tečajev in 88 gojencev, v gorški glasbeni soli 71 tečajev in 203 gojence, v glasbeni soli Vivaldi v Trzicu pa 33 tečajev in 75 gojencev.

Glasbena sola v Fari bo prejela 19, 5 milijona lir, društvo Amis di Lucinis 10, 5, center Emil Komel 35, 8 milijona, društvo Lipizer 8, 9, gorška glasbena sola 39 milijonov, sola Vivaldi 17, 1 milijona. Poleg tega bodo omenjena društva in ustanove prejeli še dodatna sredstva na osnovi dež. zak. št. 10/88, čl. 29, 4 odstavka in sicer glasbena sola v Fari 7, 5 milijona, glasbena sola v Gorici 96, 5 milijona, društvo Amis di Lucinis 2, 5 milijona, Emil Komel 5 milijonov, društvo Lipizer 5, 5 milijona in sola Vivaldi 33 milijonov lir.

Okrogla miza o vlogi gledališča

Prireditve ob 30-letnici odrske skupine

S torkove okrogle mize o vlogi gledališča - foto S.R.

V torek se je v domu A.Gregorčič v Standrežu odvijala zadnja prireditev v sklopu 30-letnice delovanja dramskega odseka. Desetdnevna srečanja je zaključila okrogla miza na temo ljubiteljskega gledališča, kajti obujanju spominov nujno sledi razmišljanje na prihodnje delovanje skupine. Na večeru sta sodelovala Janez Povše in Emil Abersek oz. avtor ter režiser dramskega dela Kandidiraj, le kandidiraj! Prisotni so bili tudi nekateri gostje iz Slovenije. Omenimo naj Metko Zobec, odgovorno za dramsko dejavnost pri Zvezi kulturnih društev Slovenije. Namen večera je bil predvsem razgovor o gledališču, amaterskem in profesionalnem o njihovih razlikah in skupnih točkah ter o drugih izkusnjah v Ljubljani ter drugod po Sloveniji. V zadnjih letih je namreč neprofesionalno gledališče, naj ga imenujemo podezelsko, ljudsko ali kako drugače, izgubilo tišči negativen prizvok manjvrednosti, ki ga je pogosto označeval. Potemtakem je razmišljanje o manj-več ali enakovrednosti teh dveh gledaliških dejavnosti v bistvu nerazrešljiv problem, saj sta si komplementarna in igrata vsak svojo vlogo. Oba namreč spadata v tisti velik prostor, ki mu pravimo teater in ki ga označuje v vsakem svojem pogledu enak duh, čeprav je nivo strokovnosti nekje višji ali nižji. Poglavito je srečanje med igralcem in poslušalcem, sožitje njihovih zavesti, spoj gledališča s prostorom in iskanje stičišča.

NOVICE

Gorica - Kinema : Nocoj risanka »Nightmare before Christmas«

Gorica - Kinema predstavlja drevi ob 20.45, risani film Tima Burtona "Nightmare before Christmas" v režiji Henrija Selika. Gre za zanimivo pripoved - pravljico Tima Burtona, kjer nastopajo lutke, oziroma liki iz risanih filmov in ljudje. V četrtek, 2. februarja bodo v okviru ciklusa Gorica - Kinema vrtili film "Go Fish". R. Troche.

Počastili so spomin nekdanjega ravnatelja F. Nemca

Na nizji srednji soli V. Locchi so se te dni spomnili nekdanjega ravnatelja Fedora Nemca ob obletnici smrti. Po njem so poimenovali predavalnico, kjer so uredili laboratorij za učenje jezikov in ki so ga opremili tudi s prispevkom vdove. V krajšem sporočilu za tisk se ravnateljica sole Laura Fasiolo Tomadin spominja nekdanjega ravnatelja kot odličnega pedagoga in pionirja pri uvajanju informatike.

Rajonski sveti

Drevi bosta zasedala rajonska sveta v Podgori in na Rojcah. V Podgori (seja bo ob 20. uri) bodo razpravljali o pobudi "Telesoccorso", o programu manjših posegov, ki jih je treba izpeljati v kraju. Izrekli pa se bodo tudi glede pravilnika o delovanju skupine za civilno zaščito.

Obvestilo Skrbništva

Solsko skrbništvo sporoča, da je izpostavljen na oglasni deski ministrski odlok glede dodeljevanja suplenc v vrtcih, osnovniholah in visjih srednjiholah v triletnju 1995-1998. Prosnje je treba vložiti od 30. januarja do 28. februarja letos na posebnih obrazcih, ki so na razpolago na solskem skrbništvu.

Avtomobil je povsem zgorel

Gasilce so v prvih jutranjih urah - nekaj po tretji uri - poklicali v Don Boscovo ulico, kjer je gorel avtomobil alfa 33, goriske registracije, last Maura Marege, ki stanuje v isti ulici na številki 18. Ogenj je vozilo povsem unčil.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

v koprodukciji s

STALNIM GLEDALIŠČEM

FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE

Peter Handke

ČAS, KO NISMO VEDELI NIČESAR DRUG O DRUGEM

Režija Giorgio Pressburger

PREDPREMIERI:

DANES, 26. januarja, ob 20.30 ABONMA RED B

V KULTURNEM DOMU V GORICI

PRIRODOSLOVNI ODDELEK

RAZSTAVA C. SCLAUZERA

Za odprtje nove muzejske zbirke

Predlog DSL v pokrajinskem svetu - Zbirko bi uredili na gradu

Zanimanje za naravoslovne muzeje je bilo zelo živo v začetku prejšnjega stoletja. Zanimanje je naraslo sočasno s razvojem znanosti in novimi odkritji. Iz Afrike, Azije in drugih kontinentov so v evropska mesta posiljali primerke redkih ali manj znanih živali, rudnin itd. Potem je zanimanje za naravoslovne muzeje nekoliko popustilo, saj smo vendarle stopili v obdobje, ko imajo stroji in tehnika glavno besedo. Ta ugotovitve nam lahko pomagajo razumeti stanje v Gorici. Tu smo v letih pred prvo svetovno vojno že imeli zametek naravoslovnega muzeja. Precej bogate zbirke je uspelo zbrati društvu naravoslovcev A. Comel, ki so dolgo (in se zdaj) samevale oziroma propadale shranjene v ne-

primernih in skorajda nedostopnih prostorih. Ze pred nekaj leti se je porodila pobuda, da bi v Gorici spet začeli urejati naravoslovni muzej, ali vsaj naravoslovni oddelek v sklopu katere od obstoječih institucij. Pobuda ni naletela na ugoden odziv. Mogoče pa se v prihodnje le obetajo boljši časi. Pokrajinski svet naj bi namreč v prihodnje obravnaval prav možnost, da bi Pokrajinski muzej prevzel zbirke društva A. Comel in odprl nov, naravoslovni oddelek, v muzeju na gradu. V pristojni komisiji pokrajinskega sveta je bilo vprašanje že na dnevnem redu, svetovalska skupina DSL pa je te dni vložila osnutek dnevnega reda, o katerem se bo na eni prihodnjih sej moral izreči pokrajinski svet.

Obrazi, podobe Pariza in igre v mrtvem prostoru

Po slikah in grafikah prihaja na vrsto umetniška fotografija. V razstavnih prostorih kinodvorane Vittoria bodo drevi ob 20. uri odprli samostojno razstavo goriskega fotografa Carla Sclauzera "Photographies". Pobudo je tudi tokrat uresničilo gorisko združenje Exit, ki si zelo uspešno prizadeva razgibati sicer dokaj omrtvičeno kulturno življenje v Gorici.

Carlo Sclauzero sodi med mlajšo generacijo mojstrov fotografije. Tej dejavnosti in umetnosti - uporaba teh dveh besed je povsem na mestu, saj se Sclauzero tudi poklicno ukvarja s fotografijo (prevzel je znani fotografski atelje bratov Mazzuco v ulici Locchi) se mojster posveča dobrih

deset let. Začel je namreč sele leta 1985. Poleg klasične ali čiste fotografije se pri ustvarjanju poslužuje tudi posebnih tehnik.

Fotografije, ki si jih bomo lahko ogledali do 7. februarja, ob urah odprtja kinodvorane, bi lahko, po tematiki razvrstili v tri skupine. Največ je portretov, zanimivi so pariski motivi, zanimanje pa zbujajo fotografije, ki so nastale v navidez zapuščenem objektu tovarne skroba Chiozza, kjer dajejo svojevrsten pečat okolju prav na videz mrtve geometrične oblike.

V kinodvorani Vittoria bodo drevi, v okviru ciklusa GoricaKinema predvajali risanko "Nightmare before Christmas".

TRŽIČ / MED ZEMELJSKIMI DELI

Našli torpedo iz prve vojne

Nevarno ostalino že razstrelili

Včeraj nekaj minut po poldvanajsti se je na območju Trzica zaslislala močna eksplozija. Na območju pristanišča, kjer utrjujejo teren in pridobivajo nove površine na nekdanj zamočvirjenem terenu so namreč pirotehnik razstrelili približno dvesto kilogramov težak torpedo iz prve svetovne vojne. Za razstrelitev na kraju samem so se odločili iz varnostnih razlogov, saj bi bilo prevazanje takega eksplozivnega telesa sila nevarna zadeva. 160 centimetrov dolg torpedo s premerom približno 30 centimetrov so odkopali v morskem dnu, sicer na kraju, kjer so doslej našli že veliko nevarnih ostankov iz prve svetovne vojne: topovskih iz-

strelkov, plinskih bomb, letalskih bomb itd. Bagerist je torpedo zajel z zlico in ga skupaj z zemljo, kamenjem in drugim materialom naložil na tovornjak. Nevarno ostalino so opazili sele potem, ko je tovornjak tovor sesul na kakih stiroto metrov oddaljenem mestu, ki ga zasipajo. Ko so ugotovili, da ne gre za navadno kovinsko cev, ampak da gre za nevarno zadevo, so področje takoj zavarovali in obvestili pirotehniko, ki deluje v sklopu italijanskih oboroženih sil in ki ima poveljstvo v Ravenni. Ti so se odločili da eksplozivno telo uničijo kar na kraju samem, kar so naredili tako, da so torpedo obložili z razstrelivom.

DREVI

Pogovor o zbirki Jadranski koledar

Zveza slovenskih kulturnih društev vabi drevi ob 18. uri na pogovor o Jadranskem koledarju in knjižni zbirki. Srečanje bo v predavalnici knjižnice Damir Feigel, v Križni ulici 3, udeležili pa se ga bodo urednik Ales Doktoric, ravnatelj založbe Devin Jaro Mihelac in nekateri od avtorjev, ki so oblikovali letosnjo knjižno zbirko. Poleg koledarja, ki prinaša vrsto zanimivih člankov o utripu manjšinske skupnosti so v zbirki se roman Kacija roza Alojza Rebutle, zbirka pesmi sestih trzaskih pesnikov "Kar naprej trajati" ter priročnik o tem, kako si lahko sami pomagamo ko imamo težave z zdravjem.

DEŽELNO ZASEDANJE CGIL

Za industrijski razvoj potrebna nova strategija

Zakaj podjetniki tako zlahka odpuščajo delovne moči?

VIDEM - Leta krize so za nami, toda učinki ponovnega gospodarskega zagona v mednarodnem okviru so v Furlaniji-Juljski krajini se slabotni. Zakaj? Prvič, ker je ustroj industrijskega sistema tu bolj kot drugje podvržen negativnim konjunkturalnim ciklom, drugič pa zato, ker so se resurzi, ki se bodo sicer v drugi polovici desetletja povečali, po letu 1989 močno okrnili. To je srž ugotovitev, do katerih so prisli udeleženci posveta o "industriji v FJK znotraj novega evropskega konteksta", ki ga je organiziralo v Vidmu deželno vodstvo sindikata CGIL, uvedel pa odgovorni za industrijo pri tem sindikatu Waldi Catalano.

Resnici na ljubo so pršla do izraza različna mnenja. Raziskovalec Fulvio Rattioni iz sklopa zavoda IRES je na primer v okviru makroekonomske analize izpostavil dejstvo, da se je v zadnjih nekaj letih inflacija v Italiji močno zmanjšala, da je razvrednotenje lire priložnost svežega kisika izvozu in da se je začel profit v podjetjih naglo povečevati, da pa se kljub temu raven zaposlenosti ni povzpela. Na vprašanje, zakaj ne, je Mattioni odgovoril: »Preprosto zato, ker so se podjetniki branili na ta način, da so odpuščali delovno silo...«

Tej tezi je odločno nasprotoval predsednik Združenja industrijcev za vidensko pokrajino Carlo Melzi: »Dandanes se lahko mož laže loči

od žene kakor pa delodajalec od delojemalca.« Melzi tudi ni soglašal s podatkom o inflaciji: »Nas diferencial je v primerjavi s konkurenčnimi državami se prevelik.« Je pa tudi dejal, da je pesimist, češ da je devalvacija resda okrepila izvoz, da pa bo potem negativno vplivala na uvoz: »Obseg surovin se je povečal za 22,2 odstotka, to pa pomeni, da bomo prej ali slej zaceli uvažati inflacijo.« Melzi je opozoril, da je treba industrijsko politiko istovetiti z učinkovitim delovanjem birokratskega aparata, »kajti drugače si ne bi mogli razlagati, zakaj so podjetja dobro uspevala ravno v času, ko so se finančna sredstva v državni blagajni zmanjšala«. Predsednik industrijcev je spregovoril tudi o Dinijevi vladi: označil jo je kot »čas premirja, kajti ob socialnih konfliktih je težko investirati«.

Vsi udeleženci debate, ki jo je vodil deželni tajnik CGIL Paolo Pupulin, zaključili pa vsedržavni tajnik Walter Cerfeda, so poudarili nujno po industrijski strategiji, ki naj upošteva smernice Evropske zveze.

Nesprejemljive strankarske bitke na plečih manjšine

Na ponedeljkovem televizijskem pogovoru med novinarko Lidijo Hren in slovenskim predsednikom Milanom Kucanom je stekla beseda tudi o zamejskem gospodarstvu in Saftiju. Hrenova je, ko se je spravila na to temo, brez argumentiranja uporabila precej hude, če ne kar tožljive kvalifikacije, govorec o Saftiju kot »monstrumu«, ki da ga je treba nadzorovati. Milan Kucan je tej »monstruozni« obtožbi oporekal, rekoc, da gre za vtis, ki se vriva v podzavest, ker gre za politiziran pristop k Saftiju. Po mnenju predsednika je Safti podjetje slovenskih zamejcev, ki v Sloveniji posluje v skladu z zakonom kot vsako drugo. Zanj zato veljajo takšna pravila in predpisi kot za vse druge. Nekaj podobnega velja tudi za govorjenje o nepravilnostih, ki naj bi jih Safti zagrešil v Italiji, ter za postopke, v katerih se je znašel. Prav takšno govorjenje in ravnanje (v Sloveniji) pa sta pripeljala do tega, »da je praktično postala vprašljiva gospodarska moč slovenske manjšine.«

Osnovno stališče slovenskega predsednika je v obeh primerih jasno, načelno in utemeljeno: zakon velja za vse enako, vsi so pod-

vrženi enakemu nadzoru in nihče ne more biti izjema. Prednost, ki jo ima Safti pred vrsto drugih korporacij, je v tem, da je skupaj s slovenskimi zamejskimi podjetji, ki so vključena vanj, v zadnjih dveh letih prestal izredno ostra preverjanja tako v Sloveniji kot v Italiji. Ne na tej ne na oni strani meje niso odkrili nič, kar bi utemeljevalo novinarske hude kvalifikacije - nič monstruoznega in nič kriminalnega. Res je sicer, da je bilo v Sloveniji napisanih mnogo član- kov, da je bilo je več preiskav, da o številnih namigovanjih in natolcevanjih niti ne govorimo. Nikjer pa ni nobene formalno utemeljene kazenske ovadbe in obtožbe, kaj sele sodbe sodišča. V pravni državi velja pravilo, da je vsakdo nedolžen, dokler ni obsojen. Pri Hrenovi se torej kot monstrum pojavlja podjetje, ki doslej ni bilo niti obdolženo, kaj sele, da bi ga obsodili.

Preiskave na račun slovenskih manjšinskih podjetij v Italiji so se začele na temelju prijav iz Slovenije in so trajale več mesecev. Obdolžitve so bile hude: pranje umazanega denarja, prekupčevanje z mamili in orožjem. Hrenova in njeni prijatelji se v Sloveniji sicer se vedno lahko tolajijo,

da so za Saftijem mo- gočni strici in Organi- zacija, ki naj bi s svoji- mi lovskami slovenske- mu sodnemu aparatu prepredili odkrivanje »monstruoznosti«, zu- naj slehernega dvoma pa mora biti za sleher- nega duševno se nepri- zadetega človeka ita- lijansko pravosodje, ki zagotovo nima nobene- ga razloga za to, da bi Slovence in njihove or- ganizacije posebej mi- lo obravnavalo. Preiskave so bile zato skrajno stroge in vse so pokaza- le, da Safti ni počel nerednosti. Rezultati teh preiskav so dokon- cni in neizpodbitni.

Prijave, namigo- vanja, obtožbe iz Slove- nije imajo jasno politic- no konotacijo in so ogrozile gospodarsko moč slovenske manjši- ne, ki politično slej ko prej ni enobarvna, mar- več raznovrstna. Sko- da, ki je povzročena, je škoda za zamejske Slo- vence vseh političnih opredelitev. Skoda pa je bila prizadeta tudi vsemu slovenskemu narodu in zato naj se enkrat povemo tudi ti- stim, ki tega za nobeno ceno nočejo slisati: strankarske bitke na plečih manjšine mejijo na narodno izdajo, sko- dijo nacionalnemu in- teresu in slabijo tako položaj manjšine kot tudi pozicijo Slovencev kot celote.

Bogo Samsa

SKLAD MITJA ČUK

Kakšnega otroškega zdravnika izbrati

JELKA CVELBAR

Ko so otroci bolni, posebej ko so majhni in naj- večkrat zbolijo na soboto, postane včasih problem otroškega zdravnika zelo perec. Matere se ukvarjajo z izbiro pravega, starši primerjajo svoje izkušnje z drugimi, jezijo se na zdravnika, ki ne pride na dom, zmrdujejo z glavo nad odgovori, ki jih dobijo in jih ne povsem zadovoljijo, kritični so do zdravil in me- tod...

Toda, kakšen naj bo pravi otroški zdravnik? Le strokovnjak? Človeško dostopen, razumen in sploh oseba, ki ji lahko zaupamo?

Vprašanj in strahov je vsaj pri prvem otroku kar precej: ali morda ne je dovolj? Ali ne raste pravilno? Ali se ne razvija pravilno?

Nenadna vročina ali nočno zburjanje s krikom terjata tudi iskanje odgovora pri otroškem zdrav- niku.

Nekaj zanimivosti na to temo smo povzeli po nemški reviji Mein Kind und Ich, ki je objavila in- tervju s predsednikom Bavarskega združenja pedia- trov dr. Berndom Simonom.

Po njegovem mnenju je dober otroški zdravnik strokovnjak, ki dovolj sodobno obvlada zdravniško znanje in prakso in ima hkrati poseben občutek za otroke in veliko razumevanja do staršev. Dober otroški zdravnik mora torej imeti posebne sposob- nosti za razumevanje človeka. Otroci namreč se ne razumejo, zakaj so bolni, ali zakaj cutijo bolečino. Zdravnik jih mora zato pregledovati z veliko mero potrpežljivosti in zelo pazljivo. Postati mora otrokov prijatelj. Nikakor ne sme reagirati jezno ali uzaljeno, če ga otrok zaradi strahu opraska ali ugrizne.

Dr. Simon, ki je star 49 let, ima za nadvse po- membno, da se otroški zdravnik med pregledom pogovarja z malim pacientom naravnost in ne le nad njegovo glavo samo z materjo. Vse kretnje, ki jih počne med zdravniškim pregledom, naj otroku na primeren način obrazloži. Če so otroci zelo majhni ali dojenčki je zelo pomembno, da jih ne pregleduje z ledenomrzlimi rokami.

Tudi mati si seveda zeli pogovora z njim in od- govorov na svoja vprašanja. Po možnosti naj dobi tako, da bo razumela. Vsak se tako težaven strokov- ni medicinski izraz lahko prelijemo v navadno vsakdanjo govorico.

Nekaterim materam se zdi, da jih otroški zdrav- nik prehitro odpravi. Po mnenju dr. Simona je pač naravno, da pride v zdravniških ambulantah do ca- sovnih stisk. Navadno pa si zdravnik vedno vzame čas za krajši pogovor. Veliko bi pri tem pomagalo, ko bi si matere že doma zabeležile vprašanja, ki jih želijo postaviti otroškemu zdravniku. Na tak način bi prihranile čas in jezo. Za sleherni bolezen ni po- trebno dolgotrajno diagnosticiranje: v primeru bronhitisa ali odrgrine je diagnoza kaj hitra.

Drugace je v primeru, ko vzroki obolenja niso takoj jasni. Takrat se je treba bolj živjeti v situacijo in primeru posvetiti z večjim občutkom za okolišci- ne tudi več časa. Velikokrat gre za težave, ki so na- stale zaradi otrokove duševne stiske. Morda se mu je rodil bratec ali sestra, morda občuti navzoco starejšega brata kot pritisk, morda gre za neprimer- no sožitje v otroškem vrtcu ali za ločitev staršev.

V takih primerih imajo otroški zdravniki le malo razpoznavnih elementov na razpolago, posebej če izhajajo le iz svojega studija. Sleherni zdravnik si zgradi sposobnost razpoznavanja takih vzrokov le na osnovi svojih lastnih izkušenj v vsakdanji prak- si. Tedaj se nauči biti pozoren na tiste signale, ki opozarjajo na vzroke obolenja. Tudi zaradi tega, ker je materam velikokrat nerodno govoriti o nekaterih problemih in mora zato sam zdravnik postavljati primerna vprašanja, ko opazi pri otroku vzrok za bolezen v duševni stiski.

Starši mnogokrat kritizirajo dejstvo, da moras največkrat v čakalnici otroškega zdravnika presede- ti prevec časa. Dr. Simon meni, da moramo vsekakor biti pripravljeni počakati eno uro - vec vi bilo seveda neprimerno - kajti v otroških zdrav- niških čakalnicah prihajajo velikokrat nenapoveda- no otroci z vročino, ki jih zdravnik nikakor ne more in ne sme odsluviti.

Kar se tiče predpisovanja zdravil, naj se starši odločijo za tip medicine, kateremu bolj zaupajo. Nekateri so za klasično medicino, drugi za alterna- tivne metode, kot so homeopatija, naravna medici- na in podobno. Tudi z zdravnikom, ki ni naklonjen alternativni medicini, se človek lahko pogovori, po- membno pa je, da mati dobro razume, zakaj je neko zdravilo v resnici potrebno.

Na vprašanje, zakaj otroški zdravniki neradi prihajajo na dom, odgovarja dr. Simon takole: z me- dicinskega stališča to ni potrebno. Najbolje lahko zdravnik pregleda malega pacienta v ambulantni, kajti pri domačem pregledu nosi s seboj samo naj- nujnejše. Zato nudijo tisti zdravniki, ki opravljajo preglede tudi na domu, predvsem poseben servis staršem bolnih otrok.

Če pa starši s svojim pediatrom niso zadovoljni je najbolje, da se z njim pogovorijo o tem, kar jih moti. Če pa se jim zdi, da ni strokovno dovolj spo- soben, potem je po mnenju nemškega strokovnjaka najbolje, da zamenjajo zdravnika in gredo k neko- mu, ki mu bolj zaupajo.

Jutri v Čedadu predstavitev Trinkovega koledarja 1995

CECAD - V prostorih knjižnice Ivan Trinka v Ce- dadu (Ul. IX. Avgusta 8) bodo jutri predstavili pu- bliki Trinkov koledar 1995. Ob navzočnosti neka- terih avtorjev bosta o knjigi spregovorila urednika Marino Vertovec in Ziva Gruden. Ob tej priložno- sti bodo predstavili tudi Jadranski koledar in Kole- dar Mohorjeve družbe. Začetek ob 18. uri.

V soboto na Ravenci občni zbor društva Rozajanski dum

REZIJA - V soboto, 28. januarja, ob 18.30 se bodo v kulturnem središču na Ravenci zbrali na rednem občnem zboru člani kulturnega društva Rozaj- ski dum. Skupščine se bo udeležilo kakih osemde- set članov društva, ki bodo ocenili dosedanje delo ter spregovorili o pobudah, ki jih nameravajo ure- niti v letosnjem letu. (r.p.)

KAJ VSE MORAMO VEDETI O NOvem POKOJNINSKEM REŽIMU

(Ne) združljivost pokojnine z delovnimi dohodki

TRST - V zadnjih nekaj le- tih je stopilo v veljavo več zakonskih določil, ki urejajo (ne) združljivost pokojnine z delovnimi dohodki, ki izvirajo iz naslova odvisne oziroma samostojne dejavnosti. Ker so bi- li določeni različni časovni termini, se praviloma uposte- va datum, ko je zavarovanec pridobil pogoje za upokojitve in ni pomembno, če se je po svoji izbiri odločil za kasnejšo upokojitve. Predviden je raz- ličen režim za starostne pokoj- nine in predčasne starostne upokojitve, različno tezo pa imajo dohodki z ozirom na njihov izvor (od odvisnega ali samostojnega dela).

DOHODKI OD SAMOSTOJ- NE DEJAVNOSTI - so v celoti združljivi s katerokoli pokoj- nino, za uveljavitev katere so obstajali pogoji do 31. decem- bra 1994. Če pa bo samostojni delavec pridobil pogoje za upokojitve po 1. januarju 1995

mu bo pristojni zavod znizal pokojnino za 50 odstotkov zneska, ki presega vrednost minimalne pokojnine. Če npr. pokojnina znaša 2 milijona, odbijemo najprej »minimal- no« (626.450 lir), od razlike 1.373.550 lir pa si bo zavod zadržal polovico, se pravi 686.775 lir, tako da bo vrednost pripadajoče pokojnine pad- la na 1.313.225 lir. Upokoje- nec, ki ustvarja dohodek tudi od samostojne dejavnosti, bo moral odslej predložiti na pri- stojni pokojninski zavod ko- pijo davčne prijave do konca maja.

DOHODKI OD ODVISNEGA DELA - V tem sklopu so predčasne starostne pokojnine (pred dopolnitvijo upokojitve- ne starosti) podvržene poseb- nemu režimu, ki se bistveno razlikuje od predpisov, ki urejujejo pravice starostnih in invalidskih upokojencev.

a) Predčasna starostna

pokojnina (»anzianità«) je povsem nezdružljiva z dohodki iz naslova odvisnega dela (prav zato je pogoj za pri- dobitve te vrste pokojnine prekinitve delovnega raz- merja). Ta omejitev izjemoma ne velja za upokojence, ki so- delujejo pri namenskih projek- tih krajevnih uprav in drugih institucij za vključevanje osta- relih, ki opravljajo družbi ko- ristne zadolžitve, oziroma ki so bili se pred letom 1991 za- posleni pri evropskih skupno- stih. Do konca leta 1994 se ni upošteval dohodek iz naslova odvisne kmečke dejavnosti in opravljanja družinskih opravi- l, medtem ko od letos dalje prepoved zaobjema tudi ta dva resorja.

b) Starostna in invalidska pokojnina sta od 1. januarja 1994 le delno združljivi z dohodkom iz naslova odvisne- ga dela: skrbstveni zavod si zadrži polovico pokojninskega

zneska, ki presega »minimal- no« (626.450 lir). Če pa doho- dek izhaja iz samostojne dejavnosti, je imel upokojenec do 31. decembra 1994 pravico do neokrnjene pokojnine, medtem ko bodo na pokojni- nah, ki bodo dozorele po 1. ja- nuarju 1995, zadržali polovico zneska, ki presega 626.450 lir. Nezdružljivost ne velja v na- slednjih specifičnih primerih: za zaposlene za določen čas (največ 50 dni na leto); če dohodek od samostojne oziro- ma odvisne dejavnosti ne pre- sega zneska minimalne pokoj- nine; če so zaposleni pri krajevnih ustanovah s poseb- nimi zadolžitvami; če so na- stopili službo pri evropskih skupnostih pred februarjem 1991. Na pokojninah, ki bodo dozorele od leta 1995 dalje, pa bodo ne glede na omenjene izjeme - zadržali polovico zne- ska, ki je višji od minimalne. (B)

gospodarstvo in finance

JAVNE FINANCE / OCENE IN NASVETI MEDNARODNE ORGANIZACIJE

OECD razočaran nad zadnjim manevrom

Nujno hitro ukrepanje, toda s posluhom za pravičnost

RIM - Zadnji manevar za sanjco javnih financ je bil razočarajoč, zato bo nova vlada morala nujno pohiteti in sprejeti nove ukrepe za omejitev državnih izdatkov. Ocena prihaja od odgovornega za Italijo pri OECD, Axela Mittelstadta, ki se je včeraj udeležil predstavitev letnega poročila odbora za gospodarstvo in delo CNEL. Mittelstadt pa je ob tem posebej opozoril, da bo treba sanjco izvajati s »pravičnimi posegi«, saj resitev problemov javnega primanjkljaja ni mogoca brez konsenza javnega mnjenja.

Ugledni predstavnik organizacije OCSE je v svojem posegu opozoril, da bi v sedanjih razmerah vsaka nepotrebna zamuda pri sprejemanju ukrepov za sanjco utegnila voditi v začarani krog, v katerem bi nenehno prekipenjanje javnega primanjkljaja visalo obrestne mere in z njimi izdatke za dolg, to pa bi se odrazilo v padanju vrednosti lire in v naraščanju inflacije. Razvoj italijanskega položaja je bil po Mittelstadtovih besedah tako negativen, da bi se v primeru, ko bi morali danes ponoviti zadnja makroekonomska predvidevanja za Italijo (zaključena so bila oktobra lani z naslednjimi številki: stopnja rasti BDP letos 2,7% in leta 1996 2,9%, javnega primanjkljaja 9,1% oziroma 7,8%, kratkoročnih obrestnih stopenj 8,5% oziroma 9% in stopnje brezposelnosti 11,2% oziroma 11%), nedvomno po-

slabsala. Zaradi razvrednotenja lire, podrazitve denarja in zaradi finančnega zakona (ki je bil na koncu manj ambiciozen od predvidenega) bi bila namreč stopnja optimizma glede davčne konsolidacije in prilagoditve inflacijskega gibanja evropskemu povprečju odločno nižja.

Razlogi za zadnje poslabšanje glavnih finančnih spremenljivk so bili politična nestabilnost, izguba zaupanja v tujini zaradi nesprejema strukturnih sanacijskih ukrepov in zaskrbljujoče prebujanje inflacij-

skega pritiska, je pojasnil Mittelstadt, za katerega obstaja tudi očitna vez med zaupanjem v italijansko ekonomsko politiko in razliko med italijanskimi in nemškimi obrestnimi merami. Kot zadnji primer v tem smislu je predstavnik OECD navedel bilančni manevar 1993, ki je po zaslugi resnih strukturnih ukrepov spremenil primarni bilančni rezultat (torej brez izdatkov za obresti) iz pasivnega v aktivni. Razočarajoči rezultati zadnjega manevra pa so po Mittelstadtovem pre-

pričanju posledica dejstva, da je bila predlanska recesija globlja od previdevanj, da je Berlusconijska vlada umaknila nekatere ukrepe za omejevanje javne porabe, da so se zvišale obresti na javni dolg in da je prišlo do izrednih potreb zaradi poplav v Piemontu. V takem položaju so za OECD potrebni strukturni ukrepi širokega dometa, po možnosti na področju primarnih izdatkov, vendar, kot rečeno, z upoštevanjem socialne pravičnosti, in to posebej na pokojninskem področju.

Nepričakovano negativna reakcija finančnih trgov na zaupnico Dinijevi vladi

RIM - Siroka zaupnica Dinijevi vladi ni pomirila lire, ki je izgubila nov teren v razmerju z marko, niti borznega trga, na katerega se je vrnila negotovost. Na liro je nedvomno vplival negativen potek na borzi in na trgu državnih vrednotnic, v zaupnico pa je bil menjalni trg po vsem sodeč tako prepričan, da je njen pozitiven učinek že absorbiral. Po mnenju menjalnih agentov pa je menjave hromila negotovost o trdnosti parlamentarne podpore, na katero naj bi naletela Dinijeva vlada, zato naj bi se v prihodnjih dneh popravil. Drugi motilni dejavnik za liro je bila siskost ameriškega dolarja in pričakovanje za odločitve o obrestnih merah, ki naj bi jih sprejela ameriška Federal Reserve 31. januarja. Trgi pričakujejo skromno povišanje stopenj, kar bi sicer ugodno vplivalo na investicije, vendar zelenemu bankovcu ne bi

pomagalo k okrepitvi.

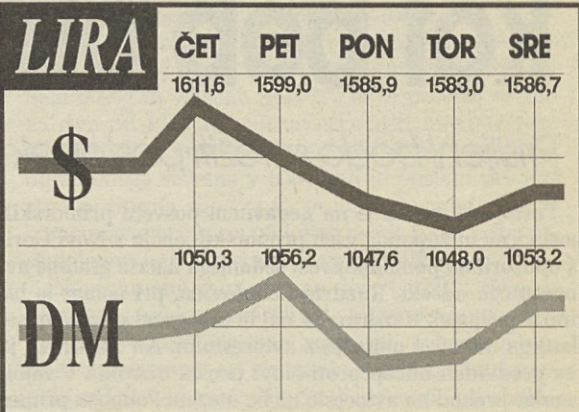
Na področju italijanskega bankovca gre omeniti tudi včerajšnje opozorilo generalnega tajnika za ekonomsko načrtovanje Corrada Fiaccaventa, ki je prepričan, da bo Italija brez okrepitve lire avtomatično uvažala inflacijo. Od tod tudi opozorilo vladi, naj se ob oblikovanju novega manevra izogiba pretiranemu višanju posrednih davkov (IVA ipd.), ki bi povzročili cenovno rast.

Nepričakovani negativni sestanek na milanski borzi (Mibtel -1, 77%) je presenetil tudi same operaterje, ki so upali, da bo zaupnica novi vladi odpravila negotovost in celo sprožila naval na italijanske vrednotnice. 270 vzdržanih glasov bivše vladne večine pa je imelo očitno svojo težo, ki ni odpravila bojznosti za nadaljevanje politične nestabilnosti.

Bruselj odobril program B5 za kmetijski razvoj v FJK

TRST - Evropski komisar za kmetijstvo Renè Steichen je te dni podpisal sklep o odbritvi programa »Cilj 5B« za Furlanijo-Julijško krajino. Zelena luč za ta pomembni evropski program, ki zadeva kmetijstvo v naši deželi, se je prižgala le nekaj časa potem, ko so bili odobreni programi evropskega »Cilja 2«, nanašajoči se na območja v industrijskem zatonu.

Bruseljske odločitve so bile v Furlaniji-Julijški krajini seveda sprejete z velikim zadovoljstvom, saj bodo imele veliko težo pri prizadevanjih za relansiranje deželne gospodarstva. Dezelna vlada poudarja velik pomen, ki ga bo program »Cilj 5B« imel za primarni sektor v deželi in se posebej za visinska območja. Program zajema 104 občine v videmski in pordenonski pokrajini, v celoti pa jih pokriva 60, kar pomeni 5 odstotkov deželne ozemlja, na katerem živi 220 tisoč prebivalcev ali 18 odstotkov vsega deželne prebivalstva. Sedaj je torej na potezi Dezela, ki bo morala poskrbeti za čim boljše uporabo razpoložljivih sredstev, namenjenih v prvi vrsti razvoju ruralnih območij in zaposlovanju.

Novi CCT za plačilo davčnih kreditov

RIM - Zakladno ministrstvo je odredilo emisijo četrte tranše petletnih državnih zadolžnic CCT, s katerimi bo država odplačala davčne kredite podjetij, ki presegajo 100 milijonov lir. Odlok zakladnega ministra, ki je bil včeraj objavljen v uradnem listu, določa izdajo CCT za 88 milijard lir, ki jih bo prejelo 111 davkoplačevalcev. Skupna vrednost z državnimi vrednotnicami odplačanih davčnih kreditov se bo s to četrto tranšo povečala na 3.935 milijard lir, letna obrestna mera tokratnih CCT pa bo znašala 12,5 odstotka.

NOVICE

Neizterljivi bančni krediti se umirjajo

RIM - Neizterljivi krediti, zaradi katerih trpijo italijanske banke, so v zadnjem četrtletju lani upočasnili svoj tek navzgor (oktobra se je stopnja rasti prvič znižala na 25,4 odstotka, potem ko je septembra znašala 27,2 odstotka), vendar to se ne pomeni, da se je trend preobrnil v pozitivno smer. Po podatkih, ki jih je včeraj objavila bančna zveza ABI, je tveganje nevračanja podeljenih kreditov se vedno glavna težava, ki tare domači bančni sistem, saj pri tem niso upoštevani težko izterljivi krediti in taksi, ki so zapadli pred manj kot šest mesece.

Deželni Mediocredito se zavzema za deželno banko za srednjeročno kreditiranje

VIDEM - Predsednik deželne kreditne zavoda Mediocredito Alessio Pasquantonio je predlagal ustanovitev neke vrste deželne banke za srednjeročno kreditiranje (Mediobanca), ki bi bila sposobna poslovati v širšem obsegu in tudi s tujino. Po njegovih besedah bi bila taka banka sredstvo za uravnotežen razvoj, saj bi imela premoženje in finančne instrumente, ki jih ne more ponuditi nobena banka ali finančna ustanova, to pa pomeni, da bi lahko veliko učinkoviteje podpirala podjetniški razvoj. Za uresničitev svojega predloga je Pasquantonio nakazal tudi metodo, po kateri naj bi do Mediobance prisli z združitvijo Mediocredita in finančne družbe Friulia, kasneje pa se pordenonske družbe Finest, ki bi omogočila poslovanje s tujino.

Pred koncem junija »nasdaq« tudi v Italiji

RIM - Tako imenovani nasdaq, telematski borzni trg za mala in srednja podjetja, naj bi začel delovati v Italiji pred koncem junija. Zagotovilo prihaja iz Confindustrie, ki je napovedala, da bodo pravilnik nove borze, ki ga pripravljajo z zvezo trgovinskih zbornic in združenjem bank, predstavili že sredi februarja.

Res mesto blagostanja?

TRST - Na trzaski Trgovinski zbornici bodo danes ob 11.30 predstavili rezultate raziskave z naslovom »Kazalci gospodarskega blagostanja v pokrajinah in primer Trsta«, ki jo je zbornica naročila profesorju Silviju Orviati. Zamisel o raziskavi se je porodila ob ponavljajočih se podobnih statističnih analizah za vso državo, iz katerih je trzaska pokrajina vztrajno izhajala kot ena tistih, kjer je blagostanje doma... Trzacani tega udobja žal nikjer ne vidijo, zato je zbornica zelela preveriti kriterije, na osnovi katerih analisti prihajajo do tako spodbudnih zaključkov. Do kakšnih rezultatov je prisel prof. Orviati, bomo torej izvedeli danes.

PRIVATIZACIJE / ŠVICARSKI KAPITAL ZA VERIGO AUTOGRILL

Vrata za vdor švicarskih izdelkov v Italijo?

Gruppa Moevenpick se najbrž ne bo zadovoljila samo z upravljanjem okrepčevalnic

TREVISO - Kdor je potoval po avtocestah zahodne Evrope, je posebnost v Švici in Nemčiji na okrepčevalnicah opazil ime Moevenpick. Napis z likom galeba je viden tudi v središčih nekaterih mest. Z njim so označene zajtrkovalnice, v katerih lahko na hitro kaj pojedemo, jedi pa so pripravljene na evropski način, za okuse Evropejcev. Ne gre torej za hitre okrepčevalnice ameriškega tipa, ki so se zelo razširile tudi v Evropi in v katere zahajajo predvsem mladi ljudje.

Zakaj govorimo o Moevenpicku? Lansko jesen je ta švicarska finančna družba stopila tudi na italijanska tla. Z grupama Benetton in Del Vecchio je od države kupila mrežo okrepčevalnic na italijanskih avtocestah in supermarketih GS. Dobro obveščeni finančni krogi sicer trdijo, da bo kaj kmalu prišlo do sprememb v tej trojni navezi. Moevenpicka namreč samopostrežne trgovine ne zanimajo, ampak hoče biti prisoten, morda tudi okrepiti svojo finančno udeležbo v verigi Avto-grill. Na tem področju so namreč Švicarji doma, ponašajo se z različnimi izkusnjami.

Zgodba te družbe se začne leta 1948. Takrat je mladi Švicar Ueli Prager sklenil odpreti hitro restavracijo, kjer naj bi bile cene kar najbolj dostopne za vsak žep. To naj ne bi bila restavracija klasičnega tipa, saj bi vanjo lahko prišel kdorkoli, tudi nekonvencionalno oblečena oseba, ki bi želela kaj hitrega pod zob. Prvi lokal je Prager odprl v Claridenhofu v Zürichu, kmalu pa jih je razširil v druga švicarska mesta, potem pa čez mejo v Nemčijo, Belgijo in na Nizozemsko.

Predlanskim je Moevenpick faktural 1.235 milijonov švicarskih frankov (približno 1.500 milijard lir). V petnajstih švicarskih mestih ima 90 lokalov, na švicarskih avtocestah pa 17 velikih okrepčevalnih središč. Odprti so od 6. do 23. ure, poleti tudi dlje v noč. Poleg tega so v svoj sklop vzeli tudi tovarne. Svojo znamko imajo na kavi, sladoledu, ribjih konzervah itd. Na trgih so prisotni z več znamkami: Moevenpick, Silberkugel, Condé, Marché, Jolje Ville, Cadett. Imajo tudi ladjo za rečno plovbo na Renu in hotele. Gruppa daje delo 14 tisoč osebam. V restavracijah je na voljo 33 ti-

soč sedežev, v hotelih in prenočiščih ob avtocestah pa 6.500 ležišč. Hotele imajo v Nemčiji, Egiptu, Saudovi Arabiji, Belgiji, na Kitajskem, v Jemenu, Turčiji in na Nizozemskem. Velikih hotelov je 141, sedaj pa gradijo še dva, v Pragi in na Nizozemskem.

Nacina poslovanja v italijanskih avtocestnih okrepčevalnicah vsaj za sedaj ne bodo spreminjali, saj so navade Italijanov na potovanju precej drugačne od tistih v severnoevropskih državah. Auto-grillov je nekaj sto. V nekaterih je državna družba Sme restavracije oddala v najem raznih italijanskih tvrdkam. Vprašanje je, ali bodo te razlike ostale, ali pa jih bodo poenotili. Nekaj pa je na dlani: Švicarji se ne bodo zadovoljili samo z investicijo in vnovčevanjem dobikov. Brez dvoma bodo sčasoma začeli v teh okrepčevalnicah prodajati blago, ki ga proizvajajo v svojih tovarnah. Ni izključeno, da bo njihov drugi korak usmerjen v osvojitve kaksne že obstoječe mreže samopostrežnih restavracij ali pa v ustanovitev nove mreže na tem področju.

Marko Waltritsch

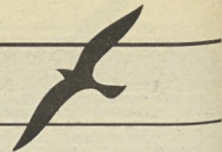
ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gospodarska 6, tel. 061/313-312

DIVAČA / POMANJKLJIVOSTI GRADNJE ODSEKA AC

Vsa opozorila so kot bob ob steno

Prisiljeni bodo sprožiti postopek za prekinitev del

Postojnski zupan je na nedavnem posvetu primorskih poslancev in zupanov vseh primorskih občin v Novi Gorici opozoril na pomanjkljivost sedanjega načrta gradnje avtocestnega odseka Razdrto-Cebulovica, pri čemer je bil prezrt priljuček Razdrto. Ta naj bi omogočal povezavo sedanjega cestnega omrežja z avtocestnim. Na Razdrtem je res predviden odcep proti Novi Gorici oziroma Vrtojbi, vendar prehod na avtocesto ne bo možen. Podoben primer je tudi pri Divači, kjer naj bi bil v načrtu le odcep avtoceste proti Sezani oziroma Ferneticem in proti Kopru.

Zupana občin Divača in Postojna zato odboru DZ za infrastrukturo in razvoj napisala pismo, s katerim ga opozarjata na opisano pomanjkljivost in dajeta pobudo, naj začne postopek za vključitev gradnje priključka pri Razdrtem. Svojo pobudo utemeljuje z naslednjimi argumenti: Razdrto je bilo vedno krizišče pomembnih mednarodnih poti proti zahodu. Ob teh poteh so se razvila središča, kot so Postojna, Hrševje, Razdrto, Senožeče in dru-

ga. Z izgubo prometnih tokov bodo ta naselja nazadovala, promet, ki jim je vedno dajal zaslužek, jih bo obsel, zaradi tega pa bodo propadle benecinske črpalke in servisi, gostinska ponudba, trgovina in se vse drugo, kar je nastalo in se razvijalo na račun prometa. Ob tem bo veliko ljudi ostalo brez zaposlitve, spremenila se bo podoba teh krajev, mladi pa bodo sli iskat delo drugam. Divaški zupan je napisal še eno pismo, s katerim je opozoril na še nekaj

nepravilnosti in neizpolnjevanj obljub DARS-a. Gre za vsaj šest zadev, ki občane zelo motijo in ki jih je DARS dolžan opraviti, pa se z njimi ne ukvarja preveč resno. To so predvsem ureditev dela lokalnih poti, ki jih je avtocesta prekinila, deponije materiala, pogozditev terena, dostopi do posameznih parcel in domačij itd. Zal so bila vsa dosedanja opozorila bob ob steno. Se več: DARS se na nobeno pismo ni odzval. V zadnjem pismu je zupan Wojtkovszky napisal: »Ker se gradnja avtoceste nezadržno blizu koncu in je casa za reševanje tega, kar zahtevamo v Divači, vedno manj, od vas pa ne dobimo nobenega pisnega zagotovila, kako boste na te probleme reagirali, bomo prisiljeni sprožiti postopek za prekinitev del na avtocesti.«

Vojko Cuder

VIPAVA / AGROIND. »VIPAVA 1894«

Zadruga nima izgub

Zadruga očita Agroindu, da ni upošteval predloga lastninjenja

Kmetijska zadruga Vipava, ki je nastala s preoblikovanjem nekdanje TOK Kooperacije KK Vipava, je namenila novinarsko konferenco predvsem demantijem netočnosti v nekaterih medijih. Ti so pisali o izgubi zadruge, čeprav to ne drži. Novinarjem je predstavila tudi svoj model lastninjenja podjetja Agroind. »Vipava 1894«, katerega približno 35 odstotni delničar bo.

Zadruga Vipava in ostale naj bi po njem dobile petdeset odstotkov na Vipavskem in sodelovanje pri upravljanju in vračanju zadružnega premoženja. Očitno se z lastninjenjem stara nasprotja med podjetjem, katerega solastniki bodo do 45 odstotkov postale zadruge, in predvsem KZ Vipava, zastrujejo. Upati je, da ne na škodo trzne uspešnosti doline.

Artur Lipovz

NOVICE S PRIMORSKE

Zimski glasbeni večeri

BOVEC - V drugem koncertu iz cikla Zimski glasbeni večeri, ki jih prireja ZKO Tolmin in Kulturni dom Bovec ob sponzorstvu novogoriškega Hita, Zavarovalnice Triglav d.d. Nova Gorica in TD Bovec, bosta jutri ob 20. uri v kulturnem domu nastopila Tomaž Lorenz in Jerko Novak.

Tri kulture prireditve

AJDOVSCINA - V tem kraju se bodo v naslednjih dneh zgodile kar tri kulturne prireditve. Jutri ob 18. uri bodo v Lavricevi knjižnici predstavili pesniško zbirko Jurija Paljka Nemir. Predstavil jo bo Otmar Crnilogar. V soboto ob 20. uri pa ZKO Ajdovščina v Pilonovi galeriji prireja koncert komornega ansambla starih flavt Flavte brez meja, v katerem nastopajo Maša Bertok-Duh, Vesna Jan, Nataša Paklar in Karolina Santl-Zupan. Tretja kulturna prireditev pa bo v torek ob 17. uri v Lavricevi knjižnici. Ta ustanova in Založba Lipa iz Kopra bosta predstavili slikanivco Zacara-na hiša in druge istrske pravljice, kakor sta jih priredila pisatelj Marjan Tomsic in slikarka Silva Karim.

Večer v Odeonu

NOVA GORICA - Odeon je zelo znana diskoteka, ki pa ne skrbi le za plesne večere, temveč se v njej dogaja še marsikaj drugega. Prireja na primer večere namenjene športu, plesu, glasbi itd. Takšen večer bo tudi danes, namenjen pa bo podelitvi priznanj Sportne zveze Nova Gorica in Bloudkovih značk najbolj zaslužnim novogoriškim sportnikom in sportnim organizatorjem ter podelitvi priznanj Triatlonske zveze Slovenije. Med prejemniki bo tudi Nataša Nakrst-Kosmac, ki je bila lani razglasena za najboljšo sportnico Primorske. Za živahno razpoloženje bo poskrbela popularna skupina Agropop, prireditev pa bo vodila novogoriška radijska napovedovalka Zdenka Tomulic. Prireditev se bo začela ob 19.30.

Novice zbral Vojko Cuder

Prve naloge

KOBRARID - Občinski svet v Kobaridu je imel drugo sejo. Treba je bilo marsikaj razjasniti, saj so se občinski svetniki odločali o pomembnih zadevah, potrebnih za nadaljnje operativno delo novoustanovljene občine.

Najprej so sprejeli statutarni sklep o začasnih organiziranosti kobariske občine. Za predsednika občinskega sveta je bil izbran diplomirani inženir Pavel Sivec, za podpredsednika pa Mitja Volaric. Izvolili so tudi člane odbora za gospodarstvo in negospodarstvo. Svet je na seji izvolil tudi nadzorni odbor in imenoval komisijo za pripravo statuta in poslovnika občinskega sveta. Imenoval je tudi tajnika občinske uprave, ki bo obenem tudi tajnik občinskega sveta. Posebno skrbno so izbrali člana za komisijo, ki bo v naslednjih mesecih urejala medsebojne premoženjske in pravne zadeve pri razdelitvi premoženja nekdanje skupne občine Tolmin. Najbolj se je zatikalo pri vprašanjih v zvezi z ukinitvijo sklada stavbnih zemljišč nekdanje občine Tolmin in z ustanovitvijo podobnega sklada za občino Kobarid. Kobaridci so glede tega pohitili in že ustanovili odbor ter izbrali predsednika, ki bo po seji vodil ta sklad. Prav tako so se na seji dogovorili o nadomestilih za neprofesionalno opravljanje občinskih funkcij za župana in druge funkcionarje. Prva neposredna naloga, ki »se bo videla tudi navzven« je soglasje za gradnjo trafostajne v Starem selu. (V. C.)

PIRAN / SEJA OBČINSKEGA SVETA

Na današnji seji bodo svetniki volili člane odborov in imenovali sekretarja sveta

Občinski svetniki se bodo danes sesli na drugi seji. Na dnevnem redu imajo osnutek odloka o začasnih organizacijah občinske uprave, imenovanje sekretarja sveta, izvolitev osmih odborov in ustanovitev komisije za vprašanja italijanske narodnosti. Obravnavali bodo se probleme glede preselitve mestnega arhiva, informacijo o upravnih odborih javnih podjetij, odločali pa bodo tudi o soglasju k najetju dolgoročnega kredita za naložbo v čistilno napravo.

Kot v nekaterih drugih občinah se je tudi v Piranu zaostrišlo vprašanje o razmejitvi pristojnosti med državno in občinsko upravo. Tu gre predvsem za vprašanje, katera od obeh uprav bo vodila upravne postopke v zvezi s posegi v prostor, med katere sodi tudi izdajanje lokacijskih, gradbenih in podobnih do-

voljenj. Kot je v Piranu že navada, je tudi to vprašanje politizirano in ima v ozadju igro za moč, vpliv in oblast dveh vodilnih strank - ZLSD, ki ji pripada zupan, in LDS, ki ima zdaj v občinskem svetu nekoliko večji vpliv. Tako je pričakovati, da bo razprava živahna in ostra.

Tudi volitve članov

odborov občinskega sveta bodo zanimive, saj je vsaka politična stranka zainteresirana, da pridejo v odbore njeni ljudje; po statutar-nem sklepu so pomembnejši odbori le petčlanski, razen nadzornega, ki bo imel sedem članov. Zato bo usklajevanje gotovo težavno. Kandidature bodo predstavljene se na seji. Komisija za vprašanja italijanske narodnosti bo oblikovana enakopravno; v njej bodo trije pripadniki manjšine, ki jih imenuje svet narodnostne skupnosti, in trije člani, ki jih imenuje občinski svet.

Boris Vuk

ILIRSKA BISTRICA / NALOŽBE V ŠOLSTVO

Do konca stoletja bodo dogradili tri šole

Pri tem bo na pomoč priskočila tudi država

Po zadnjih pogovorih predstavnikov občine, sol in ministrstva za šolstvo in sport pa je za njihovo uresničitev tudi precej možnosti, saj naj bi država pri obnovi oziroma dograditvi šolskih objektov priskokila na pomoč.

Kot je na nedavnih pogovorih s predstavniki občine povedal Niko Zibret, odgovoren za naložbe v ministrstvu, bo to zagotovilo polovico potrebnega denarja za predvidena dela, ostalo polovico pa bo morala prispevati občina. Tako naj bi do leta 1999 v bistriški občini dogradili kar tri šolske stavbe, ki jih pestijo največje prostorske težave.

Prva, ki se že dograjuje, je OS Antona Znidaršica v Ilirski Bistrici. Gre za izgradnjo povezovalnega trakta med tremi, med seboj ločenimi deli, v katerem bodo jedilnica, knjižnica in nekaj novih učilnic. Z deli so začeli v septembru, končali pa naj bi jih v letošnjem letu. Doslej so vložili

približno 80 milijonov tolarjev, letosnja vlaganja pa ocenjujejo na 100 milijonov tolarjev. Ministrstvo je svoj polovični prispevek za lani zagoto-

čno ureditev šolskega dvorane in okolice šole, ki so jo postopno začeli graditi že v začetku 80. let, pa bi potrebovali še nadaljnjih 60 milijonov tolarjev. V letih 1996 in 1997 bo prišla na vrsto OS Podgora Kutezevo. Ta je namreč edina v občini z dvoizmenskim poukom. Načrti predvidevajo

Po zagotovilih ministrstva se jim v bistriški občini ni treba bati odpravljanja podeželskih sol zaradi občutnega upadanja števila učencev. Cilj ministrstva bo namreč tudi v prihodnje ohraniti vsako šolo, pa čeprav z minimalnim številom učencev, saj šole v demografsko ogroženih območjih pomenijo pomemben del življenja kraja. V tej občini je poleg dveh bistriških sol se pet osemletk. Te šole imajo skupaj le nekaj več kot 500 učencev, toliko kot obe mestni. Vse podeželske šole pa imajo pod svojo straho še enoto vrtca.

tovalo, polovico, 50 milijonov, pa bo premaknilo tudi letos. Prav toliko denarja pa bo morala v proračunu poiskati tudi občina. Za dokon-

dograditev učilnic in telodavnice. Zadnja pa bo prišla na vrsto jelsanska šola, kjer jih prav tako pesti prostorska stiska. Mateja Godejša

POSTOJNA / SEJA SVETA

Še brez začasnega poslovnika

Zaradi nesoglasij o pravih glasovanju so se znašli v slepi ulici

Drugo sejo postojnskega občinskega sveta je spremljalo kup zapletov in nesoglasij o proceduralnih zadevah. Svetniki in zupan, ki je sejo vodil, se niso mogli zediniti niti o tem, kakšna večina je potrebna za sprejem amandmajev k poslovniku, zato kljub glasovanju o amandmajih in poslovniku v celoti ni bilo jasno, ali je ta dokument sprejet ali ne.

Na predlog svetnika Stanke Markovčica (LDS) so nato svetniki imenovali komisijo, ki bo do naslednje seje pripravila kompromisno vsebino začasnega poslovnika, s čimer bo ta občinski organ sploh lahko normalno delal. Brez poslovnika svetniki tudi niso mogli imenovati sekretarja sveta. Najbolj sporna člena poslovnika, h katerima sta skupini svetnikov vložili tudi amandma, sta bili dolo-

cili o vodenju sej sveta ter o imenovanju sekretarja. Skupina svetnikov iz vrst LDS, ZLSD, SNS in ZZZP je predlagala spremembo predloga poslovnika, po kateri naj bi se sejo sveta vodil predsednik, ki ga skupaj s podpredsednikom izvolijo izmed članov. Druga stran, ki jo je zastopal Zvone Cernac (SKD), pa je vztrajala pri predlogu poslovnika, ki je dolocal, da je na celu sveta zupan.

Zupan Josip Bajc je moral svetnike kar nekajkrat opozoriti, da predlagani sklepi niso v skladu z zakonodajo, kar pa so mu nekateri očitali, češ da naj zakonitost sklepov ugotavlja kasneje in jih, če bo potrebno, razveljavi. Eden izmed takih predlogov je bil amandma Zvoneta Cernaca, naj svet odločitve sprejema z dvotretjinsko večino. Da so svoje delo svetniki vzeli resno, so pokazali pri pobudah in vprašanjih. Teh so zastavili kar cel kup in novemu zupanu, ki bo svojo funkcijo sicer opravljal profesionalno, naložili že na začetku precej dela.

Mateja Godejša

Novi avtomobili za nove občinske funkcionarje

NOVA GORICA - Nekdanja novogoriška občina je »razpadla« na štiri nove: mestno občino Nova Gorica, občino Kanal, Brda in Miren-Kostanjevica. Čeprav se delitev premoženja nekdanje skupne občine se ni začela, se je včeraj zgodil enkratni dogodek: trem novim občinam je zupan mestne občine Crtomir Spacapan izročil ključe treh novih avtomobilov, ki jih bodo uporabljali občinski funkcionarji. Bele renaulte 19 so v imenu svojih občin prevzeli njihovi župani: Zoran Madon za občino Kanal, Franc Muzić za občino Brda in Martin Zlatko Marušić za občino

Miren-Kostanjevica. Od kod denar za nakup? Iz neporabljenega dela skupnega proračuna za lansko leto v občini Nova Gorica. Na posebni tiskovni konferenci so župani vseh starih »goriških« občin povedali, da bodo sodelovali na vseh področjih, kjer je sodelovanje potrebno in kjer bi jih v manjših občinah lahko ustavili preveliki (predvsem) finančni problemi. Vse štiri občine bodo lahko v letu 1995 porabile 1.650 milijonov tolarjev. Mestna občina naj bi dobila 79 odstotkov te vsote, ostale tri pa le približno sedem odstotkov vsaka ... Tekst in foto: Vojko Cuder

POGAJANJA O USODI VLADAJOČE KOALICIJE

Svet LDS sprejel aneks h koalicijski pogodbi

LJUBLJANA - Svet LDS je včeraj z veliko večino glasov sprejel dodatek h koalicijski pogodbi med Liberalno demokracijo Slovenije in Slovenskimi krščanskimi demokrati.

Člani sveta LDS so podprli tudi pobudo Združene liste socialnih demokratov, da pride do pogovorov o enotni koalicijski pogodbi.

Ceprav je svet SKD v torek

zvečer ugotovil, da osnutek aneksa ni uravnotežen, kot je včeraj povedal predsednik sveta, LDS ni ovir, da danes ne bi prislo do podpisa omenjenega aneksa, ki lahko služi kot

osnova za nadaljnje pogovore. Predsednik sveta SKD Izidor Rejc je v pismu LDS zapisal, da svet SKD predlaga, da se v osnutek aneksa zapiše, da je podpredsednik vlade tudi koordinator gospodarskih resorjev, da minister za ekonomske odnose in razvoj predlaga vsaj enega državnega sekretarja, da SKD pripada tudi mesto državnega sekretarja za solstvo in sport ter predsedovanje odboru za mednarodne odnose. Krščanski demokrati tudi menijo, da je treba do obravnave proračuna v državnem zboru uskladiti tudi programsko prilogo, v kateri se obe stranki zavzemata za gospodarsko in socialno politiko, ki bo podpirala trden denar, gospodarsko rast, zmanjševanje javne porabe in brezposelnosti. Podpisnici naj bi se tudi zavzemali za politiko dobrega sosedstva in vključevanje Slovenije v EZ s

hitrostjo srednjeevropskih držav, uskladili naj bi družinsko politiko, stališča okoli paketa šolske zakonodaje, nasprotovali pa naj bi spremembam zakona o denacionalizaciji. Do konca aprila pa naj bi bil sprejet zakon o popravni krivic. Svet SKD tudi ugotavlja, da aneks v sedanjih obliki ne more prispevati k stabilnosti političnih razmer v Sloveniji.

Liberalni demokrati na dodatne zahteve sveta krščanskih demokratov odgovarjajo s trditvami, da se želijo krščanski demokrati vrniti na pogajalsko raven, ki so jo dosegli pred glasovanjem o interpelaciji glede dela obrambnega ministra Jelka Kacina. Dimitrij Rupel je včeraj tudi povedal, da so razpravljali na svetu LDS izrazili pomisleke o nadaljnjem sodelovanju s krščanskimi demokrati.

ZLSD je včeraj dopoldne predsedniku vlade Drnovsku poslala pismo, v katerem ga obvesčajo, da ZLSD in njeni ministri ne morejo zavezovati nobeni separatni dogovori Liberalne demokracije in Slovenskih krščanskih demokratov o vsebinskih vprašanih delovanja vlade in koalicije. Kocijancić je na včerajšnji tiskovni konferenci stranke poudaril, da je stranka dve leti mirno čakala na dogovor med LDS in SKD: »Po takem rezultatu pa ne moremo reči drugega, kot da nam je vsega dovolj.« Od Drnovska zahtevajo pobudo za začetek skupnih razgovorov vseh strank velike koalicije o novi koalicijski pogodbi ter rok za njen podpis. V nasprotnem primeru poslanci Združene liste socialnih demokratov ne morejo podpreti kadrovske spremembe v vladi. Predsedstvo stranke pa bo odločalo o njihovem nadaljnjem sodelovanju v vladni koaliciji.

Mija Gacnik

Kaj storiti z zunanjim ministrstvom?

LJUBLJANA - Ko je bila z mednarodnim priznanjem Slovenije in njeno vključitvijo v večino poglavitnih mednarodnih organizacij končana prva faza graditve samostojne slovenske države, so bile napovedi in pričakovanja glede druge faze enotna: vzpostaviti je treba ustrezno državno upravo ter določiti njen obseg in vsebino dela. To je se posebej veljalo za dve od ključnih delavotvornih ministrstev, obrambno in zunanje. Vzpostavljjanje in graditev obrambnega sistema v Sloveniji je postalo prvovrstna politična zgodba in poligon za medsebojna obračunavanja, precej podobna usoda pa že nekaj časa doletava tudi slovensko zunanjo politiko.

Novi zunanji minister, po dosedanjih izkušnjah bomo njegovo ime zapisali šele takrat, ko bo po imenovanju podpisal svecano zaprisego, se bo torej moral dokazati ravno pri umirjanju strasti med zunanjepolitičnimi dejavniki v Sloveniji in seveda pri oblikovanju pravega zunanjega ministrstva. Stanje, v kakršnem se trenutno nahaja ministrstvo na Gregorčičevi ulici, bi se najbolje opisali s terminom »ministrstvo za zunanje zadeve v ustanavljanju«. Slovenski »Foreign Office« namreč kronično boleha za pomanjkanjem kadrov, tako količinsko kot kakovostno. Druga resna pomanjkljivost pa je nedorečenost njegove organizacijske sheme, kar se kaže ne le v notranji zmedbi glede pristojnosti in vsebine posameznih uradnikov, pač pa, in to je dosti bolj zaskrbljujoče, v odsotnosti njegove koordinacijske funkcije. MZZ bi moral vsak hip vedeti za kakršnokoli dejavnost drugih slovenskih ministrstev in ustanov, ki presega državne meje. V vsaki normalni državi je zunanje ministrstvo najpomembnejši ali vsaj eden od glavnih resorjev, v tako majhni državi kot je Slovenija, ki je vitalno odvisna od razvoja mednarodnih dogajanj, pa bi to sploh moralo veljati. Vendar ni nobena skrivnost, da delo na MZZ v Sloveniji ni prestižno, ne v finančnem, ne v statusnem smislu. Diplomati pri nas ne uživajo običajnega (in zasluženega) spoštovanja, da o plačah niti ne govorimo. Delavci na MZZ so bistveno nižje plačani kot denimo njihovi kolegi v državnem zboru, čeprav bi težko trdili, da se njihove delovne dolžnosti tako zelo razlikujejo. Edini, ki so solidno plačani, so naši diplomati v tujini (veleposlaniki v kateri od bogatih zahodnih držav ima približno 9 tisoč nemških mark plače), zato je razumljiva tendenca zaposlenih na MZZ, da čimprej ujamajo »vlak« na predstavništva v tujini. S tem je seveda porušeno temeljno pravilo, da se diplomatsko kariero dela doma, ne pa v tujini, posledice pa se kažejo ravno zdaj, ko mnogi govorijo o globoki krizi slovenske zunanje politike, drugi pa, da Slovenija sploh nima zunanje politike.

Temeljni problem slovenske zunanje politike v tem trenutku niso neurejeni odnosi z Italijo in sosedi nasploh, saj je urejanje odnosov z drugimi državami pač temeljna dejavnost diplomacije. Novi zunanji minister bo za slovensko zunanjo politiko naredil dosti več, če ji bo zagotovil temelj njenega delovanja, torej strokovno dobro organizirano in podkovano ministrstvo kot servis za usklajevanje vseh pobud na tem področju, predpogoj pa je seveda temeljit dogovor na državni ravni. Italija, Hrvaška in druge zunanje politične »bolečine« bodo s tem presle same po sebi. Vsekakor težak kriz, celo za človeka, ki si ga nalaga pri najprimernejših, svetopisemskih trinidesetih letih.

Boštjan Lajovic

Foto: Srđan Živulović

Tajnik ZLSD Dušan Kumer: Stvar ni več tako preprosta

Zakaj ste se v ZLSD odločili za pismo predsedniku vlade?

Ze v začetku razreševanja konflikta med LDS in SKD smo izrekli dve stališči: resitev naj zagotovi obstoj velike koalicije in menjava ministrstev naj zajema samo ministrstva, ki pripadajo tema dvema strankama. Vse, kar presega ti dve točki, je za ZLSD nesprejemljivo.

S čim sta obe stranki zasli na polje ZLSD?

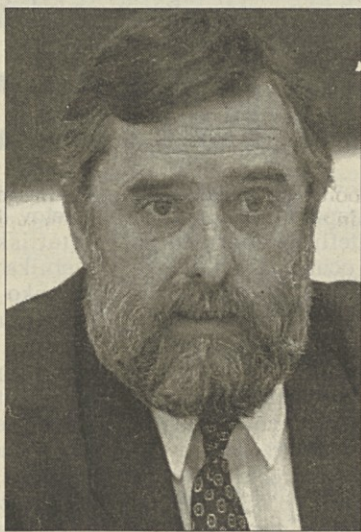
Mejo sta prestopili s programsko-vsebinsko spremembo koalicijske pogodbe med LDS in SKD. Saj dvostransko spreminjata politiko vlade, cesar pa, dokler smo mi v vladi, ne moreta storiti.

Kaj pa kadrovske?

Tudi kadrovske resitve ne moreta sprejemati na račun ministrstev, ki pripadajo ZLSD. Kadrovske resitve v parlamentu niso stvar dodatka koalicijske pogodbe. V parlamentu je namreč treba zagotoviti enakomerno zastopanost vseh parlamentarnih strank. Zato mesto predsednika odbora za mednarodne odnose ne more biti točka dodatka h koalicijski pogodbi med LDS in SKD. To se lahko dogovorimo le s skupnim dogovorom vseh treh vladnih strank.

Kaj torej zahtevate?

V pismu zahtevamo, da se, če bo prislo do vsebinske spremembe koalicijske pogodbe, pogovorimo tudi o točkah, ki so pomembne za ZLSD. V nasprotnem primeru se bo predsedstvo ZLSD odločilo o nadaljnjem obstoju ZLSD v koaliciji. Zahteva-

mo tudi, da se se pred glasovanjem o dveh novih ministrih določi rok, do katerega bomo podpisali enotno koalicijsko pogodbo.

(MIG)

STRANKE / JANŠA O ZUNANJEM MINISTRSTVU

Premier bo prek Thalerja sam vodil zunanjo politiko

O sporni kaseti bi svoje mnenje moral povedati tudi ombudsman

LJUBLJANA - Predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije Janez Janša je na včerajšnji tiskovni konferenci stranke povedal, da gre za poskus vladajoče stranke, da krščanske demokrate ponovno »kupi za ceno nizjo ceno«. V SDSS so prepričani, da bosta obe stranki s podpisom aneksa h koalicijski pogodbi le začasno »zasili« razpoke znotraj koalicije.

Janša je kandidata za zunanjega ministra Zorana Thalerja ocenil kot osebo, preko katere bo Drnovšek sam vodil zunanjo politiko,

Janko Dezelak pa po njegovem mnenju v ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj nima posebnih operativnih funkcij, zato ne pričakuje kakšnih sprememb.

SDSS meni, da se je ob razpravi o zakonu o igrah na srečo potrdilo njihovo predvidevanje, da ima igralniški lobi v lasti vladajočo koalicijsko pogodbo, saj kaže, da bo zakon sprejet. »Tisti, ki nasprotujejo večjemu obdavčenju igralnic, tudi nasprotujejo, da bi z novim zakonom o dohodnini razbremenili nižje - socialno bolj ogrožene sloje,« je menil predsednik SDSS. Janša je tudi povedal, da se je v razpravi o ustavnih obtožbi zoper Janeza Drnovška izkazalo, da je bil Oglej le poskus, »da se vitalni interesi države prodajo za strankarske interese pred lokalnimi volitvami«. Janša je tudi izrazil upanje, da bo zaradi spornih posnetkov komunikacijskih treningov reagiral varuh človekovih pravic.

(MIG)

Materinski dom ima novega v. d. direktorja

LJUBLJANA - V javnem zavodu Materinski dom so se že na začetku delovanja spopadli s problemom zlorabe humanitarne pomoči, ki jo nudi zavod, in sicer s strani lastne v.d. direktorice. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je včeraj končno ukrepalo in na razširjeni, za javnost zaprti seji, skupaj z odborom za materinski dom razrešilo v.d. direktorico Viktorijo Bevc. Kot je zapisano v sporočilu za javnost, ki so nam ga po seji posredovali iz ministrstva, je Bevcova razrešena zaradi prekoracitve pooblastil in zato, ker s sredstvi doma ni ravnala v skladu z načeli dobrega gospodarja. Za novega v.d. direktorja doma je bil imenovan Igor Kadunc, sedanjí direktor papirnice Količeve. Ministrstvo je odredilo tudi strokovni nadzor nad delom zavoda in podalo zahtevo za pregled njegovega dosedanjega finančnega poslovanja. (M.B.)

»Nehajmo s koalicijskimi igrami in preigravanji!«

LJUBLJANA (STA) - Predsednik slovenske vlade in vodja koalicije Janez Drnovšek je včeraj v oddaji Radia Slovenija pojasnil nekatera neresena vprašanja o koalicijskih razmerjih, odnosih s sosednjimi državami, zlasti Italijo in Hrvaško, mednarodnem položaju Slovenije in proračunu.

Premier je potrdil, da ostajata predloga dveh kandidatov, za mesto zunanjega ministra in ministra za ekonomske odnose in razvoj, v proceduri v državnem zboru. Premier pričakuje, da bodo poslanci na današnji izredni seji kandidata Zorana Thalerja in Janka Dezelaka podprli. Predloga novih dveh ministrov sta po njegovih besedah podlaga za tudi vnaprejšnje delovanje sedanje koalicije, ki zagotavlja politično stabilnost v državi. Kandidatura podpredsednika Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) Janka Dezelaka ni vprašljiva, saj je kandidatura potrdil, je dejal premier. Po delni zavrnitvi dodatka h koalicijski pogodbi sta se sestala tudi glavna tajnika obeh strank, LDS in SKD. O današnjem pismu tretjega koalicijskega partnerja, Združene liste socialnih demokratov (ZLSD) predsedniku vlade, pa je ta dejal, da je poteza te stranke razumljiva. O tem se je premier, kot je povedal, pogovarjal s predsednikom Janezom Kocijancićem. Že nekaj časa potekajo med LDS in SKD precej težka pogajanja, v katerih sta se stranki uspeli sporazumeti o uravnoteženju zamenjavi ministrstev.

Ključno ravnotežje je tako vzpostavljeno. Združena lista ne želi ostati pri tem pasivna, zato je na nek način normalno, da želi sodelovati zlasti pri programskih vprašanih, je menil Drnovšek. O predlogu ZLSD, da bi vse tri stranke podpisale skupno pogodbo o sodelovanju v vladi, je dejal, da sam nikoli ni bil proti takšni pogodbi in je zanj sprejemljiva tudi sedaj, če o tem soglasajo vse tri partnerice. Spomnil je, da je podpisal ločeni koalicijski pogodbi z SKD in ZLSD, zato ker so krščanski demokrati nasprotovali podpisu skupne pogodbe in je bila to takrat edina možnost. Na vprašanje, ali ima ZLSD tudi kadrovske zahteve, je premier odgovoril, da ne. Po premierovih besedah sta se v zadnjem času sestala tudi prvaka ZLSD in SKD, Kocijancić in Peterle, pri čemer SKD ni nasprotovala predlogu podpisa skupne pogodbe. Predsednik vlade pričakuje, da bo ZLSD podprla oba kandidata, zlasti ker je pozitivno odgovoril na njihove namere ali želje po enakopravnih koalicijskih odnosih. Premier je v včerajšnji oddaji poudaril, da je imel v tem mesecu pogovore z vsemi parlamentarnimi strankami, da bi presegli razlike, kar je vlada dolžna zaradi interesa Slovenije in enotnejšega nastopa pred tujino. Izpostavil je, da ni bistvena delitev resorjev, pač pa druga vprašanja, med drugim odnosi z Italijo, sklenitev socialnega sporazuma in prizadevanja za gospodarski razvoj. V tej zvezi je Drnovšek poudaril: »Nehajmo s koalicijskimi igrami in preigravanji.«

Drugi del monografije Medicina in pravo

MARIBOR - V Kazinski dvorani SNG Maribor so včeraj slovesno predstavili drugi del monografije Medicina in pravo, ki sta jo skupaj izdala Slovensko zdravniško društvo Maribor in Pravniško društvo Maribor. Knjiga je plod vsakoletnih interdisciplinarnih znanstvenih srečanj zdravnikov in pravnikov v Mariboru, uredila pa sta jo Vojko Flis in Viktor Planinšek. Zbornik je posvečen problemom odgovornosti zdravnika. Glede na dober sprejem prve knjige društvi načrtujeta nadaljevanje tovrstnih srečanj in izdajanje publikacij. Konec marca se bodo namreč strokovnjaki obeh znanstvenih panog ponovno srečali in spregovorili o pojasnilni dolžnosti zdravnika, ki predstavlja temeljno os odnosa zdravnik - bolnik. (J.S.)

NOVICE

Državni zbor soglasno proti dogradnji slovaške JE Mohovce

DUNAJ - Poslanci vseh petih v avstrijskem parlamentu zastopanih strank so se na zasedanju državnega zbora izrekli proti načrtovani dogradnji slovaške jedrske elektrarne Mohovce. Vztrajali so tudi pri izvedbi s strani investicijske družbe odpovedanem hearingu o varnosti nuklearke v dunajskem Austria Center, od Vzhodnoevropske banke pa poslanci pričakujejo, da le-ta brez zasliševanja tudi ne bo odobrila posojilo za dogradnjo jedrske elektrarne. Pristojna ministrica Rauch-Kallat je državnemu zboru nadalje sporočila, da bo nadaljevala z bojem proti slovaški nuklearki ter da ima s strani Vzhodnoevropske banke signale, da posojilo za dogradnjo JE Mohovce se ni »sklenjena zadeva«.

Stavka učiteljev na Dunaju

DUNAJ - Učiteljice in učitelji na dunajskih ljudskih in glavnih šolah so včeraj izvedli dvourni opozorilno stavko, s katero so protestirali proti načrtu novega ministra za pouk Erharda Buseka, ki hoče učno uro skrajšati od trenutno 50 na 45 minut. Predsednik sindikata za javno službo Dohr je s tem v zvezi poudaril, da bi Buskov načrt pomenil nadaljnjo zmanjšanje delovnih mest za učitelje ter da hoče vlada varčevati na napačnem mestu.

Avstrija šteje med države z najvišjo kupno močjo v EZ

BRUSEL/DUNAJ - Avstrija zaseda po te dni objavljeni lestvici držav-clanic Evropske zveze (EZ), med članice z največjo kupno moč znotraj petnajsterice. Zaseda namreč odlično četrto mesto in je na istem nivoju kot Belgija in Danska, država z največjo kupno močjo pa je Luksemburg. Za Avstrijo najdemo gospodarsko tako močne države kot Nemčijo in tudi Francijo, tudi v trojki novih držav-clanic EZ je Avstrija vodilna. Glede nivoja cen pa je alpska republika v zgornjem delu lestvice in sicer za Dansko, Nemčijo in Švedsko prav tako na četrtem mestu. Zanimiva je primerjava med državoclanico EZ z najvišjimi cenami in državoclanico EZ z najnižjimi cenami: na Danskem so ceno se enkrat tako visoke kot na Portugalskem.

Požar v poslopiju ORF

DUNAJ - V centru Avstrijske radiotelevizije (ORF) na Küniglbergu na Dunaju je včeraj popoldne izbruhnil požar. Pozarna bramba je posredovala s približno 60 gasilci in požar po nekaj minutah pogasila. Osebe niso bile ranjene, tudi gmotna škoda je neznatna. Vzrok za požar se ni znan, po vsej verjetnosti pa je požar izbruhnil zaradi tehnične okvare pri klimatski napravi.

Boršura o mamilih

CELOVEC - Referent za zdravstvo pri koroskih deželni vladi Michael Ausserwinkler je te dni predstavil novo brošuro o mamilih, ki bo v naslednjih dneh razposlana na 250.000 koroskih gospodinstev. Cilj informacijske kampanje je, da bi tako stari kot tudi učitelji hitreje spoznali odvisnost mladih od mamil. Po zadnjih epidemoloških raziskavah je na Koroskem odvisnih od lažjih mamil približno 10.000 oseb, približno 500 oseb pa da uživa močna mamila.

AVSTRIJA / PET Odstotkov manj dohodkov

Turizem v krizi

Napovedi za letošnje poletje tudi niso najbolj obetavne - Za nova strategijo

DUNAJ/CELOVEC - Avstrijski turizem se je znašel v hudi krizi. Po poročilu o položaju turizma, ki ga je v torek zvečer na Dunaju predstavil minister za gospodarstvo Wolfgang Schüssel, so se dohodki iz turizma v preteklem letu realno zmanjšali za 5,5 odstotka. Turizem predstavlja 15 odstotkov celotne gospodarske zmogljivosti.

Kot je Schüssel se dejal, mora avstrijsko turistično gospodarstvo tudi v letošnji poletni sezoni računati s nazadovanjem dohodkov. Izrekel se je tudi za spremembo strategije. Namesto na »avto-turiste« iz Nemčije naj bi avstrijski turizem v prihodnosti stavil na turiste iz Skandinavije in iz Daljnega vzhoda. (I.L.)

Turizem v Avstriji je v zadnjih letih zašel v hujšo krizo.

KOROŠKA / ZARADI NEIZPOLNjenih OBLJUB

Protest kmetov

CELOVEC - Avstrijsko kmetijstvo se je s pristopom k Evropski zvezi (EZ) znaslo v izredno težavem položaju. Na Koroskem se je ob priliki izrednega zasedanja kmetijske zbornice v Celovcu zbralo nad 400 kmetov, da bi na množičnem zborovanju izpricali svoje ne-lagodje nad politiki in tudi nad svojim interesnim zastopstvom.

Kmeti so s transparenti in v govorih opozorili na iz njihovega vidika katastrofalen propad cen za kmetijske izdelke ter od poli-

tikov zahtevali takojšnje ukrepe. Funkcionarjem kmetijske zbornice pa so očitali, da jih niso opozorili na vse, predvsem negativne posledice avstrijskega pristopa k EZ.

Predsednik koroske kmetijske zbornice Walfried Wutscher in deželni agrarni referent Robert Lutschounig sta kmetom zagotovila, da bosta dežela in tudi država izpolnila vse obljube, ki sta jih dali v zvezi z državnimi subvencijami (izravnalnimi plačili).

Predstavnika Skup-

nosti južnokoroskih kmetov (SJK) v koroski kmetijski, zbornična svetnika Stefan Domej in Janko Zwitter sta na izrednem zasedanju zbornice poudarila potrebo po nujni spremembi struktur znotraj kmetijske zbornice. Pri tem sta zahtevala, da se zbornica kot interesno zastopstvo kmetov odtrane močnega vpliva strank. V posebni resoluciji sta nadalje zahtevala takojšnjo nacionalno zaščitno določbo ter in svetovalno ofenzivo za izboljšanje položaja kmetijstva. Ivan Lukan

OBISK DELEGACIJE SKD

Za krepitev odnosov v korist manjšine

Peterle pri EL in Zernattu

IVAN LUKAN

CELOVEC - Izboljšanje položaja slovenske manjšine na Koroskem, krepitev odnosov med Slovenijo in Korosko, najnovejši politični razplet v Sloveniji ter vprašanje JE Krško so bila težišča pogovora delegacije Slovenskih kršćanskih demokratov (SKD) na celu s predsednikom stranke Lojzeto Peterletom s koroskim deželnim glavarjem Christofom Zernattom in Enotne liste včeraj v Celovcu.

V zvezi z vprašanjem političnega zastopstva koroskih Slovencev je Peterle poudaril, da SKD podpira prizadevanja manjšine za doseg polnopravnega zastopstva v koroskem deželnem zboru in s tem v zvezi opozoril na urejenost tega vprašanja v Sloveniji.

Menil je, da bi bilo prav letošnje leto obletnic na Koroskem kot tudi v Sloveniji primerno, da se bi zahteva koroskih Slovencev pozitivno resilo. Manjšinsko vprašanje da je treba videti in obravnavati kot evropsko vprašanje, v pogovoru z Zernattom pa da je dobil vtis, da je le-ta pripravljen pospeševati manjšini naklonjeno rešitev zastopstva manjšine v deželnem zboru.

Glede sodelovanja med Slovenijo in Korosko je Peterle menil, da so odnosi formalno sicer v redu, da pa je se dosti možnosti za vsebinsko izboljšanje teh odnosov. Izrekel se je za krepitev stikov tudi na nevladni ravni ter na področju kulture in

sodelovanja med občinami.

V zvezi s politično situacijo v Sloveniji je sef SKD dejal, da se položaj stabilizira ter da je proces dogovarjanja o spremembah v vladni koaliciji več ali manj končan. SKD da je pod določenimi pogoji, ki so bolj programske narave, pripravljena ostati v vladni koaliciji. S tem v zvezi je navedel dokončno urejanje vprašanja denacionalizacije (SKD je proti poseganju v obstoječi zakon), sprejetje zakona o popravi krivic iz preteklosti v parlamentu se pred proslavami, pogoj za sodelovanje SKD v vladi pa je, da bi koalicija v vladi odgovarjala tudi koaliciji v parlamentu in s tem v zvezi zagovarjal nacelo konsenzualnega odločanje v ladi.

Glede zunanje politike se je Peterle izrekel za politiko dobrega sosedstva z vsemi sosedi ter hitrega približevanje k Evropski zvezi. V zvezi z osebo designiranega zunanjega ministra Zorana Talerja pa je menil, da kršćanski demokrati v to ime polagajo veliko upanje.

Na vprašanje po zaprtju jedrske elektrarne v Krškem je Peterle se odgovoril, da Kršćanska demokracija zagovarja cimprenjsnje zaprtje te nuklearke, da pa je pri tem vprašanju treba upoštevati tako aspekt hrvaškega solastništva kot tudi časovni faktor, ki je potreben za prestop na korišćenje drugih energijskih vir (npr. Savske verige).

MADŽARSKA / ODNOSI S SLOVAŠKO

Manjšina ne bi smela ovirati meddržavnih odnosov

Duray: »Nasilje nad madžarsko manjšino na Slovaškem se legitimira z demokracijo«

BUDIMPESTA, BRATISLAVA - Miklos Duray, vodja stranke madžarske manjšine Együttélés (Koexistenca) na Slovaškem, je kot dejaven borec za državljanske pravice v komunizmu veliko prestal, saj so geologa zaradi zavzemanja za Charto 77 in manjšinske pravice obsodili na prepoved opravljanja poklica in na preiskovalni zapor.

Danes lahko Duray svobodno deluje v politiki; kot poslanec v bratislavskem parlamentu ima možnost izraziti svoje mnenje. Kljub temu pa manjšinski politik po lastnih besedah občuti strah. »Komunistični sistem je bil ranljiv,« se spominja Duray. »Poznali smo njegove slabosti, zato smo se proti njim lahko borili. Danes se nasilje legitimira z demokracijo.«

Gibanje za demokratično Slovaško (HZDS) z ministrskim predsednikom Vladimírom Mečiarjem na čelu je na oktobrskih, nedvomno demokratičnih volitvah, dejansko dobilo 35 odstotkov volilcev. Slovaško vlado torej tvorijo Mečiarjeva stranka, enako demokratično izvoljena ekstremistična desničarska Nacionalna stranka (SNS) in zelo levicarska Delavska unija. Njihov program je Mečiar

prejšnji teden predstavil v parlamentu. Madžarski politiki, kot je Duray, so v njem prepoznali kar nekaj zaskrbljujočih izjav: pripadniki manjšin se morajo do svoje države obnašati »lojalno«, slovaški »državni jezik« je treba se posebej varovati, bogoslužje morajo tudi v manjšinskih delih države opravljati v slovaščini.

O vsem tem so tekli pogovori 25. januarja na Mečiarjevem obisku v Bratislavi, ki je bil hkrati prvi obisk priljubljenega premiera v tujini po njegovi vnovični izvolitvi. Vendar pa ti problemi gotovo ne bodo skalili odnosov med Budimpešto in Bratislavo. Mečiarjevi sogovorniki - madžarski socialisti in ministrski predsednik Gyula Horn - se sicer izrekajo za brezpartijsko spoštovanje človekovih pravic, vendar to velja predvsem za njihovo stran.

Kljub temu pa odnosa s sosednjo državo, ki je zaradi zgodovinskega sovraštva se vedno zelo ranljiv, zaradi tega ne bodo ogrozili. Dandanes madžarske manjšine v tujini, ki štejejo 1,6 milijona pripadnikov v Romuniji in 600 tisoč na Slovaškem, nimajo več taksnega privilegiranega statusa kot v času

predhodnih konservativnih vladnih kabinetov Antalla in Borossa, ko je bila madžarska zunanja politika prežeta z nacionalno romantiko.

Zdaj ima v Bratislavi prednost sprejem v Evropsko zvezo in v Nato. Čeprav od Madžarske tega nihče v Bruslju doslej ni uradno zahteval, v Budimpešti zagotavljajo, da je eden od pogojev za sprejem v Evropsko zvezo s temeljnimi listinami urejen odnos do sosednjih držav Slovaške in Romunije. Mečiar je v zvezi s tem ob koncu tedna med pogovorom z madžarskimi novinarji izjavil: »Evropa je Slovaško in Madžarsko sicer pripravljena vključiti v EZ, vendar ne kot sosed, med katerima nasprotja povzročajo napetosti, temveč kot sosed, ki sta sposobni svoje probleme rešiti s sodelovanjem.«

Mečiar je prav tako dovolj »prilagodljiv«, da lahko v eno od prihodnjih temeljnih listin vključi določene formulacije o manjšinskih pravicah, saj je tudi v svoj vladni program vključil - za izvolitev potrebne - namige o sprejemljivosti že obstoječih listin in konvencij za zaščito človekovih in manjšinskih pravic.

Gregor Mayer / dpa

MADŽARSKA / JEDRSKI ODPADKI

Novo odlagališče za JE Paks

Visoko radioaktivne snovi bodo še naprej odvažali v Rusijo

BUDIMPESTA - Madžarska načrtuje gradnjo odlagališča za 15 tisoč kubičnih metrov nizko in srednje radioaktivnih jedrskih odpadkov. Edini vir teh odpadkov na Madžarskem je jedrska elektrarna Paks, zgrajena z rusko tehnologijo, ki proizvaja polovico vse električne energije v državi. Vodja geološkega inštituta Zoltan Balla je dejal, da so že določili dvesto morebitnih lokacij za postavitev odlagališča, ki bi stalo na površini ali pa do tristo metrov pod zemljo.

Končno lokacijo za odlagališče bodo verjetno do začetka leta 1996 izbrali na hribovitem področju v pokrajini Somogy-Tolna. Joszef Vigassy, direktor državne agencije za jedrsko energijo, zagotavlja, da bodo odlagališče začeli graditi sele, ko bodo dobili soglasje krajanov, ki živijo v bližini predvidene lokacije. Peter Ormai, eden vodilnih uslužbencev v JE Paks, navaja podatke, da v elektrarni letno nastane tristo kubičnih metrov nizko in srednje radioaktivnih odpadkov. Glede na napovedi proizvajalca naj bi v elektrarni, ki je bila zgrajena na začetku osemdesetih let, v tridesetih letih obratovanja nastalo 40 tisoč kubičnih metrov jedrskih odpadkov. »Toda če bomo izvedli načrtovane inovacije, bo v elektrarni nastala samo ena desetina predvidenih odpadkov, to je stiri tisoč kubičnih metrov. Seveda bo ob zaprtju elektrarne na-

stalo novih enajst tisoč kubičnih metrov odpadkov, zato načrtujemo odlagališče za 15 tisoč ton jedrskih odpadkov,« je opisal madžarske načrte Peter Ormai.

Nizko radioaktivni odpadki so oblacila delavcev v jedrski elektrarni in drugi predmeti, srednje radioaktivni odpadki pa so predvsem filtri za čiščenje vode za uparjalnike. Odpadke nameravajo zacementirati v dvestolitrske nerjaveče jeklene sode in nato shraniti v posebno načrtovanem skladišču. Doslej so nizko in srednje radioaktivne odpadke iz JE Paks shranjevali v bližini mesta Puspokszilagy 25 kilometrov severovzhodno od Budimpešte. Skladišče je bilo prvotno načrtovano za 30 kubičnih metrov odpadkov, zdaj pa jih je tam že dva tisoč kubičnih metrov. Novo odlagališče bo načrtovano tako, da bodo jedrski odpadki v njem na varnem vsaj šeststo let. Visoko radioaktivne odpadke, kot so gorilni elementi iz reaktorja jedrske elektrarne, Madžari odvažajo v Rusijo, kjer pa so pomisleki o njihovem sprejemanju v zadnjem času čedalje večji.

»Zacasno lahko gorilne elemente shranjujemo v elektrarni. Če pa bodo Rusi odpovedali sodelovanje, bomo morali zgraditi skladišče za vsaj petdeset let varnega shranjevanja, v tem času pa bomo verjetno nasli ustrezno rešitev,« je zaključil Ormai. Emil Varadi / Reuter

GLEDALIŠČE

Handkejevo sporočilo mimo besede

Handkejeva igra Cas, ko nismo vedeli nicesar drug o drugem združuje na istem odru - oziroma trgu - kar celo zajetno skupino igralcev, ki predstavljajo množico ljudi, premikajočih se skozi vsakdanje življenje. In prav v tržaskem vsakdanju smo ustavili eno od teh figur - igralko Lucko Pockaj, ki tudi nastopa v Handkejevi igri.

Lucka, ste že sodelovali pri podobnem projektu, kot je koprodukcija Slovenskega stalnega gledališča in Stalnega gledališča FJK?

Ne, pri taksnih predstavah se nisem sodelovala.

Kaj pa ste si od igre glede na to obetali in kako ste se z njo »spopadli«?

Prve dni vaj je bilo vse skupaj nekam čudno, saj sem se kar naenkrat znašla sredi odrskega dogajanja; nato pa sem se »vklopila« v skupino. Izoblikovala sem si seveda tudi lastno mnenje o tekstu in izdelala neko osebno vizijo predstave, ki je bila v marsicem različna od Pressburgerjeve. To se pač redno dogaja pri branju gledaliških del.

V čem je bila vaša vizija različna od Pressburgerjeve?

Režiser Giorgio Pressburger se je strogo držal teksta. Jaz bi na celotno delo gledala tudi z nekega subjektivnega stališča, tekstu bi dodala se kaj svojega.

Se vam torej zdi, da so režiserjevi posegi v tekst, dodatki in interpretacije sprejemljivi ali celo nujni?

Na splošno se mi zdi, da se mora režiser držati teksta, drugače imamo pred sabo že predelavo neke originalne podstavke. Režiser pa seveda lahko odkriva nove vidike znotraj teksta. Neko merilo bi pri tem moralo veljati, vendar je take kriterije zelo težko določiti.

Je bil režiser, s katerim ste tokrat delali, zahteven do vas in drugih igralcev?

Giorgio Presburger je zahteven, toda zahteven na nek čisto poseben način. Njegov sistem dela je drugačen od tistega, na katerega sem bila doslej navajena.

Kaj pa odnos z drugimi igralci,

vašimi kolegi?

Odnos med nastopajočimi je zelo dober. Skoraj vsi smo mladi, se pravi, da pripadamo isti generaciji - in tudi o gledališču razmišljamo na podoben način.

Handkejevo delo so poimenovali za igro brez besed. Kaj menite vi k neverbalnemu gledališkemu pristopu do stvarnosti?

Nekateri igralci imajo raje ver-

balno, v tem smislu tradicionalno gledališče. Mene pa igra brez besed privlači, ta pristop me zanima in se vanj rada poglobljam. Zdi se mi celo, da je verbalnost včasih preprosto odvec. Besedenje ni vedno sinonim za najodličnejšo obliko komunikacije in beseda ni edino sporočevalno sredstvo. Kulturna tradicija gledališča je vsekakor verbalna, a mislim, da predstava, ki ima v sebi neko globoko sporočilo, ohrani to sporočilo ne glede na prisotnost ali odsotnost besede.

Kako pa je publika sprejela to alternativno obliko sporočanja?

Mislim, da je publika razumela vsaj to, da je temeljna ideja predstave nekomunikativnost med ljudmi. Posamezni liki, ki nastopajo na odru, so liki iz vsakdanje-

ga življenja. Ob tem mihihodu se je (vsaj v meni) porodil neki asociativni proces; upam, da je igra vzbudila podobno reakcijo tudi v občinstvu.

V čem se čedajska publika razlikuje od tržaske oz.: je trg, na katerem se je odvijala predstava v Cedadu, deloval na občinstvo drugače kot pa oder gledališča Rossetti?

V Cedadu smo imeli samo dve reprizi igre, zato nisem mogla pridobiti pravega občutka o odzivu publike. Sedaj je delo pridobilo na gledališkosti. Nekatere stvari so se seveda izgubile, druge pa so prišle bolj do izraza. Igra je sicer pisana za trg, mislim pa, da je Pressburgerjeva postavitev primernejša za oder.

Kako pa predvidevate, da se bo na Handkeja odzvalo slovensko občinstvo v Kulturnem domu?

Tržasko občinstvo (ne glade na narodno pripadnost) ni navajeno na take oblike gledališča, zato bo verjetno publika v Kulturnem domu trznila ob predstavi. Prav gotovo bo delo gledalce pretreslo, upam seveda, da v pozitivnem smislu.

Včasih je slišati, da Tržacani ne sprejemamo eksperimentiranja...

Tega bi si ne upala trditi. Publika je treba vzgajati k dojemanju novih oblik umetnosti, za tako vzgojo pa je potreben določen čas. Sama menim, da Tržacani enostavno premalo poznajo ta repertoar, kar pa se ne pomeni, da ga niso pripravljene sprejeti.

Ce bi morali Handkejevo igro primerjati s kakim sorodnim gledališkim delom...

Hm...se najraje bi jo primerjala s filmom. Vsaka figura, ki nastopa na odru, je lahko igra zase, saj v bistvu svet zase. Ne, primerjave tokrat res niso mogoče!

Kaj vam pomeni sodelovanje pri takem edinstvenem, vsekakor ne ravno običajnem projektu?

Predvsem dragoceno izkušnjo. Ne glede na to, če je izkušnja pozitivna ali ne, je pomembno prevsem to, da jo človek sprejme in osvoji ter da se zaveda njene vrednosti.

MONOGRAFIJA

Menašev prikaz Marijinega češčenja

MARTA VERGINELLA

Marijanske upodobitve so kot obsežen segment zakladnice slovenske umetnosti postale predmet poglobljene analize Leva Menaseja, ki v uvodni besedi k svoji monografiji (Marija v slovenski umetnosti, Mohorjeva družba, Celje 1994) poudarja, da je bistveno izhodišče marijanske umetnosti - ob izjemnem bogastvu tipov in njihovih variant eno samo: "Marija je Mati Božja. Marija je torej mati, ki razume, tolaži in odpušča, in kot tista, ki je rodila Boga, z njim žive in z njim trpe, srednica med njim in clovestvom: to vero izražajo vsa dela, ki so ji posvečena. Osnove Marijinega češčenja se torej niso spreminjale, spreminjale pa so se okoliščine, v katerih so ga verniki spoznavali in sprejemali." (str. 14)

Medtem ko je češčenje svetnikov in svetnic prestajalo velika nihanja, ko so obdobjem verskega navdušenja nad posameznimi svetnikom sledila obdobja pozabe nekoč slavljene dobitnice, se je češčenje Matere Božje konstantno ohranjalo. Marijanska pobožnost si je zaradi številnih adeptov tako med sirsimi ljudskimi plastmi kot med višjo cerkveno hierarhijo, pridobila v zgodovini katoliške Cerkve mesto najbolj popularnega kulta.

Ko Lev Menase začrtal okvir in razvoj ikonologije slovenske marijanske umetnosti od 13. stoletja vse do prve svetovne vojne, seznanil bralca z razširjenostjo marijanske pobožnosti v slovenskih deželah in drugod po katoliški Evropi, hkrati pa mu tudi predstavi razsežnosti teoloških debat o Marijini vlogi v katoliškem univerzumu. Med cerkvenimi možmi najdemo namreč bolj in manj zagnane Marijine castilce, taksne, ki so Marijo imeli za splošno posrednico in pomiriteljico, taksne, ki so v Mariji prepoznavali drugorazredno posrednico, ki deluje prek Kristusa in ne sama po sebi, kot tudi nekatere, ki so neozirajoč se na teološke nauke privedli Marijino češčenje do idolatrije: zanje je bila mati božja močnejše od samega Boga.

Visja cerkvena hierarhija si je sicer po tridentinskem koncilu prizadevala odpraviti kulturne skrajnosti, ki so bile prisotne se posebej med sirsimi ljudskimi plastmi, toda teološke debate o Marijini vlogi in njenem mestu v onstranski hierarhiji niso dozevale pričakovanega odmeva. V cerkvenem imaginariju je Marija kljub teološkim omejitvam se naprej ohranjala polivalentno vlogo Matere božje, Kristusove neveste, Pomocnice, Priprošnjice, Zmagovalke nad kačo, Kraljice angelov, Kraljice rožnega venca in se bi lahko naštevati.

Menasev umetnozgodovinski prikaz

sloni na reprezentativnem vzorcu, ki zajema 3558 enot, s pomočjo katerega avtor preučuje težnje in mode v slovenski marijanski ikonografiji. Ker ni avtorjev namen natančen popis primerkov marijanske umetnosti na Slovenskem, so v ospredju njegove tipološke analize najbolj umetniško zanimive in odmevne upodobitve. Marijine upodobitve, ki so nastale in so se ohranile na slovenskih tleh v teku osmih stoletij, je avtor razvrstil in obravnaval v treh sklopih. V prvem nam predstavi dogmatične upodobitve, ki so izrazale verske resnice, v drugem nabožne, to je tiste, ki so dajale zgled in krepile verske pobožnosti, v tretjem pa upodobitve Marijinega življenja.

Na Slovenskem, kot tudi drugod po Evropi so se v teku stoletij prepletali marijanski tipi, srednjeveški vzorci so na primer v protireformacijskem času dobivali "čiste" primese, nove simbole. Potridentska Cerkve je z detaljnimi navodili umetnikom in naročnikom vodila svojo bitko proti apokrifni tradiciji in neortodoksnim upodobitvam, diktirala je norme Marijinega upodobljanja, za katere so bili najmanj dovzetni umetniki, ki so delovali na podeželju.

Upodabljanje Marije na slovenskih tleh, dokazuje Menase, je sledilo tokovom, ki so se širili po Evropi. Slovenski umetniki so se prilagajali ikonografskim modam, ki so se uveljavljale na tleh katoliške Evrope. Opirali so se na klasične opise Marijine podobe. Pri tem so se držali pravila, da morajo biti v ospredju upodobitve postavljene njene duševne vrline, in da nastopa Marijina telesna lepota le v funkciji poudarjanja njene vzvišenosti. Po prevladujočih klisejih, kot nazorno kaže izbor 309 kvalitativnih barvnih reprodukcij, delo fotografa Marjana Smerketa, ki bogatijo Menasevo studijo, so v slovenskih upodobitvah prevladoval svetlopolte, svetloolase, modrooke Marije, oblečene v kombinacijo rdece in modre, barve krvi in življenja ter barve neba.

Menasevo delo s svojo široko zasnovno, izčrpnim bibliografskim aparatom in obsežnim seznamom tuje literature, odlično zapolnjuje ne le vrzel na področju marijanske umetnosti, temveč nam razkriva socialne dinamike, ki so predhajale realizaciji cerkvenih podob, odnose, ki so se vzpostavljali med Cerkvijo in družbo. S svojim komparativnim pristopom, ki mestoma presega meje umetnostnozgodovinske analize, avtor posredno vabi k novemu preučevanju Marijinega češčenja na Slovenskem.

UMETNOST

Slikarstvo, ki vsiljuje vprašanja o življenju

JURIJ PALJK

V kinu Vittoria na Travinu v Gorici, ki ga upravlja slovenska zadruga Transmedia, tudi letos nadaljujejo z razstavami v sodelovanju s kulturnim združenjem nekdanje uspešne italijanske galerije v Gorici EXIT. Tokrat predstavljajo v dvorani, ki je zraven kinodvorane, dva mlada likovna umetnika iz Catanie na Siciliji. Tudi v letošnje leto stopa galerija kinodvorane Vittoria na pot sokiranja gledalcev in obiskovalcev kina, saj predstavlja dva slikarja mlajše generacije likovnikov, ki eksperimentirajo, delajo tako imenovane preformance in video umetnost. Do 24. januarja bodo namreč na ogled dela slikarjev Filippa La Vaccare in njegovega soseskara Orazia Fotija. Oba je na univerzi v Catanii učil goriski profesor Alfredo De Locatelli, ki že vrsto let poučuje na Akademiji za likovne umetnosti v Catanii in je v Gorici

oba umetnika tudi predstavil.

Razstava bo vsakega obiskovalca, ki je navajen predvsem na "klasične" razstave, kar precej sokirala, saj se bo upravičeno vprašal, kam sploh gre današnja umetnost. Tako Foti kot La Vaccara, ki sta rojena oba v letu 1972 v Catanii, sta namreč privrženca eksperimentiranja v likovni umetnosti in tudi igranja - pravega ludičnega igranja z njo. Zato tudi razstava deluje na obiskovalca nekako neresno, tako da si človek na tistem reče: »Ja, ta dva slikarja me pa imata za norca, saj bi take stvari znal delati tudi jaz!«

Slikarja s Sicilije sta namreč v Gorico pripeljala velika oljna platna. Foti tudi smešno enostavne in nič kaj pretresljive majhne risbe s svinčnikom, na katerih sta risala in slikala vse tisto, kar navadno rišejo otroci v osnovnih šolah, ko se učijo risati. Ker pa

vemo, da gre pri obeh slikarjih za diplomirane slikarje na akademiji za likovno umetnost, se zavemo, da sta oba umetnika te vrste slik napravila nalašč. Vsekakor gre za olja velikanskih dimenzij, ki jih vsaka galerija ne bi prenesla, saj La Vaccara recimo razstavlja dve platni v oljni tehniki, ki merita vsaka kar trikrat tri metre.

La Vaccari se pozna, da se je učil pri ameriških novih ekspresionistih, ampak jih je nalašč pustil neke po poti in se je zato raje odločil za igrivo slikanje velikih barvnih ploskev, na katere običajno nariše kakega stiliziranega človeka, včasih pa se tega ne, tako, da ima gledalec občutek, da stoji pred velikim barvnim in umazanym zidom. Slika, na kateri je na strašno kriceci vijolicasti barvi naslikan človek, iz katerega tečejo katetri, eden iz spolovila, drugi iz zile, spet tretji od

drugod, obiskovalca naravnost vrže iz tira. Ko pa vidi, da en kateter pelje kri iz človeka v čisto navaden plastičen vrč, se vseeno malce zamisli nad svojo usodo. Sicer pa je La Vaccarijevemu slikarstvu predvsem bistveno to, da z velikimi oljnimi platni, ki niso uokvirjena, ampak boleče in samotno visijo na steni, gledalca sokira in mu vsiljuje temeljna vprašanja o življenju. Nekakšen ludično-ekzistencialni prijem torej, ki pa vsakogar ne bo prepričal, ampak ga prej odvrnil zaradi kricecih barv in nejasne sporočilnosti. La Vaccara tudi noče nič sporočati, igra se z barvami in se posmehuje gledalcu, njegovo življenje in njegove vrednote pa s tem nujno postavlja pod veliki vprašaj.

Orazio Foti ima na razstavi več svojih del, saj je prisoten s štirimi olji in velikimi stivilom svinčenih risb formata

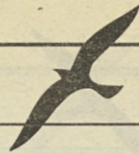
A4, katere pa sicilijanski umetnik tudi lepi z navadnim lepilnim trakom na olja in tako zakriva sicer dobra platna. Foti je dosti bolj igriv in zafrkljiv, žene na njegovih platnih nosijo vaze in likalnice na glavi, njegovi ljudje so zavaljeni prasiči v foteljih pred televizijo, živali pa so naslikane tako, da v njih najdeš takoj nekaj skupnega s človekom. Igra torej in svet, ki nima več nobenih trdnih vrednot. Foti uporablja zelo žive barve za svoja olja, gotovo je njegovo slikarstvo zelo blizu znanim navicem, pa tudi dimenzije njegovih slik so zmernejše, včasih prav majhne.

Njegove risbe, ki zelo močete delujejo na gledalca, ko so prilepljene na olja, pa so brezizrazne, včasih prav zafrkljivo enostavne in banalne. Morda pa umetnik na ta način doseže svoj cilj, ko gledalca sili k razmišljanju o

enostavni banalnosti našega vsakdanjika.

Ce La Vaccara s svojim platnom, na katerem je nakazan pajac-klovn in velike ženske zadnjice in vagine ter veliki madež krvi, obiskovalca sili k temu, da boleče razmisli o življenju in majhnosti našega nehanja, se Foti življenju igrivo in satirično posmehuje, včasih že na meji zaljenja. Oba pa dosežeta učinek, da obiskovalec razstave mora zavzeti do njunega slikanja neko stališče. Res je, da lahko samo skomigne z rameni in se nad njunim slikarstvom zmrduje, ravnodušen pa ne ostane.

Kulturno združenje EXIT in kino Vittoria sta že s prvo letošnjo razstavo v Gorici na Travinu pokazala, da bo tudi letošnja razstavna sezona v znamenju modernih trendov sodobne umetnosti in to je za malce zaspano Gorico vse prej kot slabo.

Najbolje prodajane tujejezične knjige (med 21. decembrom in 25. januarjem)

Seznam najbolj prodajanih tujejezičnih knjig je v izbranih slovenskih knjigarnah v minulem mesecu zelo raznovrsten. V koprski knjigarni Lipa so prodali največ del iz knjižnih zbirk italijanskih in tujih avtorjev (Piccoli lettori, Very easy reader), medtem ko je bilo v ljubljanski knjigarni Karantanija veliko zanimanje za dela Stanislavskega in De Michellija. V mariborski knjigarni MK prednjaci Kafka z Die Verwandlung, v knjigarni Kazina pa Clive Barker z The great and secret show.

Mladinska knjiga, knjigarna in inozemski oddelek, Gosposka ulica 28, Maribor

1. Kafka: Die Verwandlung, Fischer Tb., 1993
2. Der Fischer Weltalmanach, Fischer Tb., 1995
3. Ski Atlas Alpen, Adac, 1994
4. Oscar Wilde: The picture of Dorian Gray, Penguin, 1994
5. Beton - Kalender, Ernst u Sohn, 1995

Knjigarna Karantanija, Gornji trg 26, Ljubljana

1. Poesie Slovene Contemporaine, Autres Temps, 1994
2. Ales Debeljak: Anxious moments, White Pine Pr., 1994
3. C. W. Leadbeater: Snovi, Sid, 1993
4. K. S. Stanislavski: Rad glumca na sebi, Cekade, 1988
5. De Michelli: Umjetničke avangarde 20. stoljeća, Matića Hrvatska, 1990

Knjigarna Lipa, Muzejski trg 7, Koper

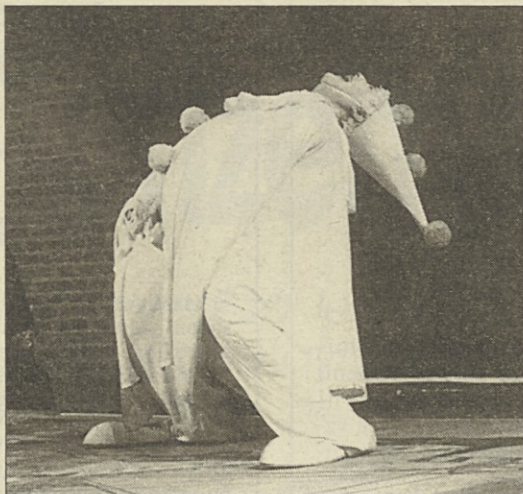
1. Zbirka Piccoli lettori, La Spiga, 1994
2. Zbirka Very easy reader, La Spiga, 1994
3. Zbirka Easy reader (Moby Dick, Tom Sawyer in drugi), La Spiga
4. Gruppo Meta: Uno (učbenik), Bonacci editore, 1994
5. Antologija različnih del italijanskih avtorjev, 1994

Knjigarna Kazina, Kongresni trg 1, Ljubljana

1. Clive Barker: The great and secret show, Harper Collins, 1993
2. Ray Bradbury: The stories of Ray Bradbury, Grafton, 1994
3. Anne Rice: Lasher, Penguin, 1993
4. Ingmar Bergman: The best intentions, Harper Collins, 1993
5. Sidney Sheldon: If tomorrow comes, Harper Collins, 1994

Priprava: Tanja Fajon

NOVO NA ODRU

Ivo Godnič v Klovnih (Foto: I. O.)

Waechter - Dekleva: Klovni

Slovensko mladinsko gledališče, režija Eduard Miler, dramaturški sodelavec Tomaz Toporišic, igrajo Janez Skof, Olga Kacjan, Ivo Godnič, Milos Battelino in Uros Macek, premiera nočjo ob 19.30 v spodnji dvorani SMG, predviden zaključek predstave ob 20.15, vstopnice po 800 in 600 SIT, predstava nima odmora. Projekt Eduarda Milerja z naslovom Klovni, namenjen starostno neomejeni publiki, predstavlja fenomen ene najstarejših zabavljskih obrti, ki se vztrajno upira kakršni koli katalogizaciji. Svet klovnov, predvsem pa vprašanje njihovega preživetja v času novih medijev, tako se enkrat postaja inspiracija za gledališki projekt, ki ga ne zanima zgolj zunanja atraktivnost klovnovskih točk, ampak tudi tisto, kar se skriva za zgodami in nezdodami teh smesnih prikazni, ki so veliko več kot zgolj stvar zabave - stvar življenjske drže in filozofije. Predstava - namenjena osnovnosolski publiki, po svoji ekonomičnosti pa tudi gostovanjem na prenekatem se tako preprostem odru - se osredotoca na bistvene elemente klovnovskih točk, ki jih razbira v dialogu s tremi besedilnimi predlogami - klasičnimi klovnovskimi točkami T. Remyja, Klovni, najnovejšim dramskim besedilom Milana Dekleve ter Solo za klovne F. K. Waechterja. Na odru tako sopostavljajo igralsko in klovnovsko umetnost in otroško publiko popeljejo v svet klovnovskega gledališča, ki resničnost uporablja kot predmet duhovite in zabavljive odslikave. PR

IZŠLO JE / KNJIGE

Žarko Petan: Do amena in naprej

Zbirka aforizmov, urednik Matej Bogataj, opremil Vili Vrhovec, založila DZS. d. d., Ljubljana 1994, trda vezava, 151 strani, 20,5 x 13,5 cm, 2,490 SIT.

Žarko Petan je naš največji mojster aforizmov, ki jih praviloma spodbudijo konkretni dogodki ali procesi, a imajo tudi univerzalno in obsejalno veljavnost. V knjizici Do amena in naprej je zbral več sto najimunitnejših domislih, nastalih od leta 1960 do danes. Žarko Petan pravi, da satirične aforizme običajno prebere mo, morda celo pozabimo, sele kasneje pa v njih odkrijemo pravo bistvo. Obstaja zapleten mehanizem tehnike pisanja aforizmov. Cetudi gre za en stavek, lahko ta vzame avtorju mnogo časa. Običajno gre za igranje z besedami, vendar pa Petan poudarja, da mora aforizem imeti neko sporočilno misel, življenjsko in filozofsko stališče, obenem pa nas mora tudi zabavati. Posebna oblika aforizma je tudi, da že znanim rekom dodamo novo kvaliteto. Eden takšnih je: »Ljubezen gre skozi zelandec - kam?«. Antologijo aforizmov pa zaključuje s satirično domisljo: »Za vsak aforizem, ki ga pišem, sem prepričan, da bo moj zadnji.« (T. F.)

Leon Jerovec: Prihaja tretje tisočletje

Vodnarjeva doba miru, pravičnosti in blagostanja, samozalozba, Ljubljana 1995, 225 strani, mehka vezava, 14 x 20 cm, 1.600 SIT.

Avtor knjige, prof. dr. Leon Jerovec, je priznan gospodarski strokovnjak z bogato bibliografijo, ki je bil v času svoje profesionalne kariere med drugim tudi uveljavljen gospodarski svetovalec. Pred knjigo Prihaja tretje tisočletje je izdal že dve avtobiografiji - Zaba na maslu in Humanost namesto nevoščljivosti -, ki ju tako kot zadnjo odlikuje predvsem humanizem. V knjigi Prihaja tretje tisočletje na svojevrsten način na temelju bogatih osebnih izkušenj in z enciklopedičnim znanjem in izobrazenostjo, kot je o njem zapisal dr. Anton Trstenjak, obravnava najpomembnejše svetovne dogodke v politiki in gospodarstvu od konca prve svetovne vojne do danes. Knjiga pa ni le zapis minulih dogodkov, ampak z optimizmom in vero v človeka in boljše čase zre v prihajajoče tretje tisočletje, je o tem delu zapisal Mihaela Mikuz. Leon Jerovec pa pravi, da knjiga govori o trendu k vrednotam in miru, ki se v svetu vse bolj uveljavlja, in da je Vodnarjeva doba, v kateri smo, ugodna za pozitivne spremembe, v katere se moramo vključiti. (V. R.)

Pot na gmado: Historični seminar

Der Weg auf Scheiterhaufen, The Road to Pile, avtorji Oto Luthar, Peter Burke, Neda Pagon, Michael Mitterauer, Olga Janša Zorn, Tomaz Mastnak, Eva Holz, Andrej Studen, Joshua Cole, Darja Mihelec, Stane Granda, Vincenc Rajsp, Ralph Jessen, Reinhard Sieder, Zbornik, Zbirka ZRC 4, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana 1994, str. 327, mehka vezava, 19 x 12 cm, 3.000 SIT.

Trojezični zbornik strokovnih razprav domačih in tujih zgodovinarjev, etnologov in sociologov je izšel dve leti po Historičnem seminarju, na katerem je prislo do interdisciplinarnih strokovne interakcije. V njem prevladujejo monografski prispevki o najrazličnejših temah o čarovnicah, igrar na srečo, odnosu ljudi do cest od časa Marije Terezije do 1848, o ženskah in moskih vlogah, ideološkem učinkovanju ženske plodnosti v Franciji pred prvo svetovno vojno, Turkih in razsvetljenci, volitvah in volilcih, družinah... V okviru tega pa se o najrazličnejših manjših prigorad, kot navaja Oto Luthar, npr. o tem, kje je v Ljubljani v prejšnjem stoletju potekala t. i. »ljubezenska« pot. Poleg monografskih in mikrozgodovinskih studij se je kar nekaj avtorjev lotilo teoretskih in metodoloških vprašanj zgodovinskega raziskovanja. (A. P.)

Dr. Dušan Kos: Imago lustracije

Historični sprehod skozi preiskovanje, sojenje in pravo pri plemstvu v poznem srednjem veku, zbirka ZRC, monografija, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana 1994, mehka vezava, 142, 19 x 12, 3 cm, 1.500 SIT.

Ta zgodovinska monografija je posvečena prikazu sredstev odpravljanja sporov plemstva v času med 1200 in 1400, ko so se na večini ozemlja današnje Slovenije izoblikovali temeljni pravni vzorci poznosrednjeveške družbe. Avtor pregledno podaja možnosti sodnega reševanja, ki so se glede na stan ponujale na hierarhičnih cerkvenih, vazalskih (za fevde), deželskih (za ne-svobodno prebivalstvo) in deželnih sodiščih (za plemstvo in kler v posvetnih zadevah). Plemiči so se radi posluževali t. i. ne-institucionalnega sojenja, če pa nikakor ni bilo mo- žnosti priti do kompromisa, so bila v navadi tudi nasilna pravna sredstva, ki so po natančnih pravilih dovoljevala poziganje, ugrabljanje, plenjenje in celo ubijanje. V sodnem postopku je bilo za sodnega gospoda bistvenega pomena obvarovati pravico »prve instance«, ki je določala začetek sodnega postopka. Delo metodološko ni pravniško, pač pa je zgodovinsko in se osredotoca predvsem na odnos med pravom, sodstvom in človekom v določenem času in prostoru. Pravnozgodovinsko problematiko ozivljajo številni pisni viri, ki na slikovit in nazoren način opisujejo posamezne primere zločinov in kaznovanja. (A. P.)

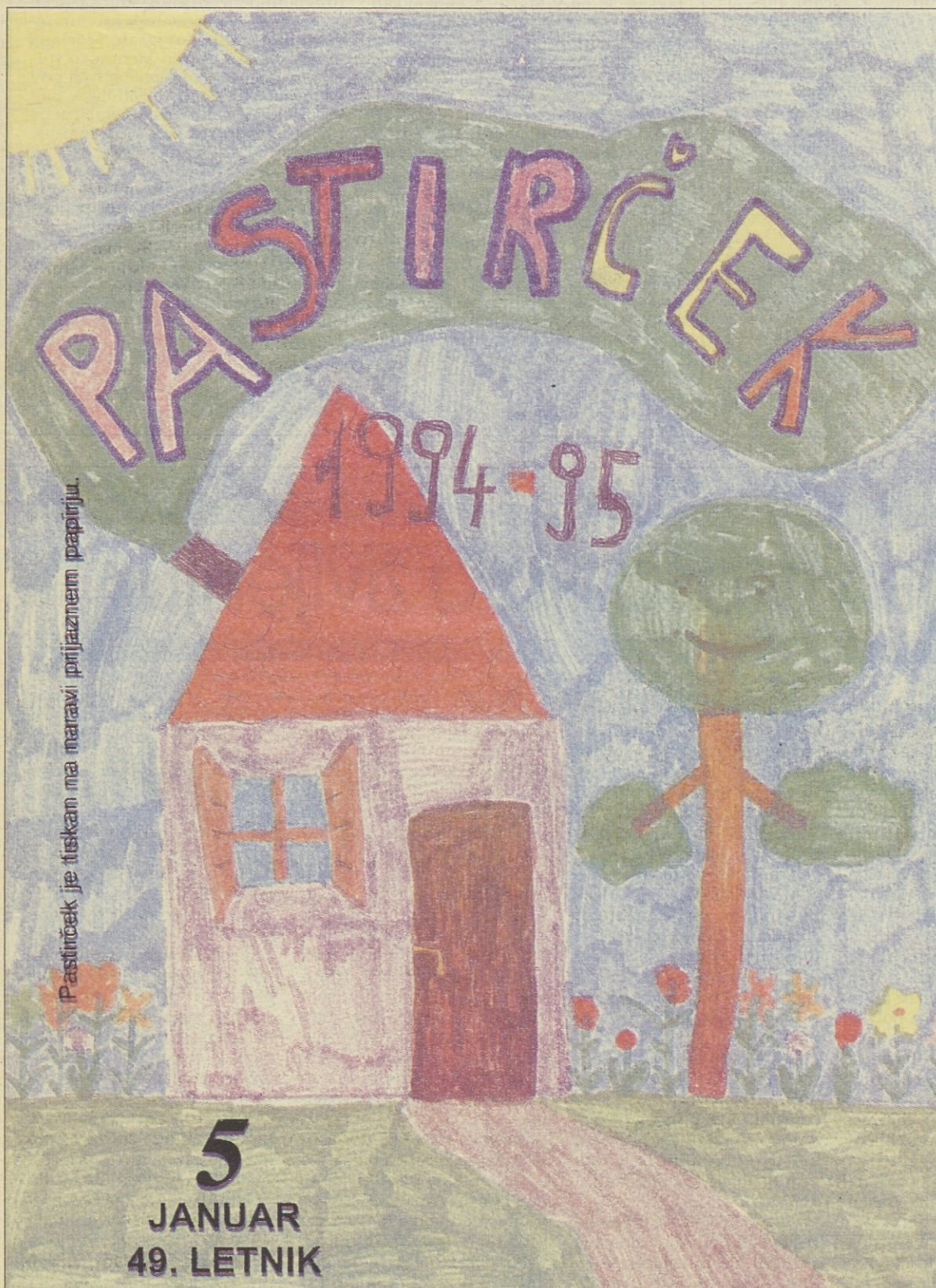
Dr. Eva Holz: Razvoj cestnega omrežja

na Slovenskem ob koncu 18. stoletja in v 19. stoletju, monografija, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Zgodovinski institut Milka Kosa, 1994, 159 strani, mehka vezava, 29, 5 x 20, 5 cm, 2.400, 00 SIT.

V svoji predelani doktorski disertaciji dr. Eva Holz govori o gradnji cestnega omrežja ob koncu 18. in v 19. stoletju. To je bil čas, ko je rasel pomen dobrih cestnih povezav v habsburski monarhiji, predvsem s tržaskim pristaniščem. Ceste so v tem času pomenile živčni sistem države. Po njih je prihajal napredek, novi življenjski slogi, ki so prinasali dobro in slabo. Vzdrževanje razpredenega cestnega omrežja je bilo zahtevna naloga. Ceste so bile zelo ranljive, vzdrževanje pa drago. Denarja za gradnje in popravila je praviloma vedno manjkalo. Država si ga je skušala zagotoviti s pobiranjem mitnine, v 19. stoletju pa so mitnice že pomenile oviro v prometu. Do denarja so vzdrževanje so skušali priti z dajanjem določenih cestnih povezav v zakup, kar pa se že od konca 18. stoletja ni več obneslo. V 19. stoletju so si predvsem občine skušale pomagati z »naklado« na neposredne cearske davke. Furmane, kočijaže in potnike, ki so potovali v postnih kočijah, pa so zanimali predvsem tri stvari - smer, ki jih bo najhitreje pripeljala do cilja, stanje cest in varnost na njih, kajti znano je, da so ob koncu 18. stoletja in tudi v začetku 19. stoletja po naših cestah gospodarili cestni razbojniki. Cestnega roparja so obesili ali pa so mu, če je bil visjega stanu, odsekali glavo. S cestnimi roparji je država opravila sele po letu 1848, ko je njihovo središče razgnala redna vojska. Toda posamezni cestni razbojniki so ropali še do druge svetovne vojne. (B. M.)

Dr. Dušan Kos: Med gradom in mestom

Monografija, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Zgodovinski institut Milka Kosa, 1994, 226 strani, mehka vezava, 29, 5 x 20, 5 cm, 2.500, 00 SIT. Zgodovinar dr. Dušan Kos pojasnjuje nekatere elemente v življenju srednjeveškega plemstva, njegovih bivališč, ki so na zunaj odražali plemenitost (grad, dvor, stolp, mestna gosposka hiša). S pomočjo velikega stevila pisnih virov in umetnostnozgodovinskih sodb je analiziral več kot 170 slovenskih gradov in 13 mest oziroma trgov, predvsem njihove lastnike, prebivalce in uslužbence. Avtorja vse-zkozi zanimajo povezave med socialnim statusom posameznika in njegovim gradom. V »grajskem« delu monografije je moč najti odgovore na vprašanja o nastanku gradov na Slovenskem, o knezi in rodbinski politiki glede posedovanja in »zbiranja« gradov, o pravnih vidikih gradov, o njih kot središčih družabnega življenja plemstva, o upravi gradov ter o poslovanju z njimi. Neprestano kupcevanje z zemljiško posestjo, gradovi in fevdi, tožarjenje s sorodniki zaradi poročnih dajatev in zapuščin, posojanje in izposojanje denarja, zastavljanje posesti je v bistvu že imelo značaj finančnega spekuliranja, čeprav je morebiti imelo poglobitve vzroke v gospodarskih težavah zaradi potratnosti. V »mestnem« delu Kos analizira in vrednoti nastanek in vlogo tistega dela plemstva, ki si je za sedež in bivališče izbral mestno naselbino. Raziskuje poreklo tega mestnega sloja, njegovo dolovanje in družbeno dinamiko ter značilnosti, ki so razlikovale meščana od plemiča. (B. M.)

Pastirček je tiskam na maravi prijaznem papirju.

5
JANUAR
49. LETNIK

IZ TUJIH
GLEDALIŠČFlamska plesna
platforma

Od 26. do 29. januarja bo v flamskem Gentu potekal kreativni pregled mladih koreografov in njihovih performacov. Povabljeni domači in tuji mladi koreografi, ki pa so v tesni zvezi s flamskim plesom, bodo nastopali na odrih v Vooruit (Domzaal, Teaterzaal in Dansstudio), v gledališču Nieuwpoort in v Minardu. Spremljal jih bo vzporedni program, ki ga je pripravil Flamski gledališki inštitut, in ga sestavlja več studijskih delavnic, video in filmskih predstavitev, profesionalnih srečanj in drugih prireditev. Organizatorja Flamske plesne platforme sta Kunstencentrum Vooruit in Nieuwpoort-teater. Platforma je nastala po zgledu predhodnih platform, britanske in nemške, ki sta bili plod Dance Network Europe in ju je podprla Evropska unija. Kunstencentrum Vooruit Ghent je del Evropske plesne mreže, katere pomembni partnerji so tudi The Place London, Joint Adventures München in CNDC L'Esquisse Angers. Mreža omogoča stalno izmenjavo informacij, združuje več kot 150 kontaktnih oseb, organizira specifične projekte in podpira sodobni ples v mednarodnem okviru.

Kortnerjeva
nagrada

Lanskoletni dobitnik Kortnerjeve nagrade, ki jo vsako od ustanovitve leta 1987 dalje podeljuje revija Theater Heute za gledališke dosežke, je Frank Castorf, intendant berlinskega gledališča Volksbühne na Rosa-Luxemburg-Platz. Ziri ga je nagradila za radikalno, tudi sokantno igro v njegovih lastnih predstavah in za vodjo gledališča, ki misli na zgodovino clovestva na vzhodu in izziva sedanost ter tako ponovno vitalizira enega izmed berlinskih gledališč. Lansko leto so se za nagrado, ki so jo decembra podelili v Berlinu v višini 10000 DEM, potegovali tudi Dagmar Manzel, Henning Rischbieter in Ulrich Wildgruber.

Smrtni ples

V londonskem gledališču Almeida Theatre je bila 12. januarja premiera drame Smrtni ples, ki jo je August Strindberg končal leta 1901. Igra je neukročno divja in komični portret zakonskega pekla na osamljenem otoku pred Švedsko obalo. Londonsko režijo je prevzel Peter Stormare. Glavni vlogi imata John Neville in Gemma Jones. Predstava bo na sporedu vse do 4. marca.

Lažnik

Pred kratkim se je v Parizu končalo gostovanje Nacionalnega gledališča francoske skupnosti iz Bruslja, ki je v gledališču Athénée na tgu Opera-Louis Jouvét deset dni predstavljalo klasično, zadnjo, vendar najpomembnejšo v vrsti vseh komedij Pierra Corneilla, Le Menteur. Režijsko vodstvo je prevzel Jean-Marie Villégier. (S. D.)

LITERATURA / BIOGRAFIJA PABLA NERUDE

Zapeljivec,
pa še komunist

LJUBLJANA - Cilski pisatelj Pablo Neruda je tik pred svojo tragično smrtjo v času Pinochetovega vojaškega prevzema oblasti napisal avtobiografijo z naslovom *Priznam, da sem živel*, zdaj pa je izšla se biografija o njem, ki jo je napisal Volodia Teitelboim. Njeno krajšo verzijo so pred stirimi leti že izdali v Spaniji, ob koncu lanskega leta pa so jo, močno dopolnjeno in ponovno pregledano, natisnili se v Buenos Airesu.

Pisec biografije pesnika Nerude ni nepomembna oseba. Volodia Teitelboim je danes namreč generalni sekretar cilске komunistične partije, pred tem pa se je sploh angažiral v politiki. Po poklicu je advokat, bil je poslanec in senator, dolga leta pa je preživel v izgnanstvu. Ob vsem tem se je ves čas ukvarjal tudi s kulturo, saj je napisal tri romane ter biografiji o Gabrieli Mistral in Vincentu Huidobru. Ker je tudi za Pabla Nerudo znano, da je svoje življenje posvetil poeziji in komunizmu, je torej knjiga toliko bolj zanimiva.

Sicer pa je treba dodati, da je Volodia Teitelboim z Nerudo prijateljeval skoraj stiri deset let in v tem času brez dvoma pesnika spoznal do potankosti. Skupaj sta navsezadnje tudi kreirala

cilsko politiko, Teitelboim pa pesnika in cilskega Nobelovega nagrajenca za literaturo (leta 1971) publiko predstavlja tudi z intimnega področja, začeni z njegovim otroštvom brez matere, ki je umrla le nekaj tednov po porodu, in teorijo, da je ta dogodek kasneje zaznamoval Nerudov odnos do zensk. Znano je, da je bil pesnik velik zapeljivec, pri katerem je bila zvestoba vedno na stranskem tiru. V njegovem življenju se je zvrstilo precej zensk, sicer pa avtor knjige zaključuje z dovolj zgovornim stavkom: »Veliki, a grd zapeljivec, katere mu se ni dalo upreti, ni umrl.« Neruda je pri zenskah padal v prave ekstreme. Nekatere je na začetku brezizmerno ljubil, vendar jih je bil pripravljen že po kratkem času nadomestiti z

drugimi. Ob ključnih spremljevalkah njegovega življenja je tudi se vrsta manjših romanc. Teitelboim po vsem tem sklepa, da stalna ljubezen dovoljuje erotično nezvestobo, zaradi česar so ga zenske kritikinje biografije že proglasile za mačista.

Drugo področje, ki je ob poeziji močno zaznamovalo Nerudo, je komunizem. Komunistom se je pridružil v stiri desetih letih tega stoletja in jim potem ostal zvest do smrti. Leta 1969 je v imenu komunistične partije celo kandidiral za predsednika Čila, vendar je od kandidate nato odstopil in podprl Salvadorja Allendeja. V Čilu in tudi drugje po svetu se danes mnogi razmišljajo o tem, da so komunisti pesnika izkoristili, vendar njegovi intimni prijatelji trdijo drugače. Pravijo, da je slo za zvestno odločitev, opozarjajo pa na to, kako je ravno v času znamenitega govora Nikite Hruščovega tudi pri Nerudi prislo do spremenjenega odnosa do komunizma, čeprav se mu nikoli ni odrekel. Njegov odnos do komunizma je treba gledati v luči

španskega fasizma iz tridesetih let ter s tem povezano tragično smrtjo pesnika Federica Garcie Lorce, Nerudovega velikega vzornika. Pablo Neruda seveda ni mogel vedeti, da se bo tudi njegovo življenje končalo na enak način.

Biografija z enostavnim naslovom *Neruda odstira le nekaj tancic iz razboritega in zapletenega življenja Pabla Nerude*, ki se je zavezal, da bo služil dvema tako različnim ciljema kot sta poezija in politika.

Marko Jensterle

Prijatelja Neruda in Teitelboim

VABILO NA RAZSTAVE

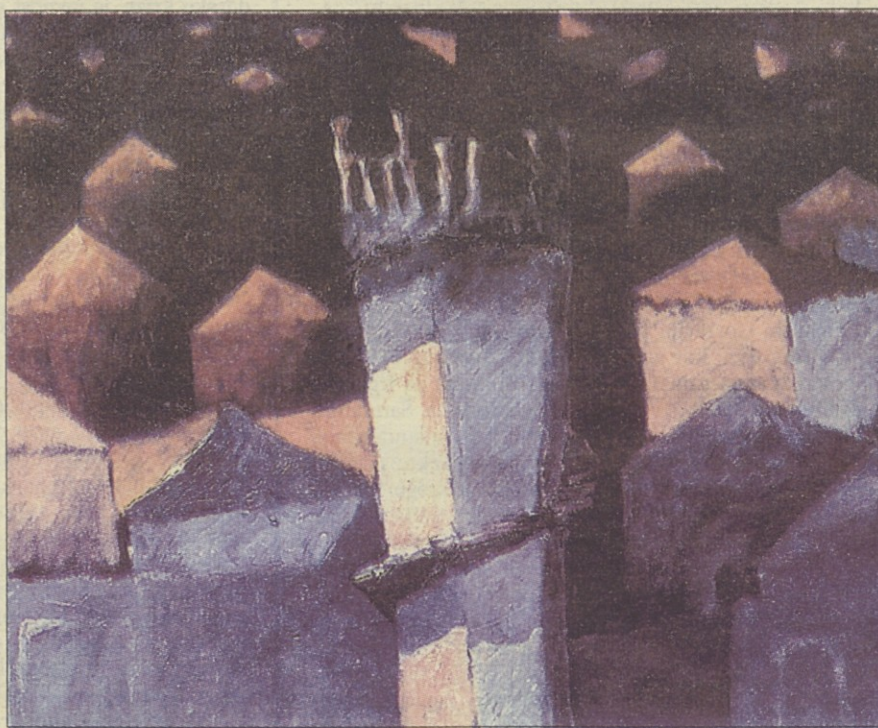
Žarko Ira
Marušič

Galerija Visconti Fine Art Kolizej, Ljubljana, Gosposvetska 13. Na ogled so slike in objekti, nastali med letoma 1991 in 1994. Postavitev: Živko Marusic, Ziva Vujić, tekst kataloga (1000 SIT): Brane Kovic, Milan Zinajic. Odprto do 23. marca (od ponedeljka do sobote med 10. in 18. uro, napoved obiska na tel. 061 / 13 32 087). Prost vstop.

Slikar Živko Marusic je po studiju na Akademiji za likovno umetnost v Benetkah med letoma 1971 in 1973 nadaljeval studij na slikarski specialki na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Razstavlja od leta 1972, v zadnjih letih pa so v Sloveniji njegova dela javnosti redko dostopna. Tokratna razstava v galeriji Visconti Fine Art Kolizej (ki Marusica zastopa tudi na pomembnih umetnostnih sejmihi v tujini) je po razstavi v Eurni leta 1990 njegova prva samostojna v Sloveniji, zanjo pa je pripravil dela, nastala v zadnjih letih. Med njimi so tudi dela, katerih eksperimentalna posebnost je, da je so na njih tudi otroške intervencije avtorjeve hčerke Ire. Razstava ponuja, kot je med drugim zapisal Brane Kovic, vstop v svet svoje Marusičeve osebnosti poetike, ki ji v sodobni slovenski umetnosti ni moč najti primerljivih vzporednic. Njegovih del ne obremenjujejo mrakobna razpoloženja, pač pa jih presvetljuje cutnost, zarenje barv in preserna razigranost oblik. Razstava ima poleg predstavitvenega tudi prodajni značaj. (V. U.)

Živko Ira Marušič: Uspavanka ali tri krave za štiri, 1994, olje, papir na lesenit, poliptih

Dušan Lipovec: Silba, 1980, olje na platno

NA KRATKO

Papež zoper filme z nasilnimi prizori

VATIKAN (AFP) - Papež Janez Pavel II. je v torek pozval vse, ki so povezani s filmsko industrijo, naj ne snemajo filmov z nasilnimi prizori, pa tudi takšnih, v katerih prevladuje spolnost. Njegov apel je bil namenjen predvsem vernikom, ki delujejo na filmskem področju. Papež pričakuje od njih, da bodo pokazali »pogum in v krščanskem duhu vplivali na filmsko produkcijo.« Papež meni, da bi moral film s svojo vsebino gledalca »ponuditi iztočnice za razmišljanje, zato naj v filmih prevladujejo vrednote, ki jih zagovarja tudi Cerkev.«

Novi standardi laserske
videoprodukcije

PARIZ (AFP) - Predstavniki japonske, ameriške in francoske videoindustrije naj bi po mnenju dobro obveščenih virov pozvali ameriškega komunikacijskega giganta Viacom in njegovo filmsko podružnico Paramount, naj se prilagodi novim standardom laserske videoprodukcije. Do leta 1996 lahko namreč pričakujemo razvoj novega laserskega videa, katerega program bo na eni strani plosče trajal 2 uri in 15 minut. Priznati je mogoče, da bo nove standarde sprejela večina proizvajalcev laserskega videa, izjemi sta le nizozemski Philips in japonski Sony, ki se zavzemata za sprejem drugačnih standardov.

Berlinale in otroški film

BERLIN (dpa) - V okviru letosnjega berlinskega filmskega festivala Berlinale (od 9. do 20. februarja) bodo že osemnajstič priredili tudi festival otroškega filma. Leta bo začel s švedskim filmom *Sixten*, režijskim prvencem režiserke Catti Edfeldt. Film je posnet po istoimenski noveli Ulfa Starka in je po besedah organizatorjev »komedija za vso družino.« Na festivalu otroških filmov, ki poteka pod pokroviteljstvom UNICEF-a, se bo zvrstilo osem celovečernih filmov in devet kratkih risank. Osrednja tema napovedanih filmov so življenjske iskušnje otrok iz Mongolije, Islandije, Kazahstana in skandinavskih držav.

Dušan
Lipovec

Galerija ZDSLU, Ljubljana, Komenskega 8. Na ogled so dela, nastala med letoma 1974 in 1994. Postavitev: Dušan Lipovec, Judita Krivec Dragan, ob razstavi bodo predstavili monografijo dr. Milčka Komelja o Dusanu Lipovcu (5.700 SIT). Otvaritev nocoj ob 18. uri, odprto do 17. februarja (od ponedeljka do petka med 10. in 18. uro). Prost vstop.

Kamniski slikar Dušan Lipovec se je po zaključnem studiju slikarstva pri prof. Andreju Jemcu leta 1977 študijsko izpopolnjeval se v Montrealu v Kanadi. Poleg slikarstva zajema njegova dejavnost se predvsem grafiko in likovno publicistiko, občasno pa se kipurjenje, fotografijo in oblikovanje. Razstavlja od leta 1975, njegova tokratna razstava v galeriji Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov pa spremlja izid monografije, posvečene njegovemu dosedanemu opusu, in je preglednega značaja. Izbor del, nastalih v zadnjih dveh desetletjih, bo dokumentiral Lipovčev dosedanj umetniški pot, ki je (kar je v domači umetnostni produkciji redkost) vezana na krajino. Krajine, ki jih je Lipovec poiskal v okolici Kamnika in Gorenjske, Notranjske, Dolenjske, Primorja in Jadranskih otokov, in ki jih je tankocutno doživel skozi svoje akvarele. Na nočnejši otvoritvi bodo s slikarjem in se nekaterimi sooblikovalci monografije pripravili pogovor, ki ga bo vodila Judita Krivec Dragan. (V. U.)

PREGLED

Od Chagala
do Jakca

Prejšnji četrtek so v izolski galeriji Insula odprli razstavo slikarke Majde Skrinar. V petek so v Mestni galeriji Piran odprli razstavo 49 litografij iz poznega obdobja slovitega Marca Chagalla. Istega dne se je v novomeški Dolenjski muzej preselila retrospektivna razstava kiparja Jakoba Savinskega, ki jo je pripravila Moderna galerija Ljubljana, v restavraciji gradu Fužine v Ljubljani pa so kot prvo v svojih prostorih odprli razstavo slik Iva Paradzič. V ponedeljek so v Vili Katarina v Rožni dolini v Ljubljani odprli razstavo novih del slikarja Silvestra Plotajsa Sicoea in kiparja Mirka Bratuse (na ogled je le se danes). V torek so v Galeriji na Dvornem trgu odprli razstavo grafičnih del Alesa Sedmaka. Istega dne so v KUD-u Franceta Prešerna v Ljubljani odprli razstavo ilustracij Danijela Demsarja, v galeriji Krka v Ljubljani pa razstavo gledaliških karikaturnih del Boruta Pecarja. Jutri bodo ob 19. uri v galeriji Meduza v Kopru odprli razstavo prek 40 risb iz zapuščine Bozidarja Jakca iz obdobja 1918 - 1966, ki se je na Obalo preselila iz Bezičeve galerije v Ljubljani. Prav tako jutri bodo ob 19. uri v Kulturnem centru Ivana Napotnika v Velenju odprli razstavo slik Tezije Bastelj. (V. U.)

ČEČENIJA / KONEC ZATIŠJA

Granate na predmestja

Ruska vojska hoče uničiti še zadnja oporišča upornikov

GROZNI, MOSKVA (Reuter, AFP) - Z včerajšnjim silovitim topniškim in tankovskim obstreljevanjem Groznega se je v Čeceniji končalo petdnevno »zatišje«. Ruska vojska je z zapor-nim ognjem iz vsega orožja napadla položaje čecenskih upornikov v južnih predmestjih Groznega, zato se domaćini zave-dajo, da so jim štet dni. Mogočni svet za državno varnost je operacije v Čeceniji včeraj predal notranjemu ministrstvu, s čimer naj bi potrdili Jelcinovce trditve, da gre v spopadih na Kavkazu izključno za ruska notranja vprašanja.

Zaradi te odločitve pa se v Čeceniji ne bo nič spremenilo. Ceno za neusmiljeno vojskovanje bodo se naprej morali plačevati komaj polnoletni ruski vojaški obvezniki. Čecenski vo-ditelj Dudajev trdi, da so njegovi borci doslej pobili že vsaj dvanajst tisoč Rusov. Stevilke so gotovo pretirane, kljub temu pa je žrtev med vojaki in civilisti vsak dan več. V neusmiljenem spopadu za nadzor nad kavkasko deželico, bogato z na-fto, je bilo zagotovo ubitih že več tisoč ljudi.

Ruski vladni uradniki doslej se niso prepricali strokovnjakov Mednarodnega denarnega sklada, ki se mudijo v Moskvi, da je njihova trditev o protiinflacijsko naravnem proračunu za leto 1995 uresničljiva, saj predloga proračuna niso potrdili niti ruski poslanci. O morebitnem največjem posojilu MDS Rusiji, ki naj bi znašalo kar 6, 25 milijarde dolarjev, bo najverjetneje odločal fe-bruarski vrh sedmih najbolj razvitih držav sveta v Torontu.

NOVICE

Lang umaknil kandidaturu

PARIZ - Nekdanji francoski minister za kulturo Jack Lang je včeraj umaknil svojo kandidaturu za novega francoskega predsednika in pozval socialistično stran-ko, naj podpre predsednika stranke Henrija Emmanu-ellija. Lang je kandidaturu napovedal 17. januarja: »Za predsedniški položaj sem se pripravljen potegovati ta-ko dolgo, dokler ne bo prišel nekdo, ki se bo za ta odgovorni položaj zavzemal z večjo vnemo kot jaz.« V tekmo za novega predsednika Francije se bodo podali se trije socialistični kandidati: Jacques Delors, Emma-nuelli in nekdanji vodja stranke Lionel Jospin. (dpa)

Nemčija ne bo več prodajala orožja Turčiji

BONN - Nemski obrambni minister Volker Rühle je včeraj izjavil, da bo Nemčija nehala oskrbovati par-terico zveze Nato Turčijo z orožjem. Nemski parla-ment je namreč včeraj zaradi kršenja človekovih prav-ic v Turčiji zavrnil predlog obrambnega ministrstva, ki predvideva vojaško pomoč Turčiji v vrednosti 52 milijonov mark. Gre za 39 gorskih tankov, 70 ponton-skih mostov, 600 vojaških colnov, ladjo za oskrbova-nje, petnajst medicinskih avtomobilov in rezervne dele. Nemčija je po podatkih obrambnega ministrstva od leta 1964 Turčiji v okviru zveze Nato namenila za približno šest milijard mark vojaške pomoči. (dpa)

V Lesoto se je vmil izgnani kralj

JOHANNESBURG - V afriški državi Lesoto je vče-raj po petih letih izgnanstva na tron vnovič sedel kralj Moshoeshoe II. Njegov sin Letsie III., ki ga je pred petimi leti na oblast postavilo vojaško vodstvo, se je vladarskemu položaju odpovedal. S tem se je v Lesotu končala dolgoletna ustavna kriza, ki jo je povzročil Letsie III. Pred letom in pol je namreč mi-nistre demokratično izvoljene vlade zamenjal s svo-jimi privrženci in s tem izzval nemire, v katerih je življenje izgubilo najmanj pet ljudi. Po pritiskih in groznjah predsednikov Južnoafriške republike (Nel-son Mandela), Botsvane (Quett Masire) in Zimbab-veja (Robert Mugabe), da bodo vojaško posredovali, je Letsie III. vnovič oblikoval nekdanjo vlado in obljubil, da bo prestol vrnil očetu. (dpa)

Nova afriška mirovna pobuda za Somalijo

ADIS ABEBA - Nekaj tednov pred umikom miro-vnih sil OZN iz Somalije skuša Organizacija afriške enotnosti sprte somalske voditelje še enkrat zbrati za pogajalsko mizo. 53 zunanjih ministrov omenje-ne organizacije je včeraj v Adis Abebi sklenilo, da bodo kakorkoli skušali preprečiti novo državljansko vojno v tej afriški državi, »saj je mednarodna sku-pnost zaradi neenotnosti in nesposobnosti somalsko prebivalstvo preprosto pustila na cedilu«, je dejal ti-skovni predstavnik organizacije. (dpa)

Hudi boji v Burmi

SINGAPUR - Med burmansko vojsko in uporniki ljudstva Karen na jugu države so se včeraj vneli hu-di spopadi. Britanski radio BBC je poročal, da so pripadniki vojske hunte ofenzivo proti uporni-kom začeli že pred dnevi, zato je z območja v blizi-ni meje s Tajsko zbežalo že več kot dva tisoč civili-stov. Vojske oblasti skušajo upornike prisiliti k pogajanjem, vendar jim ljudstvo Karen, ki se bori za avtonomijo, ne zaupa. (dpa)

Čecenski avtobus se med točo ruskih granat prebija skozi Grozni (Telefoto: AP)

Grozni zapuščajo celo najbolj neustrašni ljudje

GROZNI - Stanovanjska poslopja v opustošenem središču Groznega so za-radi nenehnega obstreljevanja ruske-ga topništva zelo podobna izdolbenim očesnim jamicam. Veliki črni oblaki dima se zlovesče obračajo v smer, v katero piha ledeni čecenski veter. Grozni si prav gotovo zasluži svoje ime. Čeprav je mesto vendarle dobilo humanitarno pomoč, so razmere v njem tako neznosne, da ga zapuščajo tudi najbolj pogumni prebivalci. Po zadnjih hudih spopadih so si ljudje v času kratkega zatišja vendarle upali na cesto - po vodo in hrano. V torek so začeli Rusi spet obstreljevati predme-stja Groznega, saj se je Moskva odloči-la, da ga dokončno zavzame.

V čecensko prestolnico so se napoti-le nove čete; medtem ko so se tanki ustavili zunaj mesta, je bilo po mestnih ulicah opaziti precej ruskih oklepni-kov. Prebivalci se bojijo, da so se Rusi spet odločili tudi za nenapovedano, se močnejše bombardiranje mesta, kajti v Groznem nekatere položaje še vedno vztrajno branijo uporniki.

Civilisti za prelivanje krvi obtozujejo tako ruskega predsednika Jelcina kot čecenskega voditelja Dudajeva.

»Dudajev in Jelcin sta čisto nora,« je jezno, a s prestrašenim, tresočim se gla-som izjavila 71-letna Rusinja Polina Petrovna, ki živi v Groznem.

»Mrtvih je veliko mladih, tako Ru-sov kot Čecenov; kdo bo torej obnovil vse, kar je porušeno?« je ocitajoče vprasala. V mestnem predelu Minu-tka v porušnem središču Groznega je bilo opaziti le nekaj čecenskih bor-cev. Neki vojak je s cigareto v ustih sedel na majavem stolu, grel pa so ga plameni ognja, ki je zajel bližnje po-slopje. Nad njim so se dvigali sivi oblaki dima. Rusko topništvo je obca-sno streljalo iz južnega dela mesta, nekaj Čecenov pa jim je odgovorilo s streli iz avtomatskih pus-k.

Tudi trznica je opustošena, ostanke stojnic pa pokriva snezna odeja. Z bal-konov visijo velike ledene sveče.

Odjuga se ne bo tako kmalu prinesla topline v ledeno mrzli pekli Groznega. Nicholas Doughty / Reuter

SVETOVNA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA

Generalni sekretar utegne postati Novozelanec Burton

ZENEVA - Diplomati že nekaj časa ugotavljajo, da je boj za mesto generalne-ga sekretarja Svetovne tr-govinske organizacije (WTO) zasel v slepo ulico, zato v diplomatskih krogih susljajo, da se precejšnje stevilo držav-clanic ogreva za možnost, da bi ta presti-žni položaj zasedel četrti, kompromisni kandidat. Izvolitev bivšega mehiške-ga predsednika Carlosa Salinasa de Gortarija po-staja vprašljiva, ker se je njegova država znasla v hudi finančni krizi.

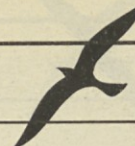
»Vsi iščemo četrtega kan-didata za generalnega sekre-tarja. To bi moral biti clo-vek, ki bo sprejemljiv za cimveč držav-clanic«, nam je zaupal neki diplomat. »Očitno je, da je bo sedanja pat pozicija trajala toliko ca-sa, dokler se države ne bodo dogovorile o kompromi-snem kandidatu«, meni nei-menovani strokovnjak za svetovno trgovino.

Poleg Salinasa, ki ga pod-pirajo ZDA in latinskoame-

riske države, se za mesto pr-vega cloveka WTO potegu-jeta še nekdanji italijanski minister za trgovino Renato Ruggiero, ki ga podpirajo članice Evropske zveze, in nekdanji južnokorejski mi-nister za trgovino Kim Chul Su, neuradni kandidat azijsko-pacifiške regije.

Čeprav večina diploma-tov na sedežu WTO v Že-nevi noče komentirati ugi-banj o kompromisnem kandidatu, pa se na hodnikih pojavlja ime novozeland-skega ministra za trgovino Philipa Burtona. Sarmančni 55-letni Novozelanec se je se posebej izkazal med urugvajskim krogom poga-janj v okviru Gatta. »Pona-vadi so bili na mestu gene-ralnega sekretarja Gatta, predhodnika sedanje Sve-tovne trgovinske organiz-a-cije, predstavniki manjših držav s pozitivno trgovin-sko bilanco. Nova Zelandi-ja je nedvomno takšna dr-zava«, je povedal že ome-njeni diplomat.

Robert Evans / Reuter

BOSNA IN HERCEGOVINA

Vlada BiH protestira zaradi poljskega vabila Beogradu

SARAJEVO, ZAGREB (AFP, Reuter) - Bosan-sko vodstvo je v Varsovo poslalo ogorčen protest, ker je poljska vlada povabila na slovesnost ob petdeseti obletnici osvoboditve zapornikov iz zloglasnega nacističnega taborišča Auschwitz tu-di predstavnike samozvane ZRJ. »Poljsko vod-stvo dobro ve, da so Srbi zagresili agresijo na Bo-sno, izvedli genocid nad nesrbskim prebival-stvom in v BiH odprli celo koncentracijska tabo-rišča,« je med drugim zapisano v protestu.

Medtem se spopadi v bihaskem zepu, predv-sem v okolici Velike Kladuse, nadaljujejo z ne-zmanjšano silovitostjo, je sporočil tiskovni pred-stavnik ZN Koos Sol in dodal, da so samo včeraj nasteli več kot 250 detonacij granat različnega ka-libra. Krivdo za napade pripisujejo predvsem Abdičevi milici. Predstavniki petih držav skupine za stike pa so razočarani zapustili bosansko pre-stolnico, saj jim vodstva bosanskih Srbov ni uspe-lo prepricati, da bi sprejelo znani delitveni nacrt.

V Zagrebu pa se je na plenarnem zasedanju se-sel hrvatski parlament. Poslanci so govorili predv-sem o Tudmanovi zahtevi, naj Unprofor najka-sneje v treh mesecih po izteku mandata 31. mar-ca letos zapusti njihovo državo. Zunanji minister Mate Granić je zahtevo formuliral nekoliko dru-gače. Rekel je, da naj bi Unprofor zapustil Hrva-sko, če se z upornimi Srbi do 31. marca ne bi uspeli dogovoriti o položaju na območjih, za ka-tere Srbi zahtevajo popolno avtonomijo.

Generalni sekretar ZN Butros Gali, ki se je dal v torek temeljito poučiti o razmerah v BiH, saj se je v Ženevi več ur pogovarjal z Akasijem, Lapreslom, Roseom in Stoltenbergom, pa je hrvatskega predse-dnika pozval, naj se enkrat premisli o zahtevi. Umik Unproforja iz Hrvaske bi bil po Galijevem mnenju »katastrofa«, ki bi najbrž povzročila tudi umik ZN iz BiH in izbruh nove vojne. Gali se je strinjal, da Zagreb zahteve po umiku Unproforja najbrž ne bo mogel več umakniti, izrekel pa je upa-nje, da bi bil napredek v pogajanjih s Srbi zadosten pogoj za tako potezo. Danes naj bi v skladu s spora-zumom o gospodarskem sodelovanju med Kninom in Zagrebom stekla nafta po cevovodu, ki z jadrans-ke obale v Evropo poteka preko srbske krajine.

Predstavniki ZN po posvetu v Ženevi (Telefoto: AP)

KUBA

Castro spet menja ministre

Preizkušene partijske kadre so zamenjali mlajši tehnokrati

HAVANA - Kubanska vlada, ki sku-sa z reformami izvelci državo iz gospo-darske krize, je javnost seznanila z za-menjavo nekaterih vodilnih mož v mi-nistrstvih. Na gospodarskem področju je od sredine leta 1993 to že druga za-menjava ministrov, kar je dokaz več, da si vlada Fidela Castra prizadeva za hi-tre spremembe. Vodilne položaje bodo prevzeli mlajši politiki. Večina njihovih predhodnikov je prisla na položaje v poznih petdesetih in v šestdesetih letih.

Guvernerja narodne banke, 59-letne-ga Hectorja Rodriguezza Llomparta, bo zamenjal 50-letni Francisco Soberon Valdes, ki je bil zadnjih 12 let predse-dnik pomorske družbe Acemex. Nekaj pomembnih mož, zaposlenih na gospo-darskem področju, sicer ostaja na svojih položajih. Finančni minister bo se na-prej José Luis Rodriguez, ki je bil na ta položaj imenovan avgusta 1993. Po-membno spremembo bo doživel mini-strstvo za gospodarsko planiranje: 53-letnega Antonia Rodriguezza Maurella bo zamenjal Osvaldo Martinez, doslej dire-ktor centra za raziskave svetovnega go-spodarstva in predsednik parlamentar-nega odbora za gospodarske odnose.

Stiridesetletni tehnokrat Martinez se zaveda pomembnosti reform. Vodil bo lani osnovano ministrstvo, ki je nasledilo po sovjetskem vzoru delujoč državni ko-

mite. Martinez je bil eden izmed glasn-i-kov gospodarskih reform že leta 1993, ko se je Kuba po razpadu svoje največje tr-govinske partnerice in velike zaveznice Sovjetske zveze znasla v hudi stiski.

Spremembe niso prizanesle tudi ne-katerim najbližnjim Castrovim sodelav-cem. Svoj položaj v vladi bo moral za-pustiti tudi 64-letni minister José Nara-njo Morales, ki je bil dolgo Castrova de-sna roka. Zamenjal ga bo 42-letni Wil-fredo Lopez Rodriguez. Drugi clovek dr-zavnega sindikata Salvador Valdes Me-sa bo prevzel naloge ministra za delo in socialno skrbstvo, ki ga je doslej vodil 58-letni Fracisco Linares. Deset let mlaj-si Valdes naj bi bil deležen podpore de-lavcev predvsem zato, ker brani njihove interese v času prestrukturiranja dr-žavnega gospodarstva, ko je pričakovati zapiranje delovnih mest.

Namestnik ministra za težko industri-jo Jesus Perez Othon, ki je zabeležil skro-mne, a pomembne rezultate na naftnem področju, bo od Eddyja Fernandezza Boar-da prevzel naloge ministra za lahko indu-strijo; zaradi pomanjkanja naravnih virov se lahka industrija sooca s hudimi teža-vami. Podpredsednik vlade Lionel Soto Prieto, ki je dolgo vodil trgovinska poga-janja s Sovjetsko zvezo, bo prevzel se ne definiran ministrski položaj.

Frances Kerry / Reuter

ZDA / PREDSEDNIKOV GOVOR NARODU

Poskus prenovitve vlade in Billa Clintona

Ameriški predsednik se skuša predstaviti kot pomemben politični dejavnik

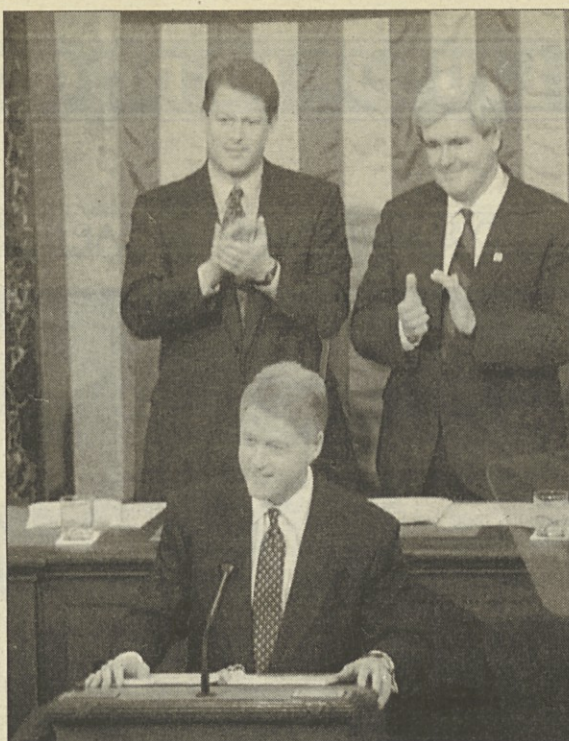
WASHINGTON (Reuter, AFP) - Govor narodu je tradicionalna januarska dolžnost ameriških predsednikov. Bill Clinton jo je dodobra izkoristil in si za nastop pred kongresniki in kamerami najpomembnejših televizijskih družb vzel kar 81 minut.

Predsednik Clinton bi rad »naredil konec včerajšnjemu načinu vladanja«, da bi se lahko pripravili na 21. stoletje. Želi si tudi manj nasprotovanja med družbenimi skupinami, ker zaradi njega trpi civilno življenje: »Državlani delajo vse manj

stvari skupaj in se vse glasnije prepirajo. Skupne vezi, ki so tako zelo odlikovale našo državo vse od njenega nastanka, so zrahljane. Kaj naj naredimo?»

Bill Clinton predlaga Americanom »novi dogovor«, s katerim bi ljudje

prevzeli več odgovornosti za reševanje svojih težav, sredstva in odločanje pa bi iz rok birokratov presla k državljanom. Treba bi bilo povečati število priložnosti, ne pa birokracije, ki je že zdaj »velikanska, hierarhična in okostenela«. Predsednik je povedal, da namerava zmanjšati državno porabo za 130 milijard dolarjev ter poskrbeti za srednji razred. Americanom, ki po dohodkih, delu in načinu življenja

Bill Clinton, Al Gore in Newt Gingrich (Telefoto: AP)

sodijo v to kategorijo, bo Clinton skušal zmanjšati davke, deloma nadomestiti stroške za izobraževanje in nakupe stanovanj ter pomagati pri pokojninskem in zdravstvenem varčevanju. Clinton se bo zavzel za povečanje minimalne plače, ki

zdaj znaša 4, 25 dolarja na uro, in za spremembo sistema socialnega skrbstva.

Ameriški predsednik se je zavzel tudi za cimpnejši dogovor o 40 milijardah dolarjev kreditov, ki jih za umiritev finančnih tokov potrebuje Mehika.

Bill Clinton v ritmu Franka Sinatre

Zaradi popularne popevke Franka Sinatre v mednarodnih odnosih od časa časa strasi doktrina o samostojni poti (v socializmu, v kapitalizmu, kamorkoli...). Za ameriškega predsednika Billa Clintona pa je »his way« kar stih iz znane pesmice: »...konec je blizu in približuje se mi zadnja zavesa.« V tradicionalnem torkovem govoru narodu je skušal demokratski predsednik se zadnjic prepričati državljane, da ni človek brez hrblence, ampak reformator, ki so mu ljube koristi srednjega razreda, torej ameriške večine. Politični analitiki soglasajo, da tiktakajo zadnje minute, ki so predsedniku preostale za preprečevanje volilcev, da si zasluži drugi mandat.

Bill Clinton se je med predvolilno kampanjo predstavljal kot pravi politik za drugačne case, kot človek, ki bo srednjemu razredu vrnil dostojanstvo in varnost ter popeljal ZDA iz pesimizma devetdesetih let v svetlo novo tisočletje. Toda že na začetku predsednikovanja mu je spodrsnilo pri vprašanju, ki je razjezilo ameriške množice. Ko se je zavzel za pravice homoseksualcev v vojski, je izgubil zaupanje večine. Ko je nato dodatno povečal davke bogatim, da bi zmanjšal proračunski primanjkljaj, si je nakopal tudi iskreno sovraštvo vplivnih konservativcev. Tem potem ni bilo zal ne denarja ne česar koli drugega za potop Clintonovih političnih programov z zdravstveno reformo na čelu in za brskanje po predsednikovi finančni preteklosti. Bill Clinton je z neodločnostjo pri vseh pomembnih političnih vprašanjih potrdil

dvome, ki so se pri Americanih začeli porajati o njegovih moralnih in političnih sposobnostih. Danes polovica prebivalcev ZDA meni, naj Clinton ne kandidira še za drugi predsedniški mandat.

Ali se bo Clinton še lahko prerodil v uspešnega in odločnega državnika, vedo samo napovedovalci prihodnosti. Zaenkrat je še vedno le žalostni simbol dilem, v katerih so se znašle vodilne države sveta. Predstavnika demokracija zahteva od svojih voditeljev, da odločno rešujejo probleme in rešitve primerno pojasnijo svojim volilcem. Danes pa vodi svet - ne le Ameriko - vrsta sikhkih voditeljev ali politikov z zavezanimi rokami, ki omahujejo in cepetajo na mestu v času, ko bi planet potreboval vizionarstvo. Dovolj je bežen pogled na zakonitosti sodobnega gospodarstva, ki jih je tako kruto razgalila mehška finančna kriza: nihče ni več sam na svetu, kljub temu pa se nihče ni sposoben napisati pravil, ki bi preprečila jedrsko ponovitev razpada finančnih vezi konec dvajsetih let. Ameriški kongres že teden dni omahuje pred finančno injekcijo južni sosedu, pa čeprav lahko Mehika potegne v brezno tudi ZDA. Razpravljajo o korenitem zmanjšanju prispevkov za OZN, pa čeprav po svetu divja cedalje več vojn. Americani dvomijo o sedanjih političnih rešitvah doma in v svetu, zato jim je cedalje bolj všeč zapiranje pred svetom. Clinton bo v zgodovini zapisan kot uspešen državnik samo v primeru, če jim bo vrnil samozavest in preprečil nevarni izolacionizem.

Barbara Kramžar

Clintonovo poročilo

Najpomembnejši predlogi v Clintonovem govoru Američanom:

- - dvig minimalne plače na uro s 4,25 dolarja na približno pet dolarjev v dveh letih
- - državna kampanja za boj proti najstniškim nosečnostim
- - zmanjšanje nezakonitega priseljevanja in ustanovitve zvezne banke podatkov, ki bo pomagala delodajalcem pri ugotavljanju statusa morebitnih zaposlenih
- - davčne olajšave za šolanje in izobraževanje po končani srednji šoli
- - konec razprav o morebitni ukinitvi prepovedi prodaje določenih vrst avtomatskega orožja.

AP

ODNOSI MED EVROPSKO ZVEZO IN ZDA

Zahtevno potovanje v Washington

Evropska stališča bosta na pogajanjih zagovarjala Juppé in Brittan

BRUSELJ - Evropska zveza in Združene države Amerike želijo razčistiti trgovinske in kulturne spore in nesoglasja. Včeraj sta v Washington odpotovala francoski zunanji minister Alain Juppé, trenutno predsednik Evropske zveze, in evropski komisar za trgovino sir Leon Brittan, ki se bosta tam sesla z visokimi predstavniki ameriških oblasti.

Evropski in ameriški predstavniki bodo razpravljali o treh temah, zadržujejo viri blizu bruseljski komisiji. Prva tema je projekt Televizija brez meja, ki je zamisel evropskega vodstva in je močno vznejevoljila hollywoodske producente. Druga tema so banane, tretja pa ameriške zahteve po trgovinskih kompenzacijah, ki jih Washington terja zaradi škode, ki jo od 1. januarja, ko je Evropska zveza sprejela se Avstrijo, Finsko in Švedsko, beležijo ameriški izvozniki.

»V Združene države ne odhajam s strahom. Vzpostaviti moramo evropsko-ameriški dialog, hkrati pa moramo ubraniti interese Evropske zveze,« je dejal Juppé, ki vodi ministrski svet Evropske zveze. Pred ameriški oblastmi bo odločno branil projekt Televizija brez meja, ki vsebuje tudi kvote obveznega predvajanja, kar bi seveda slo na račun ameriških producentov. »Evropsko kinematografsko produkcijo je treba okrepiti,« je bil ob odhodu v Washington odlo-

čen francoski zunanji minister. »Ko vidim, da se ameriški lobi z gorečnostjo upira Televiziji brez meja, sklepam, da mora biti učinkovita,« je dodal Juppé.

Brittan se z Juppéjem ne strinja. On zagovarja finančno pomoč Evropske zveze avdiovizuelni produkciji, vendar nasprotuje kvotam, ki po njegovem niso v skladu s svobodo izražanja.

Združene države so sprožile pravo ofenzivo zaradi banan. V začetku januarja so namreč napovedale, da bodo predvidoma 10. februarja uvedle povračilne ukrepe proti evropski politiki, ki omejuje uvoz banan. Organizacija držav izvoznik banan je namreč 1. julija 1993 omejila izvoz »dolarskih banan« iz držav Latinske Amerike, da bi zaščitila svoje proizvajalke (francoske prekomorske province, Kanarski otoki, Madeira) in proizvajalke iz afriških dežel ter Karibov, podpisnice lomske konvencije. Združene države bodo uveljavljale trditve, da so evropski ukrepi prizadeji njihove multinacionalke (Chiquita in Dole), ki so vlagale v južnoameriške države. Brittan bo Mickeyu Kantorju, ki ameriškega predsednika Clintona zastopa pri trgovinskih pogajanjih, ponovil, da so enostranske sankcije v evropskih očeh »nelegalne« in da gre različne trgovine urediti znotraj nove Svetovne trgovinske organizacije, ki je nasledila Gatt.

Jean Burner / AFP

Francoščina je izgubila bitko v Evropski komisiji

BRUSELJ (Reuter) - Včeraj je na prvem zasedanju nove Evropske komisije padla ena zadnjih francoskih trdnjav v Evropski zvezi. Klaus van der Pas, novi nemški tiskovni predstavnik tega izvršnega organa EZ, je namreč včeraj sporočil, da bodo odslej na vsakodnevni srečanjih z novinarji lahko uporabljali oba jezika, angleščino in francosčino. Na novinarskih konferencah in na tedenskih srečanjih z novinarji bodo še vedno prevajali v vseh enajst delovnih jezikov Evropske zveze. Evropska komisija, ki je imela še do ponedeljka francoskega predsednika in francoskega tiskovnega predstavnika, se ni pretirano navduševala nad uporabo angleščine - kljub prošnjam narasajočega števila predvsem švedskih, finskih in vzhodnoevropskih novinarjev, ki ne govorijo francosko. Zagovorniki uporabe francosčine v ustanovah Evropske zveze so že večkrat ponovili svojo bojazen, da bi angleščina prevladala in spodkopala tradicionalno vlogo francosčine kot jezika diplomacije.

Albanija že v Partnerstvu za mir

BRUSELJ (Reuter) - Albanija je včeraj postala deseta država, ki je z zvezo Nato podpisala sporazum Partnerstvo za mir, namenjen krepitvi varnostnih vezi v postkomunističnem svetu. Generalni sekretar Nata Belgijec Willy Claes je sporazum z Albanijo označil za pomemben korak na poti k ustvarjanju stabilnosti na razburkanem Balkanu. Namestnik albanskega zunanjega ministra Arjan Starova je dejal, da je sporazum pomemben korak v procesu albanske integracije v moderne evropske strukture in poudaril, da je končni cilj Albanije polnopravno članstvo v zvezi Nato. »Albanija pojmuje Partnerstvo za mir kot čakalno,« je dejal Starova, ki je orisal tudi pomen varnostnih ukrepov na tem območju, saj sta predvsem Kosovo in Makedonija, ki sta obremenjena s problemi manjšin in odcepitvenimi težnjami, možni evropski žarišči.

O čem pišejo drugje po svetu

O Rusiji

»Ali predsednik Jelcin sploh se obvlada položaj v državi? Ali ga morda že tare senilnost, ki je bila značilna za Brežnjeva v zadnjih dneh njegove vladavine? Za tiste case je bilo značilno, da je bil ohromljen ves državni aparat in da so v ozadju potekali srditi politični boji. Zdaj se postavlja vprašanje, kaksne politične cilje ima general Koržakov oziroma kaj pravzaprav pomeni njegov vstop v rusko politiko... General in njegovi zavezniki nimajo jasne ideologije, razen splosne želje po redu, nezaupanja v reforme in nasprotovanja Zahodu - kar je značilno za vse stare aparatčike. Svojo srečo torej preskušajo tudi na političnem prizorišču. Zal pa ni so nič drugega kot podložniki z omejeno inteligenco in ozkim obzorjem.« (The Times, London)

»Odkar Boris Jelcin, sicer osebni prijatelj Helmuta Kohla, v Rusiji podpira politiko nasilja, je v nemški zunanji politiki vse narobe... Nemski zunanji minister Klaus Kinkel, sijajen primer politične nemoci, se vedno skuša stabilnost in demokracijo v Rusiji doseči z zadržanostjo... Nemski minister za gospodarstvo Günther Rexrodt pa trenutno v St. Petersburgu kaže svetu, kaj pomeni izraz realna politika: na eni strani ponuja nemške naložbe v rusko gospodarstvo, na drugi pa graja ruski pokol v Groznm. Rexrodt je torej posodobil metodo korenčka in palice ter razvil metodo korenčka in dvignjenega kazalca - torej novo metodo, ki gotovo pospeši gospodarstvo.« (Der Standard, Dunaj)

O Bliznjem vzhodu

»Spet so padle nedolžne žrtve in zopet sta jeza in obup na dnevnem redu. Skrajneži se veselijo svojega uspeha in žal lahko domnevamo, da jih bo zadnji »uspeh« ohrabil za nadaljnje poskuse sabotaze mirovnega procesa... Palestinski teroristom je torej uspelo kaznovati Jaserja Arafata in tudi Jicaka Rabina. Ker je naloga za voditelja PLO očitno prezahtevna, mora zdaj ukrepati izraelski premier. Umiriti mora svoje prebivalstvo, ki mirovnega procesa noče več placevati z lastno krvjo. Hkrati pa mora tvegati pospešitev uresničenja dogovora o statusu Gaze in Zahodnega brega kljub vsem žrtvam, ki bi bile s tem pove-zane.« (France-Soir, Pariz)

»Varnostna ograja med Izraelom in palestinskimi območji je res skrajna možnost za preprečitev islamskega terorizma v Izraelu. Desničarska opozicija v izraelskem parlamentu je takoj dodala, da bi tovrsten ukrep hkrati pomenil uresničitev neodvisnosti Palestine in izgubo židovskih naselij v zasedenih območjih. Dejansko pa bi gradnja varnostne ograje prisilila Izraelce k natančni določitvi meja s Palestinci, kar je v mirovnem načrtu predvideno šele za leto 1996. Razen tega je Rabin govoril predvsem o varnostni liniji, ki bi potekala v vzhodnem Jeruzalemu, kar bi izzvalo hude mednarodne reakcije.« (Les Echos, Pariz)

»Načrtovana varnostna ograja vodi k nesoglasjem tako med levim in desnim taborom kot tudi znotraj njiju. Levicariji so za ločitev, saj bi po njihovem mnenju vodila k dvema ločenima političnima enotama - kar navsezadnje predvideva tudi mirovni načrt. Toda levi tabor se zaveda tudi dejstva, da bi tovrsten ukrep vodil tudi k popolni gospodarski osamitvi palestinskih območij in z njo povezanih gospodarski krizi. Takšno stanje bi izkoristili islamski skrajneži. Izraelski desničarji pa so proti varnostni ograji, saj bi se s tem zmanjšal teritorij Izraela in bi bila Palestincem olajšana pot k popolni neodvisnosti. Strah, da bi židovska naselja ostala zunaj izraelskega območja, je večji od strahu pred terorističnimi napadi. Po drugi strani pa bi se desnica rada dokončno ločila od vseh Palestincev in jih prepustila njihovi usodi v lastni državi. Kljub vsemu bi morala varnost Izraelcev imeti največjo vlogo v teh prizadevanjih.« (Maariv, Tel Aviv)

O Portugalski

»Portugalski premier Anibal Cavaco Silva je napovedal svoj umik iz političnega življenja. S tem je pokazal, da pripada neki redki skupini politikov - to so izredne politične osebnosti, ki najdejo primeren trenutek za odhod s političnega prizorišča. Je na oblasti, ni pa obseden z njo. Slednje je se bolj občudovanja vredno zaradi dejstva, da je Silva v zadnjem desetletju v bistvu sam vodil Portugalsko (seveda jo bo vodil še do naslednjih volitev). Očitno je spoznal, da je njegov patriarhalni način vodenja zastarel in da Portugalska zdaj potrebuje nov stil vodenja. Državo čaka povsem novo obdobje: naslednji meseci bodo pokazali, ali bo na Portugalskem uspešen način vodenja, ki bo - namesto na samovladi - temeljil na sodelovanju različnih parlamentarnih strank.« (Neue Züricher Zeitung, Zürich)

O uvoznih politikih EZ

»Od organizacije, ki uvede kaj takšnega, kot je njena agrarna politika, bi lahko pričakovali, da je že dosegla zgornjo mejo gospodarske perversnosti. Toda z že osemnajst mesecev staro uvožno politiko za banane je uvozna politika Evropske zveze končno dosegla višek. Tovrstna politika se izkaže za izredno razsipno in v bistvu tistim državam, ki naj bi jim nudila ugodnosti, prinese le minimalne dobičke. Razen tega pa zaradi te zadeve prihaja do razdora med evropskimi vladami in Evropsko komisijo in obstaja celo nevarnost, da pride do mednarodnega trgovinskega spora, ki bi lahko imel velike razsežnosti.« (Financial Times, London)

ZDA / V LOS ANGELESU SE JE PO SEDMIH MESECIH ZAPLETOV PRIČELA SODNA OBRAVNAVA STOLETJA

Dokazi v postopku proti O. J. Simpsonu

Pogled z obeh zornih kotov

Tožilec

Obramba

Kapljice krvi

Kapljice krvi, ki so jih našli na kraju umora s krvavimi stopinjami, ki se oddaljujejo od trupel Nicole Brown Simpson in Ronalda Goldmana; DNK dveh kapljic se ujema s Simpsonovim.

Dokazuje, da se je Simpson nahajal na kraju umora; med ubojem se je ranil v roko in izgubil nekaj krvi.

Že na tej točki bo obramba prešla v napad; krvave sledi je Simpson lahko pustil kdaj prej, poleg tega so preiskovalci na nemaren način zbrali dokaze; tudi krvna preiskava je bila pomanjkljiva.

Človeški lasje

Lasje, ki so jih našli na temni volneni kapi in na Goldmanovih oblekah so podobni lasem temnopoltih oseb; mediji so poročali, da se na podlagi opravljenih izvidov lasje na kapi in Simpsonovi lasje ujemajo; na kapi so tudi našli svetle, kemično barvane lase in lase s kavkaškimi značilnostmi ter nekaj živalskih dlak. Tožilstvo je doseglo, da je sodišče ukazalo te dlake primerjati z dlako psa gospe Simpson.

Dokaz, da je Simpson bil na kraju umora.

To dokazuje samo, da je bil napadalec morda temnopolt človek, ti pa tvorijo v Los Angelesu desetino prebivalstva; lasje bi lahko tudi pripadali enemu od preiskovalcev; napadalec bi v boju z žrtvami izgubil več las.

Okrvavljene rokavice

Na kraju umora so našli okrvavljeno usnjeno rokavico; naslednje jutro so našli še drugo rokavico za Simpsonovo hišo za goste, tam, kjer je neki gost ponoči zaslišal udarce. Krvna preiskava je pokazala, da je kri na rokavici, ki so jo našli na obtoženčevi posesti, mešanica Simpsonove krvi in krvi obeh žrtev. Na rokavici s Simpsonove posesti so tudi našli nekaj pasjih dlak, ki jih bo tožilstvo primerjalo z dlakami psa Nicole Simpson.

Vez med Simpsonom in krajem zločina: O.J. je izgubil levo rokavico na domu bivše žene; desno je skušal skriti in jo je odvrnil pri hiši za goste.

Rokavica se je lahko znašla za hišo za goste na več načinov; mogoče jo je tja prinesel celo agent Mark Fuhrman, da bi Simpsona spravil v past; nesmiselno je trditi, da je Simpson skrbno skril krvavo oblačilo in orožje, s katerim je žrtvi ubil, nato pa nemarno odvrnil okrvavljeno rokavico.

Šofer limuzine

Šofer najete limuzine Allan Park je izjavil, da na večer, ko je prišlo do umora, Simpsona na videz ni bilo doma, ko je šofer ob 22.25 prispel, da bi ga peljal na letališče. Ob 22.40 je Park prvič pozvonil, vendar se mu ni odzval nihče. Sele ob približno 22.56 je šofer zagledal postavno temnopolto osebo, ki se je pojavila s strani hiše in vstopila skozi glavni vhod. Karih 15 sekund pozneje se je Simpson odzval na domofon.

Temnopolta oseba je bil Simpson, ki je stopil v hišo, potem ko je rokavico odvrnil za hišo za goste.

O Parksovih trditvah o času bi lahko podvomili; njegova ura morda ni bila točna, spomin pa bi lahko bil pomanjkljiv; črna figura bi lahko bil kdorkoli, pa četudi je bil to Simpson, še nič ne pomeni, saj je hiša njegova.

Kato Kaellin

Simpsonov gostitelj je menda zadnja oseba, ki je videla Simpsona pred ubojem žene in njenega prijatelja. Gostitelj je tudi slišal udarce ponoči.

Z njegovo pomočjo je tožilstvu uspelo ugotoviti, kdaj je Simpson imel priložnost zagrešiti umor; ne ve se namreč, kje je bil O.J. potem, ko se je s Kaellinom vrnil iz restavracije McDonald's ob približno 21.45, vse do trenutka, ko ga je videl šofer limuzine.

Simpson ni imel dovolj časa, da bi se zapeljal do doma svoje bivše žene, ubil dve osebi, skril okrvavljeno oblačilo in orožje, se peljal domov, odvrnil rokavico za hišo za goste, se očedil in preblekel in se šele nato odzval šoferju.

Okrvavljeni bronco

Na kljuki pri šoferjevih vratih Simpsonovega ford bronca so našli majhen krvni madež; krvne sledi so našli tudi na zunanosti avtomobila; iz objavljenih poročil izhaja, da se ti madeži in kri vsaj ene od žrtev ujemajo.

Dokazuje, da je Simpson vozil ta avto do kraja umora in nazaj.

Krvni sledovi so lahko ostali še od kdaj prej; krvna preiskava je bila pomanjkljivo izvedena; dokaze so lahko spremenili neznanci med domnevnim vlomom v osumljenčev avto, ki ga je policija zasegla.

Nasilna preteklost

Tožilstvo navaja dolg seznam dokazov, da je Simpson pretepal, poniževal in pozneje zalezoval svojo ženo.

To dokazuje, da je bil Simpson podvržen napadom ljubosumja in zmožen raniti svojo bivšo ženo. Poleg tega kaže tudi na dejstvo, da je O.J. ubil Goldmana, ker je v njem videl morebitnega občudovalca svoje bivše žene.

Brezpomembni in izolirani dogodki.

Beg pred pravico

Simpson se ni prostovoljno predal kot je obljubil, ko so proti njemu vložili obtožbo; predal se je šele doma po spektakularnem zasledovanju.

Podčrtuje Simpsonovo slabo vest in dokazuje, da je nameraval pobegniti.

Beg dokazuje samo, da je bil človek prizadet in zmeden zaradi ženinne smrti in je vedel, da bodo osumili njega.

AP

Proces proti Simpsonu bo trajal več tednov

Prepovedali so mu govoriti poroti, dovolili pa pokazati brazgotino na kolenu

LOS ANGELES - Po sedmih mesecih napetega cakanja in vrsti zapletov, se je z uvodnimi izjavami tožilstva in branilcev končno pričela sodna obravnaava na račun bivše hollywoodske in nogometne zvezde O.J. Simpsona. Za mnoge je to obravnaava stoletja, zato ji mediji in ameriška publika posvečajo največjo pozornost. Razpravo predvajajo v živo vse največje ameriške televizijske mreže.

Tožilec Christopher Darren je v svojem uvodnem govoru izjavil, da je O.J. Simpson ubil svojo bivšo ženo Nicole Brown in njenega prijatelja Ronalda Goldmana iz golega ljubosumja. »Simpson je bil prvak, ki smo ga vsi občudovali, danes pa smo tu, da spoznamo skrito plat njegove osebnosti in o tem razsodimo,« je dejal Darren. Dodal je: »Elementi, ki jih imamo na razpolago, kažejo, da je O.J. Simpson odgovoren za smrt Nicole Brown in Ronalda Goldmana.«

Skupina dragih odvetnikov, ki jih je najel Simpson, je danes zaman skušala prepričati sodnika Lancea Ita, naj obtožencu dovoli začeti govor z obrambo. Upali so namreč, da bo Simpson lahko za minuto ali dve govoril porotnikom. O.J. se jim je nameraval predstaviti, poudariti, da je nedolžen in jim pokazati staro brazgotino na kolenu, zaradi katere baje ne bi bil dovolj močan, da bi ubil dve osebi. Javni tožilec Marcia Clark se je tej zahtevi odločno uprla, češ da je to »nesramen poskus« vplivati na poroto s sportnikovim sramom. Sodnik je Simpsonu prepovedal govoriti poroti, dovolil pa mu je, da je pokazal brazgotino, ki bi mu po mnenju branilcev onemogočala nekatere gibe, ki jih je po mnenju preiskovalcev na-

pravil napadalec.

Simpsona obtožajo, da je 12. junija ponoči iz ljubosumja prerezal grlo bivsi zeni Nicole in njenemu prijatelju Ronaldu Goldmanu. V primeru, da bi ga spoznali za krivega, bi za ta zločin lahko bil obsojen na dosmrtno ječo. Simpsona zagovarjajo najslavnejši ameriški odvetniki. Ker tožilstvo nima takih dokazov ali očitancev, ki bi lahko neizpodbitno dokazali, da je bil Simpson na kraju zločina na večer uboja, namerava obramba preprosto razdreti verigo indicov, ki so jih zbrali preiskovalci in tožilci, ki jih vodi javni tožilec Marcia Clark. Najucinkovitejše orožje v rokah Simpsonovih odvetnikov

je očitavec, o obstoju katerega se je izvedelo sele v torek. Skrivnostna priča je baje hisna pomocnica v vili Simpsonovih sosedov in je pripravljena priseci, da je videla obtoženčev beli avto pred njegovo hišo ravno v trenutku, ko je nekdo ubil Nicole Brown in Ronalda Goldmana.

Tožilstvo poudarja, da je bil Simpson zelo ljubosumen in oblasten mož, ki je svojo bivšo ženo poniževal in mučil na vse mogoče načine, dokler je ni nazadnje ubil. Porotnikom bo o Simpsonovem nasilju nad prvo ženo Marguerite in pozneje nad Nicole govorila cela vrsta prič. Zato bo razprava po pričakanjih trajala več tednov.

Norveška znanstvena raketa preplašila Ruse

OSLO - Včeraj je skoraj eno uro marsikomu zastal dih, saj je ruska tiskovna agencija Interfax sporočila, da je ruska protiraketna obramba sestrelila raketo, ki so jo izstrelili z nekega severnoevropskega vojaškega oporišča. Kasneje je sama Interfax omilila prvotno verzijo in navedla, da je ruska protibramba le z radari sledila neki raketi, ki so jo izstrelili z Norveškega in je padla pri Svalbardih (Spitzbergen). Končno so v Oslu sporočili, da so res izstrelili neko znanstveno raketo, a ne proti ruskemu ozemlju. Podpolkovnik John Espen Lien, poveljnik severnorveške letalske obrambe, pa je povedal, da so znanstveno raketo izstrelili z

otoka Andøy in da je kot predvideno padla pri Svalbardih (Spitzbergen). To je potrdilo tudi poveljstvo Nato v Bruslju, ki se čudi, kako je lahko Interfax objavila tako novinarsko raco. Vseeno pa so sprožili preiskavo, tako da bi razumeli, zakaj so Rusi zagnali tak vik in krik. Norveška je od leta 1962 izstrelila več kot 600 znanstvenih raket, tako da je bil ruski preplah neupravičen, saj so te rakete izstreljivali tudi v najbolj vročem obdobju hladne vojne. Brzkone je kak neizkušeni ruski oficir pretiraval, ko je sprožil preplah. Raketen oporišče Andøy se nahaja na istoimenskem otoku severno od tečajnika in južno od mesta Tromsø.

NOVICE

Neverjetna okvara airbusa nad Londonom

LONDON - Sele včeraj so po koncu preiskave sporočili, da je avgusta 1993 skoraj prišlo do letalske nesreče nad Londonom, ker se je po reviziji pokvaril neki airbus. Po vzletu so namreč presenečeni piloti ugotovili, da letalo obraca samo v desno, ne pa v levo. Po eni uri je pilotom končno samo z obrati v desno uspelo pristati. Preiskovalna komisija je včeraj potrdila, da so bili vsega krivi tehniki, ki so med revizijo zagrešili kar pet napak.

S Koranom proti bolečini

TEHERAN - Zveni skoraj neverjetno, a Ali Reza Nikbahtar Nasarabadi, asistent na teheranski fakulteti za medicino, je objavil studijo, ki naj bi dokazovala, da poslušanje Korana po operacijah lajša bolečine.

Plaz zasul turiste v Peruju

LIMA - Osem mladih argentinskih turistov je predvčerajšnjim izgubilo življenje zaradi plazu, ki jih je zasul, ko so bili po znameniti inkovski poti namenjeni v Machu Picchu. Od 12-clanske skupine so se štirje Argentinci resili in sprožili alarm. Zaradi slabega vremena so reševalci prispeli na kraj nesreče šele včeraj.

JAPANSKA / TRINAJST DNI PO KATASTROFALNEM POTRESU

Japonska vlada končno pristala na pomoč tudi tujih zdravnikov

TOKIO - Po enem tednu odpora, ko je včeraj število žrtev naraslo na 5.072 mrtvih in 26.500 ranjenih, je japonska vlada končno privolila, da lahko tudi tuji zdravniki skrbijo za preživele. V prejšnjih dneh je namreč v državo prišlo na desetine zdravnikov iz ZDA, Francije, Velike Britanije in iz raznih mednarodnih organizacij, oblasti pa so jih zadržale, ker japonski zakon ne dovoljuje, da bi stroko opravljali v tujini diplomirani ljudje. Sef skupine 12 zdravnikov organizacije Zdravniki brez meja je za neki japonski časopis povedal, da je prvič v večdesetletnem delovanju kaka država zavrnila njihovo brezplačno pomoč.

Do sedaj je 42 držav ponudilo

svojo pomoč Japonski, Tokio pa je pristal le na pomoč iz 12 držav. Tako so ZDA poslale odeje, hrano in zdravnike, Južna Koreja in Nemčija odeje in obleke, Filipini denar in odeje, Francija in Svica lavinske pse in izvedence za iskanje zasutih, Velika Britanija in Nova Zelandija pa izvedence in odeje.

Medtem se nadaljuje iskanje šestindevetdesetih pogrešanih, a včeraj so izvedenci navajali, da je matematično nemogoče, da bi kdo pod rusevinami preživel v mrazu, brez hrane in pižace 13 dni. Kakih 7.000 prostovoljcev in 40 tisoč vojakov in gasilcev se še vedno trudi z več kot 310.000 preživelimi, ki so ostali brez strehe. Vodovodno omrežje bodo obnovili čez

tri tedne, plinsko čez en mesec, električno pa so že sedaj za silo ponovno vzpostavili. Potres in kasnejši požari so unicili več kot 75 tisoč stanovanj. Do konca februarja naj bi postavili prve od 32 tisoč predvidenih montažnih hiš.

Tla na Japonskem pa se še vedno tresejo. Včeraj dopoldne so v Cibi severno od Tokia zabeležili potresni sunek 4, 5 stopnje po Richterjevi lestvici. Potres ni povzročil žrtev in ne gmotne škode, a nepopisen strah, ker je bil dve minuti pred 8. uro, ko so bili vlaki natrpani z delavci in uslužbenci. Japonce je upravičeno strah, saj je bilo do sedaj že kar 1.200 potresnih sunkov in ne samo na prizadetem območju Kobeja, kjer se

vedno čakajo na zadnji umiritveni sunek 6. stopnje po Richterju, temveč na vsem japonskem ozemlju.

Po črnem ponedeljku, ko je vrednost delnic na tokijski borzi padla za 5, 6%, so včeraj najvišji predstavniki japonskega gospodarstva in financ poskušali mednarodne finančne kroge prepričati, da potres ne bo prizadel japonskega gospodarstva. Novi guverner emisijske banke Jasuo Matsusita je poudaril, da ima Japonska dovolj rezerv, da bo lahko kos obnovi. S tem se strinja tudi predsednik združenja industrijcev Soiciro Tojoda, ki je mnenja, da bo za 8.000 milijard jenov vredna obnova pozitivno vplivala na gospodarstvo.

AUSCHWITZ / KER BO KOMEMORACIJA PREVEČ KRŠČANKA IN PREMALO ŽIDOVSKA

Poljska in Cerkev zavračata očitke

Pred vhodom v taborišče pripravljajo oder za komemoracijo. (Telefoto AP)

PRIČEVANJE / PRIJATELJ PRIMA LEVIJA

Kako je Lello Perugia doživel osvoboditev

AUSCHWITZ - »Ne da bi spregovorili, smo si presenečeno zrli v oči, medtem ko so ruski vojaki vstopali v taborišče. Bil sem svoboden, tega sem se zavedal, a kljub temu nisem spregovoril in se nasmehnil. Vsi smo bili kost in koža, razumeli smo le, da smo se živi.« Tako se spominja Lello Perugia, rimski Žid, tistega dne pred 50 leti, ko je Rdeča armada odpeljala iz Auschwitza taboriščnike, ki jih Nemci niso preselili, ker so bili telesno presibki za vsako potovanje. Lello Perugia je imel takrat 26 let, pred tem je skoraj eno leto preživel v tretjem taboriščnem odseku (Buna-Monoviz). Tu je spoznal in postal prijatelj pisatelja Prima Levija, ki ga je pod imenom Piero Sonnino opisal v knjigi »Ce je to clovek«. »Cutili smo, da se nam blizu svoboda, tudi po topovskih detonacijah, ki so se slišale iz oddaljenosti kakih 50 kilometrov. Upali smo, da bomo do tedaj preživeli. Takrat sem tehtal kakih 30 kilogramov in tudi drugi niso bili težji od mene. Ko sem tistega 27. januarja razumel, da so ljudje v neznanih uniformah res Rusi, nisem občutil nobene vznemirjenosti. Morda me je pesimizem premagal. Spominjam se zdravnikov. Bili so zelo prizadevni, zelo cloveški. Najprej so nas ognili, saj je bilo 20 stopinj pod ničlo, mi pa smo bili oblečeni le v naše bombažne taboriščne uniforme.«

»Po zdravljenju v taborišču za italijanske vojake v Katovichih je bil moj prvi postanek Bukarešta. To mesto sem izbral, ker so mi povedali, da se bom od tu najlažje vrnil v Italijo, medtem ko so Primo Levi in drugi izbrali Avstrijo. Da bi sebi in drugim osvobojenim taboriščnikom kupil vozovnico, sem s pomočjo italijanskega konzula proti placilu preda val. Tema je bila seveda moja deportacija, ki se je začela konec leta 1944. V Nemčijo so me odpeljali po mesecih, ki sem jih preživel v raznih italijanskih zaporih, ker so me kot partizana aretirali že aprila 1944. Mislim, da sem bil prvi, ki sem s posredovanjem Rusov rimsko

židovsko skupnost obvestil, da ni več Auschwitza. Kljub temu, da sem stanoval le nekaj korakov od postaje Termini pri Sv. Lovrencu, nisem šel domov, ko sem se z vlakom vrnil v Rim iz Barija. Ne da bi se predstavljal, sem telefoniral svoji materi in jo vprašal po bratu Angelu. Bil sem namreč seznanjen, da so drugi trije moji bratje koncali svoje življenje v taboriščih, tako da sem vprašal le po Angelu. Ko mi je mama odgovorila, da je komaj sel z doma, sem povedal samo: »Ciao, sem jaz, Lello.« Nekaj minut kasneje sem bil pri mami, a nihče me ni vprašal, naj povem, kaj sem prestal. Tudi sam sem molčal in ta molk o tem delu mojega življenja je trajal skoraj 20 let.«

»Ves svet se mi je zagnusil, prav zato nisem hotel spregovoriti,« pravi Perugia, ki je od 1.022 v Auschwitz deportiranih rimskih Židov le eden od petnajstih preživelih. »Vsi, od Vatikana do Francozov, Britancev in Američanov, so bili seznanjeni s taborišči, ker so dachauskega kot prvega ustanovili že leta 1933. Dolga leta sem vztrajal, da me tudi v arhivskih dokumentih omenjajo le s številko, ki jo imam vtisnjeno na roki - A15803.«

O obdobju, ki ga je preživel v uničevalnem taborišču, se Perugia najbolj spominja svojega prijatelja Prima Levija, ki je v svoji knjigi zapisal tudi, kako je »Sonnino« povlekel za nos Nemce. Da bi preživel strupeni mrz, je namreč Perugia prepričal Nemce, da ima drisko. Pokazal jim je svoje rumenkaste iztrebke, ki pa so bili le z vodo pomešana zemlja in pesek. »Kljub temu da sem vedel, da je Kabe (taboriščna ambulanta) krajšnica za krematorijsko peč, sem nekaj časa ostal v ambulanti. V resnici sem bil vedno prepričan, da mi je življenje podaljšal moj zunanji izgled, plavalasi lasje in sinje oči, saj sem videl druge, krepkeje in bolj pri zdravju, ki so v taborišču nekega dne izginili in se niso več vrnili,« je se povedal Lello Perugia.

OSWIECIN (AUSCHWITZ) - Danes in jutri se bo 16 državnih voditeljev in predstavnikov iz 29 držav udeležilo komemoracije ob 50. obletnici osvoboditve nacističnega uničevalnega taborišča Auschwitz-Birkenau. Evropske in ameriške židovske skupine so že obosidile poljsko organizacijo komemoracije, ki po njihovem poskusa »pokristjaniti« dogodek, tako da se bo zaradi zamud in zapletov komemoracije udeležilo le omejeno število Židov. Iz zgodovinske pozabe so obenem preklicali trditve o poljskem antisemitizmu in zahtevali, naj bo komemorativna simbolika predvsem židovska (90% žrtve je bilo Židov). Nic cudnega torej da je rabin Avi Weiss, predstavnik newyorske radikalne židovske skupnosti, kritiziral poljsko Cerkev, ker je leta 1989 dvignila 10 metrov visok križ na kraju, kjer so nacisti ubili 80 poljskih jetnikov. Križ se dviga ob spornem bivšem samostanu karmelicank, ki je dvignil toliko prahu.

Poljski ministrski koordinatir Andrzej Zakrzewski je odločno zavrnil kritike in demantiral trditve, da bodo komemoracijo bojkotirali, ker se je bodo udeležili predstavniki iz 29 držav, 16 državnih voditeljev in člani starih kraljevskih družin. Za Zakrzewskega je najbolj zgovoren dokaz, da nihče ne bo bojkotiral komemoracije, prisotnost predsednika izraelskega parlamenta Seva Weiss.

Poljska skofovska konferenca pa je pred komemoracijo obsodila vsako obliko rasizma, antisemitizma in protipoljskih čustev ter vsako kršitev cloveškega dostojanstva.

Poljski skofje so obenem navedli, da je bilo v Auschwitzu pobitih več kot en milijon židov, na tisoce Poljakov (od 70 do 75 tisoč), 21 tisoč Romov, 15 tisoč Rusov in od 10 do 15 tisoč taboriščnikov drugih narodnosti. V svojem dokumentu so skofje navedli, da je nacizem na poljskem ozemlju ustanovil največ uničevalnih taborišč, ker je na Poljskem zivel največ evropskih Židov (3 milijone). Priznali so, da v preteklosti niso bili vedno odnosi med Židi in Poljaki najbolj, a do 2. svetovne vojne niso iz države izgnali nobenega Žida.

Medtem pa je Nobelov nagajenec za mir in nekdanji taboriščnik Elie Wiesel, ki bo vodil amerisko delegacijo, v Parizu izrazil upanje, da bo komemoracija potekala v »vedrem ozračju«. Kot »nespostljivo in nerazumljivo« pa je ocenil napoved, da bo židovska molitev za umrle (kadiš) sele po šestih govorih.

Zaradi fašističnih seznamov italijanski Židi lahek plen

RIM - Bilo jih je 5.951, preživelo pa jih je le 356. Tudi italijanskim Židom je posvečena 50. obletnica vkorakanja sovjetskih vojakov v taborišče Auschwitz-Birkenau. Prvi konvoj z židovskimi deportiranci je odpeljal iz Mester proti Auschwitzu 16. novembra 1943, zadnji pa iz Trsta marca 1945. Od skoraj 6 tisoč v Auschwitz deportiranih italijanskih Židov jih je 5.595 končalo v krematorijskih pečeh. Sovjetska vojska je ob osvoboditvi (27. januarja 1945) v taborišču našla živih le še 114 italijanskih Židov, med njimi tudi pisatelja Prima Levija. Druge so namreč premestili v druga taborišča, od koder so se po osvoboditvi vrnili domov.

Kar 20% italijanskih Židov pa končalo svojo življenjsko pot samo v Auschwitzu, kjer je bilo židovskih žrtve kar 90%, temveč tudi v drugih taboriščih - Dachau, Buchenwald, Mauthausen... Od septembra 1943 do aprila 1945 so iz takratne Italije nacisti brez večjih težav polovili in deportirali 8.569 italijanskih Židov, ker je italijanska fašistična oblast že leta 1939 z ravnimi zascitnim zakonom sestavila seznam vseh domačih Židov. V taboriščih je umrlo 7.557 italijanskih Židov, vrnilo se jih je 1.009, medtem ko je treba k temu seznamu dodati še 303 Žide, ki so jih nacisti in fašisti pobili v raznih pokolih po Italiji.

NEMČIJA / PETDESET LET PO KONCU VOJNE

Še mnogo protisemitizma

BONN - Skoraj vsak tretji Nemec, kot zagotavljajo predstavniki Židovske skupnosti, je bolj ali manj antisemit. Petdeset let po Auschwitzu je skrunjenje židovskih spomenikov in pokopališč se vedno vsakdanji pojav. Mnogi javno razglasajo svoje sovražstvo do Židov. Po raziskavah instituta Emnid, ki jih je ta opravil marca lani, si vsak četrty Nemec za svojega soseda ne bi želel Žida.

Lani septembra je neka studija instituta Allensbach ugotovila, da je 15 odstotkov Nemcev »nenaklonjenih Židom«, 8 odstotkov pa v svojih izjavah izraza »silovito protizidovsko naravnano«. Kot ugotavlja ta institut, je število zaprišenih antisemitov po letu 1949 nenehno upadalo. Po vsej Nemčiji je v prvih devetih mesecih leta 1994 policija obravnavala več kot tisoč zločinskih dejanj s protizidovsko naravnano. Med najtežje zločine so uvrstili pozig sinagoge v Lübecku, do katerega je prišlo marca lani, zagresili pa so ga stiri obritoglavci. V večini drugih primerov je slo za skrunitve pokopališč ali spomenikov, posvečenih spominu na holokavst, ki

so jih storilci prevrnili, poškodovali ali porisali s kljukastimi krizi.

»Antisemitizem ne narašča, pač pa se le bolj odkrito izraza,« zagotavlja predsednik Centralnega židovskega sveta v Nemčiji Ignatz Bubis, ki meni, da kar 30 odstotkov Nemcev prikrito zagovarja protizidovska stališča. Val nasilja, uperjenega proti tujcem od 1991 do 1993, je vlil poguma tudi antisemitom, ki so dotlej bolj ali manj molčali,« je se dodal. Sicer antisemitizem ni več sestavni del zaprisežene desnice. Tudi skrajna nemška levica je v osemdesetih letih izpricala vrsto ostrih protizidovskih napadov, podprtih s sovražnimi argumenti, če ne omenimo neonacističnih publikacij, ki se skrivajo pod njihovim plaščem.

Leta 1993 so dnevnik Die Woche preplavila zaljiva pisma bralcev, ki so ugovarjala zamisli, da naj bi Bubis kandidiral za predsednika republike. Bubis sicer vsak mesec prejme več deset zaljivih pisem, med katerimi jih je veliko podpisanih s polnim imenom in priimkom. Po mnenju Konrada Brendlerja, razi-

skovalca iz Wuppertala, je antisemitski odziv pri mladih pogosto posledica slabega poznavanja zgodovine holokavsta: »Ucijo jih o golih dejstvih, ne da bi se sprasevali o tem, kaksna je njihova custvena in moralna zadrega,« meni.

Kot ugotavljajo številni raziskovalci, antisemitizem dobro uspeva tudi v okviru mnenj, ki jih Nemci gojijo v zvezi s svojo narodnostjo in so utemeljena na tako imenovani pravici krvi in ne na pravici tal. Veliko Nemcev, ki so se osvobodili protizidovskih predsodkov, 40 tisoč židovskih sodržavljanov se vedno nezavedno pojmuje - kot tujce. Michael Friedmann, ki je bil lani novembra kot prvi Žid izvoljen v vodstvo Krščansko demokratske unije kanclerja Helmuta Kohla, pripoveduje, da je med nekim sestankom z oblastmi v zvezi z varnostjo sinagog, eden od policijskih funkcionarjev ljubeznivo izjavil: »Ukrepi, ki smo se jih lotili, so učinkoviti, sicer pa je tudi vaš veleposlanik zadovoljen.« V mislih je imel izraelskega veleposlanika v Nemčiji.

Christophe Beaudufe / AFP

OBLETNICA

AUSCHWITZ

AP

Program proslave

VARSAVA - Poljske oblasti so včeraj objavile uradni program komemoracije ob 50. obletnici osvoboditve uničevalnega taborišča Auschwitz-Birkenau, ki bo 26. in 27. januarja.

Četrtek, 26. januarja, ob 11. uri - Svečano zasedanje akademskega senata Jagielonske univerze. Spregovoril bo poljski predsednik Lech Walensa. Ob 15.30 bo sprejem na wawelskem gradu za Nobelove nagajence za mir in državnike, ki se bodo udeležili komemoracije. Od 17.30 do 19. bodo verski obredi v krakovski sinagogi, v katoliški baziliki in v protestantski in pravoslavni cerkvi. Svečano maso v baziliki bo daroval krakovski nadškof, kardinal Franciszek Macharski. Katoliškemu verskemu obredu bo prisostvoval tudi predsednik Walensa. Ob 19.30 bo svečani koncert v gledališču Slowacki, med katerim bodo izvajali tudi Poljski requiem Krzysztofa Pendereckega. Od zore do 14. ure pa bodo v taborišču Birkenau (Auschwitz 2) Židje molili za svoje umrle.

Petek, 27. januarja, ob 11.15 - Začetek osrednje komemoracije v taborišču Birkenau pred spomenikom žrtvam nacizma. Po verskih obredih bodo spregovoril predsednik mednarodnega odbora za Auschwitz Maurice Goldstein, prvi taboriščnik Stanislaw Ryniak, Nobelov nagajenec za mir in bivši taboriščnik Elie Wiesel, predsednik izraelskega parlamenta Seva Weiss in Lech Walensa.

KITAJSKA / REFORME

Boj proti korupciji

Jiang Ze Min se pripravlja na prevzem najvišjega položaja

PEKING - Generalni sekretar kitajske komunistične partije Jiang Ze Min, ki ga je devetdesetletni Deng Xiao Ping dolocil za svojega naslednika, je začel odločno kampanjo proti korupciji, iz katere naj bi izšel kot človek »čistih rok«, ki se dejavno pripravlja, da bo nasledil dolgoletnega voditelja.

Pred tednom dni je imel Jiang na proslavi Mao Ze Dongovega prihoda na čelo komunistične partije oblečeno znano sivo obleko z ovratnikom v Mao-vem slogu. Osemindesetletni voditelj države in komunistične partije se je znova pojavil v tem togem oblačilu, ki ga obleče le za najpomembnejše slovesnosti, kakršna je bila decembra 1993, ko so slavili stoletnico rojstva Velikega voditelja. V odločnem in svečanem tonu je ta verjet-

ni naslednik Deng Xiao Pinga opozoril partijske kolege, ki so se zbrali v okviru disciplinske komisije komunistične partije, na pomen odločnejšega boja proti korupciji. Poglavitne teze njegovega govora je včeraj na prvih straneh objavil ves tisk. »Med izvajanjem reform in odpiranjem gospodarstva je - z nenehnim bojem proti vztrajnim dekadentnim vplivom in skorumpiranim zamislom - nujno okrepiti politično in ideološko čvrstost partije,« je izjavil.

»Nasa naloga je težka, vendar ne smemo niti za hip popustiti v boju proti korupciji,« je še dodal in pozval visoke partijske predstavnike, naj v tem boju služijo svojim osebnim zgledom. »Strogo je treba kaznovati zločine,« je se poudaril Jiang v navzočnosti najvišjih partijskih pred-

Generalni sekretar Komunistične partije Kitajske Jiang Ze Min

stavnikov, med katerimi sta manjkala le predsednik Narodne ljudske skupščine Qiao Si, ki je na inšpekcijskem obisku v provinci, in podpredsednik vlade Cu Rong Zi, ki je trenutno v Evropi. V ponedeljek je na-

cionalna televizija skoraj tretjino svojega večernega dnevnika, ki ga gleda večina prebivalstva, posvetila Jiangovemu govoru pred partijsko disciplinsko komisijo. »Veliko bolj kot za govor o korupciji, ki se ni mogel izogniti okornemu jeziku in ni prinesel nobenih novih poudarkov, gre predvsem za simbolični pomen tega govora,« je komentiral eden od zahodnih diplomatov.

Začetek protikorupcijske kampanje, v okviru katere so pripravili in zamenjali že na stotine ljudi, sovпада z obdobjem, ko se Deng Xiaoping zdravje resno slabša in ko morajo Jiang in njegovi zavezniki pospešiti priprave za prevzem nasledstva, do katerega bi utegnili priti v vzdušju političnih in socialnih nemirov, kot opozarjajo opazovalci.

V taksnih okoliscinah je naraščajoča korupcija vsekakor eden pomembnih problemov, ki jih mora partija rešiti zato, da bi se izognila množičnim protestom, kakršni so

izbruhnili - iz istih razlogov - med pekinsko pomladjo leta 1989.

S tem, da si je za svoj govor proti korupciji nadel Maovo uniformo, si Jiang nedvomno hoče pridobiti zaupanje vplivnih članov partije, zlasti tistih iz »stare garde«, ki jih bo močno potreboval, če bo hotel ohraniti svoj položaj ob smrti »nesmrtnega« voditelja, kakor tudi zaupanje prebivalstva, ki se že zdaj sprašuje, kakšno obdobje »po Dengu«, menijo analitiki. »Velja poudariti, da je že od začetka letosnjega leta Jiang nenehno na televizijskih zaslonih in da ne mineta niti dva dneva brez njegovega opomina prebivalstvu in članom partije, naj stroje vrste okrog nje in nadaljujejo izvajanje Dengovih reform,« je dodal eden od diplomatov.

Veliki voditelj se več kot leto dni ni prikazal v javnosti, saj je očitno, da se je njegovo zdravje močno poslabšalo, tako da mu neka-teri opazovalci pripisujejo le se nekaj tednov življenja. Philippe Massonnet / AFP

Veliki vodja Deng Xiao Ping bo kmalu zapustil politično prizorišče

Na Kitajskem niso več varni niti tujci

SANGHAJ - Na novoletno jutro je nekega skandinavskega poslovneža prebudilo pretresljivo kričanje njegove žene. Prihajalo je iz otroške sobe, ki se nahaja drugem koncu prvega nadstropja njune sanghajske vile. Skočil je iz postelje in stekel v smeri kričanja. Ze na vratih sobe je zagledal mladega Kitajca, ki je sedel na otroški postelji in držal ogromen nož na vratu triletna hčerke, za hrbtom napadalca pa je hlupal njen stireltni bratec. »Spominjam se, da sem v tistem trenutku mislil le na to, kako naj rešim svoja otroka,« pripoveduje poslovnež, ki je v strahu pred masčevanjem zahteval, da ostanejo vsa imena - vključno z imenom podjetja, ki ga predstavlja na Kitajskem - anonimna.

Taki dogodki so na Kitajskem k sreči zelo redki, kljub temu pa je zaskrbljujoče že dejstvo, da sploh prihaja do nasilja nad tujci. »Ko me je podjetje poslalo v tujino, sem se tolazil, da Kitajska sicer res ne nudi vsega, kar bi si človek želel, zato pa je vsaj varna,« pripoveduje Skandinavec. »Kot kaže, pa ni več tako. V Pekingu so na primer neznanči streljali na avto iranskega diplomata. Atentat se jim je na žalost posrečil, krogla pa so pokosile tudi diplomatovega sina in več mimoidočih.« To pa še ni vse. Novo leto je namreč zahtevalo tudi življenje nekega Kitajca, ki je prišel iz Avstralije obiskat svoje domače. V njegovi hotelski sobi sta ga namreč zabodla dva azilanta. S težkimi poškodbami jo je odnesel tudi neki drugi Avstalec, ki si je - nič hudega sluteč - ogledoval eno od najzname-

nitejših in najbolj prometnih ulic. Kljub mestnemu vrvežu so ga nedaleč od njegovega hotela neznanči sredi belega dneva tako pretepli, da je preostanek svojega novoletnega oddiha preležal v bolnici. Brez posledic je ni odnesla niti neka Kitajka, ki je zaposlena v angleško-holandskem podjetju Unilever. Skupina mladoletnikov jo je napadla, zvezala in se nad njo skoraj ves dan spolno izživljala. Za novo leto so zlikovci obiskali tudi hišo sanghajskega dopisnika časopisa Wall Street Journal. Policija je ugotovila, da tatovi niso imeli namena krasti, ampak samo razbijati.

Vsi omenjeni dogodki so se pripetili v času novoletnih praznikov, mediji pa so poročali le o vplomu v hišo ameriškega novinarja, predvsem zato, ker so se oblasti zbale, da bodo novice o napadih na ljudi, ki so kakorkoli povezani s tujino, prestrasile tuje vlagatelje. Nenavadno je, da nasilja nad tujci ne komentira niti policija. Strokovnjaki ocenjujejo, da je hitro naraščanje kriminala na Kitajskem močno povezano s skokovito rastjo števila prebivalcev. Prihaja do pojava »plavajoče populacije«, s katero sociologi označujejo revne sloje prebivalstva, ki pritiskajo v mesta.

Mora skandinavskega para pa se je takrat, ko se je zaspani poslovnež pojavil na vratih sobe svojih otrok in presenetil kitajskega napadalca, sele začela. Kitajec si je namreč sunkovito odpel usnjeno jakno in pokazal na nenavadne zavojčke, ki jih je imel privezane okrog pasu. Na hitro je zasikal nekaj besed in zakonca

sta razbrala, da zahteva denar. Če mu ga ne bosta dala, je grozil Kitajec, bo vse skupaj razstrelil. Skandinavca sta mu verjela, saj so iz smesnih zavojčkov navidez neurejeno štrlele različne žicke, na drugem koncu pa je bil pritrjen detonator. Na srečo je imel par pri sebi približno tisoč dolarjev - po Novem letu naj bi namreč za deset dni odpovali domov. Denar sta izročila napadalcu, ki je bil z izkupickom očitno zadovoljen. Bankovce je stlačil v žep, nato pa pobegnili. Policija je za njim izgubila vsako sled.

Kljub molku kitajskih medijev pa so govorice o valu nasilja nad tujci vseeno prodrle v tujino. Kitajska oblast se mora naenkrat otepati očitkov, da vlaga premalo naporov v preganjanje kriminala in da bi morala bolj paziti na tujce na svojih tleh. Ljudje so pritisnili tudi na policijo, katere vodstvo je na tiskovni konferenci skopo izjavilo, da so podatki o kriminalu državna skrivnost in so zato nedosegljivi za javnost. Dosti več besed je bilo mogoče slišati o tem, kaj vse je policija že storila, in kaj bo se ukrenila, da do podobnih incidentov ne bo več prihajalo.

Skandinavski par pa ne verjame, da se bo položaj kaj dosti spremenil. »Glavne tarče kitajskih zlikovcev smo postali tujci,« trdi poslovnež in dodaja: »Miru, ki je nekoč vladal, verjetno ne bo več mogoče vzpostaviti. Vsi se čutimo ogrožene, vsi smo napeti in nenehno pričakujemo, od kod se bo pokazal nekdo, ki bo stregel po življenju nam in našim najbližjim.« Andrew Browne / Reuter

Lov na kitajske ponarejevalce mila

PEKING - Skupina kitajskih raziskovalcev, ki so jih najele tuje družbe, je zrtvovala svoj novoletni konec tedna, da bi izsledila proizvajalce ponaredkov mila Lux. Njihov lov po zakotnih ulicah hitro rastočega mesta Shantou je bil del načrta, ki ga izvaja Kitajska, da bi zatrla industrijsko krajo in tako umirila trgovinsko vojno z ZDA. Zrtvovanje pa se jim je kot vse kaže obrestovalo, saj so bili po besedah Li Changxuja, vodje kitajskega Centra za zaščito intelektualne lastnine, tokrat uspešni.

Li je povedal, da bodo lokalni tožilci z dokazi, ki so jih zbrali uslužbenci raziskovalnega centra, lahko napadli tovarno in jo v nekaj dneh tudi zaprli. Bil je ponosen na njihove dosežke pri reševanju tega primera in vesel, da bo lahko svojo stranko Unilever obvestil, da so s trga pospravili še enega ponarejevalca njihovega mila Lux. »Nasi raziskovalci so nastopili proti močnemu podzemlju, ki varuje taka podjetja. Ti ljudje so jih pretepli, jim grozili in jih zasledovali. Tako delo ni brez tveganja,« je dejal Li.

Center, ki je edina organizacija na Kitajskem, pooblaščen za zatiranje krsilcev avtorskih pravic, tovarniških zaščitnih znakov in patentov, zaposluje upokojene policiste, odvetnike in nekdanje tajne agente, da bi si zagotovil položaj v kitajskem boju proti industrijski kraji. Ta organizacija je bila ustanovljena pred enim letom in Li igra vlogo pravega strazarja. Center je s svojimi stiriindvajsetimi podružnicami po celi Kitajski uspešno rešil že več kot sto primerov, večinoma v prid evropskim, japonskim, ameriskim in nekaterim kitajskim družbam. »Mi smo oko tujih družb. Na južnem in vzhodnem Kitajskem, kjer je središče privatnih podjetij, se nam včasih posreči resiti tudi dva primera na teden,« je dejal Li. Dodal je, da ima njihova organizacija ogromno dela, odkar so 31. decembra v Washingtonu zagrozili, da bodo kazensko uvedli dajatve v višini skoraj treh milijard dolarjev na blago, uvoženo iz Kitajske, ker Peking ni naredil dovolj, da bi zajezili že omenjena kršenja pravic ameriških družb.

Peking je na te grožnje takoj odgovoril in se zavezal, da bo Ameriki vrnil milo za drago, če bo ameriški trgovski predstavnik Mickey Kantor uresničil svoje grožnje, ki naj bi zacele veljati 4. februarja. Kantor je nato predlagal nove pogovore, ki naj bi se odvijali sredi januarja in s katerimi bi poskusil preprečiti trgovinsko vojno. S tem se strinja tudi Kitajska. Peking se pritožuje, češ da je naredil velik korak proti kraji intelektualne lastnine, saj je v dvanajstih letih naredil vse, kar so zahodne države razvijale celo stoletje. Ameriški založniki, filmski studii, proizvajalci računalniške programske opreme in drugi pa se pritožujejo, da letno izgubijo 827 milijonov dolarjev, ki jih v svoje žepe pospravijo kitajski pirati.

Za učinkovito uveljavljanje zakonov bo morda potrebno veliko casa, ker so kitajske oblasti zrelejšje od prebivalstva, ki naj bi ga nadzirala, in ker so tatovi računalniške programske opreme bolj prefinjeni od oblasti, ki jih poskuša ujeti. Washington se razburja, ker se vedno obstaja devetindvajset tovarn, ki kljub novim zakonom letno izdajo petinsedemdeset piratskih CD plošč, večino teh pa izvozijo. Li je dodal, da je takih tovarn že več kot devetindvajset, takoj pa je tudi poudaril, da se je njihova proizvodnja v preteklih tednih zmanjšala skoraj za polovico.

Jane Macartney / Reuter

»Modri otok« - nakupovalno središče za kitajsko dušo in žep

PEKING - Vodilni kitajski dnevnik je nedavno objavil vrsto člankov o največji pekinski veleblagovnici Blue Island (Modri otok), v kateri dobijo Kitajci vse, kar potrebujejo, lahko pa se tudi okrepcajo in razvedrijo. O imenu trgovinskega centra je odločala ziriya: izbrala ga je med 400 predlogi uslužbencev. Zmagal je predlog namestnika direktorja prehranskega oddelka, ki je za nagrado dobil 300 juanov (35 dolarjev).

Blagovnica je bila odprta januarja 1993 in je do konca leta prodala različne izdelke v skupni vrednosti 63, 5 milijona dolarjev. Strokovnjaki menijo, da so lani prodali za več kot 106 milijonov dolarjev. Kitajska trgovina se hitro razvija in ponuja proizvode po vsem svetu, hkrati pa narašča povpraševanje doma- cih kupcev. »Peking ima le deset trgovinskih centrov, vendar se malokateri lahko primerja z hongkonskimi ali japonskimi nakupovalnimi središči. Če bi jih imeli 100, bi komaj zadovoljili povpraševanje,« je dejal direktor Blue Islanda Li Guibao. Kitajski potrošniki so v prvih 10 mesecih lani kupili za 149 milijard različnih izdelkov, kar je 29,3 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Leta 1993 so Kitajci nakupili za 144 milijard izdelkov - za 26,1 odstotka več kot leta 1992. V Pekingu, ki ima 11 milijonov prebivalcev, ljudje največ porabijo. Blue Island stoji na kraju, kjer je nekoč stala stara veleblagovnica. Gradnja 16,5 milijona vrednega objekta je financirala mestna oblast. Ima šest nadstropij, nakupovalna površina meri 18.000 kvadratnih metrov, velik parkirni prostor za avtomobile in kolesa. V blagovnici je tudi karaoke bar, plesna dvorana

in restavracija. Ljudje lahko kupijo izdelke srednjega in visokega kakovostnega razreda, več kot 90 odstotkov jih je narejenih na Kitajskem. Vodstvo veleblagovnice meni, da 30 odstotkov kupcev prihaja iz bližnjih krajev. Skusajo pridobiti kupce, ki živijo predvsem od rednih mesečnih zaslužkov: večina mesecnov zasluži 70 dolarjev na mesec, sicer pa se je povprečna kitajska plača lani zvisala za 30 do 40 odstotkov. Leta 1994 je vodstvo name-nilo kar 350 tisoč dolarjev za reklamiranje ponudbe veleblagovnice, leta 1993 pa 235 tisoč dolarjev. Največ reklam predvaja televizija, predvsem v najbolj gledanih terminih, polovica reklam je objavljenih v časopisih. Neki japonski strokovnjak meni, da je vodstvo trgovinskega centra pravilno ocenilo potrebe trga: ponudba je večja in cenejša kot v številnih drugih trgovinah.

Ponudbe Blue Islanda kljub temu ni moč primerjati z organizirano prodajo poslovanja in izdelki v japonskih trgovinah. Blago ni pravilno razstavljeno in dvigala so večkrat pokvarjena, velikokrat tudi zmanjka nekaterih izdelkov. Kitajski potrošniki so kljub temu zadovoljni; v bližini Blue Islanda se gradijo novo veleblagovnico z 32.000 kvadratnimi metri nakupovalne površine, nacrtaujejo pa tudi posodobitev predmestnega nakupovalnega centra in odprtje veleblagovnic v Landzoju, Tajuanu in Hajkovu. Direktor Blue Islanda pričakuje, da bodo sklenili pogodbo o skupnem vlaganju in ponudbi tudi z nekaterimi velikimi svetovnimi trgovinami, kot sta na primer francoski Printemps in japonski Daiei.

Mark O'Neill / Reuter

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: B. Slade - OB LETU OSOREJ (SD). V nedeljo, 5. februarja, ob 20. uri: Sinja Ozbolt - ZRCALJENJE, premiera. Predstava bo se v petek, 10. februarja, ob isti uri.

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 26. januarja, ob 18. uri: D. Jovanović - UGANKA KORAJZE, za abonma četrtek in izven.
V petek, 27. januarja, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE, za izven in konto.
V soboto, 28. januarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za izven in konto.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 26. januarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI, za izven in konto.
V petek, 27. januarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven in konto.
V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven in konto.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

V soboto, 28. januarja, ob 19. uri: G. Verdi - TRAVIATA, za izven in konto.
V soboto, 4. februarja, ob 19. uri: P. I. Cajkovski - HRESTAC, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 26. januarja, 19.30: E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE, za abonma študentski D.
V soboto, 28. januarja, ob 15. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOV, za izven in konto. Ob 19.30: J. Godber - NA SMUCISCU, za izven in konto.

SMG, tel.: 061/ 310-610

Danes, 26. januarja, ob 19.30: KLOVNI, premiera.
V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: D.Z.F. - LEPA VI-DA.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V petek, 27., in v soboto, 28. januarja, ob 20. uri: Zl-jah Sokolović - CABARES, CABAREL.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/ 312-860

Danes, 26. januarja, ob 17. uri: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERGE, za abonma red U in izven. Predstava bo se v petek, 27. januarja, ob 19.30, za izven in v soboto, 28. januarja, ob isti uri, za abonma red sobotni in izven.

LGL, tel.: 061/ 314-789

VELIKI ODER

V soboto, 28. januarja, ob 11. in 17. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za izven. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 11. uri, za izven.

KULTURNICA, Zidovska steza 1

Danes, 26. januarja, ob 17. uri: N. Simončič - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/ 25-332

V petek, 27. januarja, ob 19.30: PLESNI DOGODEK 7+5, za III ljubiteljski kulturni abonma.
V petek, 3. februarja, ob 19.30: J. Mortimer-B. Cooke - KADAR MACKENI DOMA.

ODERPODODROM

V soboto, 28. januarja, ob 20.30: S. Mrozek - NA ODPRTMEM MÖRJU, za abonma oderpododrom 5.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

Danes, 26. januarja, ob 19.30: George Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za abonma petek 2 in izven.

RAGTIME, Sejmisce 2

V soboto, 28. januarja, ob 10. uri: JAZBECAR TOBIJA v izvedbi lutkovnega gledališča Kobanci.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V petek, 27. januarja, ob 19. uri: LA DIVINA COM-MEDIA - INFERNO. V soboto, 28. januarja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - PURGATORIO. V nedeljo, 29. januarja, ob 20. uri: LA DIVINA COM-MEDIA - PARADISO.

OPERA, tel.: 062/ 221-206

V ponedeljek, 30. januarja, ob 18. uri: G. Verdi - TRAVIATA. Razprodano!

MEDVODE

KUD KOMANDANT STANE

ODER TREH HEROJEV, Zg. Pirmice 6

V soboto, 28. januarja, ob 19.30: J. Kranjc - DETEKTIV MEGLA, premiera. Predstava bo se v nedeljo, 29. januarja, ob 16. uri.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

V petek, 27. januarja, ob 17. uri: R. Queneau - AVDI-CIJA, za abonma lipovega lista in izven.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

Danes, 26. januarja, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VECERJO, za rumeni gledališki abonma in v petek, 27. januarja, ob isti uri, za beli gledališki abonma.

VOJNIK

V petek, 27. januarja, Kulturni dom ob 19.30: M. A. Bulgakov - ZOJKINO STANOVANJE.

*V petek, 27. januarja, bo v Palacijo na gradu Ptuj
ob 20. uri predpremierna predstava TRI-O v izvedbi
plesnega studia Intakt*

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Razstava OPERA PRIMA - 22 MEDNARODNIH UMETNIKOV: SEDAJ IN TEDAJ je na ogled do 30. januarja.

Razstava arhitekta IVANA VURNIKA je na ogled do 31. januarja.
Razstava PREPOVEDANI PLAKATI - SKRIVNI PROSVETITELJI je na ogled do 30. januarja.
Razstava fotografij DEJANA HABICHTA je na ogled do 12. februarja.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V Mali galeriji je do 12. februarja na ogled razstava švedskega umetnika ULFA ROLLOFA.
V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 2. februarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRA-SOVCA. Danes, 26. januarja, bo po razstavi vodila avtorica razstave Lara Strumelj.
V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava madžarskih umetnikov Árpád Szabadosa in András Márkosa je na ogled do 4. februarja.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava skulptur IRENE BRUNEC je na ogled do 6. februarja.

GALERIJA AVLA NOVE LB, Trg republike 2

Razstava risb, slik in skulptur VELJKA, KATARINE IN URSE TOMAN je na ogled do 7. februarja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Instalacija SAMO je na ogled do 3. februarja.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

Razstava grafik SPELE UDOVIC je na ogled do 31. januarja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

V nedeljo, 29. januarja, bo ob 11. uri organizirano javno vodstvo po retrospektivni razstavi grafik ADRI-ANE MARAZEVE.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava skulptur kiparja VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 31. januarja.

GALERIJA ZDSLJ, Komenskega 8

Danes, 26. januarja, bo ob 18. uri predstavitev monografije in otvoritev pregledne razstave del DUSANA LIPOVCA. Razstava bo na ogled do 10. februarja.

BEGUNJE

Razstava TROFEJE AVSENIK

Razstava TROFEJE IZ NAMIBIJE je na ogled do 13. februarja.

CELJE

LIKOVNI SALON CELJE, Trg celjskih knezov 9
Razstava ODSEV STILNIH OBDOBIJ je na ogled do 28. januarja.

IZOLA

GALERIJA INSULA, Smrekarjeva 20

Razstava slik MAJDE SKRINAR je na ogled do srede meseca februarja.

KOPER

GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34

V petek, 27. januarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave del BOZIDARJA JAKCA - Risbe iz obdobja 1918-1966.

KRANJ

GALERIJA PRESERNOVE HISE

Razstava slik MARJANA BELCA je na ogled do 31. januarja.

MESTNA HISA

V Stebrišni dvorani je na ogled razstava slik in plastik PETRA ABRAMA.

V Galeriji Mestne hise je na ogled razstave del KLA-VDIJA TUTTE.

RAZSTAVNI SALON ROTOVZ,

Trg Borisa Kraigherja 3

Razstava likovne skupine MI je na ogled do 11. februarja.

MURSKA SOBOTA

GALERIJA MURSKA SOBOTA

Razstava del nagajencev društvenih razstav DLUM 1993-1994 je na ogled do 12. februarja.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ

Razstava del DALIBORJA JELAVICA je na ogled do 8. februarja.

Retrospektivna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 13. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3

Razstava litografij MARCA CHAGALLA.

PTUJ

V razstavišču na ptujskem gradu je do 21. februarja na ogled razstava prilagojena za slepe in slabovidne PROSIMO, DOTIKAJTE SE PREDMETOV.

VELENJE

KC IVANA NAPOTNIKA

V petek, 27. januarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik TEREZIJE BASTELJ. Razstava bo na ogled do 21. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. je na ogled razstava »Sveta dežela v antični topografiji«.

Urniki: ob torkih in sredo med 16. in 20. uro, ob četrkih in petkih od 10. do 13. ure, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Rizarna: do 26.2. bo na ogled razstava ilustracij »Maus - My father bleeds history«.

Galerija Rettori Tribbio: do 3.2. je na ogled razstava slikarke Elettire Metallinò.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Art Gallery: do 31. t.m. je na ogled razstava »Miniquadro 1995«.

Studio Nadia Bassanese: do 7.2. je na ogled razstava »Video umetnost iz Nemčije 1990-1992«.

Galerija Le Caveau (Ul. sv. Franciska 51/A): do 3.2. je na ogled je razstava slikarke Mime.

Studio PHI: do 31. t.m., je na ogled razstave umetnikov Alpe-Jadran »Le cattedrali-Stolnice«.

OPČINE

Dvorana openske Zadrudne kraške banke: na ogled je razstava ilustracij Magde Tavcar in risb Darje Celik.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

SLOVENSKA

FILHARMONIJA,

tel.: 061/ 226-544

V soboto, 28. januarja, ob 19.30: koncert ob 85-letnici prof. MARIJANA LIPOVSKA. Nastopajo študentje in profesorji Akademije ter MARIJANA LIPOVSEK.

V nedeljo, 29. januarja, ob 11. uri: nedeljska matineja posvečena J. Haydnu - KOMORNI ANSAMBEL SLOVENICUM. Solisti: NORINA RADOVAN, MICHAEL TURNOVSKY, ZORAN MITEV, CRTOMIR SISKOVIC, MILOŠ MLEJNIK. V nedeljo, 5. februarja, ob 19.30: koncert ELENE FILIPOVE (sopran). Program: Verdi, Puccini, Rossini.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

Danes, 26. januarja, ob 20.30: PIJANO BAR - ČAKAJOC NA TOMA WAITSA - JANI KOVACIC (kitara, vokal), NINO DEGLERIA (bas) in BLAZ GRM (bobni, klavir).

KAVARNA HOTELA

UNION, tel.: 061/ 216-390

Danes, 26. januarja, ob 20. uri: METKA STOK s triom - BLAZ JURJEVIC (klavir), MATEVZ SMERKOL (bas) in MARKO JUVAN (bobni).

KAMNIK

RAZSTAVISCE

VERONIKA

V petek, 27. januarja, ob 19. uri: koncert OKTETA VALVASOR iz Litije in TRIA KAMNISKI KOLEDNIKI.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA

V petek, 27. januarja, ob 20. uri: koncert SLOVENSKE FILHARMONIJE s solistko TANJO STERMAN, za glasbeni abonma in izven.

VELENJE

Danes, 26. januarja, dvorana Glasbene sole Fran Korun Kozeljski ob 19.30: koncert SIMFONICNEGA ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95

V ponedeljek, 6. februarja, ob 20.30 koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta.

Gledališče Verdi - Dvorana

Tripčevich

Operna in baletna sezona

1994-95

Danes, 26. t.m., ob 20. uri (red C) Puccinijeva opera »La Bohème«.

Ponovitev v soboto, 28. t.m., ob 17.00 (red S).

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane

Tripčevich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti

V ponedeljek, 21. februarja, ob 21. uri enkratni koncert

Fiorelle Mannoia. Predstava izven abonmaja. Za abonente

popust, izkaznice niso veljavne.

Trzasko koncertno društvo: V ponedeljek, 30. t.m., ob 20.30 bosta nastopila E. Guglielmo in J. Violante Guglielmo.

Gledališče Miela

Trzaski jazzovski krozek

V torek, 7. marca, ob 20.45 nastop organista »Brother»

Jack Mc Duff.

Avditorij Muzeja Revoltella

Jutri, 27. t.m., ob 17.00 »Ura z...« - Recital Simoneja Alberghinija (bas).

OPČINE

SKD Tabor - Prosvetni dom

Koncert »Mix orkestra« - ODPAD.

TRZIC

Občinsko gledališče

V torek, 31. t.m., ob 20.30 nastop pianista Enrica Pace.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 27. t.m., ob 20.30 koncert Zdrženja R. Lipizer.

Nastopil bo pianist Giovanni Bellucci, dobitnik mednarodnega natečaja »Praske

pomladi« 1993.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V soboto, 28. t.m., ob 20.30 (red A in B) slovenska premiera Handkejeve igre »Cas, ko nismo vedeli nicesar drug o drugem«. Režija Giorgio Pressburger.

Gledališče Rossetti

Jutri, 27. t.m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Societá Teatrale Alfieri z delom Doris Lessing »Maudie e Jane«. Režija Lorenza Zambon. Predstava v abonmaju: predstava 2V (zelena).

Predprodaja vstopnic za predstavi »Maudie in Jane« (predstava 2V) in »I giganti della montagna« (predstava 3) je v teku pri blagajni gledališča 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protiti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V soboto, 28. t.m., ob 20.30 bo na sporedu predstava Denise Chalem »A cinquant'anni

lei scopri...il mare» v izvedbi gledališča La Contrada in Centro Servizi e Spettacoli. Režija Alessandro Marinuzzi.

V nedeljo, 29. t.m., ob 11.00 - Povem ti pravljico - Skupina Sezione Aurea iz Bergamo predstavlja »Non aprite quella porta«

GORICA

Kulturni dom

Danes, 26. t.m. ob 20.30 (red B), predpremiere Handkejeve igre »Cas, ko nismo vedeli nicesar drug o drugem«. Režija Giorgio Pressburger.

TRZIC

Občinsko gledališče

V sredo, 1. in v četrtek, 2. februarja, ob 20.30 gostovanje gledališke skupine I Magazzini s Pasolinijevim delom »Porcile«.

VIDEM

Gledališče Contatto

Od 28. t.m. do 13. februarja »Ucitelj in Marjetica« Bulgakova v izvedbi Giuseppeja Bevilacqua.

ŠMARJETA V ROŽU

V zupnjiscu po danes, 26. t.m., ob 19.30 predavanje »Mamila in alkohol - zakaj iscemo drugo?«.

BILČOVŠ

V avli ljudske sole bo jutri, 27. t.m., ob 20. uri prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska ulica 30

Danes, 26. januarja, ob 21. uri: predstavitev knjige MATJAZA PIKALA s skupino AUTODAFE.

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/ 747-230

V soboto, 28. januarja, ob 20.30: film KRATKE ZGODBE.

PTUJ

V petek, 27. januarja, Palacij na gradu Ptuj ob 20. uri: plesni projekt TRI - O, predpremiere. Predstava bo se v soboto, 28. januarja, ob isti uri. Koreografija: Nataša Tovirac. Plešejo: Lena Knific, Nina Mesko, Nataša Tovirac.

SLOVENS

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Video strani
	Otroški program:
10.20	S. Makarovič: Potepuh in nočna lucka, 4., zadnja oddaja
10.30	Zicka
10.45	Velike knjige, pon. 6., zadnjega dela ameriske nadaljevanke
11.15	Po doma, pon.
13.00	Porocila
13.05	Video strani
14.20	J. Hubac: Grad na Ceskem, pon. ceske drame
15.50	Pogovor s predsednikom republike, pon.
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik 1
17.10	Otroški program: Živ zav
18.00	Regionalni studio Maribor
18.45	Stiri v vrsto, igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme
19.56	Sport
20.05	Gozdarska hiša Falkenau, 10/13 del nemske nadaljevanke
21.00	Tednik
22.00	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme (VPS 2200)
22.16	Sport
22.20	Zarisce
22.40	Poslovna borza
	Sova
22.55	Večen sanjač, 4/27 del ameriske nanizanke
	Samo preko mojega trupla
23.20	Severna obzorja, 19/33 del ameriske nanizanke
	Razodetje
00.10	Video strani

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
14.10	Odperto prvenstvo Avstralije v tenisu, posnetek iz Melbourne
15.10	Kinoteka - ciklus filmov Katharine Hepburn:
	Želja , ameriski cb film
16.40	V vrtincu, pon.
	Sova , ponovitev
17.25	Eno leto v Provansi, 2/12 del angleske nanizanke
	2. februarja: vsakdanji torek
18.00	Severna obzorja, 18/33 del ameriske nanizanke
	Zločin in kazen
18.45	Ze veste
19.05	Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
19.10	Podarim - dobim
19.20	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
20.05	Intervju
21.05	Povecava:
	Devetdeset let pozneje in D. W. Griffith - oce filma, ameriski dokumentarni film
01.05	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot leta
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luc svetlobe, ponovitev 348. dela ameriske nanizanke
13.15	Ameriskih deset, glasbena oddaja
14.15	Spot tedna
14.20	CMT
16.30	Spot tedna
16.35	Na velikem platnu
16.55	Album show, ponovitev glasbene oddaje
17.45	Video igralnica, ponovitev oddaja o računalniških igrakah
18.15	Benny Hill, ponovitev 21. dela angleske humoristične nanizanke
18.45	Dogodivscine male koale
19.00	Porocila
19.05	Risanka
19.10	Luc svetlobe, 349. del ameriske nadaljevanke
20.00	Magnetoskop, kontaktna glasbena oddaja
20.40	Pred poroto, 27. del ameriske nanizanke
	Primer umorjene agentke
21.10	Porocila
21.15	Dvojno Veronikino življenje, francoska drama
22.50	Kino, kino, kino, ponovitev oddaje o filmu
23.50	Spot tedna
23.55	Na velikem platnu
00.15	CMT
01.00	Video strani

MTV MMTV (62. kanal)

18.20	Aktualno, zanimivo, ponovitev
19.00	Obvestila
19.05	Risanka
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Sport MMTV
20.30	Turistično okno Kompas Holiday's
21.00	Živa scena v živo, direktni prenos iz diskoteke Babilon; gosti: Zlatko Dobrič, Tomaz Domicelj, Majda Arh, Bele vrane, 12. nasprotje, Marijan Smode in Sendi
	Shotgun , film
22.30	MMTV shop, 00.30 Video strani in ob 01.00 Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Dnevnik in nan. Cuori senza età, 10.00 TG1
10.05	Film: L'ammazzagiganti (pust., ZDA '62), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Aktualna odd. koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Znanstveno-tehnološki tehnik Albedo
14.20	Dok.: Kvarov svet
14.50	Nan.: Pustolovščine mlade Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
17.30	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Rosanna Lambertucci)
19.35	Vreme, 20.00 dnevnik
20.30	Aktualna tema: Il fatto
20.40	Variete: Una sera al Luna Park (vodita Pippo Baudo, Mara Venier)
23.05	Dnevnik
23.15	Dok.: Velike bitke - Vojna v Severni Afriki
0.15	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Dok. Videosapere

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.00	Otroški variete
7.50	Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
8.40	Nad.: Beautiful
10.00	Kviz: La ruota d'oro (vodi M. Bongiorno)
11.00	Lo sportello del cittadino
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Aktualno: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie! Ragazzi, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Aktualna odd.: Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta, sport in vreme
18.35	Sereno variabile
18.45	Nan.: Miami Vice
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventientanti
20.40	Film: Caccia silenziosa (dram., ZDA '94, r.-i. Fred Williamson, M. O'Keefe, S. Khrsentini)
22.25	TG 2 dosje
23.30	Dnevnik
24.00	Pregled tiska in vreme
0.15	TGR v Evropi

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja
7.05	Oddaje DSE: Anglescina, dok. Grcija, Filozofija, Zenske in glasba, Euronews, itd.
10.15	DSE Fantastica età
11.15	DSE Fantastica mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Regione 7
15.15	Sportno popoldne
16.30	DSE Caramella 3, 17.00 Parlato semplice
18.00	Dok.: Geo - Kakadu
18.30	Sport, Insieme, vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualna oddaja: Tempo reale
23.15	Dnevnik in vreme
23.20	50 let zgodovine italijanskega sporta
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

7.00	Nan.: Tre cuori in affitto, 7.30 Jeffersonovi
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 Pantanal
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.05 nad. Guadalupe, 9.40 Manuela, 10.30 Catene d'amore, 11.35 Febbre d'amore, 12.30 Lasciati amare
13.30	Dnevnik
14.00	Rubrika o lepoti
14.15	Nad.: Sentieri, 15.10 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00	Aktualno: Perdonami (vodi D. Mengacci), 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.35	TV film: Piccole vittime (dram., ZDA '91)
22.40	Film: Gli uomini preferiscono le bionde (kom., ZDA '53, i. M. Monroe) vmes (23.45) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto di famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete Bim Bum Bam in risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	Kviz: La ruota d'oro (vodi M. Bongiorno)
22.45	Nan.: Casa dolce casa
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.20	Nanizanke
11.25	Aktualno: Village
12.25	Odperti studio, Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odperti studio
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il mio amico Ricky, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bayside School
19.30	Odperti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: Al college tutto può accadere (kom., ZDA '84, i. J. Nelson)
22.40	Aktualno: Fatti e misfatti, 22.45 Ciak
23.15	Glasb. variete: Jammin'
24.00	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	19.30, 22.00, 23.50 Dogodki in odmevi
20.30	Nad.: Kalifornija, 21.20 Le spie

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Una giovane vedova (kom., ZDA '46)
20.35	Film: Witness (dram., ZDA '84, i. H. Ford)
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews
16.15	»Bersaglio« - V studiju
	Silvano Sau
17.15	Leteci zdravniki, nani-zanka
18.00	Slovenski program
	Kamen in cvet - dokumentarec
18.30	Zamejski portret
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tecaj italijanskega jezika
20.00	Euronews
20.30	»Meridiani« - aktualna tema
21.30	Odperte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
21.50	Stanje stvari - kultura , oddajo pripravlja Nataša Melon
22.15	Tv dnevnik
22.30	Slovenski program: Karaoke - dobra volja je najbolja, zabavno - glasbena oddaja

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Zemlja in ljudje, pon.
10.00	Slika Avstrije, pon.
10.25	Raji zivali
11.45	Jekleni clovek, pon., pon.
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi, pon.
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bilowbogen
14.50	Pogledi od strani
15.00	Otroški program
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas ucitelj dr. Specht
18.30	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Komisar Rex
21.00	Kuharski mojstri
21.05	Pogledi od strani
21.15	Lov na zlato , ameriski pustolovski film, 1984
22.45	Stvor iz mocvirja, am. grozljivka, 1981
	Igajo: Ray Wise, Adrienne Barbeau in drugi
00.15	Prijatelja, avstralski pustolovski film, 1986
	Igajo: Colin Friels, Harold Hopkins in drugi
01.50	Video strani

Avstrija 2

13.05	Tisoc mojstrovin
13.15	NLP
14.00	Tenis: Australian Open
15.00	Lipova ulica
15.30	Ljudje iz St. Benedikta
	V znamenju cudezev
16.30	Moc strasti
	Trenutki resnice
17.00	Evroturizem
17.15	Audimax
18.00	Mi
18.25	Made in Austria, kviz
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Notranjepolitico porocilo
21.00	Kuharski mojstri
21.05	Dvojcek ni nikoli sam
22.00	Vecerni studio
22.30	Novi filmi
23.05	Buffalo Bill in indijanci, ameriski vestern, 1970
	Igajo: Paul Newman, Burt Lancaster, Geraldine Chaplin
01.05	Video strani

Hrvatska 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
10.05	Zemljepis: Azija, 2/4 del
10.30	Zgodovina: Pogled k zvezdam - Gradec, 2. del
11.00	V vrtincu stoletja: Makarsko primorje
11.35	Deklica iz prihodnosti, 4/24 del serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 81. del nadaljevanke
12.50	Zaklad Sierra Madre , ameriski film, 1948
	Igrajo: Humphrey Bogart, Walter Houston, Tim Holt in drugi; režija: John Houston
14.50	Zgodovina, pon.
15.20	Slikica
15.30	Zgodba o trobenti
15.40	Dvojčka, risana serija
16.05	Hrtić hitić
16.40	Z jadri okoli sveta, 8/12 del dokumentarne oddaje
	Karneval v Trinidadu
17.10	Turistični magazin
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo sreće
18.35	Santa Barbara, 920. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik
20.02	Sport
20.10	Kviskoteka
21.30	Ekran brez okvirja
22.30	Razstava na tv
	Tonka Petrić
22.40	Moc denarja
22.50	Slika na sliko
23.30	H, kanadski film, 1980
	Igrajo: Martin Neufeld, Pascale Montpetit
	Režija: Darrel Wasyk
01.05	Porocila
01.10	Sanje brez meja

Hrvatska 2

08.50	Tv-koledar
09.00	Zasedanje hrvatskega sabora
15.30	Steze slave, ponovitev 3/4 dela nanizanke
16.15	Tenis: Australian Open
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	Svet narave, 3/10 del dokumentarne serije
21.05	Jeeves in Wooster, 4/11 del humoristične serije
22.00	Steze slave, 4. zadnji del nanizanke
22.55	HRT Top 20, zabavno-glasbena oddaja
23.40	Video strani

Madžarska

09.00	Cez dan
09.35	Igra, serija, nad. ob 11.20
09.45	Zaobljuba, brazilska serija
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
14.10	Izbor prejšnjega tedna
15.00	Tenis: Australian Open
16.00	Porocila
16.05	Cakajoc na vlado, iz sejne sobe kabineta
16.30	Gospodicna, serija
17.00	Kratki film
17.40	Zodiak
18.15	Posel
18.30	Romantika, kviz
19.00	Za otroke
19.10	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik, telesport
20.20	Malo mesto, serija
21.00	Bodite eno uro z menoj
22.00	Dnevi obleganja Budimpeste
22.10	Mali krtek, madžarski film, 1993
23.30	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 1

20.05

GOZDARSKA HIŠA FALKENAU
Končno doma

Martin čaka v Küblachu na Susannin telefonski poziv, Susanna pa v Berlinu na njegovega. Susanna se v Berlinu vseli v novo stanovanje, s svojim ločenim možem Hans-Georgom pa si tako kot prej delita skupno lekarno. Martina spet čaka inšpekcija revirja. Ima polne roke dela. Njegovi delavci že delajo nadure.

Vinzenz se mora s stisnjenimi zobmi peljati s Her-to v München, ker sta ju Inge in Justus povabila v opero. Ne trpi samo med triurno predstavo Rigoletta, ampak predvsem zaradi dolgevozne Justusove razlage Verdijeve mojstrovine. Maščevanje je vsekakor sladko in naslednji dan jih Vinzenz vodi po lovskem muzeju... dolgovezo. Martin načrtuje, da se bo takoj po gozdni inšpekciji odpeljal k Susanni v Berlin. Zaradi nesreče se njegov načrt izjalovi. Susanna pohiti k njemu in k otrokom v Küblach.

TV SLOVENIJA 2

21.05

POVEČAVA,
D.W. Griffith - oče filma

DEVETDESET LET POZNEJE

V oddaji bo predstavljena Slovenska filmska, televizijska, akademska in druga produkcija, ki je nastajala v letu 1994: film Halgato, Tantadruj, tv drama Mira, dokumentarni film Na poti nazaj, Nebo nad žensavljami in Brez, filmi študentov AGRFTV in portreta Vitomila Zupana oziroma Lojzeta Rozmana. Spomnili se bomo tudi del scenarista, režiserja in montažerja Dušana Povha in direktorja fotografije Ivana Marinčka, ki sta nedavno tega na Slovenskem filmskem maratonu dobila nagradi za življenjsko delo. Skratka, stanje stvari po devetdesetih letih, ko so stekli prvi metri našega filmskega traku. Tako kot Halgato so se tudi ti sprožili v Prekmurju.

D.W. GRIFFITH - OČE FILMA

Dokumentarni film, barvni in črno-beli
Avtorja: Kevin Brownlow in David Gill
Glasba: Carl Davis

V skoraj trirnem dokumentarnem filmu, ki bo sledil Povečavi, bomo spoznali režiserja, scenarista, igralca in producenta Davida Wark Griffitha, ki je na začetku stoletja (in filma) filmski jezik odvojil od gledališkega, uvedel paralelno montažo, nadgradil filmski čas, kadriranje, izpostavil pomen bližnjega plana, gibanja kamere, osvetlitev dojemal kot dramaturško komponento itd... Rojstvo filma skratka, ki naj bi kulminiralo v njegovem najbolj ambicioznem projektu - v Rojstvu naroda (1915) in v kasnejši Nestrpnosti, ki pomeni enega največjih producerskih katastrof v zgodovini kinematografije, saj je Griffith postavil na kocko vse, kar je imel, da bi naredil osemurni ep o nestrpnosti do vsakršne nestrpnosti od Babilona dalje. Čeprav so ga že za življenja imenovali za očeta filma, saj ga je premestil v polje umetnosti, je umrl pozabljen (1948) in razočaran. Za seboj je imel 471 kratkometražnih in 33 dolgometražnih filmov.

RETE 4

22.40

GENTLEMEN PREFER BLONDE,
ameriški film, 1953

Režija: Howard Hawks

Igrajo: Marilyn Monroe, Jane Russell, Charles Coburn in drugi

Mlad in bogat Gus se zaljubi v plavalaso ple-salko Lorelei in se z njo poroči. Cilj poročnega potovanja je Evropa, a Gusov oče sinu prepriči odhod. Lorelei vseeno odpotuje s prijatelji, tati pa naroči detektivu, naj jo zasleduje, detektiv pa se zaljubi v prikopno Dorothy. Gentlemen Prefer Blondes je uspela komedija, v kateri se zabavni zapetjaji ne prestopajo vrstijo, ne da bi zašli v banalnost ali vulgarnost. Hawks je namreč osredotočil svojo pozornost predvsem na odnose med spoloma, in to s precejšnjo ironijo.

ITALIJA 1

20.45

MAKING THE GRADE,
ameriški film, 1984

Režija: Dorian Walker

Igrajo: Judd Nelson, Jonna Lee, Gordon Jump Palmerje, najmlajšemu članu bogate ameriške družine, se obeta sijajna prihodnost, vendar oče zahteva, da fant doštudira. Njega pa študij ne veseli, zato naroči revnemu znanцу, da namesto njega opravlja izpite.

TV SLOVENIJA 2 / DANES OB 15.10

Želje in strasti

Želja, ameriški film, 1936

Scenarij: Edwin Justus Mayer in Waldemar Young

Režija: Frank Borzage
Glasba: Frederic Hol-lander

Fotografija: Charles Lang

Igrajo: Gary Cooper, Marlene Dietrich, John Halliday, William Frawley, Akim Tamiroff in drugi

S filmom Desire je veliki Ernst Lubitsch omogočil sloviti Marlene Dietrich, da se je osvobodila pritiska Josefa von Sternberga in sproščeno zaigrala v komediji. Dovoljeno ji je bilo, da se smeje, da hudomušno koketira, dovoljeno ji je bilo, da je središče duhovitega tatinskega zapleta, svojvrstne kraje dragocene biserne ogrlice, ki jo madame de Beaupre prinese lastnoročno draguljar, mislec, da je žena slovitega zdravnika, ki naj bi placal dva milijona in nekaj več frankov visok račun. Toda zgodba filma se začne nekoliko prej, ameriški inženir Tom Bradley sme na dopust z avtomobilom podjetja, in to v Spaniji, le na avtomobilu mora biti napisan propagandni tekst.

Madame de Beaupre in Tom Bradley (Marlene Dietrich in Gary Cooper) se nevede srečata na pariških ulicah, Tom nesprenjno zadene de Beauprejin avtomobil, skode je malo in gospe se mudi tatvini nasproti in tako prometni

prekršek Tomu odpusti. Toda to je le začetek njihovih burnih srečevanj na poti v Spanijo in nenavadnih zapletov, v ospredju katerih je seveda dragocena ogrlica, pa policijski pregon, ki je našel sled za storilko v Spaniji, in seveda tudi ljubezen, ki se vname med namisljeno tatinsko plemkinjo in dobrodusnim ameriškim tehnikom.

Američani so bili ob novi podobi Marlene Dietrich navdušeni. Osvojil jih je njen neustavljivi sarm in odlični smisel za humor, ki je bil zanje pravo odkritje. Plavi angel je namreč sestopil s piedestala erotičnega, uničujočega simbola naravnost v burkasto, spretno narejeno komedijo.

Res, Desire je solski primer, kako se naredi zabaven film. Hollywood je dokončno dobil svojo novo veliko zvezdo.

Res, Desire je solski primer, kako se naredi zabaven film. Hollywood je dokončno dobil svojo novo veliko zvezdo.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 The Afternoon Mix; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 CineMatic; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butt-head; 00.00 The End?

SKY ONE

12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Shaka Zulu; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 21.00 Manhunter, serija; 22.00 Under Suspicion

PRO 7

05.00 Ponovitev; 09.30 Moški in ženska, francoski film; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Hart; 13.00 Charliejevi angelčki; 14.00 Arabella Kiesbauer; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hlilica v pretilji; 17.00 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.25 Alf; 19.55 Poročila; 20.15 Morski volk, ameriški film; 22.05 Psychic, am. kriminalka, 1991

PREMIERE

14.00 Corentinove fantastične pustolovščine; 14.45 Mayrig; Domovina v tujini, francoska drama, 1991; 17.05 Sunset Boulevard, dokumentarec; 17.35 Premiere; 17.50 Jennifer 8; 20.15 Preživetje, ameriška drama; 23.05 Velika lubenica, italijanska - francoska drama

SAT 1

07.30 Dopoldanski program; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 MacGyver; 17.00 Tvegaj!; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Komisar Rex, serija; 21.15 Schreimakersova v živo

EUROSPORT

08.30 Konjeništvu; 09.00 Ples; 10.30 Snowboard; 11.00 Tenis, Australian Open; 19.30 Športna poročila; 20.00 Borilni športi; 21.00 Wrestling; 22.00 Tenis; 23.00 Boks; 00.00 Golf; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitev; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, serija; 15.00 Ilona Christen; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Nasa sola je najboljša; 21.15 Mestna bolnišnica; 23.10 Gottschalk - Late Night Show; 00.00 Poročila

RTL 2

05.30 - 17.30 Ponovitev; 17.30 Zorro; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.05 21, Jump Street; 20.00 Poročila; 20.15 Ukradeni otroci, ameriška drama, 1993; 22.55 Pozdravi iz onostranstva, 4.del; Igralec sence

SKY MOVIES

13.00 Across The Great Divide; 15.00 Two Of A Kind; 17.00 The Dove; 18.55 Buckeye And Blue; 21.00 Map Of The Human Heart; 23.00 Daybreak

MOVIE CHANNEL

11.25 The Last Time I Saw Archie; 13.05 The Story Of Esther Costello; 15.00 Breaking Home Ties; 16.55 The Odyssey; 19.00 Missing Pieces; 21.00 The Last Hit, am. drama; 23.35 Consenting Adults

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 Exclusive, ameriški triler, premiera, 20.00 Break Away; 22.00 Frankenstein

SUPER CHANNEL

05.30 Novice; Gospodarstvo; Market Wrap; 14.00 Kolo denarja; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Entertainment X Press; 20.30 Magazin z novicami; 21.30 Noč trnjanja izdaja; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 00.45 World Sport; 01.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dobrodošli; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne novice; 8.40 Prireditve; 11.15 Izjava tedna; 12.00 Opoldne; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne drobtinice; 17.30 Obvestila; 17.00 Stergo ergo; 17.50 Sport; 19.00 Proti etru, vmes vreme.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Komedija; 13.05 Mehurčki; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 O jeziku; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Izvirniki in prireditve; 17.00 Tretja stopnica; 18.05 Svetovna reportaža; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zborovska glasba; 20.00 Iz arhiva simfonikov RTVS; 22.05 Logos; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik in osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije, prireditve; 9.45 Od otroštva do mladosti; 11.15 Hladno-toplovroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podkone; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Poročila iz borze; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbena kronika; 19.00 Dnevnik; 19.30 Večerni pr. Modrega vala R. Koper; 22.30-23.15 Četrtek koncert.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Avtomarket; 16.10 Cankarjev dom se predstavi; 17.00 Dr. Dmovsek; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Medžik.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 6.20 Semenarna Ljubljana; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Predstavitve revije Radar; 17.00 Pogovor z dr. Dmovskom; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski program RK.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Prišli berljuzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladi glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Študent

11.00 Prevzetni klop; 12.00 Komu zvoni?; 14.00 OF; 15.00 Recenzije & Napovedi; 15.30 Kaj pa univerza?; 17.00 Jocular; 18.00 Borzni parket; 19.00 TB: Ne ždali; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure; 24.00 Institut Egon March se predstavlja.

Radio Trst A

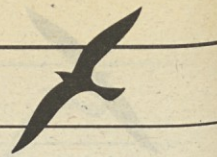
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Irska, lepa in tragična; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Odrta knjiga: Cvetje v jeseni (I. Tavčar, 14. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje: MPZ Vasilij Mirk; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Kulturne diagonale; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; VS Vocantus; 18.00 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 18.30 Kantavtorji in šansonjeji; Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zani-ma tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

18.10-18.30 Rož - Podjuna - Zila.

JADRANJE / KONEC TEDNA PRIČETEK SVETOVNEGA PRVENSTVA NA NOVI ZELANDIJI

SMUČANJE / SK DEVIN

Arianna med morskimi psi v boju za zmagovalni oder

Bogatčeva na vrhu najnovejše svetovne lestvice, a favoritinj je več

Bo prvo srečanje z južnimi morji in morskimi psi prineslo srečo Arianni Bogatec? Tacapuco, »mesto jadrana«, deset kilometrov od prestolnice Auckland na Novi Zelandiji, bo od 28. januarja do 5. februarja prizorišče svetovnega jadranskega prvenstva v razredu Evropa za ženske. Na njem bo Bogatčeva sodelovala kot najboljša jadralka na svetovni jakostni lestvici za leto 1994 in zmagovalka zadnje velike mednarodne preizkušnje pred prvenstvom, v Palamosu v Spaniji. Bogatčeva je na južno poloblo skupaj z očetom Brunom in ostalimi člani italijanske reprezentance, v kateri je od tekmovalk poleg nje bila vključena samo še mladinska evropska prvakinja Roberta Zucchinelli, odpotovala ze prejšnjo sredo s carter-skim poletom iz Milana preko Londona, Singapura in Sydneya v Auckland. Čas do začetka prvenstva prezivlja v prilaganju tamkajšnji časovni razliki (kar 11 ur) in klimi ter seveda piljenje zadnjih detajlov in forme pred uvodnimi nastopi. Za Bogatčevo bo to že deseti nastop na svetovnem prvenstvu, ki se ga je prvič udeležila leta 1985. Resnici na ljubo Arianna na tovrstnih tekmovanjih doslej ni dosegla tistih rezultatov, ki bi jih od nje lahko pričakovali. Njena najboljša uvrstitev se naprej ostaja tretje mesto, ki ga je leta 1987 osvojila v francoskem Morgatu, temu rezultatu pa je treba dodati še drugo mesto na prvenstvu IYRU v Long Beachu leta

1991.

»Po lanskem razočaranju v francoskem La Rochelleu (zasedla je končno 11. mesto, op. ur.) si ne delam prevelikih utvar in ne dajem napovedi. Zadovoljna bi bila že z uvrstitvijo na enem prvih petih mestih«, nam je pred odhodom zaupala Bogatčeva, ki se bo na Novi Zelandiji srečala s povsem različnimi tekmovalnimi razmerami, kot jih je vajena drugod po svetu. »V Aucklandu je zdaj poletje. Temperatura se suče med 20 in 24 stopinjami (v zadnjih dneh se je povečalo do 28 stopinj, op. ur.), čaka nas regatiranje v vetrovnem in suhem vremenu. Po najnovejših podatkih piha s hitrostjo med 7 in 12, 13 metri na sekundo, kar je precej več kot sem pričakovala in upala«, je se povedala Bogatčeva, ki ne bo tekmovala s svojo jadrnico, temveč z izposojenim plovilom, ki ga je na kraju tekmovanja najela jadrnalna federacija, tako da bo s sabo vzela samo dve jadri, kar pomeni vsekakor precejšen hendikep. V krog najozjih favoritinj za naslov poleg Arianne sodijo še svetovna prvakinja Danka Rough, Američanka Robinsonova, dobitnica številnih medalj, olimpijska podprvakinja iz Barcelone Spanka Dufresne in še nekaj, zlasti skandinavskih tekmovalk. Skupno bo na svetovnem prvenstvu nastopilo predvidoma okoli 70 jadralk. Na rezultat v tej jadrnalni zvrsti vpliva toliko različnih faktorjev, da je seveda vsako prese-

necenje možno. Za regatno polje v Tacapuci sta značilni skoraj popolno pomanjkanje valov in blizina obali, ker bi bilo regatiranje na odprtem morju zaradi prisotnosti številnih morskih psov prenevarno.

V dneh pred odhodom na Novo Zelandijo je Bogatčeva trdo vadila v domačem zalivu, za sparring partnerja pa ji je bil Trzican Boletti, ki se bo istocasno kot Arianna udeležil svetovnega prvenstva za moške, na katerem bodo od Italijanov

sodelovali še Rimljan Fontana, Genovezan Rabbò in Gardezan Bonzio.

Kakorkoli že, velja poudariti, da je za Bogatčevo nastop na svetovnem prvenstvu samo etapa na poti h končnemu cilju - nastopu na olimpijskih igrah v Atlanti leta 1996. Rezultati z Nove Zelandije ne bodo vplivali na izbiro potnic za Atlanto. O tem bo letos poleti odločala predolimpijska regata na olimpijskem regatnem polju v Savannah. Medalja v Taca-

puci pa bi vsekakor pomenila za najojstnejšo jadralko veliko spodbudo in placilo za velika odrekavanja in trdo garanje, ki sta značilni za to najojstnejšo sportnico, ki svoje cilje zasleduje z neverjetno vztrajnostjo.

Na Novi Zelandiji bo nastopila tudi članica izolskega Olimpica Vesna Dekleva, ki zdaj tudi sodi v sirs izbor najboljših svetovnih jadralk v tem razredu in bo v Tacapuci edina zastopnica Slovenije.

Aleksander Koren

Resen program priprav se že obrestuje

SK Devin bo 5. februarja priredil veleslalom FISI na Zoncolanu

Pestrost delovanja prav gotovo potrjuje vitalnost Smučarskega kluba Devin. Ze ob koncu lanske sezone - ob priliki velikonočnih praznikov - so se člani kluba podali v Valzoldano na štiridnevni trening. Po krajšem odmoru so nato vadili na avstrijskih ledenikih in sicer od junija dalje. V začetku novembra, ko se je dejansko začela zimska sezona, so štiri dni intenzivno vadili slalom in veleslalom na Möltallerju. Zaradi pomanjkanja snega so bili nato še večkrat prisiljeni oditi na Möltaller, kar je terjalo večje finančno breme od nacrtovanega. Stopnjo pripravljenosti atletov so izboljšali s suhim treningom, ki je na sporedu dvakrat tedensko v telovadnici v Sesljanu. Letošnje zimovanje so priredili v Allegeju. Na krasnih smučiških pod Civetto ter v Val Badii so smučarji SK Devin resno trenirali. Trener Matjaž Martinsek, ki jih spremlja vse od lanskega leta (Martinsek je bivši trener Suhadolcove, članice slovenske reprezentance) je precej poudarjal solo smučanja v prvem tednu, medtem ko so v drugem tednu pretežno vadili med količki. Začetnikov ni manjkalo. Pa tudi ne tistih, ki bi radi izboljšali svoje že dobro znanje. Klubski vaditelji so s strokovnostjo in veliko dozo potrpežljivosti naučili smučarskih veščin okrog 20 učen-

cev. Klubska maskota pa je bil štiriletni Patrik, ki je v nekaj dneh sam obvladal največjo vlečnico in pri tem zbujal začudenje vseh gostov smučarskega centra. Družba je bila res imenitna. Veseljaki, katerim ni nikoli dolgčas, so se izzivljali ne samo na snegu ampak tudi zvečer pri raznih igrah. Novo leto je minilo ob plesu, ognjemetih, petardah in voscilih v krasnem vzdušju. Najbolj navdušen ja je bil menda prav podpisani. Navdušen nad klapo, nad opravljenim trenerskim in vaditeljskim delom, a tudi nad ucenci, atleti in starši, ki so pripomogli k uspehu zimovanja, zakar zaslužijo pohvalo. Resno delo pa je dalo tudi že prve spodbudne tekmovalne uspehe v novi sezoni, v kateri SK Devin z Mladino sodeluje v združeni smučarski ekipi.

V nedeljo, 5. februarja bo na Zoncolanu tekma FISI v veleslalomu v organizaciji SK Devin, veljavna za Pokal Adriatic. Tekmo bodo s skupnimi močmi izvedla društva, ki sodelujejo v smučarski komisiji ZSSDI. Ze vnaprej velja toplo vabilo, naj se tekme udeležijo vsi malčki, vpisani v federacijo FISI in sicer letniki 84-85-86-87. Z množičnim vpisom zelijo člani SK Devin dokazati, da je v našem smučanju razširjeno še posebej pri najmlajših.

(Stojan)

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Končno sneg!

Pa je vendarle zapadel in pobelil smučisca. Oddahnili so se prireditelji smučarskih tečajev SPDT, ki so jih bili primorani zakasnit za teden dni in istocasno misliti na alternativne rešitve. Končno je bela snežna odeja prekrila proge in predstavniki smučarskega odseka so za začetek tečajev izbrali najbolj primerne pogoje. Sli so na Trbiz.

Prejšnjo nedeljo jih je prišlo preko sto na trbiska smučisca, nekaj nad 60 tečajnikov, ostali pa so bili spremljevalci, starši in izletniki, ki so napolnili dva avtobusa, katerima je sledila kolona avtomobilov. Tecaj je stekel. Spocetka so imeli drustveni smučarski vaditelji nekaj dela, da so tečajnike razporedili v skupine po stopnji smučarskih veščin, potem se je vse lepo odvijalo v splošno zadovoljstvo vseh. Prihodnjo nedeljo se tečaji nadaljujejo na Trbizu. Možne pa so tudi spremembe, ki jih bodo organizatorji pravocasnno javili v obvestilih Primoskega dnevnika. Za vse potrebne informacije in pojasnila pa bodo na voljo na sedežu društva (tel. 368094) jutri, v petek, 27. januarja, od 16. do 19. ure.

Megleno na Sabotinu

Megla in nizka oblačnost sta zakrivila, da s Sabotina prejšnjo nedeljo ni bilo tistega razgleda, ki smo ga opisali prejšnji teden. Pa kaj razgled, se sam izlet je bil v dvomu zaradi takega vremena. Na srečo se je megla dvignila, da je 16 izletnikov vendarle slo na pot. Pripeljali so se do Solkana, zavozili na cesto, ki pelje v Brda in od tam po dokaj strmem pobočju začeli vzpon na 609 m visok Sabo-

tin. Nekajkrat so se ozrli na obe Gorici pod seboj, pogled pa ni segal dlje od Kostanjevice. Le sreča, da ni deževalo. Slikovita je bila hoja po robu, po katerem je zacrtana meja, nad previsnim pobočjem, ki skoraj navpično pada v Soco. Po daljšem postanku v gostišču pod Sabotinom, v zgradbi bivše karavle, so se nedeljski izletniki spustili po severozahodni se kar strmi stezi do svojih vozil. Kljub vremenski sivini in vlagi je prevladovalo zadovoljstvo za lepo planinsko doživetje na Sabotinu.

Anapurna 4

Je naslov nocojsnjega predavanja, ki ga prireja SPDT v Gregorčičevi dvorani z začetkom ob 20.30. Alpinist Ivo Buda bo prikazal vrsto svojih diapozitivov in pripovedoval o izkusnjah in doživetjih pod mogocnimi ledenimi stenami Anapurne 4, sedemtisocaka v nepalski Himalaji. Ivo Buda se je lansko jesen, kot predstavnik SPDT, udeležil himalajske osemčlanske odprave, ki jo je priredil Alpinistični odsek Obalnega planinskega društva v Kopru, pod vodstvom dr. Zareta Guzeja. Odprava si je postavila za cilj osvojitve Anapurne 4, a so ji to prepečile izredno slabe vremenske razmere. O podrobnostih podviga, težavah in vtisih z enomesečnega bivanja pod mogocno himalajsko goro pa bomo zvedeli kaj več iz pripovedovanja udeleženca odprave Iva Bude na nocojsnjem prikazu, na katerega so v prvi vrsti vabljeni alpinisti.

Umetna stena

Na pobudo Alpinističnega odseka Planin-

skega društva Sezana stoji v telovadnici v Divaci umetna plezalna stena, ki se jo veselijo plezalci in vsi tisti, ki se ukvarjajo s prostim plezanjem. Otvoritev novega sportnega objekta je bila v soboto, 14. januarja, ob prisotnosti častne gostje Marije Stremfelj, odsvajalke Everesta. Takoj za tem so na novi umetni plezalni steni tekmovalno pomerili najboljši slovenski predstavniki mladinske reprezentance v prostem plezanju. Vsi so se pohvalno izrazili o tem objektu, primernem za trening in preizkušanje plezalskih sposobnosti in moci. Glavna pobudnika postavitve stene v Divaci, Bogdan Gerželj in Marjan Olenik, sta poskrbela se za predavanje o plezalni tehniki in ogled filmov o solo vzponih Toma Cesna in Aljose Groma.

»Nocoj bomo poslušali burjo«

Programski oddelek Radia Trst A je sklenil ponoviti niz trinajstih polurnih oddaj o 90-letni zgodovini SDPT, ki jih je pripravila Marinka Pertot. Oddaje pod naslovom »Nocoj bomo poslušali burjo« so na sporedu vsak ponedeljek ob 8.10 po jutranjih poročilih. (L.A.)

Končno sneg in začetek smučarskih tečajev

Ceprav pozno, so tudi na Nevejskem sedlu konec prejšnjega tedna dobili nekaj snežnih padavin. Razmere sicer niso optimalne, vendar je smuka se kar v redu. Če bo do konca tedna spet snežilo, kakor sicer napovedujejo, bodo razmere na progah, zlasti na Kaninski v nedeljo še ugodnejše. Na Nevejskem sedlu se je 22. t.m. pričel tecaj smučanja v prireditbi

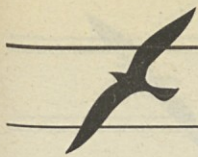
SPD Gorica. Udeležuje se ga 35 tečajnikov različnih starosti. Največ je seveda mladih in najmlajših. Letos je društvo uspelo prirediti tudi tecaj smučarskega teka. Za to disciplino se je prijavilo šest kandidatov. Dejavnost se bo na Nevejskem sedlu odvijala se tri nedelje, proti koncu februarja ali v začetku marca nameravajo pri društvu prirediti tudi tekmovalne za člane. Pred koncem zimske sezone pa nacrtujejo se nekaj smučarskih izletov z avtobusom, predvidoma v Sappado oziroma v Avstrijo.

Nova izkaznica SPD Gorica

Glavni odbor društva je na svoji zadnji seji spet razpravljal o uvedbi nove izkaznice, ki bo, z razliko od dosedanje, opremljena tudi s sliko. Predlog, ki so ga člani odobrili na obecnem zboru v Steverjanu, to je da bo izkaznica večjezična, so člani glavnega odbora dopolnili. Poleg slovensčine, italijansčine in nemščine, bo na izkaznici tudi besedilo v furlanščini. Novo izkaznico bodo tiskali v prihodnjih mesecih. Prvi člani jo bodo prejeli jeseni, ob prireditvi s katero bodo obeležili 50-letnico obnove SPD v Gorici.

Priprave na tradicionalno srečanje zamejskih PD

Letošnje tradicionalno srečanje zamejskih planinskih društev bo drugo nedeljo junija, na območju Brd. Prireditelj srečanja bo SPD Gorica, ki je v glavnih okvirih že zasnovalo program, tako kar zadeva kulturni, oziroma družabni del prireditve, kakor tudi kar zadeva planinski del. Tako nacrtujejo vzpon na vrh Sabotina.

KOŠARKA / EUROCLUB

Ljubljančani že izločeni iz četrtfinala

Scavolini zmagal s 84:87

Smelt Olimpija - Scavolini Pesaro 84:87 (43:41)

LJUBLJANA - Dvorana Tivoli, 5500 gledalcev, sodnika Armand De Keyser (Belgija) in Eduardo Sancha (Spanija), delegat FIBA Pandelis Dedes (Grčija).

SMELT OLIMPIJA: Horvat 20 (2:2), Jeklin 6, Daneu 3 (1:1), Reed 4, Hauptman 25 (5:7), Tusek 2 (0:2), Milic 15 (6:8), Gorenc 5, Nosov 2 (0:4), Djurišić 2.

SCAVOLINI: Pieri 17 (7:10), Calbini 11 (5:5), Magnifico 19 (11:12), Dell'Angello 10 (3:4), Gaeta, Garrett 8 (2:4), Gaines 14 (5:5), Panichi, Riva 6 (1:2), Maggioli, Costa, Buonaventuri.

Uvrstitev v četrtfinale letošnjega Eurocluba? Ne, hvala. Smelt Olimpija je po tretjem porazu v tivolski dvorani proti sicer vodilnemu Scavoliniju (prej sta bila v Ljubljani boljša Real in Panathinaikos), skupno kar sedmem, dokodno zapravila »teoretiko in praktiko« za uvrstitev med osem najboljših v Evropi. Res, zapravila nespretno in po »generalni« krivdi trenerjev in igralcev. Tudi proti izkušenemu moštvu iz Pesara se je za Ljubljančane ponovila zdaj že kar neverjetna, silno »zlizana« zgodba - nepredvidljivo nihanje od zelo dobre igre do popolnoma nesprejemljive kosarkarske sivine. Torej, Smelt Olimpija je si nocoj proti Scavoliniju v prvem polcasu igrala dokaj solidno, tudi vodila, no, drugi polcas pa je bil pravzaprav poraz Dušana Hauptmana pro-

ti moštvo trenerja Bianchinija.

Horvat (končno je igral zelo solidno), Daneu, American Reed, Hauptman in Nosov so začeli za ljubljansko moštvo, »starterji« za goste iz Italije so bili Magnifico, Dell'Angello, Gaines, presenetljivo Panichi ter Antonello Riva. Kapetan Hauptman je spet začel s trojko (skupno jih je dosegel pet, vse v drugem polcasu), moštvi sta se nekaj minut menjavali v vodstvu, nato je za nekaj točk povedla Smelt Olimpija. Ljubljancani so v 11. minuti vodili s sedmimi točkami prednosti (25:18), že čez nekaj minut pa so jih gostje ujeli (26:26). Igra je bila v prvem delu izenačena, pri Italijanih sta dobro igrala izkušeni Walter Magnifico in American, branilec Gaines.

V druge delu prava »kataklizma« za domače moštvo. Smelt Olimpija je tekmo izgubila predvsem zaradi »totalno« neorganiziranega napada in večnega »iskanja« izmučenega Dušana Hauptmana.

Skupina A: Panathinaikos - CSKA večerna tekma; danes: Benfica - Paok (21), Real Madrid - Maccabi (20:30).

Skupina B (jutri): Buckler - Cibona (20:30), Olympiakos - Joventut (21:45), Limoges - Barcelona (20:30), Bayer - Efes Pilsen (17:30).

Zmaga Benettona
V 3. kolu povratnega dela evropskega kosarkarskega pokala je Benetton iz Trevisa s 106:95 (58:45) premagal Brocenija iz Rige.

KOŠARKA / ČETRTRFINALE KORAČEVEGA POKALA

Prednost Illycaffèja bi lahko bila večja

Še dve minuti pred koncem so imeli Tržačani 20 točk prednosti - Burt je dosegel 36 točk

Illycaffè - Cáceres 93:82 (53:52)

Illycaffè: Gattoni 2 (- p.m.), 1:3 za 2 točki, 0:3 za 3 točke), Sabbia 5 (-, 1:1, 1:1), Burt 36 (6:13, 12:20, 2:4), Tonut 19 (-, 2:2, 5:5), Dallamora (-, 0:1, -), Budin n.v., Zamberlan 2 (-, 1:3, 0:1), Calavita n.v., Thompson 21 (3:4, 9:12, -), Bargna 8 (2:2, 3:6, -).

Cáceres: Reyes 9 (4:6, 1:2, 1:1), Rodríguez (-, 0:2, 0:2), Sellers 11 (3:5, 4:12, 0:1), Bernabe n.v., Brabender (-, 0:1), Almeida n.v., Paraiso 27 (1:2, 10:11, 2:5), San Juan n.v., Soler 17 (2:2, 3:8, 3:9), Brown 18 (2:2, 8:16, -).

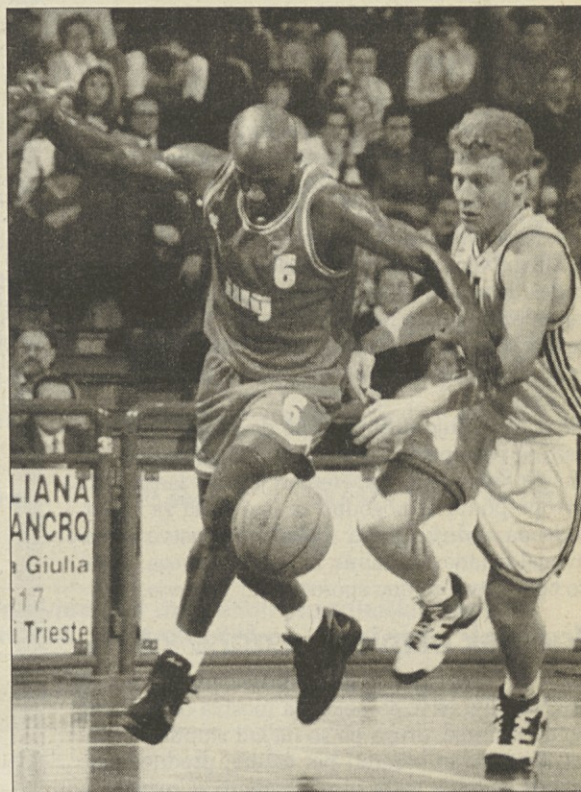
Sodnika: Leemann (Svica) in Dorizon (Francija)

Delni izidi: 16:3 (5), 25:20 (10), 40:35 (15), 65:60 (25), 79:63 (30), 87:73 (35)

50N: nihče
Illycaffè je v prvi četrtfinalni tekmi Koračevega pokala sicer premagal španski Cáceres, a si v zadnjih minutah napravil priložnost, da bi v goste odpotoval z izdatnejšo prednostjo. Tržačani so namreč že vodili z 81:63 in nato dve minuti pred iztekom - 93:73, z delnim izidom 9:0 pa so gostje ponovno postavili v dvom končni izid obeh tekem.

Na splošno je Illycaffè zaigral zelo nihanje, največ pa so Bernardijevi igralci pokazali v uvodnih potezah, ko so po treh minutah in pol vodili že s 14:3, in sredi drugega polcasa, ko so si nabrali odločilno prednost. Trdozivi Spanci pa so vselej znali reagirati: v prvem polcasu s koši gibčnih Pa-

raisa in Sellersa, v drugem polcasu pa z uspešnim zaključevanjem Browna in Solerja. V obrambi sta ekipi največ dosegli s cono: gostje s prilagojeno consko obrambo, domačini pa z agresivno cono 1-3-1. Od posameznikov je Burt dosegel običajno hero točk, resnici na ljubo pa se ni veliko naprezal v obrambi, zelo uspešno pa sta zaigrala Tonut, ki je dosegel kar sedem košev iz sedmih poiskusov (od tega kar pet trojki!), in Thompson, ki igra pod košem iz tekme v tekmo bolje. Ostali niso bili tokrat posebno razpoloženi, omeniti pa gre, da je tokrat na klopi sedel Calavita, ki se je v ekipo vrnil po dolgem mirovanju zaradi poškodbe Ahilove tetive. Solidni ameriški center italijanskega rodu pa bo

Mladi Brabender ni mogel zaustaviti Burta (KROMA)

ekipi lahko še veliko koristil, se predvsem do trenutka, ko se ne bo na igrišče vrnil standardni center Pol Bodetto.

Marko Oblak

OSTALI IZID: Alba Berlin - Filodoro 77:73, Stefa-

nel - Panionios 73:59 (Gen- tile 8, Portaluppi 11, Fučka 8, De Pol 2, Sconochini 12, Alberti 4, Pessina 17, Cantarello 11. Christodoulou 5, Bosgasas, Angelou 8, Kikilias 1, Jelić, Mays 27, Tsopis, Bailey 7, Karagoutis 11).

NOGOMET / ZAOSTALA TEKMA A LIGE

Torino dobil derbi z Juventusom

Zelo razburljiva tekma - Rizzitelli in Vialli dala po dva zadetka

Torino - Juventus 3:2 (3:2)

STRELCI: Rizzitelli v 6. min., Vialli v 8. min., Rizzitelli v 29. min., Vialli v 32. min., Angloma v 38. min.

TORINO: Pastine, Angloma, Sogliano (81' Sinigaglia), Falcone, L. Pellegrini, Maltagliati, Rizzitelli (75' Lorenzini), Pessotto, Silenzi, Abedi Pele.

JUVENTUS: Peruzzi, Ferrara, Torricelli, Fusi (63' Jarni), Kohler, Sousa, Di Livio (78' Marocchi), Conte, Vialli, Del Piero, Ravanelli.

SODNIK: Amendolia (Messina).

TURIN - Na sinočnji zaostali tekmi je Torino poskrbel za lep podvig in zaslužen premagal vodilni Juventus. Srečanje je bilo izredno razburljivo in v prvem polcasu tudi zelo lepo, saj je v tem delu padlo vseh pet golov. Že po 6. min. je namreč Torino po grobi napaki Juventusovega branilca Torricellija povedel z Rizzitellijem, ki se je z žogo znašel sam pred vratarjem Peruz-

zijem in ga tudi premagal. Minili sta le dve minuti in stanje je bilo že izenačeno: Vialli se je sam znašel v nasprotnikovem kazenskem prostoru in brez težav potisnil žogo v mrežo. Obe ekipi se nista zadovoljili z neodločenim izidom in sta se zanosno vrgli v napad. Najlepšo priložnost je imel Rizzitelli, ki je sam pred vratarjem Peruzijem neverjetno zgrešil. Isti igralec pa v 29. min. ni zgrešil cilja in po podaji Silenzija z glavno vdrugic ugnal Juventusovega vratarja. Tudi pri tej akciji je bila Juventusova obramba nepazljiva. Po treh minutah je Vialli spet vzpostavil ravovesje, a 6 minut pozneje je Agloma, ki je bil med najboljšimi na igrišču, dosegel tretji gol za Torino.

Tudi v drugem polcasu je bilo srečanje izredno razgibano. Juventus bi lahko izenačil z enajstmetrovko, ki jo je precej »radodarno« dosodil sodnik Amendolija, toda vratar Pastine je ubranil Ravanellijev strel.

NOGOMET / 2. AL

Gaja: odličnih prvih 30 minut, nato katastrofa

Gaja - Fogliano 2:5 (2:1)

STRELCA ZA GAJO: Krajevič v 15. min., Vrše v 20. min.

GAJA: Vesnaver, Leban, Parovel, Kosir, Capolino, Dentini, Krajevič (od 75. min. Kalc), Vengust (od 46. min. Kirchmayer), Vrše, Subelli, Musolino.

Na včerajšnji zaostali tekmi 2. AL na Padricah je prislo do neverjetnega razpleta. Gajevci so izredno dobro igrali v prvih 30 minutah, ko so tudi s Krajevičem in Vršetom dosegli lepo prednost dveh golov. Imeli pa so se eno izredno ugodno priložnost za zadetek, toda Subelli je streljal mimo vrat. V tem delu gostje sploh niso prekoracili sredine igrišča, kaj sele, da bi ogrozili Vesnaverjeva vrata.

Tedaj pa so Gajini nogometaši verjetno mislili, da so z dvema za-

detkoma prednosti zadali gostom končni udarec. Dve minuti pred koncem polcasa so po napaki Gajine obrambe gostje zmanjšali izid na 1:2.

V drugem polcasu pa neverjeten razplet: gajevci so bili kot pribiti na terenu, gostje so kaj kmalu stanje izenačili in nato dosegli še tri zadetke ter s tem visoko zmago.

Da bi lahko včeraj na Padricah prislo do taksnega razpleta, gotovo nihče ni pričakoval. Nasprotno: gajevci so si proti tej, zadnjevršeni ekipi nadejali točki, s katerimi bi dobili novega in prepotrebnega »kiksika«, da bi se resili nevarnega položaja na lestvici. Ta spodrselaj pa jim je krepko zamešal strene.

Z igro, ki so jo gajevci pokazali v drugem polcasu, je nazadovanje v nizjo ligo skoraj neizbežno.

NOVICE

Športni sodnik zavrnil priziv Rome

RIM - Športni sodnik je zavrnil priziv Rome v zvezi s prvenstveno tekmo proti Juventusu v Turinu. Kot znano se je na tej tekmi stranski sodnik dotaknil Rominega branilca Aldairja, ko je ta izvajal met z rokama iz outa, zoge pa se je polastil Ravanelli in dosegel prvi gol za Juventus. Športnik sodnik je zavrnil vso dokumentacijo, ki jo je zbrala Roma in zahteval dodatno poročilo stranskega sodnika, ki pa si ni prevzel nikake odgovornosti, zaradi česar je športni sodnik sklenil, da poveza med igralčevim kontaktom s sodnikom in posledično slabo izvedenim outom ni dokazana. Dalje, skrb igralca je, da se izogne sodniku in ne obratno, opozoriti pa velja tudi na dejstvo, da so goli veljavni tudi, če sodnik nehoti odločilno preusmeri let zoge proti mreži.

V A ligi so bili s prepovedjo igranja za eno kolo kaznovani sledenci igralci: Carnasciali in Pioli (Fiorentina), Asprilla (Parma), Balleri (Padova), Amoruso (Bari), Cannavaro (Napoli), Cappioli (Roma), De Agostini (Reggiana), Lupu (Brescia), Padalino (Foggia), Savičević (Milan) in Seno (Inter).

Bauer na Trbižu spet prvi

TRBIZ - Nemec Bernhard Bauer je osvojil tudi drugi slalom za evropski pokal v Trbižu in si skupno s torkovo zmago zagotovil tudi pokal DUca d'Aosta, ki ga je podeljeval trzaski smučarski klub Sci Cai
Vrstni red: 1. Bernhard Bauer (Nem) 1:33, 92 (46, 21 + 47, 71); 2. Fabio De Crignis (Ita) 1:34, 32 (46, 47 + 47, 85); 3. Alois Vogl (Nem) 1:34, 64 (47, 75 + 46, 89); 4. Markus Eberle (Nem) 1:35, 01 (47, 55 + 47, 46); 5. Patrick Staub (Svi) 1:35, 04 (47, 24 + 47, 80).

Atalanta boljša od Palermo

PALERMO - V zaostali tekmi 17. kola nogometne B lige je Atalanta v gosteh z 1:0 (1:0) premagala Palermo. Pred 8000 gledalci je bil strelc edinega gola Saurini po enajstmetrovki, ki jo je sodnik Franceschini dosodil v zadnji minuti prvega polcasa, ko je tudi izključil Palerminega igralca Taccolo, v 24. minuti drugega polcasa pa je ista usoda doletela še člana Atalante Bosellija. Atalanta ima zdaj na lestvici 23 točk, Palermo pa točko več, vendar se kriza tega moštva vse bolj pogloblja.

Nogometni disciplinski ukrepi: pri Juventini trije diskvalificirani

Disciplinska komisija dezelnogometne zveze je glede igralcev naših društev takole ukrepala: za eno kolo je v promocijski ligi izključila Juventinina igralca Daria Kovica in Fabrizia Gandina, do 14.2. pa trenerja Luciana Maurija. Prepoved igranja za eno kolo sta v 1. amaterski ligi dobila Marko Fajt (Sovodnje) in Fabio Cocevari (Zarja), v 2. amaterski ligi pa Andrea Tinunin (Primorec).

»Propaganda«: druga zaporedna zmaga domovcev, tokrat na račun Ronchija

Več tekem naših minikošarkarjev

Dom La Goriziana - Ronchi A 89:31 (40:13)

DOM: Klanjšček, Gravner 19 (3:11), Gergolet 14 (4:4), Bensa 2, golob 2, Figelj 10 (0:3), Radikon 10 (0:2), Cozzucoli 14 (2:2), Zulian, Spalac 18 (2:4), trener Semolic.

Tudi v drugem kolu prvenstva »propaganda« so domovci visoko zmagali. Kosarkarji iz Ronk so uspeli zdržati visok ritem igre le prvo četrtino (14:6), naker pa so »belo-rdeci« z delnim izidom 20:0 pregazili nemočne goste. V tem delu se je se posebno izkazal Spalac, ki je bil v napadu nezgledljiv. Tudi v drugem delu srečanja ni bilo večjih sprememb. »Belo-rdeci« so nadaljevali z učinkovito igro in prednost se večala, po zaslugi zares vseh košarkarjev na igrišču. Zaradi borbenosti pa si zaslužita posebno pohvalo Stefan Bensa in Martin Figelj.

»EWIVA IL MINIBASKET«
FINALNA SKUPINA (STAREJSI)

Ricreatori - Kontovel 20:23 (12:10)

KONTOVEL: Pernarčić, A.Budin, Naberger, Stoka, O.Turco 4, G.Budin, Zavadlal 4, Cecchi (0:2), Privileggi 3 (1:2), Razem 4, Furlan, Matijac 2, Matijac, Jazbec 4; vadiatelj D. Zavadlal.

Po zelo izenačeni in borbeni tekmi (izidi posameznih četrtin: 4:6, 8:4, 6:8, 2:5) so Kontovelci premagali moštvo Ricreatorija, čeprav niso vajeni igrati v tako tesni telovadnici. Za zmago so vsi zaslužni, posebno pa se je tokrat odlikoval Tomaz Jazbec z dobro igro pod košem.

Bor - SGT 30:60

BOR: Floridan 5 (1:7), Kemperle, Dolhar 2 (0:2), Jevnikar 2, Kralj 2 (2:2), Baruca 3 (1:2), Zanon, Rebula 2 (0:1), Peric 4, Ld.Pozar 5 (1:6), Krčalic 3 (1:2), L.Pozar 2 (2:4); vadiatelj S.Corbatti.

Borovci so proti nedvomno najboljši ekipi turnirja doživeli pričakovan poraz. Nasi so bili proti SGT-ju, ki ima v svojih vrstah več Illyjevih minikošarkarjev, enakovredni le v drugi četrtini, ki so jo celo dobili s 14:12. Zelo slabo so Corbattijevi varovanci igrali predvsem v prvem in tretjem delu (15:18 oz. 4:18), ko so si nasprotniki z odličnim Cavalierjem na celu (16 točk), zagotovili zmago. Od nasih je tokrat zadovoljil le Baruca. (Mat)

MLAJSI

Bor - Dardi 28:27

BOR: Udovc 2, Ruzic 1 (1:2), Ferluga 2 (1:4), Crevatin 2, Kneipp 15 (3:4), Filincierri (0:2), Rebula 2, Sovic 3 (1:2), vadiatelj M.Jogan.

Po lepi in proti koncu razburljivi tekmi so mlajši borovci zaslužen premagali solidno ekipo Dardija. Tekma se je pričela ob premoci »plavil«, zato pa so nasi, ki so nastopili v okrnjeni postavi, nekoliko popustili v obrambi in ostali dve četrtini prepustili gostom. V zadnjem delu tekme so nasi bili prisrebnejši in s prostim metom Sovica, deset sekund pred koncem zaslužen zmagali. Poleg odličnega Kneippa bi pohvalili se Daniela Crevatin in predvsem vso ekipo, ki je tokrat zaigrala res preudarno. (Mat)

NOVICE

**Brundle pri Ligierju
Herbert pri Benettonu**

LONDON (Reuter) - Vodstvo francoskega mostva formule ena Ligier je včeraj sporočilo, da se bosta to sezono Francozu Olivierju Panisu pridružila še Britanec Martin Brundle in japonski voznik Aguri Suzuki. Pogodba z Brundlom nakazuje, da bo nekdanji svetovni prvak Nigel Mansell skoraj zanesljivo vozil za mostvo Marlboro McLaren Mercedes. Brundle, ki se je skupaj z Mansellom boril za sedež ob Fincu Miki Häkkinenu, je upal, da bo se eno leto vozil za mostvo iz Wokinga, vendar je postal nepotrpežljiv zaradi negotovega rezultata pogajanj.

Novica potrjuje tudi dejstvo, da bo Johnny Herbert najverjetneje drugi voznik Benettona ob Michaelu Schumacherju. Herbert je pred lansko VN Evrope podpisal pogodbo za leto 1995 za Ligier, toda na zadnjih dveh dirkah prvenstva je zamenjal ligierjev dirkalnik za benettonovega. Novico bo mostvo uradno sporočilo 30. januarja.

Začetek okrnjene sezone v NHL

NEW YORK - V severnoameriški profesionalni hokejski ligi NHL so nekatera mostva odigrala že po tri srečanja, druga pa so na led stopila le enkrat. V torek so odigrali pet tekem, prednost domačega ledu pa edini niso izkoristili »Gretzkyjevci«, ki so v Los Angelesu izgubili proti Dalasu. Dobro so začeli tudi Otcani, ki so v New Yorku premagali Philadelphio in imajo poleg enega neodločenega izida že dve zmagi, to pa je njihov najboljši začetek sezone v šestih letih. Rezultati Detroit Red Wings - Vancouver Canucks 6:3, N. Y. Islanders - Philadelphia Flyers 4:3, Quebec Nordiques - Washington Capitals 5:1, Calgary Flames - St. Louis Blues 6:4, Los Angeles Kings - Dallas Stars 2:4.

**Barcelona strogo kaznovana
zaradi divjega zajca**

MADRID - Nogometni klub Barcelona bo moral plačati 250.000 pesetov kazni zaradi uboja divjega zajca med lanskoletno prvenstveno tekmo na Nou Campu proti madridskemu Athleticu. Kazen je nogometnemu prvoligašu prisolil osrednji katalonski organ za kmetijstvo zaradi kršenja zakona o zaščiti živalskih vrst. Divjega zajca so na igrišče pogladi nekateri navijači, eden od klubskih varnostnikov pa ga je pri prici neusmiljeno pobil. Nepotrebnemu nasilju je prek TV ekranov v neposrednem prenosu sledilo več milijonov Spancev.

**Jean-Pierre Papin
res nima sreče**

MÜNCHEN - Francoski nogometaš Jean-Pierre Papin letos res nima sreče. Vodstvo Münchenskega Bayerna je sporočilo, da je bil Papin včeraj operiran na kolenu, mirovati pa bo moral nekaj tednov. Papin ne bo mogel nastopiti na prvi tekmi spomladanskega dela bundeslige 18. februarja, zaradi diskvalifikacije pa bo odsoten tudi na tekmi Champions leaguea proti Göteborgu. Bivši Milanov napadalec je v Bayernu prestopil lani poleti, toda že konec avgusta je moral na operacijo meniskusa, novembra pa si je pri padcu zlomil roko.

ALPSKO SMUČANJE

**Danes odločitev
o usodi SP
na Sierra Nevadi**

*Snežni topovi že 24 ur mirujejo
ker so temperature previsoke*

ZÜRICH (STA) - Mednarodna smučarska zveza (FIS) bo skupaj z organizacijskim komitejem o usodi svetovnega prvenstva v spanski Sierra Nevada odločila danes med 15. in 16. uro, je sporočila FIS. Svetovno prvenstvo naj bi se pričelo v ponedeljek, 30. januarja.

»Proge so dobro pripravljene in na njih bi bilo mogoče izpeljati tekme, če bodo ob progah lahko pripravili še nekaj dodatnega umetnega snega,« je dejal generalni sekretar FIS Gianfranco Kasper, ki je od torka v Sierra Nevada. Toda že 24 ur snežni topovi mirujejo, ker so temperature previsoke, da bi lahko delali umeten sneg. Včeraj je bilo v Sierra Nevada sončno, za danes pa je

napovedano še toplejše vreme. »Če se bo to zgodilo, bomo morali SP ob tem terminu odpovedati,« je dejal Kasper.

Predsednik FIS Marc Hodler, ki je v Lausanni, kjer je sodeloval pri odločanju o preostalih starih kandidatih za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2002, je dejal: »Pred 24 urami sem bil se optimist, sedaj pa sem pesimist.« Hodlerja o razmerah na prizoriščih SP obvesča Kasper. Hodler je tudi dejal, da predstavitev SP v pomladne dni (po končanem svetovnem pokalu marca) ne pride v postev, ker si tega ne želijo spanski organizatorji. »Če pride do odločitev, bomo SP izvedli prihodnje leto,« je končal Hodler.

AVTOMOBILIZEM / RELI MONTE CARLA

Nočna odločitev zmagovalca

Delecour še bližji Sainzu - Aleš Peljhan na neuradnem 80. mestu

MONTE CARLO - Končna odločitev o zmagovalcu 63. relija Monte Carlo, ki steje kot prva preizkušnja za svetovno prvenstvo, je padla v zadnji nočni seriji šestih posebnih voženj. Pred startom 100 najboljših posadk včeraj ob 22. uri sta se za prvo mesto še naprej potegovala edine Spanec Carlos Sainz in Francoz Delecour. Slednji je na včerajšnji skupni etapi se zmanjšal zaostanek za Spancem od 26 na 12 sekund.

Aleš Peljhan s sovoznikom Mirom Kacinom (volkswagen golf), ki je bil po uradnih podatkih po 12 HP na 89. mestu, je po neuradnih podatkih po 15 HP na 80. mestu. Druga slovenska posadka, Milosavljevič/Meglic (lada), pa je na 103. mestu.

Rezultati (skupaj 2.617 kilometrov, 21 HP v dolžini 546,80 kilometrov) - po 3. etapi in 15 HP: 1. Sainz/Moya (Spa/su-baru impreza) 4:38:54, 2. Delecour/Fran-

cois (Fra/ford escort cosworth) 4:39:06, 3. Mäkinen/Harjanne (Fin/mitsubishi lancer) 4:39:58, 4. Kankkunen/Grist (Fin/VB/toyota celica GT) 4:42:08, 5. Auriol/Occelli (Fra/toyota celica GT) 4:42:24, 6. Thiry/Prevot (Bel/ford escort cosworth) 4:43:41... 80. Peljhan/Kacin (Slo/volkswagen golf) 5:55:15, 103. Milosavljevič/Meglic (Slo/lada) 6:08:11.

TENIS / ODPRTO PRVENSTVO AVSTRALIJE

**André Agassi brez
izgubljenega seta**

*V polfinalu se bo pomeril z rojakom Aaronom
Kricksteinom - Wittmeyerjeva presenetila*

Aaron Krickstein po včerajšnji zmagi (AP)

MELBOURNE (STA/AP) - V polfinale odprtega teniskega prvenstva Avstralije v Melbourneu so se uvrstili se Amerikanka Marianne Werdel Wittmeyer, njen rojak in drugi nosilec Andre Agassi ter prva nosilka Spanka Arantxa Sanchez Vicario.

Agassi, ki igra prvič na tem turnirju, v petih zaporednih dvobojih ni izgubil niti niza, Kafelnikov pa je premagal po vsega 83 minutah in tako postal tretji polfinalist iz ZDA. Američan je zmagal s 6:2, 7:5, 6:0, Rus pa je dobil vsega 7 nizov. »Dobro sem udarjal zogico, bil sem zelo natančen in za mano je se ena zelo dobra partija,« je dejal Agassi, ki se bo za nastop v finalu pomeril z rojakom Aaronom Kricksteinom, ki je premagal Nizozemca Jacca Eltingha s (7:6 (7:3), 6:4, 5:7, 6:4). V polfinalu odprtega teniskega prvenstva Avstralije v Melbourneu se

bodo tako po letu 1979 prvič pomerili stirje Američani.

Gladko zmago je vknjizila tudi Arantxa Sanchez Vicario, ki je premagala Japonko Naoko Sawamatsu, ki ni bila nosilka, s 6:1 in 6:3. V Polfinalu se bo pomerila z Amerikanko Marianne Werdel Wittmeyerjeva, ki prav tako ni nosilka, je bila v cetrtninalu boljša od Mehicanke Angelice Gavalon s 6:1 in 6:2. Ta zmaga niti ni bila nepričakovana, saj je bila Mehicanka pred tem dalj časa partnerica na treningih sedemindvajsetletne Wittmeyerjeve, ki pred tem na 29 turnirjih za grand slam ni prišla do tretjega kroga. Vicarijeva je prišla do svojega 14 polfinala na grand slamih, na zadnjih odprtih prvenstvih ZDA in Francije pa je zmagala. Če zmaga v Avstraliji, kar se bi ji uspelo prvič v karieri, bo prevzela tudi prvo mesto na WTA lestvici najboljših igralcev tenisa, saj poškodovana Nemka Steffi Graf ne igra. V drugem polfinalu bosta igrali Francozinja Mary Pierce in Spanka Conchita Martinez (cetrta in druga nosilka).

Rezultati cetrtninala, moski: Andre Agassi (ZDA/2) - Jevgenij Kafelnikov (Rusija/10) 6:2, 7:5, 6:0, Aaron Krickstein (ZDA) - Jacco Eltingh (Nizozemska) 7:6 (7:3), 6:4, 5:7, 6:4. **Polfinalna para:** Sampras - Chang, Krickstein - Agassi.

Zenske: Marianne Werdel Wittmeyer (ZDA) - Angelica Gavalon (Mehika) 6:1, 6:2, Arantxa Sanchez Vicario (Spanija/1) - Naoko Sawamatsu (Japonska) 6:1, 6:3. **Polfinalna para:** Sanchez Vicario - Werdel Wittmeyer, Mary Pierce - Conchita Martinez.

NBA / ORLANDO, PHOENIX, SEATTLE IN NEW YORK BREZ OVIR

**Shaquille O'Neal 1. med strelci
Orlando Magic še najboljši**

Strelske sposobnosti O'Neala, Robinsona in Olajuwona

OH, YES: Orlando Magic in Seattle Supersonics sta brez večjih težav odpravila Boston oziroma Denver in potrdila, da sta doma skorajda nepremagljiva. Magicsi so doma osvojili vseh 19 tekem, Sonicsi pa so v 18 tekmah zmagali 17-krat. Seattle ima obenem odprto serijo 10 zaporednih zmag, v odlični formi pa je tudi New York, ki je v zadnjih 15 tekmah zgubil le enkrat in se spet prebil na drugo mesto Vzhodne skupine.

TOP SCORERS: Shaquille O'Neal (Orlando) je s poprecjem 29,5 točk na tekmo še vedno najuspešnejši strelac letošnjega prvenstva NBA lige, skupno pa je v dosežanih 41 tekmah zbral 1211 točk. Sledijo David Robinson (San Antonio - 36 tekem, 1031 točk, poprecno 28, 6), Hakeem Olajuwon (Houston - 37 tekem, 1028 točk, 27, 8), Jim Jackson (Dallas - 37 tekem, 975 točk, 26, 4), Karl Malone (Utah - 38 tekem, 963 točk, 25, 3), Jamal Mashburn (Dallas - 37 tekem, 880 točk, 24, 3), Clyde Drexler (Portland - 33 tekem, 765 točk, 23, 2),

Mitch Richmond (Sacramento - 38 tekem, 862 točk, 22, 7), Latrell Sprewell (Golden State - 760 točk, 22, 5), Cedric Ceballos (LA Lakers - 34 tekem - 757 točk, 22, 3).

SPET SHAQUILLE: V odstotkih pri metu iz igre razumljivo prednjačijo težki igralci, ki večji del metov izvajajo iz neposredne blizine ali z zabijanjem v kos. Prvo mesto je tako spet last O'Neala, ki ima skoraj 60% realizacije (468 kosev na 786 metov). Sledijo Dale Davis (Indiana - 58, 8%), Horace Grant (Orlando - 57, 6%), Olden Polynice (Sacramento - 57, 2%), Jeff Hornacek (Utah - 55, 8%), Danny Manning (Phoenix - 55, 3%), Elliot Perry (Phoenix - 55, 2%), Grant Hill (Cleveland - 55, 2%), Marty Conlon (Milwaukee - 54, 8%), Otho Thorpe (Houston - 54, 8%).

IZIDI - torej: Chicago - San Antonio 102:104 (Pippen izključen ob koncu 1. polcasa; D.Robinson 30); Orlando - Boston 110:97 (O'Neal 31; Radja 29); New York - Portland 105:99 (Starks 26, Ewing 25); Seat-

tle - Denver 111:89 (Kemp 19; Rauf 27); Minnesota - Phoenix 85:100 (Rider 26; Barkley 18, K.Johnson 17); Milwaukee - Houston 99:115 (Conlon 21; Olajuwon 31 - 20 v zadnji cetrtnini); Sacramento - Dallas 110:109** (Richmond 32, B.Grant 18, Williams 18); Miami - Indiana 107:96 (Owens 19, Geiger 18); Golden State - New Jersey 93:106 (Gilliam 26); Detroit - Philadelphia 116:105 (Houston 32, Mills 28).

VRSTNI RED

Vzhod: Orlando 33-8, New York 25-13, Cleveland 25-14, Charlotte 24-15, Indiana 23-16, Chicago 20-20, Atlanta 17-22, Milwaukee 15-24, New Jersey 16-26, Boston 15-25, Miami 13-26, Detroit 12-25, Philadelphia 12-27, Washington 10-27.

Zahod: Phoenix 31-8, Seattle 28-9, Utah 29-10, Lakers 24-13, Houston 24-14, San Antonio 23-14, Sacramento 23-16, Portland 20-18, Denver 18-21, Dallas 16-22, Golden State 11-25, Minnesota 9-30, Clippers 6-34. (V)

ZOI 2002 / AVSTRIJSKE REAKCIJE

**Vnesli smo vsaj novo
idejo v zgodovino iger**

CELOVEC - Torkova odločitev Mednarodnega olimpijskega komiteja (MOK), da med stiri finalne kandidate za Zimske olimpijske igre leta 2002 ne uvršča ne uradnega avstrijskega kandidata Gradec in tudi ne Trbiž kot nositelja skupne kandidature Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroske, korosko in ostalo avstrijsko javnost ter amedije ni presenetila.

Skorajda vsi komentatorji na televiziji, v radiu in pri dnevnikih so sicer izrazili doloceno razocaranje nad odločitvijo desetclanske komisije MOK, hkrati pa so izpostavili, da bi bil pravi čudež, če bi kandidatura obeh kandidatov uspela že kar v prvo. Casopisi in elektronski mediji se zato v glavnem strinjajo z oceno uradnih avstrijskih funkcionarjev, češ da kandidatura kljub neuspehu ni bila zaman, saj je Gradec postal mednarodno poznan kraj tudi glede zimskega sporta, Koroska pa da je brez dvoma veliko pridobila prav zaradi v zgodovini olimpijskih iger doslej edinstveni skupni kandidaturi treh dežel. »Zal ideja skupnih iger tokrat se ni prodrla pri merodajnih funkcionarjih MOK«, piše celovška »Kleine Zeitung«.

Dunajski dnevnik »Kurier« poroča, da je Gradec uvrstitev med »final four« zgrešil samo za las (zasedel naj bi 5. mesto), razlog za neuspeh Gradca pa da je bilo dejstvo, da

zvezna vlada ni dala garancijo za financiranje iger. V zvezi s skupno kandidaturo treh dežel pa »Kurier« piše, da je kandidatura propadla predvsem tudi zaradi velikih razdalj med posameznimi tekmovalnimi kraji (olimpijsko naselje v Vrbi na Koroskem, bob v Cortini, hokej na ledu v Ljubljani, itd.).

Koroski casopisi nadalje izpostavljajo, da je kandidatura povzročila dezeli Koroski ter občinam Podkloster, Zahomec in Smohor razmeroma majhno finančno obremenitev (približno dva milijona silingov), promocijska vrednost za vse tri dežele pa da dosega skoraj sto milijonov silingov.

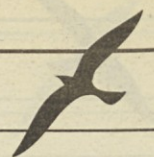
Tudi za koroski del kandidature pristojen generalni sekretar Dieter Janz je neuspeh komentralistično: odločitev da je treba vzeti na znanje, glavno vprašanje bo zdaj, ali se bodo lahko dogovorili za ponovno kandidaturo treh dežel za ZOI leta 2006.

Tudi za župana občine Podkloster ob tromeji Koroske-Slovenije-Furlanije-Juljske krajina Gerwalda Steinlechnerja se svet s torkovo odločitvijo ni podrl. Glede ponovne skupne kandidature pa je dejal, da bo zadevo treba najprej razčistiti na nacionalni ravni. »kajti nastop Gradca in Koroske se ni izkazalo kot prednost«, je diplomatično menil župan Podklostra.

Ivan Lukan

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Dvomi in nezaupanje vas bodo držali bolj pri tleh, vse dokler se ne bo pojavil nekdo, ki vas bo z ljubeznijo pripravil do tega, da podvomite se o svoji previdnosti.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Zanimanje, ki ga boste neprikrito kazali v smeri neznane osebe, bo marsikoga presenetilo. Nekateri se bodo nad vašo zagretostjo zgrazali, kar vas bo razžvelo se bolj.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Uspešnost na poslovnem področju vam bo v veliko zadovoljstvo, vendar ne dolgo. Vaši bližnji vas bodo namreč opozorili, da jih zanemarjate.

RAK 22. 6. - 22. 7.: V vrtincu romantične zagnanosti se boste brez pomislekov spustili v avanturo. Srečne okoliščine bodo pripomogle, da se bodo stvari odvile v pravo smer.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Prevečali vas bodo močni občutki samozadostnosti, zato se ne boste niti malo ozirali na potrebe in želje svoje okolice. Previdno, morda boste že jutri potrebovali pomoč.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Končno se boste opogumili in se približali osebi, ki že toliko časa vznemirja vaše sestradano srce. Resda se bo izkazalo, da to ni vaša usodna ljubezen, a pogum bo ostal.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Nekdo se vam bo nepricakovano zaupal do dna. Prislunili mu boste z vso pozornostjo in mu ob koncu njegove izpovedi svetovali, naj se vam zaupa še večkrat.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vaša tolerantnost bo zares pohvalna, saj boste v njej našli tudi prostor za grešnike najhujšega kova. V vašem razumevanju bodo mnogi odkrili zdravilo za greh.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Na delovnem mestu bo prišlo do zapleta in vse bo kazalo na hud spor. A se bo kocljiva situacija prav lepo razpletla, saj se je boste lotili s polno razsodnostjo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Večjim naporom se boste raje izognili, saj boste cutili, da niste v najboljši formi. Se najbolje boste storili, če si boste privoščili posten počitek, daleč od skrbi.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Polni boste nenavadnih domislic, nekatere od njih bodo začudile tudi vas. Radovedni se boste prepustili toku fantazije in dopustili navdihu, da poleti do vrha.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vaša čustva bodo dosegla tolikšno globino, da vam bo zastajal dih. Le počasi, da vas ne preplavi valovanje lastnega srca. Tudi pretiravanje v ljubezni je škodljivo.

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Škofjeloški grad

V njem je danes muzej

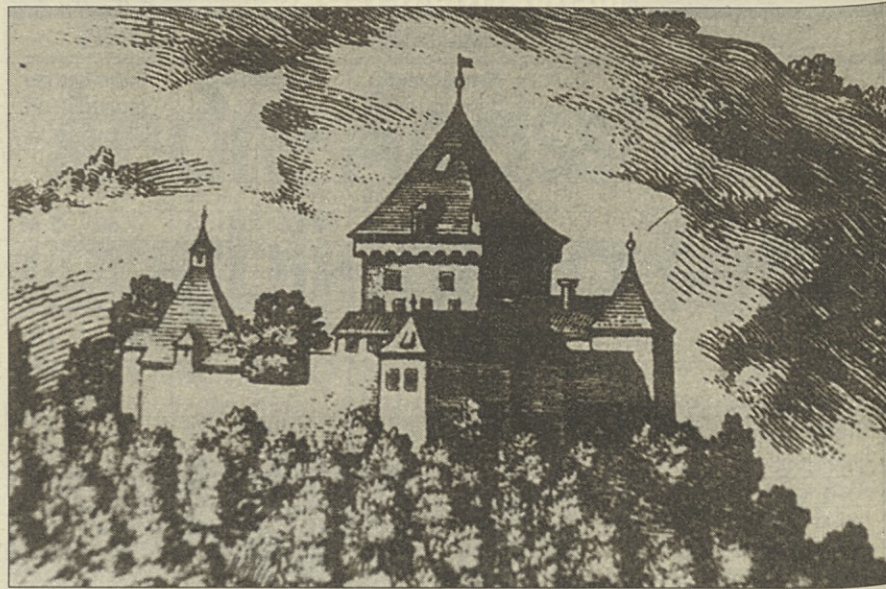
Starodavno mesto Skofja Loka je bilo od leta 973, ko je rimsko-nemski cesar Oton II. dodelil Loko, Poljansko dolino in del Sorskega polja freisinskemu škofu Abrahamu, do začetka 19. stoletja (1803) središče freisinskega gospostva na Gorenjskem. Posest so upravljali z loškega gradu na griču pod Krancljem.

Razmeroma zgodaj so škofje dali sezidati mogočno stavbo - stolp je bil visok kar 35 metrov; strnice so merile 18 metrov, stene pa so bile debele tri metre. Okrog stavbe so sčasoma zgradili sedanji grad. V zgornjem delu stolpa je bila škofova soba, pod njo pa orožarna in glavarjeva soba. V zgodovinskih virih je v 12. stoletju omenjena spodnja utrdba (nider vest), med leti 1192 in 1197 pa castrum firmissimum in

Lonca, kar potrjuje sklep, da so na gričih nad Skofjo Loko že (vsaj) v 12. stoletju stali kar trije gradovi (loški grad, stolp na Kranclju in starodavna utrdba Divja Loka pod Lubnikom).

Grad so sprva upravljali loški vitezi, nato pa loški glavarji - gospodje Lambergi, Thurni, Raspi in mnogi drugi. Zadnji je bil baron Bernard Rossetti. Leta 1803 je bil grad podržavljen, leta 1870 ga je kupil Fidelis Terpinč s Fužin, nato pa so ga 1890. leta dobile ursulinke, ki so podrle mogočno osrednje poslopje, zgrajeno še v romanskem slogu, in grad preuredile v solo. Med prvo svetovno vojno so v loškem gradu uredili bolnišnico, prav tako je bila v njem bolnišnica po drugi svetovni vojni, nato pa so v gradu uredili muzej.

Loški grad je bil močno

Valvasorjeva upodobitev škofjeloškega gradu

poškodovan med potresom leta 1511; obnavljali so ga več let. Škof Filip je takrat dal sezidati grajsko kapelo in veliki okrogli stolp. Tudi potres leta 1691 gradu ni prizanesel, temeljito pa je bil obnovljen še po letu 1716. Iz tistega časa izvira tudi današnje večtraktno dvonadstropno poslopje z različno oblikovanimi vogalnimi stolpi. Na grajskem dvorišču so v sedemdesetih letih odkrili in restavrirali temelje prvotnega stolpa.

Bogate zbirke Loskega muzeja prikazujejo arheološko, zgodovinsko, etnološko, kulturno in ume-

tnostnoglobinsko podobo mesta in nekdanje loske freisinske posesti. V grajski kapeli so zlati renesančni oltarji iz cerkve v Drazgosah, ki so jo leta

1942 z vasio vred požgali Nemci, na nekdanjem grajskem vrtu pa je lepo urejen etnološki muzej na prostem.

Ivan Jakič

Pogled na grad iz mesta (Foto: Ivan Jakič)

KANADA / INUVIK

Prebivalci skrajnega severa se veselijo konca arktične zime

Na Arktiki sije pozimi sonce nekaj tednov celo manj kot pol ure na dan, dnevna temperatura zraka pa se ponavadi giblje okrog - 40 stopinj C. Toda prebivalci skrajnega kanadskega severa pravijo, da je že cutiti pomlad. Dobrodošli torej na severu, kjer ljudem sploh ni treba posebej govoriti, da je temperatura zraka pod ničlo, saj je to nekaj povsem samoumevnega; tako kot nihče ne pove prvih treh telefonskih stevilk, saj imajo vsi prebivalci enake.

Kakih tri tisoč ljudi, ki kljub neprijetnim vremenskim razmeram vztrajajo v teh krajih, se je pred kratkim razveselilo konca arktične zime. Dogodek, ko za nekaj minut spet posije sonce, je vzrok za pravo veselje in ljudsko rajanje. Ljudje se že januarja

začnejo veseliti junija, ko jim bo sonce sijalo celih 24 ur.

»Nekateri ljudje pozimi resnično trpijo, vendar nas večina jemlje življenje takšno, kakršno je pač lahko na skrajnem severu,« je pripovedoval Ian Orbell, vodja naselja Inuvik. »Te kraje lahko le ljubite ali sovražite. Nekateri ljudje, ki so prisli, da bi tukaj ostali, preprosto niso zdržali. Spominjam se nekega mladeniča, ki je dobil pri nas delo, toda ko je pogledal skozi okno letala, ni hotel zapustiti svojega sedeža.« V teh predelih so nekoč živeli le Eskimi oziroma Inuiti, kot se imenujejo na skrajnem kanadskem severu. Vecinoma so lovci, ki v zimskem času prirejajo različna tekmovalna, s katerimi želijo premagati »zimsko žalost« - perlerorneq.

V Inuviku je polovica prebivalcev belih priseljencev, ki prav tako kot Inuiti januarja z ognjemeti in pesmimi praznujejo konec arktične zime. Moderna medicina ta »zimski blues« označuje kot »časovno pogojene tegobe«, znane pod kratico SAD, v tem obdobju odhajajo v bolj južne kraje. Drugi, ki so jih na sever privabila dobro plačana dela, že po letu ali dveh obupajo, ker se ne morejo prilagoditi ostrim podnebnim razmeram.

»Večina severnjakov se v decembrskih in januarjskih dneh pogosto vpraša:

Kaj hudica sploh isčem v teh krajih?« Tako kot Lloyd Binder, vladni uslužbenec v Inuviku. Spet drugi imajo radi takšno življenje in si drugačnega sploh ne morejo zamisliti. »Počutimo se svobodne, nič nas ne omejuje,« je dejal lastnik knjigarne Dick Hill.

Inuvik so Kanadčani postavili leta 1961. Nasele naj bi bilo nekakšna komuna, kakršne bi pozneje zgradili po vsem severu. Hiše imajo močno konstrukcijo, so zelene, rumene in roznate barve. Stojijo na nadzemnih temeljih, zato ni nepotrebne oddajanje toplote. Vodnjaki in vodni rezervoarji ne ležijo pod zemljo, ampak so na njenem površju. V mrzlih zimskih dneh se ljudje kratkocasi-jo s tekami na saneh in z avtomobili ter tekom na

smuceh po arktični divjini. V kratkem poletju se večina ljudi ukvarja z ribolovom, colnarjenjem in lovom. Mesec in pol je v Inuviku odprt celo plavalni bazen in majhno igrišče za golf. Med letom deluje več športnih klubov, prebivalci naselja imajo celo svojo cerkev - v obliki igluja. Vsi ljudje prosti čas najraje preživljajo ob kozarčku močne pijače. Usluzbenici centra za alkoholike Delta House v Inuviku ocenjujejo, da je kar 65 odstotkov prebivalcev skrajnega severa alkoholičar. Nočno življenje je najbolj razgibano v okolici disko kluba The Zoo, kjer je tudi največ barov.

»Kozarec pijače večini ljudi največ pomeni,« je dejal neki prebivalec, ki je z velikim užitkom srkal pivo. Toda alkohol ni poceni - kozarec konjaka sta-

ne dvanajst kanadskih dolarjev; sicer pa je tudi hrana za 60 odstotkov dražja kot na jugu Kanade. Mesto nima kinodvorane in ne gledališča, ima pa kabelsko televizijo, prek katere ljudje spremljajo novice iz vsega sveta od Ohia, New Yorka do Atlante. Način življenja privablja čudake in ekscentrike, zato ljudje večkrat opazijo lovce na živali z dragocenim krznom, tudi nekateri lastniki lokalov se precej »čudno obnašajo«, kot pravijo domačini. Če boste potovali v te kraje, ni treba, da v kovček zlozite suknjic in kravato. Umazano obleko, potrebno kemičnega ci-

senja, boste morali z letalom poslati na čiščenje v bližnje mesto, zaradi debelih park, ki jih nosijo ljudje kot varstvo pred mrazom, pa bodo obleke kaj kmalu zmečkane. Nihče se ne bo začudil, če si bodo »poslovneži« med pogajanji sezuli skornje, kajti severni bonton zahteva, da si gostje pred vrati sezujejo obuvala.

»Včasih se zamislim in vprašam, kako sploh lahko živim v teh krajih. Vedno znova ugotovim, da se ne bi mogel več navaditi na življenje na jugu države. Zdi se mi, da sem se tu že povsem zasidral,« je izjavil neki mešan Inuvika. C. Osterman, Reuter

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Labirint znanja je v torek praznoval tretjo obletnico!!!

Poslusalci oddaje Labirint znanja v torek kar niso mogli verjeti, da so od prve oddaje minila že tri leta. Tudi Alenka in Tomaz komaj verjameta, da sodelujeta že šestintrideset mesecev in vsak torkov večer trošita neslanosti v eter. Ampak poslusalcem so te neslanosti očitno všeč in njima, odkrito rečeno, tudi!!!

Nagrajenci jubilejne, rojstnodnevne oddaje »labi zabi« pa so: Jozé Žitnik, ki je zaslužil 9.000 tolarjev, Vesna Rejc 8.000 tolarjev, Gorazd Jenko 7.000 tolarjev, Zvonka Justin 2.000 tolarjev in Bojan Mavsar 1.000 tolarjev.

JUGOVZHODNA AZIJA

Ponekod v Kambodži čas že dolgo stoji

Nekatera gorska plemena še niso slišala za Rdeče Kmere

Vas Ku Chong leži v tezkodostopnem skrajnem severovzhodu Kambodže. V te kraje le redko zaidejo zahodnjaki. Starka, ki je komaj prenasala težo bambusovega bremena, je vzela ponujeno cigareto, vendar je že po nekaj minutah ugotovila, da ji ni do kajenja: cigareto je odvila in začela zvečiti tobak. Zadovoljno se je nasmehnila, koža na njenem obrazu je bila podobna zgubanemu, otrdelemu usnju.

Vecna ljudi, ki živi na območju Ratanakiri, so večinoma pripadniki plemen Jarai, Krung, Brou in Tampan. Ukvarjajo se s poljedelstvom. Kot je povedal 50-letni vaščan, sadijo predvsem zelenjavo in riž, gojijo pa tudi bizone in krave. Čeprav je poljedelstvo najpomembnejši vir preživetja, nekateri izkopavajo poldrage kamne, ki jih odkupujejo kitajski in kmerški trgovci.

Vas Ku Chong sestavlja nekaj s trsjem pokritih koč. Postavljene so v krogu; v zunanji vrsti živijo poroče-

ni, notranja je namenjena gostom in neporočenim ženskam. Koča, v kateri živi vaski poglavar, stoji na sredini vasi. Prebivalci preganjajo zle duhove, ki so krivi za slabo počutje sovasčanov. Ker se je neki mladenič pritoževal nad bolečinami v kosteh, so zaklali prašica in si natočili velike čase riževega žganja, ki ga pripravljajo v lončenih vrčih. Njihovo življenje je enolično, čas se je v teh krajih ustavil - nikamor se jim ne mudi. Mlade ženske najraje kadijo pipe. Pripadnice plemena Brou, ki ži-

vijo v Ratanakiriju, nosijo velike, iz slonovine izrezljane uhane. Njihovi obrazi so tetovirani, okoli vratu nosijo ogrlice iz živo rdečih in modrih semen, njihove gleznje krasijo medenasti obroci. Moski, ki hodijo lov, so opremljeni tudi z ruskimi puškami AK 47, čeprav najraje lovijo z loki in bambusnimi puščicami, katerih konice so strupene.

»Ujamem toliko zivali, kolikor jih potrebujem,« se pohvali lovec. Nihče v teh krajih se ni slisal za Rdeče kmere in njihovega voditelja Pol Pota, ki je imel v zgodnjih 70. letih v Ratanakiriju svoj stab. Prav tako nihče od vaščanov ne ve za kamboskega kralja Norodoma Sihanuka.

Območje Ratanakiri je bilo v času vietnamske voj-

ne močno zbombandirano. V poročilu Združenih narodov iz leta 1993 je zapisano: »Provinco Ratanakiri so bombardirali Američani, ki so uničili železnico do Saigona (današnjega Ho Si Minha) in vso infrastrukturo. Veliko žrtev je bilo tudi med civilisti.«

Guverner province meni, da je treba tem gorskim plemenom najprej nuditi zdravstveno pomoč in jih začeti izobraževati: »Stopnja umrljivosti narasča, ker tem ljudem nihče ne nudi zdravstvenih uslug.« Kljub temu vaščani ne kažejo zanimanja za življenjski stil 20. stoletja.

»Vlada nam želi pomagati, vendar je vaski poglavar zavrnil vsakršno pomoč,« je povedal predstavnik vaščanov.

Mark Todd/Reuter

SLOVENSKI IZGNANCI (7)

Pozabljene žrtve?

Sicer pa je splošno znano, kako evforično so se Kočevarji pripravljali na naselitev na Spodnjem Stajerskem, saj so že poleti 1941 hodili v Posavje ogledovat posamezne kraje in posestva, prepričani, da jih bodo dobili v last. Vendar pa je treba resnici na ljubo povedati, da je bilo precej Kočevarjev zapeljanih in celo primoranih na izselitev.

Posledice izgnanstva so neizmerljive

Ne samo zanimiva, ampak tudi nujna bi bila celovita analiza ali znanstvena raziskava trpkega življenja in vseh posledic izgnanstva. S kateregakoli vidika obravnavamo izgnanstvo, so njegove posledice neizmerljive, kajti sleherna od desetisocev družin in posameznikov je usoda zase. Podrobnejša analiza ni potrebna samo za vrednotenje posledic, temveč tudi za dojetje vseh razsežnosti izgnanstva kot fenomena nacistične raznarodovalne politike.

Toda že površna ocena kaže, da so posledice izgnanstva večplastne in neslutnih razsežnosti. Z besedami ni mogoče opisati pretresljivih prizorov družin, ki so v spremstvu oboroženih nemških vojakov in s skromno ročno prtljago zapuščale svoje domove. Se včeraj svobodni kmetje, delavci, dninarji so danes s pločevinasto tablico okrog vratu predstavljali zgolj številke in brezoblično maso za prestevanje in razvrščanje na transporte in taborišča. Tu pa so doživljali osebna ponižanja in prezir. Vse to je najbolj nazorno izrazil izgnanec na ustanovnem zboru krajevne organizacije društva na Ptuj 1993. leta z besedami: »Nima Nemčija toliko denarja, da bi mi poplačala ponižanje, ki sem ga doživljal v taborišču.« Poleg duševnega trpljenja je izgnanstvo posledično vplivalo na psihofizični razvoj, nacenjalo zdravje, povzročalo številne bolezni in telesno oslabelelost. Vse močnejši je bil občutek manjvrednosti in zapostavljenosti, zato frustracije in samomorji med izgnanci niso nobena redkost.

Izgnanstvo pa ni pomenilo samo izgubo let oziroma zgolj življenje v izgnanstvu, temveč so eksistenčno vrednostne in materialne posledice hude in nenadomestljive. Če upoštevamo starostno strukturo slovenskih družin pred vojno, je bilo med izgnanci vsaj 40 odstotkov oseb mlajših od 18 let. Torej generacija, ki je bila v izgnanstvu prav v dobi pridob-

bivanja solske in poklicne izobrazbe. To pomeni izgubo najmanj štiriletnega solanja, ki so ga morali, če je bilo mogoče, nadoknaditi po prihodu domov. Prav nepriznavanje izgnanstva v posebno dobo je se zlasti prizadelo mlajšo generacijo, torej tiste, ki so bili v času izgnanstva mlajši od 15 let. Pri delovni dobi so bili prav tako prizadeti moski letnikov 1920 do 1924, ki so morali odsluziti dvo in celo štiriletni vojaški rok po vrnitvi v domovino.

Ob vrnitvi domov so se izgnanci znašli v katastrofalnem položaju, hiše so bile izropane, marsikje porušene, brez živine in delovnih strojev. Nemško poročilo pravi, da so Kočevarji s pohištvo izseljenih Slovencev kurili kres v pozdrav prazniku zime. Polja in vinogradi so bili neobdelani, slednji ponekod celo posekani, ker so bili Kočevarji bolj znani kot rokodelci in krošnjari, manj pa kot kmetje. Ne glede na tako stanje pa so bili kmetje obremenjeni se z obvezno oddajo. Več kot dovolj je torej razlogov, da so zahteve izgnancev za materialno odškodnino upravičene.

Kako to urejajo oziroma so uredile druge evropske države

Na nürnberskem procesu sta bila nacifazizem in raznarodovalna politika obsojena kot zločin zoper človeštvo in označena kot genocid. Zato so vse evropske države dale posebno priznanje žrtvam vojnega nasilja tako, da so jim priznale posebne pravice. Ocenile so, da materialno ne morejo nadoknaditi trpljenja, zato pa jim morajo izkazati posebno pozornost. Odločile so se, da morajo zrtve obravnavati prav tako pozorno kot vojne veterane, ne le v materialnem pogledu, temveč tudi kot moralno obliko spoštovanja.

Tako je Avstrija vsem žrtvam priznala pet let delovne dobe, za vsak mesec internacije po 860 silingov odškodnine, posebne dodatke ter zdravstvene in druge ugodnosti. V Italiji je vsak interniranec ali zapornik dobil 560.000 lir mesečno in dosmrtno rento v enaki višini.

Zelo dobro je to urejeno v Franciji, kjer so zakonsko določene posebne pravice aktivnih članov odporniškega gibanja in žrtv nacizma. Ne glede na starost so za tri leta internacije priznali sedem let delovne dobe, denarno odškodnino v enkratnem znesku, stalni mesečni dodatek ter zdravstvene in druge ugodnosti.

Se nadaljuje

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Judinja stopa preko razmajanega mostu in se boji. »Ce pridem čez most živa in zdrava,« oblubi, »bom podarila pet guldnov za reveže.«

Ta čas je imela za seboj že skoraj pol mostu, strah je začel popuščati, darežljivost pa tudi. »Pet guldnov je odločno preveč,« si reče, »za vbojajme bom dala pol guldna...sicer pa kaj, nič ne bom dala.«

V tem trenutku se most zamaje in Judinja se spet ustraši: »Človek se samo malo posali, pa takšna rec!«

Melamed prevaja Dovidlu iz svetega pisma: »Watamot - je umrl, Sara - Sara. Kdo je torej umrl?« Dovidl: »Watamot je umrl.«

Melamed: »Bedak bedasti, nič ne razumeš. Watamot pomeni v slovenščini je umrl, Sara je Sara. Torej, kdo je umrl?«

Dovidl: »Slovenščina je umrla.«

Melamed: »Osel zarukani. Watamot - je umrl, Sara - Sara. Watamot Sara - Sara je umrla. Kdo je torej umrl?«

Dovidl skoraj v solzah: »Ucitelj, saj to je prava kuga. Najprej umre watamot, nato slovenščina in na koncu se Sara.«

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Adolf Hitler (1889-1945)

Ko je govor o slabih učencih in repetentih, je treba omeniti tudi Adolfa Hitlerja, rojenega 20. aprila 1889 v Braunau ob reki Inn, Avstrija. Dokler je bil v enorazrednici v vasi Fischlham ob Lambachu, je bil zelo dober učenec, kar je bilo v veliko veselje njegovemu ambicioznemu očetu, ki si je želel poslati sina na visoko solo, da bi lahko kasneje postal državni uradnik. V tej soli je Hitler nabiral samo odlične ocene. Tudi iz drugega razreda samostanske sole, ki je bila v benediktinskem samostanu v Lambachu, je kot sedemleten fant prinašal iz sole redno najboljše ocene. V tistem času je bil Hitler ministrant in je, ker je sodeloval tudi v deskem cerkvenem zboru, v prostem času hodil h glasbenemu pouku. Ko je bil star devet let, je zaradi selitve v Leonding prišel v svojo tretjo solo. Tudi tu je sodil med najboljše učence. Ko pa je v starosti enajstih let prestopil iz osnovne v srednjo solo - na državno realko v Linzu -, je slo z mladim Hitlerjem le še navzdol. Ponavljati je moral že prvi razred gimnazije, čeprav mu niso odrekli inteligence in nadarjenosti, kot je napisal njegov biograf Werner Maser. V spricevalu, ki so mu ga postavili po prvem letniku gimnazije v Linzu, je bilo zapisano, da je bil »neenakomerno« marljiv in da njegovi dosežki v matematiki in zgodovini naravoslovja ne zadoščajo za napredovanje v višji razred. Hitler sam je kasneje v Mein Kampf o tistem času napisal: »Učil sem se tistega, kar me je veselilo..., tisto, kar se mi je zdelo...nepomembno ali pa me sploh ni pritegovalo, pa sem docela sabotiral.«

Se nadaljuje

M O J S T R I D E T E K T I V I

G. K.
Chesterton

Čudni koraki (7)

Lastnik se je obrnil k njemu, tresel se je v nekakšnem krču presenečenja. »Pravite, pravite,« se mu je zatikalo, »da ste videli vseh mojih petnajst natakarkjev?«

»Kot ponavadi,« je pritrdil vojvoda. »Kaj je pri tem narobe?«

»Nič,« je rekel Lever, in njegov tuji naglas se je poglabljal, »samo da jih niste videli. Ker zgoraj eden leži mrtev.«

Za hip je v sobi zavladal pretresen molk. Mogoče je (kajti beseda smrt je tako nadnaravna) vsak teh brezdolnežev za hip zagledal svojo dušo in videl, da je majhna kot posušeno zrno graha. Eden od njih, mislim, da je bil vojvoda, je z idiotsko prijaznostjo bogataša celo vprašal: »Ali lahko kaj storimo?«

»Imel je duhovnika,« je ne brez ganotja odvrnil sed.

Potem so se, kot bi zadonelo prekletstvo, spomnili lastnega položaja. Nekaj shrliivih sekund so zares cutili, kot da je bil petnajsti natakark nemara duh mrtveca, ki je lezal zgoraj. Pod

tem vplivom so molcali, kajti duhovi so v njih vzbujali zadrego, tako kot beraci. Toda misel na srebrnino je razbila urok čudežnega; razbila ga je brutalno in tudi reakcija je bila brutalna. Polkovnik je odsunil svoj stol in zakoracil proti vratom. »Ce je bil tukaj petnajsti moski, prijatelji,« je rekel, »je bil tisti petnajsti tat. Takoj k prednjim in zadnjim vratom in vse zakleniti; potem se bomo pogovorili. Tistih stiriindvajset biserov je vredno dobiti nazaj.«

Zdelo se je, da se gospod Audley sprva obotavlja in sprašuje, ali se imenitnemu gospodu sploh kdaj spodobi hiteti; ko pa je videl, da vojvoda z mladostno zagnanostjo hiti po stopnicah, mu je sledil, le da je bilo njegovo gibanje bolj zrelo.

Tisti hip je v sobo pritekel sesti natakark in povedal, da je na servirni mizi našel kup krožnikov za ribjo jed, o srebrnini pa ni sledu.

Mnozica gostov in sluzincadi, ki je slepo hitela po hodnikih, se je razdelila v dve skupini. Vecina »ribicev« je

lastniku sledila v predverje in hotela vedeti, kje so se drugi izhodi. Polkovnik Pound, predsednik, podpredsednik in se eden ali dva druga so odhiti po tistem hodniku, ki je vodil k prostorom za sluzinac, ker so menili, da je tat verjetneje bezal tja. Tako so prišli do temne nise, v kateri je bila garderoba, in opazili, da v njej malo odmaknjen in v senci stoji majhen, crno obleden clovek, najbrz garderober. »Hej, vi!« je zaklical vojvoda. »Ali ste videli, da je sel kdo tod mimo?«

Mala postava ni naravnost odgovorila na vprašanje, ampak je rekla samo: »Morda imam jaz tisto, kar iscete, gospodje.«

Zastali so, obotavljali so se in se cudili, oni pa je mirno stopil v ozadje garderobe in se vrnil z obema rokama polnima blesece srbnine; mirno kot kak prodajalec jo je položil na pult. Pokazala sta se dva ducata nevsakdanje oblikovanih vilic in nozev.

»Vi ... Vi ...« je začel polkovnik, ki ga je končno popolnoma vrglo iz ravno-

vesja. Potem je pogledal v temno sobico in videl dvoje: prvič, da je mali moz v crnem oblecen kot duhovnik, in drugič, da je okno za njim razbito, kot da je nekdo na silo planil skozenj.

»Predragoceno, da bi to clovek spravljval v garderobo, kajne?« je vedro in zbrano pripomnil duhovnik.

»Ali ... ali ste vi to ukradli?« je bolšcecih oci in debelega jezika vprašal gospod Audley.

»Ce sem,« je prijazno odgovoril duhovnik, »vam ukradeno vracam.«

»Pa niste,« je rekel polkovnik Pound in se vedno strmel v razbito okno.

»Po pravici povedano, nisem,« je z nekaj humorja odvrnil drugi in resno sedel na stol.

»Vendar veste, kdo je bil,« je rekel polkovnik.

»Njegovega pravega imena ne poznam,« je blago rekel duhovnik. »Poznam pa nekaj njegove borilne spretnosti in veliko njegovih duhovnih tezav. Do telesne ocene sem prišel, ko me je poskusal zadaviti, do moralne

pa, ko se je pokesal.«

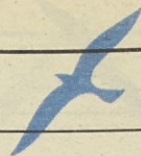
»Lepa rec, pokesal!« je s hrescecim smehom vzdiknil mladi Chester.

Oce Brown je vstal in sklenil roke za hrbtom. »Nenavadno, kajne,« je rekel, »da se tat in potepuh pokesa, medtem ko toliki bogati, ki živijo brez vseh skrbi, ostajajo trdi, ne mislijo na nikogar in ne pridelujejo sadov ne za Boga ne za cloveka. Toda pri tem, ce mi oprostite, malo prestopate meje mojega podrocja. Ce dvomite, da se je moc pokesati, imate tukaj dokaze, svoje noze in vilice. Vi ste »Dvanajst pristnih ribicev«, in tukaj so vase srebrne ribe. Mene pa je On naredil za ribica ljudi.«

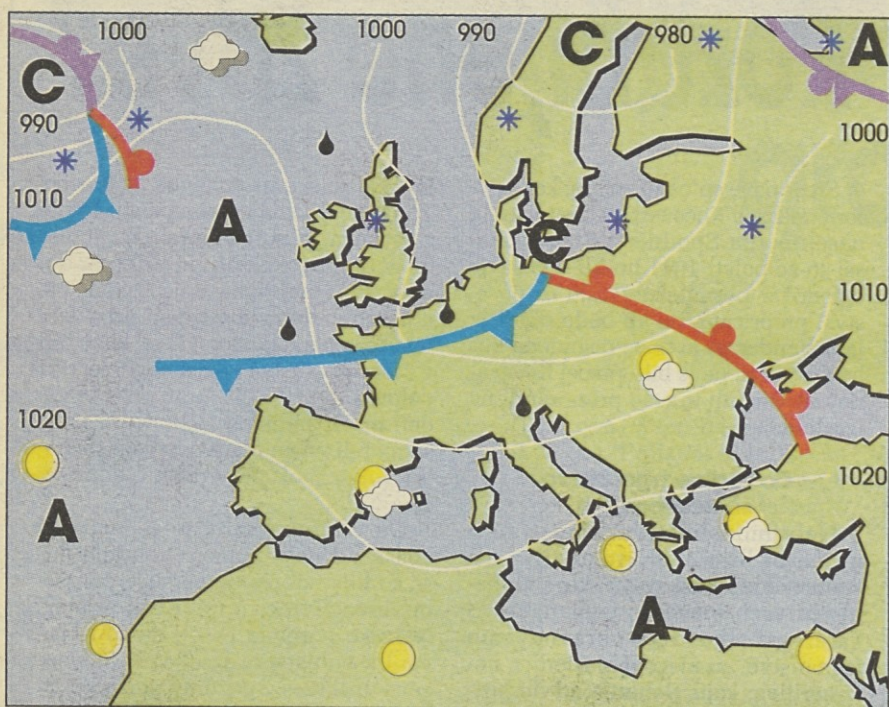
»Ali ste tistega cloveka ujeli?« je namršceno vprašal polkovnik.

Oce Brown ga je pogledal naravnost v namršceni obraz. »Da,« je rekel, »ujel sem ga z nevidnim trnkom in nevidno vrvice, ki je dovolj dolga, da se bo lahko odpravil na konec sveta, pa ga bo vendar en sam trzlaj privedel nazaj.«

Se nadaljuje

EVROPA / NESTALNO

Vremenska slika:

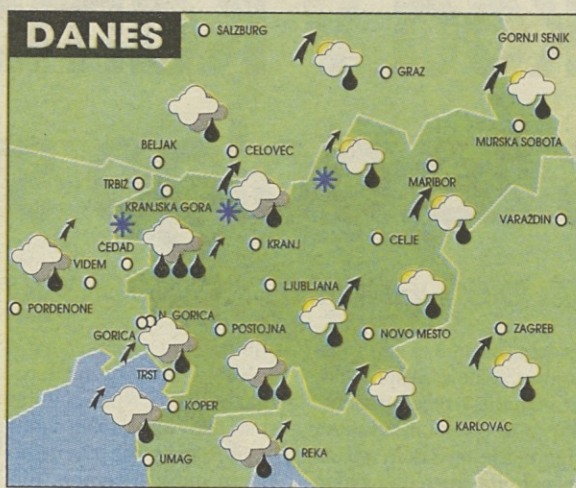
Nad večjim delom Evrope je obsežno območje nizkega zračnega pritiska. Z jugozahodnimi vetrovi priteka k nam v višinah tople in razmeroma vlažne zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

ALPE-JADRAN / PRETEŽNO OBLAČNO IN TOPLO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	

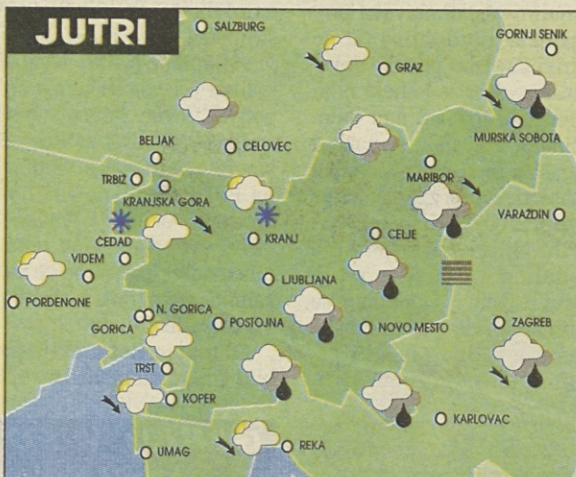

Slovenija:

Zmerno do pretežno oblačno, bo, v zahodnih in osrednjih krajih bo občasno rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodnik. Temperature od 6 do 12°C.

Sosednje pokrajine:

Zahodno od nas bo oblačno, ponekod bo občasno rahlo deževalo. Na Madžarskem in vzhodni Hrvaški bo se delno jasno. Pihal bo jugozahodnik.

V Sloveniji:

V noči na petek se bodo padavine, bodisi kot dež ali sneg, razširile nad vso deželo in čez dan ponehale. Popoldne se bo od severozahoda zjasnilo.

Obeti:

V soboto bo zmerno do pretežno oblačno in večinoma suho vreme.

TEMPERATURE
ALPE-JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	-0/3
TRST.....	6/10
CELOVEC.....	-1/4
BRNIK.....	-2/6
MARIBOR.....	-1/11
CELJE.....	-2/7
NOVO MESTO.....	-1/1
NOVA GORICA.....	2/7
MUR. SOBOTA.....	-0/9
PORTOROŽ.....	6/12
POSTOJNA.....	2/6
ILIRSKA BISTRICA.....	5/7
KOČEVJE.....	-1/-
ČRNOMELJ.....	-3/1
SLOV. GRADEC.....	-1/5
RATEČE.....	-4/5
VOGEL.....	-4/3
KREDARICA.....	-10/5
VIDEM.....	3/9
GRADEC.....	-4/5
MONOSTER.....	-0/5
ZAGREB.....	-1/5
REKA.....	7/10

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-3/2
STOCKHOLM.....	-7/0
MOSKVA.....	-3/-3
BERLIN.....	2/6
VARSAVA.....	2/6
LONDON.....	5/8
AMSTERDAM.....	4/8
BRUSELJ.....	3/8
PARIZ.....	5/7
DUNAJ.....	0/6
ZÜRICH.....	0/6
ZENEVA.....	3/6
RIM.....	4/17
MILAN.....	0/14
BEOGRAD.....	1/9
BARCELONA.....	11/16
ISTAMBUL.....	6/13
MADRID.....	12/17
LIZBONA.....	-1/18
ATENE.....	11/16
BUCAREST.....	0/3
MALTA.....	12/17
PRAGA.....	1/5

BIOPROGNOZA

Sprva zmerno obremenilne vremenske razmere se bodo popoldne stopnjevale. Vremensko občutljivi ljudje se bodo slabo počutili, razdražljivi bodo, utrujeni, nemirni ali potrti. Spanje bo moteno.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste so večinoma mokre in spolzke. Na prekmurskih in gorenjskih cestah je nevarnost poledice. Za gorenjske mejne prehode je obvezna zimska oprema.

SNEŽNE RAZMERE dne 25.1.

Rogla	70 - 90	Kanin	120
Krvavec	do 60	Straža na Bledu	25
Vogel	90	Zelenica	25 do 60
Kranjska Gora	10 - 30	Golte	do 50
Mariborsko Pohorje	do 80	Cerkno	do 50
Trije kralji	55	Sorška planina	60
Velika planina	20 - 30	Kobla	20 - 50

Na vseh omenjenih smučiscih, razen Rakitne, naprave vozijo. Na Zelenici vozi samo sedeznica Ljubelj, na Veliki planini zaradi močnega vetra deluje samo nihalka. Nočna smuka je na Mar. Pohorju in na Straži na Bledu. Tekaske proge so urejene na Pokljuki, Rogli, Kopah in v Kranjski Gori, v Črmošnjicah in na Mar. Pohorju pa jih sele urejajo. Dostop na Mar. Pohorje, Roglo, Kope in na smučisce Trije kralji je mogoč samo z zimsko opremo. Smučarski avtobus vozi na Veliko planino, Mar. Pohorje, Roglo, v Cerkno, Kranjsko Goro, na Koblo in do pod Vogla.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.21 najvišje 36 cm, ob 12.47 najnižje -42 cm, ob 19.30 najvišje 17 cm.

Jutri: ob 0.24 najnižje -8 cm, ob 6.26 najvišje 40 cm, ob 13.33 najnižje -52 cm, ob 20.13 najvišje 27 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Visoka moda se zgleduje po klasični eleganci povojnih let

PARIZ - V Parizu so se znova pojavile prosojne večerne obleke, ki so tako neotipljive, da so videti kot nekakšna črna ali plava tancica na golem telesu. Predstavil jih je za modno hišo Chanel kreator Karl Lagerfeld. Modeli so lepi in novi, kroji pa spominjajo na elegantno modo iz 40. let. V kolekciji prevladujejo črna, plava in roznata barva, veliko pa je tudi kostimov v pastelnih barvah, ki jih dopolnjujejo ustrezajoči klobuki. Tem je kreator v nekaterih primerih dodal tancico. Za kulisami so novinarji oblegali Chanelovo manekenko Claudio Schiffer (na slikah AP), ki je revijo zaključila s poročno obleko. Vsi so želeli izvedeti, ali je res noseča, kot je včeraj pisal dnevnik »La Repubblica«. Schifferjeva je te govorice demantirala.

Pozornost publike je pritegnil tudi kreator Emanuel Ungaro, ki se je prav tako vrnil h klasični in predstavil bogato izvezene in pisane romantične modele. Za večerne obleke je izbral razkosne zlate oziroma pisane tkanine. Publika je prevzel z modeli v stilu 50. let, ki podčrtujejo žensko lepoto in obline. Se posebej je poudaril izreze, ki so srčasti in globoki kot že dolgo ne. Kolekcijo oz-

načujejo pikčasti vzorci in volnene tkanine, pri večernih oblekah pa je veliko cipk in tancic.

Kot mnogi drugi, je tudi Yves Saint Laurent predstavil kolekcijo v stilu 40. let. Kostimi so neoporečno klasični, pogosto jih dopolnjujejo klobuki s tancico. V večerni verziji so kostimi svileni in skoraj kričecih barv. Na splošno označujejo kolekcijo pisani metulji.

Letos na revijah ni bilo kreatorja Pierra Cardina, ki je novinarje povabil v svojo modno hišo v Parizu, da bi razložil, zakaj je sklenil, da ne bo predstavil svoje kolekcije 150 modelov. Dejal je, da ne prenaša več, da njegove modele ne prenaša prerasuje. Znesel se je nad velikimi modnimi revijami, ki objavljajo sliko enega samega modela, pa tudi nad manekenkami, ki zahtevajo kar 20 milijonov lir, da bi oblekle dve obleki. Sklenil je, da bo sam slikal kreacije, ki se mu zdijo najboljše in bo le tiste slike dajal revijam.

Ljudje so letos veliko govorili tudi o Hubertu de Givenchyju, ki je predstavil svoje večne elegantne kostime v umirjenih barvah in izdelanih krojih. Svet mode se predvsem sprašuje, ali se bo kreator po 42 letih ustvarjanja, umaknil s prizorišča, kot pravijo.

